

STORE PRISFORSKJELLER:
De beste mobilene akkurat nå

16/2025
PRIS: 114,95
NORGES
BESTE
PC-BLAD

2540

KOMPUTER FOR ALLE

Gjør deg usynlig på nettet

Effektive tiltak mot hackere,
identitetstyver og telefonsvindler

GJØR DET I DAG:

Finn skjulte
feil på harddisken
før det er for sent

DIN EGEN DESIGN:

Slik lager
du plakater
med få klikk

REDAKSJONENS TIPS:

11 ting som
forbedrer
Windows 11

NYTT PROGRAM TIL ABONNENTER:

Redder maskinen når anti-
virusprogrammet svikter

DATAØKONOMI

BC 604 016 KR 114,95

Endelig har Microsoft tatt til fornuft

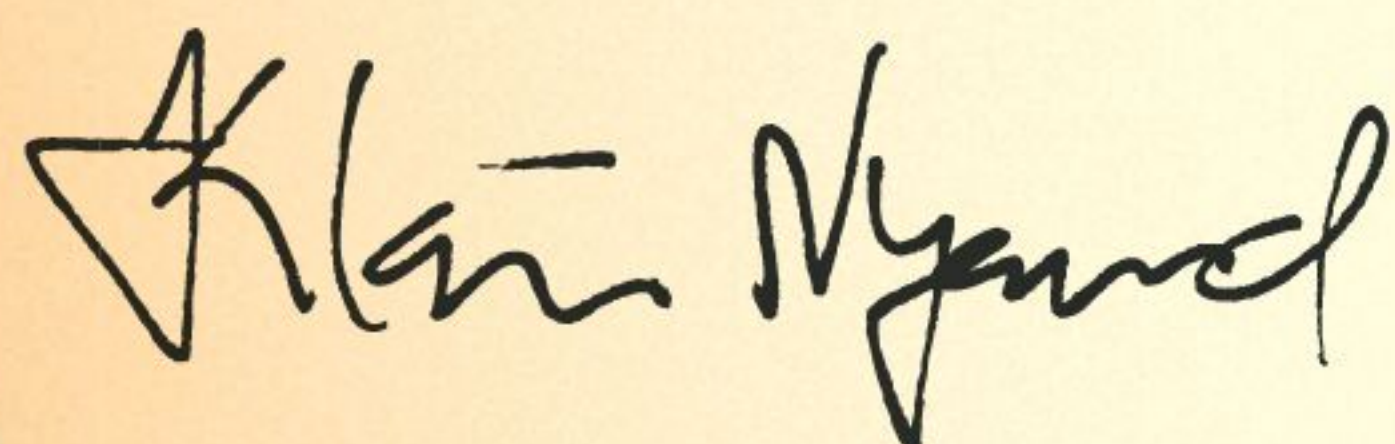
Nå er det fire år siden Windows 11 ble lansert, men det **går fortsatt tregt** med utbredelsen av det nyeste operativsystemet fra Microsoft. Mange holder seg til Windows 10, ikke minst fordi systemkravene til etterfølgeren er så mye høyere. Ifølge tall fra analysebyrået Statcounter finnes Windows 10 fortsatt på nesten 45 prosent av alle norske pc-er. Globalt er andelen Windows 10-maskiner enda større. 53 prosent av alle verdens pc-er er nemlig fortsatt utstyrt med det gamle operativsystemet.

Hittil har Microsoft varslet at brukerstøtten for Windows 10 skulle opphøre fra oktober i år, og at faren for virus og hackerangrep ville øke kraftig hvis man ikke oppgraderte. Ettersom over halvparten av verdens pc-brukere fortsatt holder seg til Windows 10, har likevel Microsoft tatt til fornuft og **utsatt fristen** til oktober 2026. Det er en gledelig nyhet for alle som ennå ikke har oppgradert – for ikke å snakke om at Microsoft dermed lar være å åpne slusene for all verdens kriminelle aktører.

Vi har også godt nytt for deg som bruker Windows 11. Selv om versjonen stort sett er bedre enn forgjengeren, er det nemlig fortsatt ting **som irriterer oss**. Derfor har vi til denne utgaven bestemt oss for å rette på disse, slik at du får en bedre pc-opplevelse.

Se side **32**

Vennlig hilsen

Klaus Nygaard
Sjefredaktør

Vi har sansen for Windows 11, men ...

32 Windows 11 er et førsteklasses operativsystem, men perfekt er det ikke. Her får du våre beste tips om hvordan irritasjonsmomentene kan fjernes, slik at Windows 11 blir enda bedre.

Lag plakaten selv!

40 Har du et budskap du vil formidle, kan du utbasunere det med en plakat, og den designer du lett i programmet Scribus.

Ny lagring raskt og enkelt

20 Vi viser hvordan du sjekker SSD-lagringen for feil og hvordan du erstatter den defekte enheten.

Se mer til dine kjære

50 Microsoft Teams gjør det mulig å avholde video-møter på en enkel måte – på så vel pc som smarttelefon.

4 Dagens anbefalinger

Her får du oversikt over de nyeste programmene på komputer.no – og tips om bruk av pc-en.

6 Nyheter

Les om det nyeste innen elektronikk fra hele verden, og få innsikt i aktuelle sikkerhetstrusler.

12 Hvordan gå under radaren

Her får du tolv effektive sikkerhetstips som kan hindre at du blir en del av den triste statistikken over ofre for datakriminalitet.

20 Så lett bytter du en defekt SSD-enhet

Det er enklere enn du kanskje tror å bytte en defekt SSD i pc-en. Her ser du fremgangsmåten, slik at du kan få filene i sikkerhet før det er for sent.

26 Test

Vi har blant annet testet en både vellykket og rimelig telefon, og en datamus som gjør arbeidsdagen lettere ved hjelp av en spesiell styrekule.

32 Et enda bedre Windows 11

Hver av oss i Komputer for alle-redaksjonen kommer med sitt personlige tips om hvordan Windows 11 kan gjøres enda bedre.

40 Slik lager du din egen plakater

Nå har vi kommet til tredje del i serien om programmet Scribus, der vi viser hvordan du kan lage flotte plakater i stort format.

46 En ekstra sikkerhetssjekk

Et supplement til antivirusprogrammet gjør at du kan forsikre deg om at ingen skjulte trusler har fått innpass på maskinen.

50 Effektive digitale møter

Skal du treffe venner og familie eller avholde møte i borettslaget eller idrettsklubben? Da er programmet Teams den opplagte løsningen.

56 Spør oss

I den tekniske spørrespalten får du vite hvor det ble av klokken på oppgavelinjen, hvordan du får mer plass i utforskervinduet og mye mer.

Svar på nesten alt du vil vite

Komputer for alle
populære Spør oss-spalte finnes også som et digitalt arkiv, der du får svar på det meste om data og pc.

Hver uke får vi i Komputer for alle-redaksjonen mengder av leser-spørsmål. Det er tydelig at teknologien tar stor plass i de flestes hverdag, og at den ikke alltid er like lett å bli klok på. Mange vil vite

hvordan man unngår å bli svindlet, forbedrer det trådløse nettet eller redder bildene fra en avdanket telefon. Andre spør om apper, programmer, Windows-problemer og tekniske begreper.

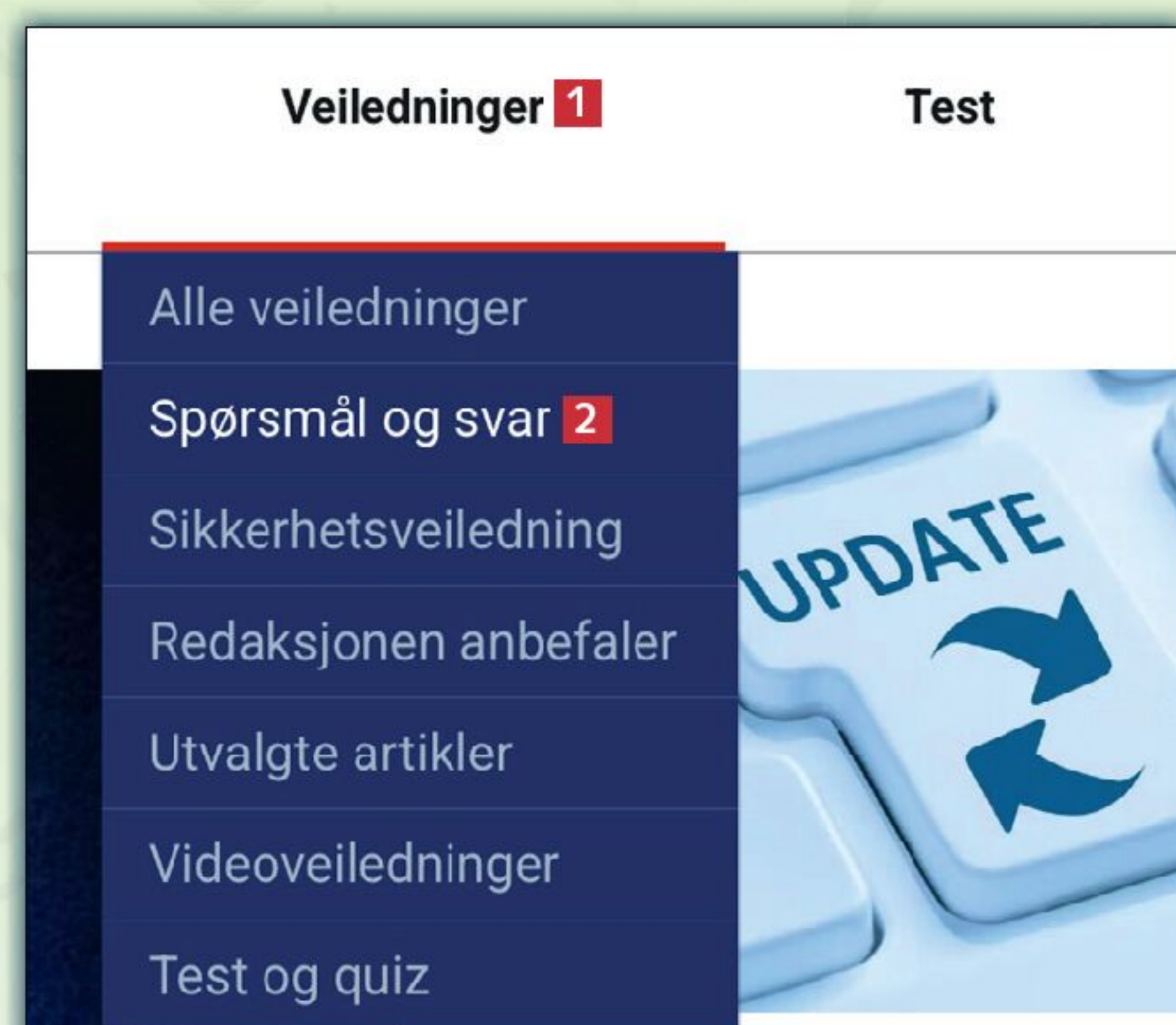
Alle spørsmål og svar er bevart

Uansett emne gjør vi det vi kan for å gi lettfattelige svar i både bladet og via e-post til lesere som skriver til oss. Hvis også du har et dataproblem eller det er noe du lurer på, er

sannsynligvis løsningen og svarene å finne på komputer.no. Der må du ganske enkelt logge på brukerkontoen din og klikke på "Veiledninger" øverst på siden. Da kommer du til et rikholdig arkiv med tidligere spørsmål og svar.

Vi bruker også spørsmålene som inspirasjon til nye veiledninger og artikler i bladet, slik at alle kan få nytte av dem. Derfor håper vi du vil fortsette å skrive – vi er alltid klare for å bidra med en løsning.

Slik finner du spørsmål og svar på komputer.no

1 Først går du til komputer.no i nettleseren og logger på. Øverst klikker du på **Veiledninger** **1**. Så velger du **Spørsmål og svar** **2**.

2 Nå får du en oversikt over alle spørsmål vi allerede har svart på. Klikk på det du vil lese mer om **3**.

3 Dermed åpnes en artikkel der du kan se spørsmålet og svaret i tillegg til en trinn-for-trinn-veiledning som passer til svaret.

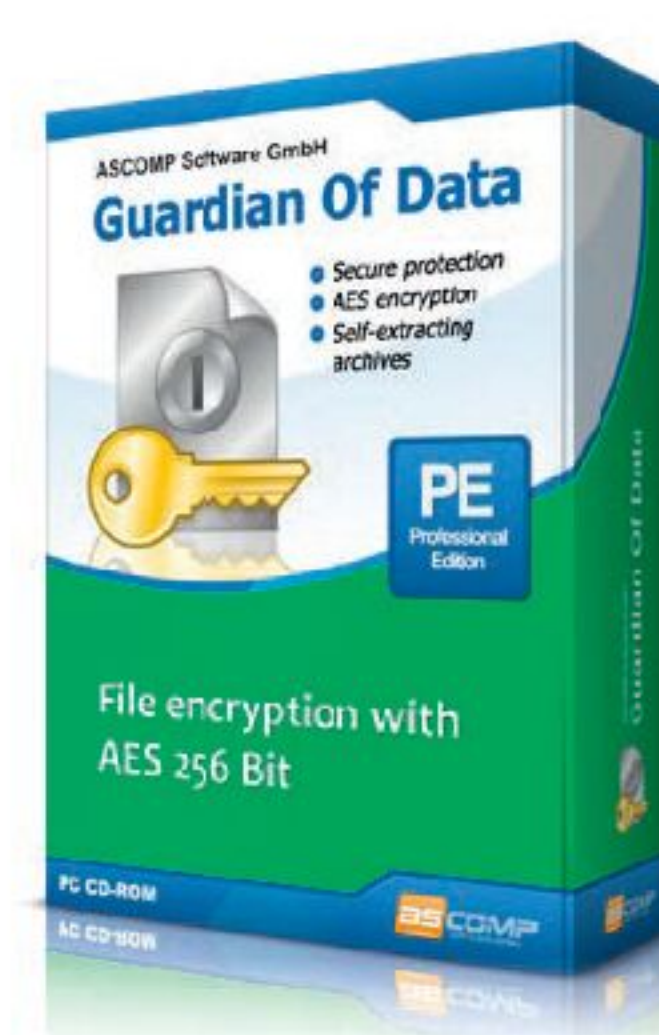
Nye programmer til nedlasting

Med denne utgaven får du blant annet et ekstra anti-virusprogram som sørger for optimal beskyttelse. Du får også et program som sjekker harddisken for feil, så du kan redde den i tide.

DiskGenius

Her kan du kopiere alt du har lagret på pc-en, til en ny harddisk eller SSD.

Guardian of Data

Har du følsomme filer på maskinen, kan du kryptere dem med Guardian of Data, slik at bare du har tilgang.

Sikker bruk av usikker Wi-Fi

Med en VPN-forbindelse kan du skjule IP-adressen din og kryptere datatrafikken, slik at ingen kan følge med på hva du foretar deg på nettet.

Da jeg på årets sommerferie befant meg på en togstasjon sør i Europa og skulle sende et viktig dokument over det lokale, usikrede Wi-Fi-nettet, visste jeg at det innebar en viss risiko. Jeg hadde imidlertid installert gratisversjonen av Proton VPN på både pc og mobil, og dermed kunne jeg koble til med full sinnsro. VPN-tilkoblingen krypterer nemlig all nettrafikk, slik at ikke uvedkommende ser hva du gjør – heller ikke på åpne nettverk.

Flere funksjoner fås kjøpt

Gratisversjonen du kan lese mer om i denne utgaven, gir tilgang til servere i tre land og har ingen databegrensning. Det er enkelt og stabilt og gir økt trygghet når du er på farten. Du må riktignok betale hvis du vil ha høyere hastigheter, mulighet for å bruke strømme-tjenester og ekstrarfunksjoner som blokkerer annonser og skadevare, men på min ferie holdt det lenge med gratisversjonen.

Har du et spørsmål om pc, mobil eller et program, kan det tenkes at svaret allerede finnes på nettsiden vår.

HDDScan

Med HDDScan kan du skanne en eller flere lagringsenheter og avsløre feil før de blir kritiske.

ProtonVPN

ProtonVPN sørger for at du ikke blir sporet når du er på nett, og at ikke hackere får tilgang dine data.

Sophos Scan & Clean

Programmet er et godt supplement til antivirusprogrammet og gir økt sikkerhet.

Nothing Phone 3 fås i to forskjellige farger. På baksiden finner vi tre kameraer, inkludert et teleobjektiv med 3x optisk zoom og opptil 60x digital zoom.

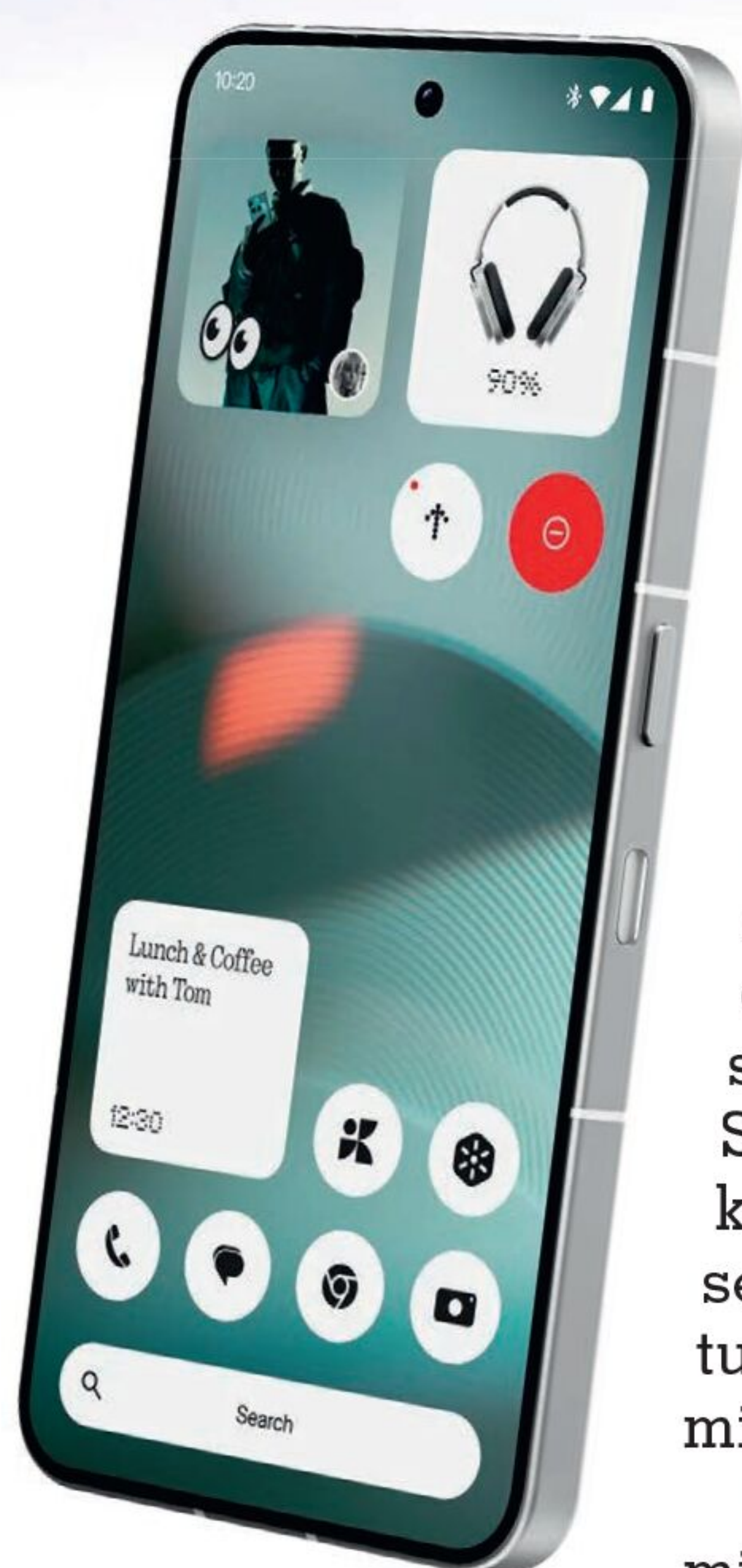

NOTHING PHONE 3

Minne: 12 GB ram
Lagring: 256 GB
Kamera: 4 X 50 MP
OS: Android 15
Pris: 10 790 kroner

En litt annerledes mobil

Nothing Phone 3 er en premiummobil som ikke er som alle andre. Det skyldes ikke minst det noe spesielle eksteriøret med transparent bakside.

Telefonen har ramme av aluminium og er ni millimeter tykk.

≡ Den nye Nothing Phone 3 skiller seg fra rivalene blant annet med et frekkere utseende enn vi er vant til.

Det mest iøynefallende trekket er utvilsomt den gjennom-siktige baksiden der det i det ene hjørnet er plassert en rund skive med 489 mikro-LED-lys. Skiven, som har fått det mystiske navnet Glyph Matrix, kan vise varslinger, tid og batteristatus. Dette er noe helt nytt og ikke minst et artig påfunn.

En avrundet ramme av aluminium omkranser den 6,67 tommer store AMOLED-skjermen, som med en oppdateringsfrekvens på 120 Hz skal sørge for at bevegelser

i skjermbildet gjengis jevnt og flytende. Mobilen har en IP68-klassifisering som betyr at den er beskyttet mot støv og vann. Nothing Phone 3 drives av brikkesettet Snapdragon 8s Gen 4 og leveres med opptil 16 GB ram, så i teorien burde mobilen kunne kjøre alle slags apper og spill uten problemer.

Nyheten har dessuten tre kameraer på 50 megapiksler hver, rikelig med lagringsplass og et relativt stort batteri som støtter både hurtiglading med kabel (65W) og trådløs lading (15W).

Startprisen på Nothing Phone 3 er 10 790 kroner i norske nettbutikker, og mobilen er i salg nå.

Nothing 3 har en spesiell brukerflate basert på Android 15.

Liten bærbar med mye kraft

≡ Dell 14 Premium er en liten, men kraftfull bærbar pc som har en 14,5-tommers skjerm omgitt av en syltynn ramme, slik at du får et stort skjermareal i en kompakt pc. Den er utstyrt med en ny Intel Core Ultra-prosessor, opptil 64 GB ram og et raskt skjermkort. Det betyr at den egner seg til både jobb, underholdning og oppgaver som bildebehandling og videoredigering.

Skjermen benytter en spesiell LCD-teknologi som angivelig skal bidra til den oppgitte batteritiden på inntil 20 timer. Dell 14 Premium leveres med Windows 11 og støtter den nye trådløse nettverksstandarden Wi-Fi 7, som gir høyere hastighet og bedre stabilitet. Maskinen kan konfigureres og bestilles på dell.no.

Den nye Dell

14 Premium er en superrask pc, men så er prisen deretter.

DELL 14 PREMIUM

Minne (ram):..... Opptil 64 GB
Internlagring:... Opptil 4 TB
OS: Windows 11
Proseszor:..... Intel Core Ultra 7
Pris: Fra 22 499 kr

Søkeverktøy skal kun vise ekte bilder

På nettet kryr det etter hvert av falske bilder skapt av kunstig intelligens. Er det noe du er lei av, bør du kanskje vurdere å droppe Google og i stedet bruke søkeverktøyet DuckDuckGo når du ferdes på nettet. Der har nemlig utviklerne lagt til en funksjon som gjør det mulig å skjule KI-genererte bilder i søkeresultatene.

Populær retro-pc fyller 40 år

23. juli 1985 ble den første Amiga-modellen lansert og imponerte med avansert grafikk og lyd som lå langt foran konkurrentene. Amiga ble raskt populær blant spillutviklere og andre kreative sjeler. I dag er den et ikon i datahistorien, og i år kan altså den legendariske maskinen feire 40-årsjubileum.

Microsoft dropper film og serier

Microsoft har plutselig stengt Movies & TV-butikken på Xbox og i Windows. Brukere kan ikke lenger kjøpe eller leie filmer og serier, men kan fortsatt se tidligere kjøp i programmet. I stedet anbefaler Microsoft strømmetjenester som Netflix og AppleTV.

Android inntar pc-verdenen

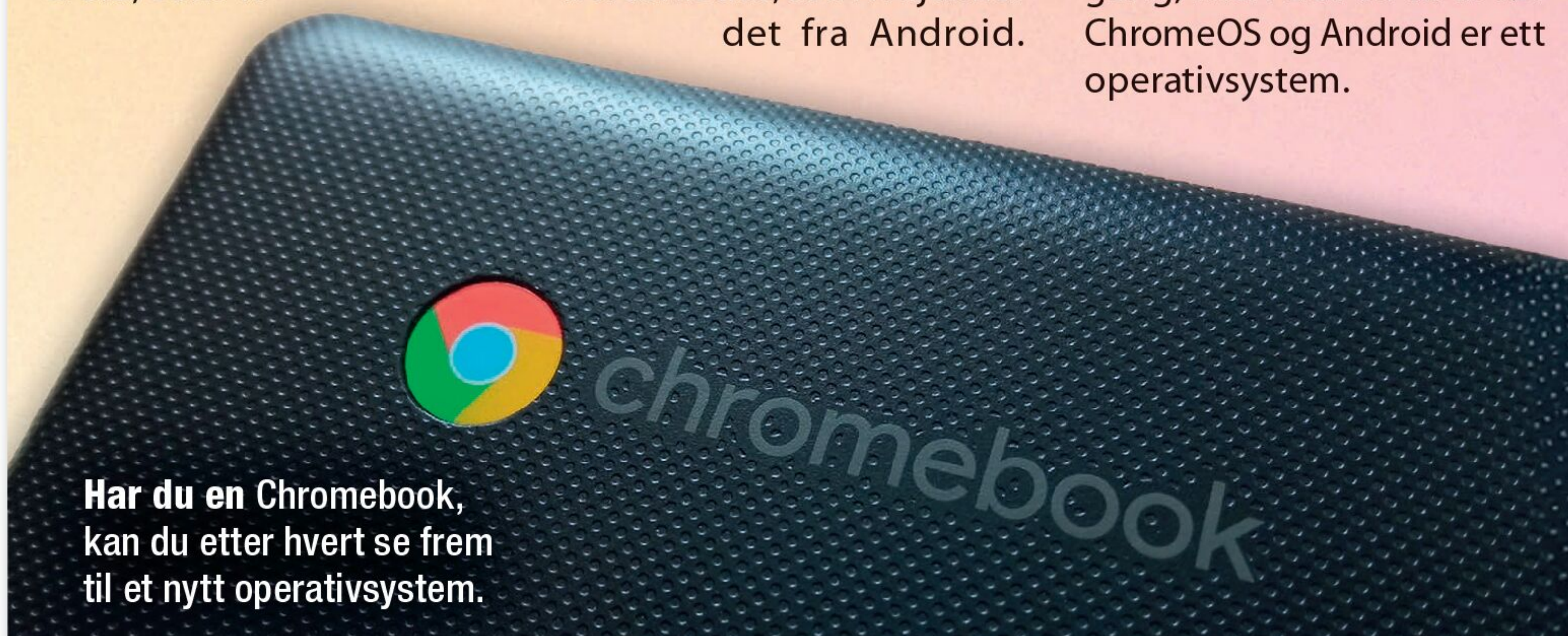
≡ Ryktene har gått lenge, og nå er det offisielt bekreftet av Google: ChromeOS, Googles alternativ til Windows for pc, blir ikke videreført som eget operativsystem. I stedet blir det slått sammen med det andre operativsystemet fra Google, nemlig Android, som vi

kjenner fra mobiler og nettbrett. Heretter vil operativsystemet for Chromebook bli utviklet direkte for Android.

Det betyr at kommende Chromebook-modeller får funksjoner som bedre fleroppgavekjøring, vindusadministrasjon og skrivebordsmodus, som vi kjenner det fra Android.

Samtidig blir det lettere å utvikle apper som virker likt på mobil, nettbrett og Chromebook. Bakgrunnen er blant annet at Chromebook-modeller med ARM-prosessor i dag er raske nok til å kjøre Android fullt ut.

Sammenslåingen er i full gang, men det vil ta år før ChromeOS og Android er ett operativsystem.

Har du en Chromebook, kan du etter hvert se frem til et nytt operativsystem.

En ganske enorm Samsung-tv

Begrepet "kjempe-tv" utvides stadig, og nå har Samsung lansert en modell på 115 tommer. Navnet er QN90F, og det dreier seg om en avansert 4K-tv, som naturligvis støtter alle de nyeste teknologiene for et best mulig bilde. Dessuten har det LED-basert bakkelysning. Prisen er foreløpig ukjent, men sannsynligvis høy.

Office-programmer må reinstallereres

Fra oktober 2025 slutter Microsoft å sende ut oppdateringer til kontorpakker som er installert via Microsoft Store. Ifølge Microsoft er det sikkerhetsmessige vurderinger som ligger bak. For å fortsette å motta oppdateringer må du laste ned Word, Excel og de andre kontorprogrammene som enkeltfiler fra [office.com](https://www.office.com), og installere dem på nytt.

Stor oppdatering av ChatGPT

ChatGPT-brukere kan se frem til flere nye funksjoner. En kommende oppdatering gjør det blant annet mulig å laste opp inntil 20 filer og få analysert innholdet. For å gjøre jobben enda grundigere kan du få ChatGPT til å sammenligne filene og supplere med fakta fra nettet. Og alt kan styres med stemmen.

Skjerm for flere bruksområder

Philips Evnia 27M2N3800A er en 27-tommers skjerm som egner seg til både videoredigering og bildebehandling, kontorarbeid og dataspill. Med en såkalt *Dual Mode*-teknologi kan du nemlig veksle mellom høy bildekvalitet og skarphet i 4K ved 160 Hz – eller ekstra rask bildeoppdatering ved 320 Hz med den lavere Full HD-oppløsningen. Alt foregår via en innebygd skjermmeny som åpnes ved hjelp av en knapp på baksiden av skjermen. Fra menyen velger du ønsket oppløsning og oppdateringsfrekvens.

Skjermen er dessuten utstyrt med en bildeteknologi som skal beskytte øynene mot det skarpe blå lyset. I tillegg skal den justerbare foten skal gi gode ergonomiske muligheter.

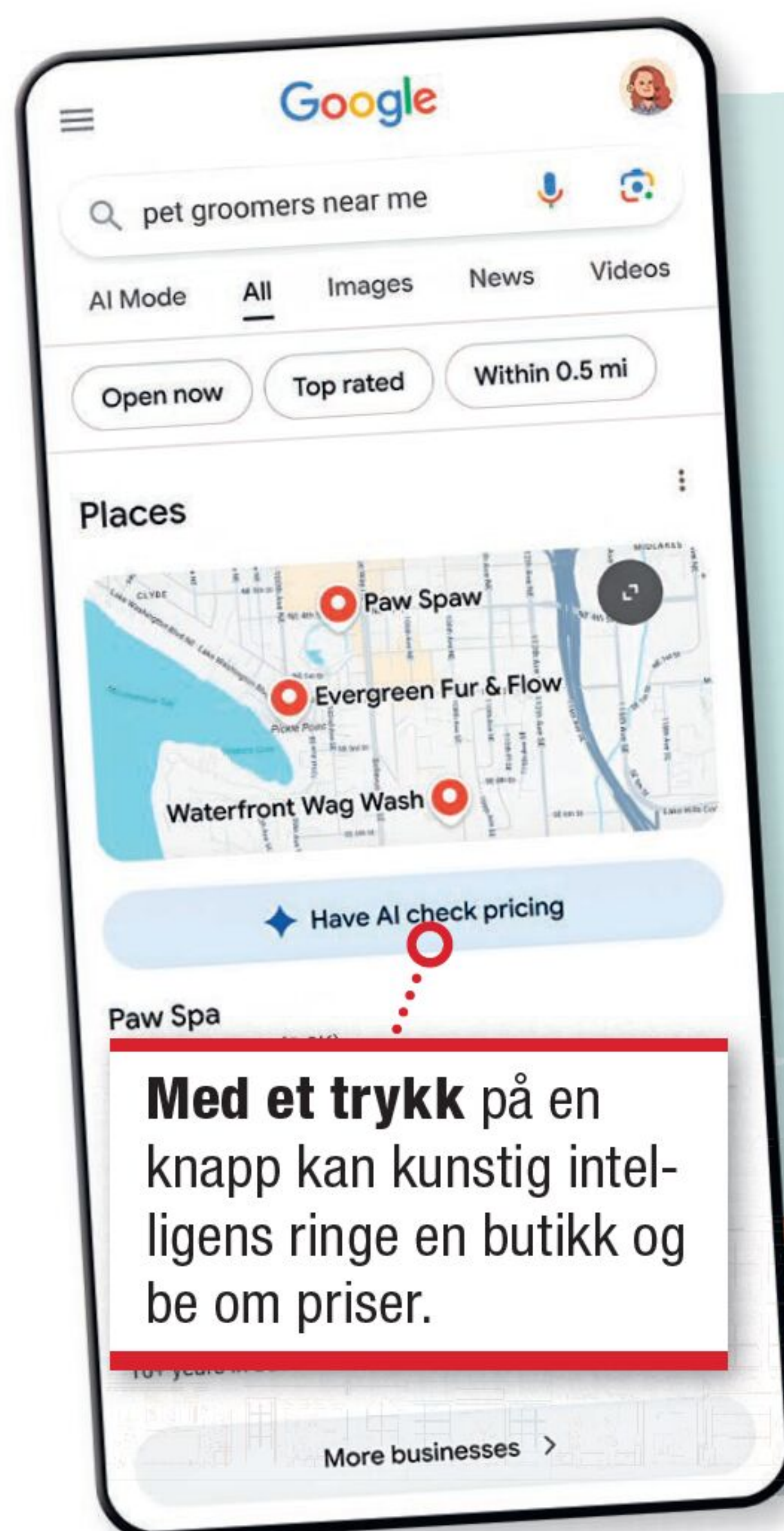

Philips-skjermen har en diagonal på 27 tommer og er 61 centimeter bred.

96 400 000 000 har Google omsatt for

I andre kvartal 2025 kunne Alphabet, altså morselskapet til Google, presentere en omsetning på hele 96,4 milliarder dollar, eller rundt 987 milliarder kroner. Det er en økning på 14 prosent sammenlignet med samme periode året før. Årsaken var i første rekke reklame i søkeresultatene på Google og YouTube, der annonseinntektene økte kraftig.

Kilde: Alphabet

KI ringer for deg

Dette er godt nytt for deg som er sjenert. Google har nemlig lansert et KI-verktøy der den digitale assistenten Gemini kan ringe til fysiske butikker og få informasjon om priser eller åpningstider.

Alt skjer automatisk: Du søker etter en butikk, en tjeneste eller en restaurant via søkemotoren til Google –

du trykker på en knapp, og så tar assistenten kontakt med selskapet for deg. Svaret får du tilsendt direkte på sms eller som e-post, uten at du selv behøver å ringe og snakke med noen.

Verktøyet benytter en Google-teknologi som kalles Duplex-AI, og er i første omgang kun tilgjengelig i USA. Google håper å kunne lansere løsningen også i EU på et senere tidspunkt.

Smart ladeledning for både mobil og klokke

≡ Hvis du ligner bare litt på oss som er journalister i *Komputer for alle*, så har også du mengder av ladere liggende. Derfor hilser vi ethvert tiltak for å redusere dette antallet hjertelig velkommen. Ta for eksempel den nye ladekabelen fra OnePlus, som kan brukes til å lade mobil, nettbrett eller pc. Midt på kabelen sitter en liten plastkloss som er i stand til å lade en smartklokke – riktignok forutsatt at den er fra OnePlus. Laderen fungerer med OnePlus Watch 2, Watch 2R, Watch 3 og Watch 3 Pro. Dermed slipper du å måtte ha med en ekstra lader på ferien eller å ha to ladere på nattbordet når mobil og klokke skal lades over natten.

Ledningen er 1,2 meter lang og har USB-A-kontakt i den ene enden. Den andre har USB-C, som benyttes i alle nyere telefoner. Klokkedelen gir opptil 10 watt, mens USB-C-kontakten kan gi hele 65 watt. Prisen er 299 kroner.

Den lille laderen er magnetisk og festes enkelt på flere av smartklokkene fra OnePlus.

Nå kan du bruke Windows 10 i (minst) et år til og fortsatt få viktige oppdateringer.

Kuvending: Windows 10 støttes en stund til

Da Microsoft lanserte Windows 11 i 2021, var det med den klare og ubarmhjertige meldingen om at 14. oktober 2025 ville være sluttdatoen for Windows 10. Da ville det nemlig ikke komme flere sikkerhetsoppdateringer til operativsystemet, med mindre man valgte å betale 30 dollar (cirka 300 kroner) årlig for fortsatt å motta sikkerhetsoppdateringer til Windows 10, men nå har pipen fått en annen lyd. Hvis du går med på å synkroni-

sere maskinens innstillinger med OneDrive, kan du nemlig bruke Windows 10 gratis i ytterligere ett år – til oktober 2026. I en av de neste sikkerhetsoppdateringene til Windows 10 vil det dukke opp et program kalt "Enroll in Extended Security Updates". Der skal du velge alternativet som forutsetter at du bruker maskinen sammen med en Microsoft-konto og synkroniserer maskinens innstillinger med Microsoft via OneDrive. Når det er gjort, vil du motta oppdateringer i ytterligere et år.

Smartklokke med søvnfunksjoner

≡ Hvor godt sover du egentlig? Hvor mange timers dyp søvn får du i nattens løp, hvor mange ganger er du våken, og er det noen netter du sover bedre enn andre?

Alle disse spørsmålene bli lettere å svare på hvis du registrerer søvnmonsteret. En av de enkleste måtene å gjøre det på er å bruke en smartklokke, for eksempel den nye Galaxy Watch 8 fra Samsung. I tillegg til å gi en grundig analyse av søvnmonsteret kan den blant annet vise e-post. Du kan også se hvem som ringer, og du kan bruke den til å lese tekstmeldinger fra mobilen.

Klokken forteller hvor lenge du har sovet og sjekker fortløpende puls og blodtrykk mens du sover, slik at du får en mer presis søvnanalyse. En ny funksjon i Samsung-klokken er dessuten at den kan registrere og varsle hvis du lider av søvnapné.

Det er lett å bytte rem, hvis du vil ha en annen farge eller en mer klassisk stil.

SAMSUNG GALAXY WATCH8

Farger:..... Svart og hvit
Internlagring:... 64 GB
Vekt:..... 63 gram
Størrelse:..... 44 eller 40 mm
Pris:..... 3699 kroner

En både klima- og servicevennlig mobil

≡ Miljø- og klimahensyn blir stadig viktigere under utviklingen av nye produkter, også når det gjelder smarttelefoner.

Fairphone 6 er en nederlandsk mobil som ifølge produsenten skal gi langt mindre miljøbelastning enn

andre mobiler. For det første består den av gjenbruksmaterialer, og de øvrige råvarene – som wolfram, kobber og aluminium – er ifølge Fairphone utvunnet på ansvarlig vis. For det andre er mobilen produsert ved hjelp av fornybar energi. Og

for det tredje så er den nye Fairphone 6 særdeles servicevennlig hvis noe ryker. Knuser du skjermen, kan du for eksempel kjøpe ny fra produsenten for en tusenlapp. Nytt batteri koster rundt 500 kroner. Det er en vesentlig billigere løsning

enn å kjøpe en helt ny mobil – og ikke minst er det langt mer klimavennlig, ganske enkelt fordi det betyr at det produseres færre nye telefoner.

Fairphone 6 finnes i butikkene nå og fås i fargene hvit, svart og grønn.

Du kan kjøpe flere typer tilbehør til mobilen, for eksempel en kortholder til baksiden.

FAIRPHONE 6

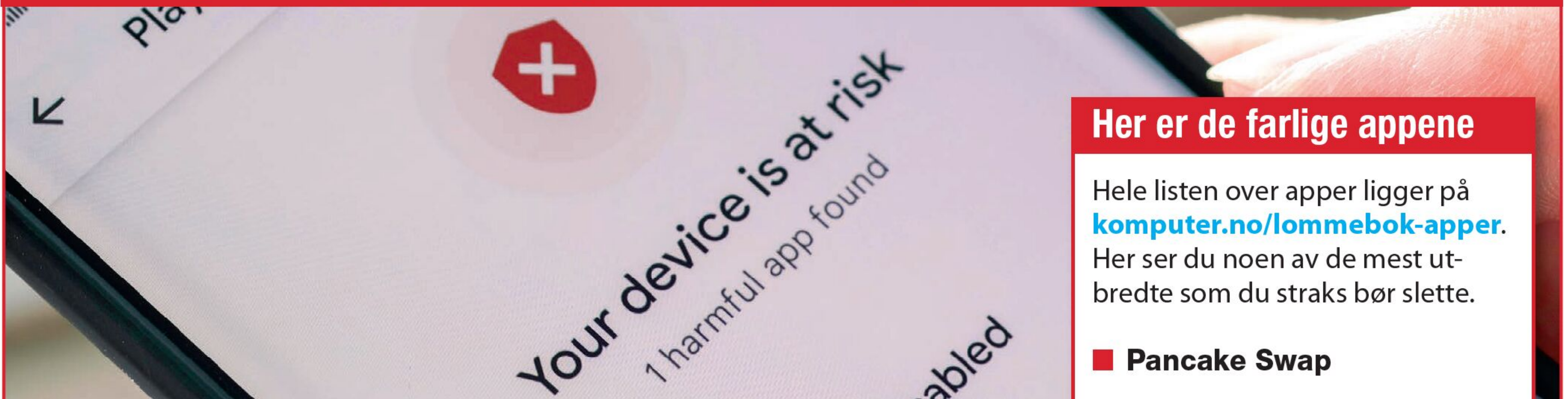
Minne (ram):..... 8 GB
Internlagring:... 256 GB
Kamera:..... 50 MP
OS:..... Android 15
Pris:..... 7190 kroner

En vanlig skrutrekker er alt du trenger for å bytte deler i Fairphone 6.

FALSKE KOPIER I OMLØP:

Farlige apper stjeler penger og data

Her er de farlige appene

Hele listen over apper ligger på komputer.no/lommebok-apper. Her ser du noen av de mest utbredte som du straks bør slette.

- Pancake Swap
- Suiet Wallet
- Hyperliquid
- Raydium
- OpenOcean Exchange
- Meteora Exchange
- Harvest Finance blog
- BullX Crypto

≡ Hvis du har lastet ned en lommebok-app (wallet-app) til Android-mobilen i det siste, bør du snarest foreta en dobbeltsjekk. For øyeblikket er nemlig 20 falske slike apper i omløp, og har du har en av dem, er det stor fare for at hackere får tilgang til både penger og informasjon.

En lommebok-app er en app som brukes på mobilen til å lagre forskjellige former for digitale kort og informasjon som man ellers ville oppbevart i en fysisk lommebok.

De mest kjente kommer fra Apple, Google og andre seriøse produsenter, for eksempel Samsung, men det finnes mange andre og uavhengige lommebok-apper i både App Store og Google Play Butikk.

De 20 falske appene etterligner ellers legitime lommebok-apper, for eksempel SushiSwap og Pancake-Swap. Skulle du få en av de falske appene på mobilen, risikerer du imidlertid at hackerne får tak i passord og informasjon om bankkort.

Rapport: Tusenvis av usikre kameraer

Har du sikret kameraet? Det bør du, hvis du vil unngå at andre får tilgang.

≡ Hele poenget med et overvåkingskamera er å skape trygghet, men det stikk motsatte kan også være tilfellet. En ny rapport fra sikkerhetsselskapet Bitsight viser nemlig at det kan finnes så mange som 40 000 kameraer over hele verden som strømmer i sanntid uten noen form

for sikkerhet. Det betyr at hvem som helst kan koble seg til disse kameraene fra en nettleser.

For å være på den sikre siden bør du alltid velge noe annet enn standardpassordet, oppdatere programvaren jevnlig og sørge for at tilkoblingen til kameraene er kryptert.

11 000

YouTube-kanaler fjernet av Google etter å ha sendt propaganda

I andre kvartal av 2025 blokkerte YouTube rundt 11 000 kanaler og kontoer. Ifølge Googles Threat Analysis Group (Googles sikkerhetsavdeling) stammer de aller fleste kontoene fra Kina og Russland og har vært brukt til å spre propaganda i form av videoer og kampanjer. I tillegg ble kontoer med koblinger til Iran, Tyrkia, Aserbajdsjan og Ghana fjernet. I årets første kvartal slettet Google rundt 23 000 kontoer og YouTube-kanaler.

Kilde: Google Threat Analysis Group

**Gjør det
i dag!****SLIK HOLDER DU DEG UNDER RADAREN:**

Kunsten å gjøre seg usynlig på nettet

Nettkriminelle blir stadig mer utspekulerte og sikter seg inn på både pc og mobil. Her får du tolv tips om hvordan du kan skjule dine spor og surfe i fred.

Journalist
Henning Rasmussen

Også for sikkerhetsekspertene og journalister som jobber med dette til daglig, kan det være en utfordring å ikke la seg lure av de stadig mer utspekulerte svindelforsøkene på nettet.

Det kan være ondsinnede informasjonskapsler som etterlates av obskure nettsider og følger ferden din på nettet. Hackere kan forsøke å ta seg inn på pc-en ved å angripe din personlige IP-adresse, som maskinen velvillig avslører når du besøker nettsider eller klikker på koblinger i ondsinnet e-post. ID-tyver rapper bilder og informasjon på Facebook og oppretter nye profiler i ditt navn, slik at de kan utnytte vennene dine.

Truslene står nærmest i kø

I tillegg til alle farene som lurar på nettet, er du også utsatt for en rekke

trusler i din umiddelbare nærhet: Kriminelle kan forsøke å skaffe seg tilgang til det trådløse hjemmenettverket, slik at de kan ta seg inn på dine personlige enheter og få tilgang til både penger og informasjon. Du kan også oppleve at det trådløse gratis-nettet på flyplassen ikke var så sikkert som du kanskje trodde. Er du riktig uheldig, kan du også risikere at svindlere forsøker å ta seg inn på maskinen via den trådløse Bluetooth-tilkoblingen når du tror at du befinner deg et trygt sted, for eksempel på en kafé eller i et møterom.

Mobilen kan være utsatt

En ting er alle truslene som konstant utsetter deg og Windows-maskinen for fare, men de fleste har også en annen enhet som kan være sårbar.

På samme måte som en datamaskin kan nemlig smarttelefonen være utsatt for farlige nettsider, virus og angrep via enhetens IP-adresse. I til-

legg kommer potensielle anrop fra svindlere, og det kan ramme selv om du har hemmelig telefonnummer. Telefonsvindlere ringer nemlig ofte tilfeldige numre.

Denne formen for svindel øker dessuten raskt, og takket være kunstig intelligens og stor oppfinnsomhet har folkene bak blitt mye flinkere til å fremstå som troverdige.

Under radaren

Vi kan selvfølgelig ikke garantere at du *aldri* mer kommer til å bli utsatt for svindelforsøk etter å ha lest denne artikkelen, men vi gir deg tolv smarte metoder som kan gjøre livet og jobben til hackeren så vanskelig som overhodet mulig.

Målet er å gjøre deg selv, pc-en og mobilen tilnærmet usynlig – både på nettet og i den virkelige verden – slik at du ikke blir noe lett offer. Her viser vi trinn for trinn hvordan du kan forsure hackerens hverdag.

Slik skjuler du deg effektivt på nettet

Vil du unngå å bli enda et tall i statistikken over ofre for datakriminalitet? Da bør du gjøre deg vanskeligst mulig å finne når hackere og andre kriminelle er på jakt etter nye mål.

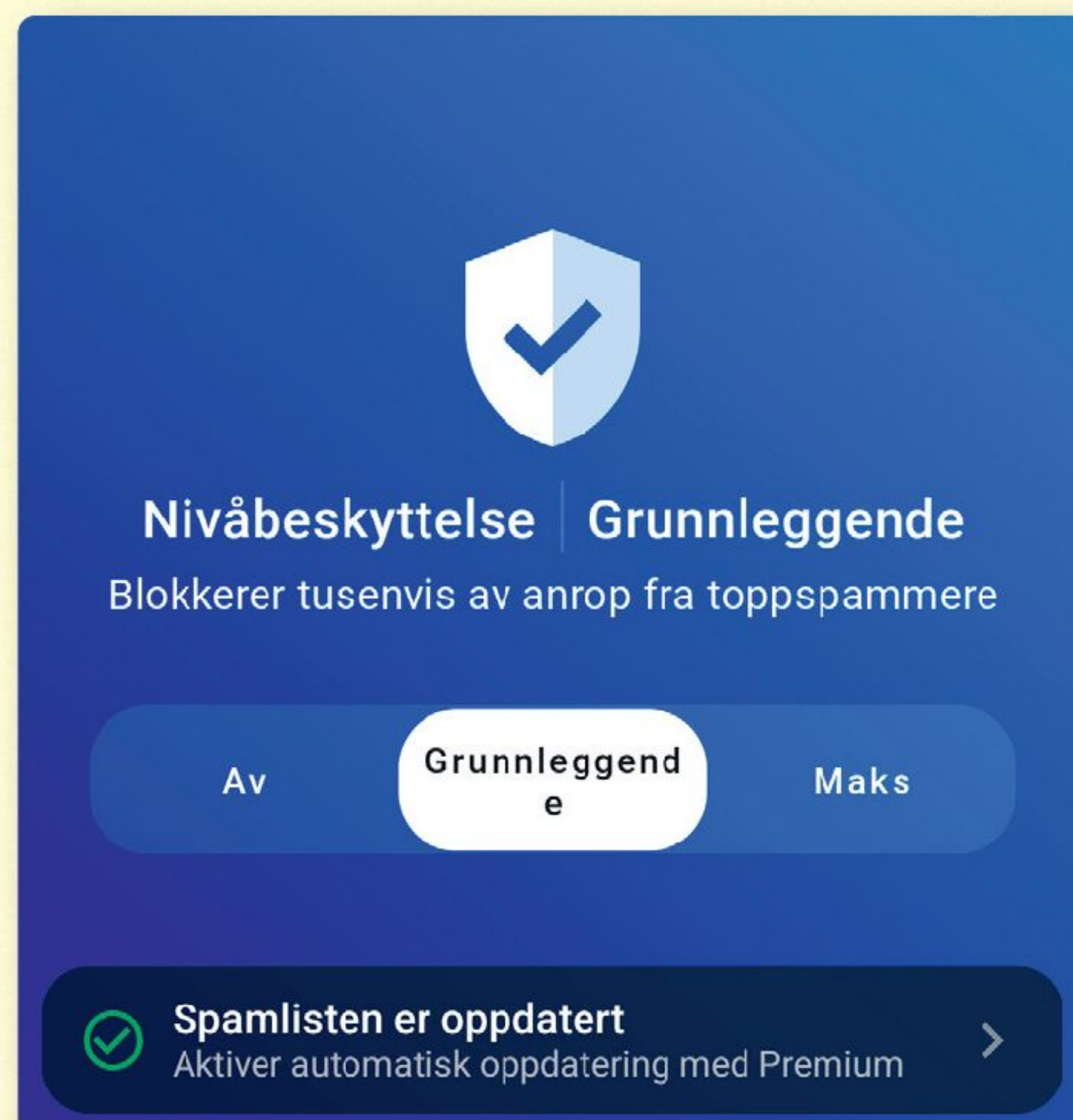
✓ Beskyttelse mot telefonsvindel	✓ Sjekk om du kan spores på nettet	✓ Bruk aldri gratis Wi-Fi
✓ Hold deg skjult på en lånt pc	✓ Slett ukjente apper fra mobilen	✓ Sensitiv informasjon på Facebook
✓ Gjør deg usynlig med gratis VPN	✓ Tofaktorautentisering overalt	✓ En egen e-postkonto til det mindre viktige
✓ Skjul navnet på det trådløse nettet	✓ Slå av Wi-Fi og Bluetooth på mobilen	✓ Bruk kryptering til å beskytte filer

Beskyttelse mot telefon-svindel

Mange blir oppringt av falske Microsoft-ansatte, tvilsomme strømleverandører og selgere av fiktive produkter. Det kan du sikre deg mot.

Å bli oppringt av svindlere er irriterende og kan i verste fall være farlig. Den som ringer kan prøve å få deg til å takke ja til å abonnere på et eller annet, gjerne på gebrokkent engelsk – eller å installere et "hjelpesprogram" på pc-en. De kan også presentere seg på godt norsk og hevde at de ringer fra banken.

De fleste nyere smarttelefoner er utstyrt med funksjoner som oppdager og blokkerer mistenkelige nummer. Du kan også laste ned appen Truecaller til Android eller iOS og bli beskyttet mot svindelanropene.

Truecaller-appen finnes for både Android og iOS og sjekker inngående anrop mot en liste over svindelnumre, slik at du varsles i tide.

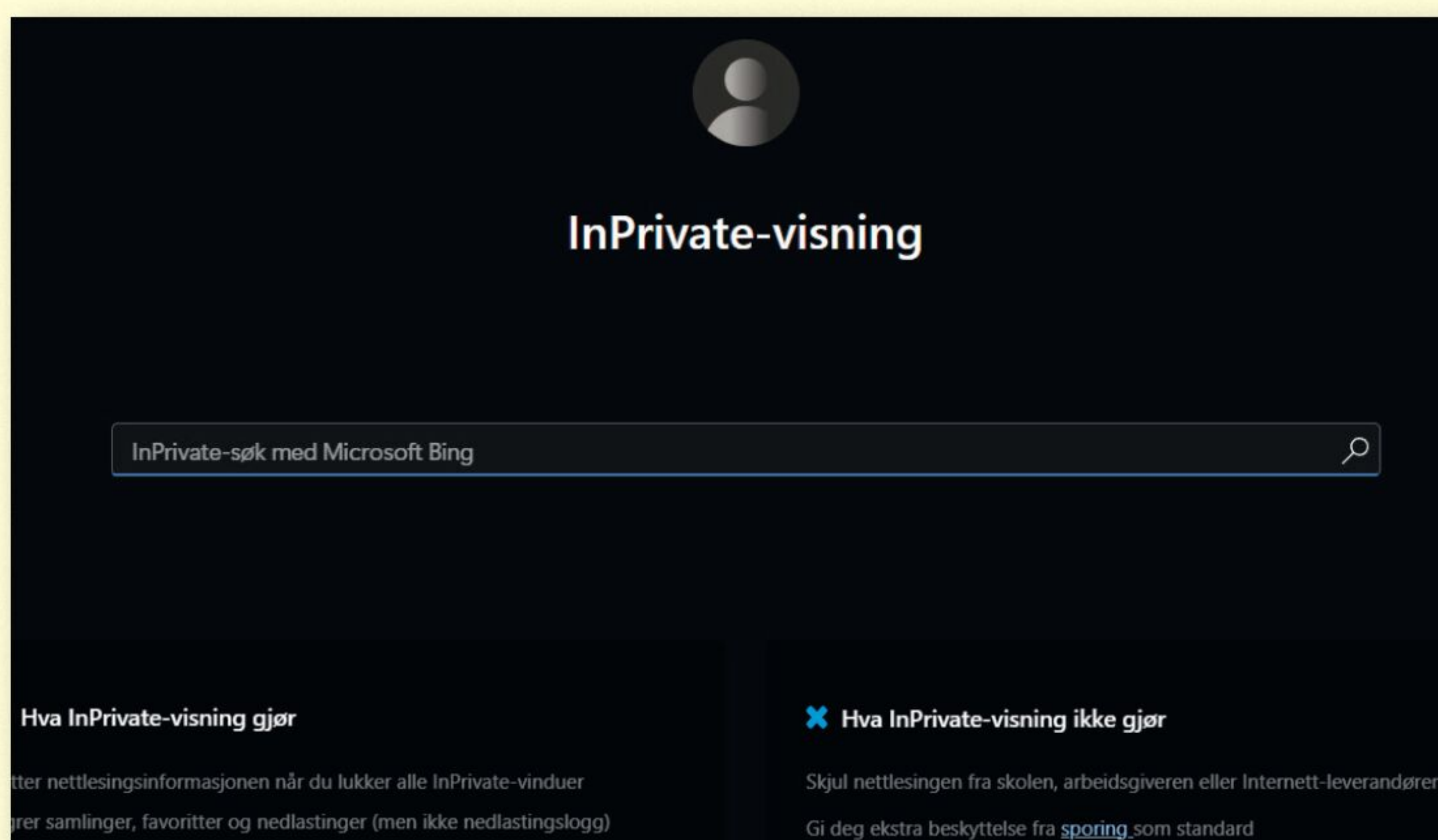
Derfor er det viktig

• Svindelanrop

Noen ringer og utgir seg for å være for eksempel fra banken, og vil ha deg til å overføre penger eller oppgi kontoinformasjon.

• Dyre samtaler

Du blir bedt om å trykke på en tast – og blir uten å vite det koblet til et betalingsnummer som koster mange kroner per minutt.

Når du bruker **InPrivate-funksjonen** i Edge eller Inkognito i Chrome, lagres ikke data om hvilke nettsider du har åpnet.

Derfor er det viktig

• Andre kan se loggen

Hvis du deler pc med andre, kan de se hvilke nettsider du har besøkt – som nettbanken, helserelaterte sider eller annet du vil ha for deg selv.

• Annonnene følger deg

Når du ikke bruker Inkognito, kan nettsider lagre informasjon på maskinen og vise annonser for varer eller tjenester du har søkt etter.

Hold deg skjult på en lånt pc

Hvis du bruker en pc på biblioteket eller et annet offentlig sted, bør du passe på at ikke maskinen lagrer sensitiv informasjon.

Når du åpner en ny fane i Inkognito-modus i Chrome, lagrer ikke nettleseren historikk, søk eller en oversikt over nettsider du har åpnet på maskinen. Det er smart hvis andre bruker samme pc og du vil verne om privatlivets fred. I Chrome kalles funksjonen "Inkognito", i Firefox heter den "Privat nettlesing" og i Edge er navnet "InPrivate".

Vær klar over at funksjonen bare skjuler spor lokalt på maskinen. Nettleverandøren og nettsidene du besøker, ser fortsatt hva du gjør. Det er altså ikke en fullstendig beskyttelse.

Gjør deg usynlig med gratis VPN

VPN står for Virtuelt Privat Nettverk og er et verktøy som beskytter deg når du er på internett fra pc eller mobiltelefon.

I praksis fungerer verktøyet ved at du installerer et lite program som er utviklet av en VPN-leverandør.

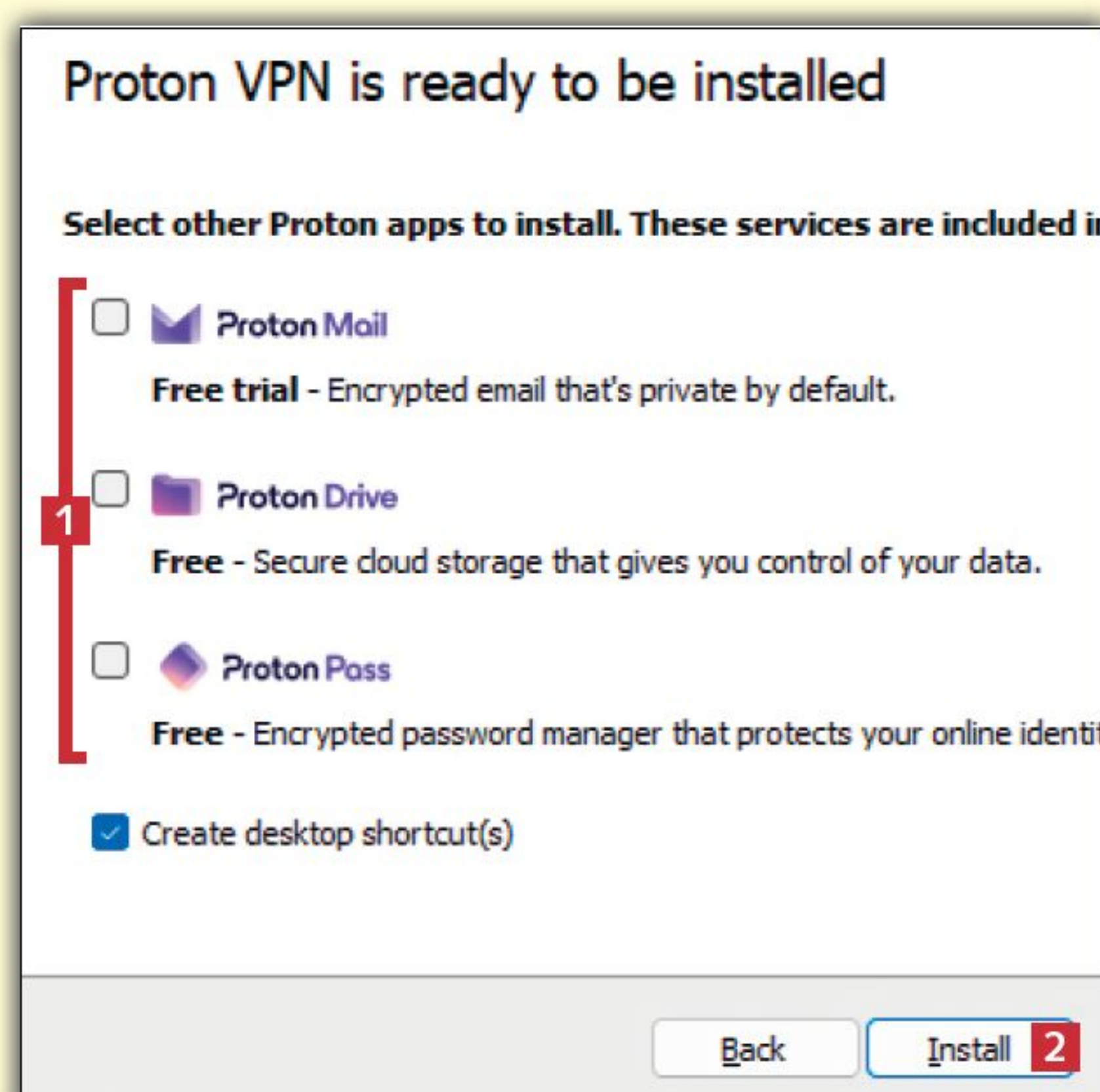
Leverandøren har en rekke servere i forskjellige land, og når du oppretter forbindelse til en av dem, blir alle dine data sendt via en slags sik-

ker tunnel. Resultatet er at ingen kan se hvilke nettsider du besøker, hva du skriver eller hvor i verden du befinner deg, ettersom også IP-adressen din er skjult. Det er særdeles nyttig hvis du benytter deg av trådløst nett på kafeer, hoteller eller er utenlands. En VPN-tjeneste – for eksempel gratisversjonen av Proton VPN som du finner på nettsiden vår – beskytter også mot hackere.

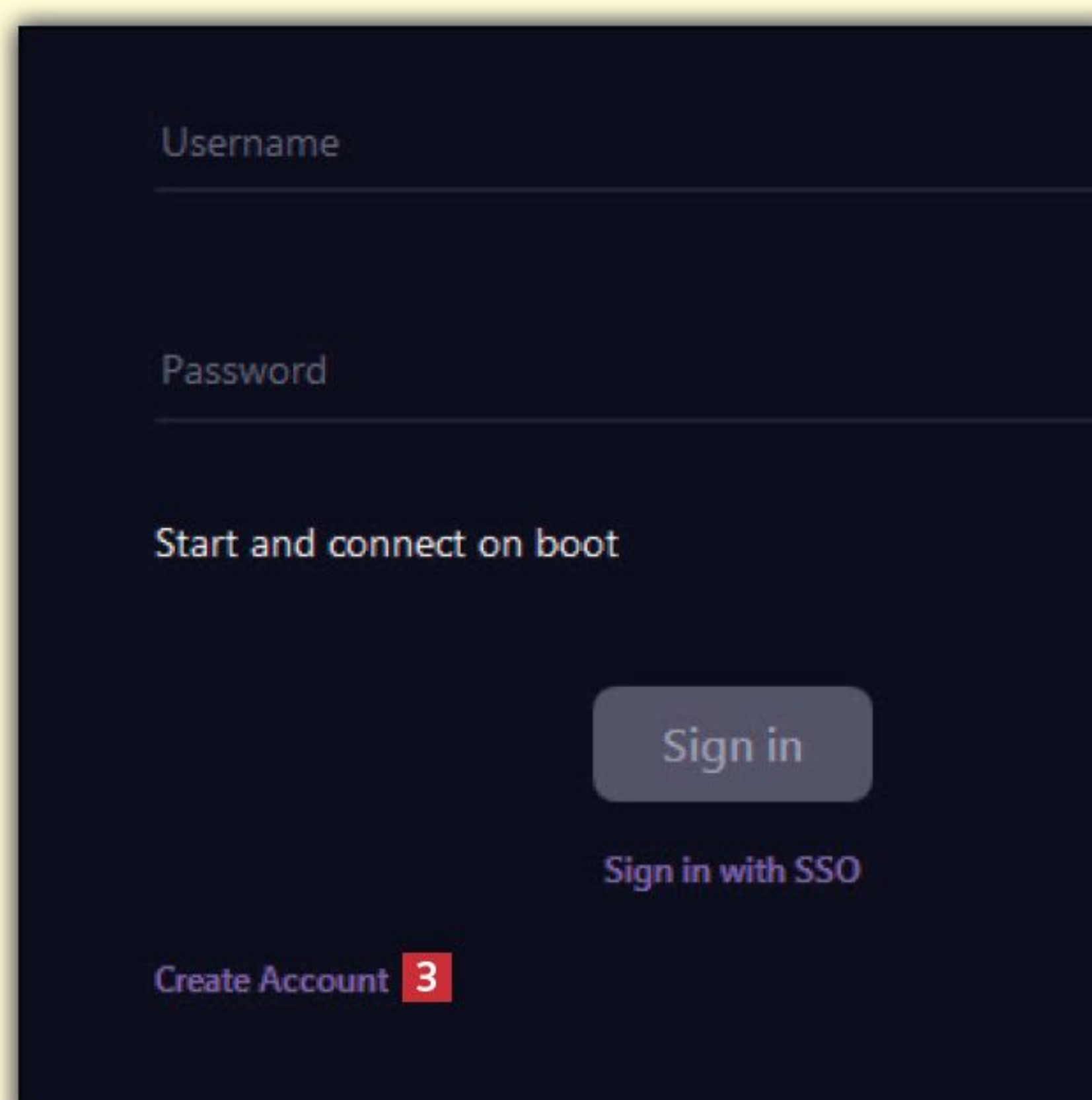

Derfor er det viktig

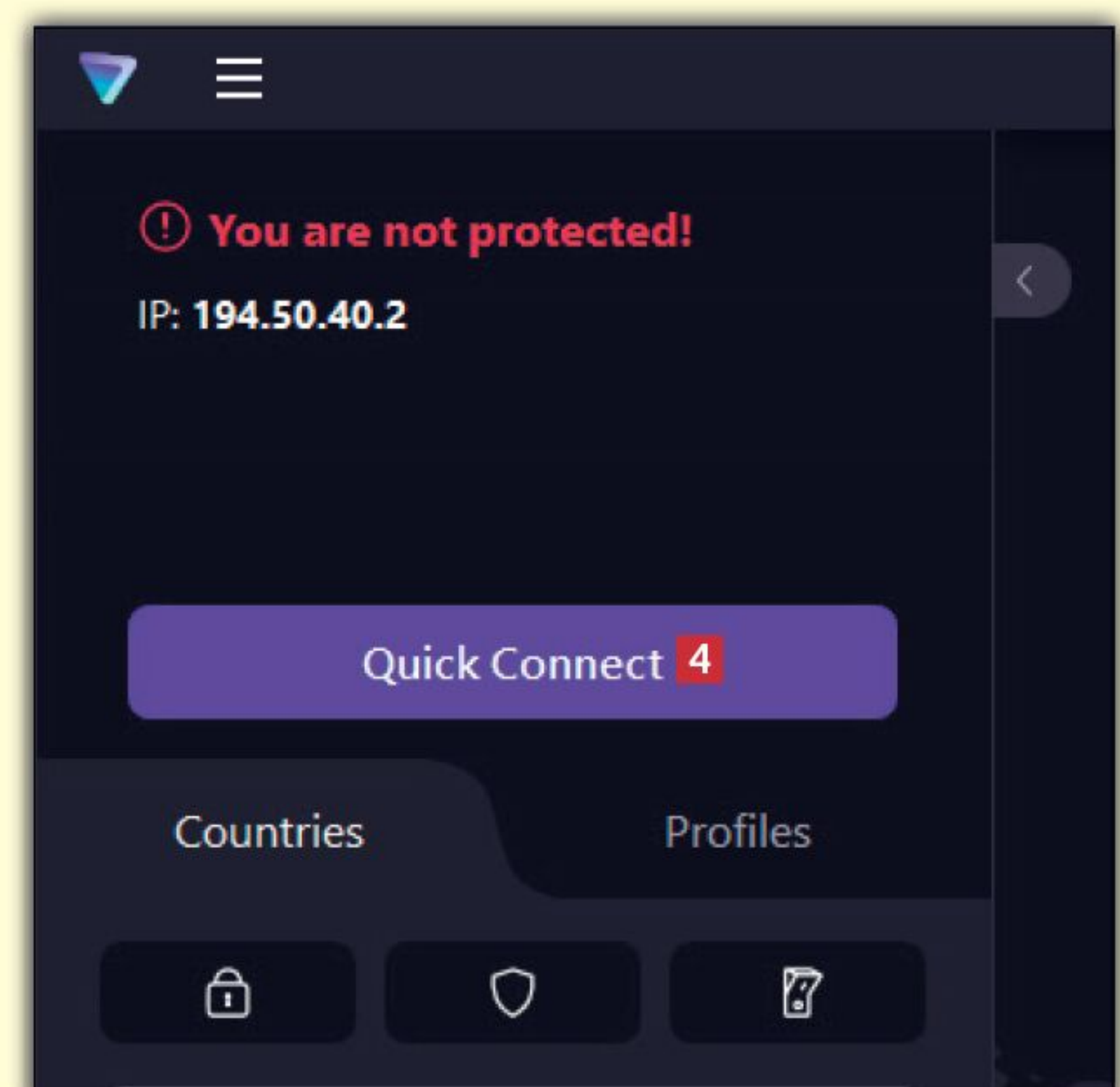
- **Andre kan se hva du gjør**
På offentlige nettverk kan uvedkommende se hva du gjør – for eksempel når du bruker nettbank eller leser e-post.
- **Du blir sporet**
Nettsider og firmaer kan følge med på hva du ser på nettet og lagre informasjon om deg.

1 Last ned Proton VPN fra nettsiden vår, og start installering. Underveis fjerner du hakene ved de foreslåtte programmene **1** og klikker på **Install 2**.

2 Den første gangen programmet starter, må du logge på med en gratis konto. Den oppretter du ved å klikke på **Create Account 3**. Logg på den nye kontoen.

3 I programmet klikker du på **Quick Connect 4**. Da kobler maskinen seg til den første tilgjengelige VPN-serveren, og dermed er pc-en beskyttet.

Derfor er det viktig

- **Uønskede gjester**
Hvis nettverket er synlig, kan folk i nærheten prøve å gjette passordet og få tilgang.
- **Enkel tilgang for hackere**
Når nettverket er synlig, er det også lettere for hackere å finne deg og forsøke å skaffe seg tilgang. Klarer de det, kan de se filene dine, stjele passord og forstyrre andre enheter.

Skjul navnet på det trådløse nettet

Det trådløse hjemmenettverket har et navn som vises når andre søker etter tilgjengelige Wi-Fi-nettverk i nærheten. Navnet kalles SSID, og skjuler du det, blir nettverket usynlig for uvedkommende.

Når nettverket er usynlig, blir det også vanskelig for fremmede å skaffe seg tilgang. Du kan selvfølgelig fortsatt bruke nettverket selv, men

forutsetningen er at du kjenner både nettverksnavn og passord og oppgir dette manuelt den første gangen du vil koble til en pc eller telefon. Du skjuler SSID på nettverket ved å logge inn på ruterens nettsider. Der skal du se etter innstillingene for trådløst nettverk og fjerne haken ved "Vis nettverksnavn" eller lignende. Les mer i ruterens veiledning.

Sjekk om du kan spores på nettet

På hjemmesiden Cover Your Tracks kan du se hvor mye datamaskinen avslører om deg når du er på nettet. Uten at du er klar over det, kan nemlig nettsider avlese informasjon om maskinens skjermstørrelse, operativsystem og programmer du bruker. Dette kalles "fingeravtrykk" og kan brukes til å følge deg rundt på nettet, selv uten at du oppgir navnet ditt på nettsidene.

Siden tester nettleseren og forteller hvor lett du er å gjenkjenne, samtidig som du får vite hvor godt beskyttet du er og hvordan du kan bli mer anonym på nettet. Når testen er fullført, får du vite hvor "unik" nettleseren din er. Jo mer unik, desto lettere er det for hjemmesider å gjenkjenne deg og følge deg rundt på nettet. Hvis du er lett å gjenkjenne, kan du endre nettleserinnstillingene.

Derfor er det viktig

- **Svekket personvern**

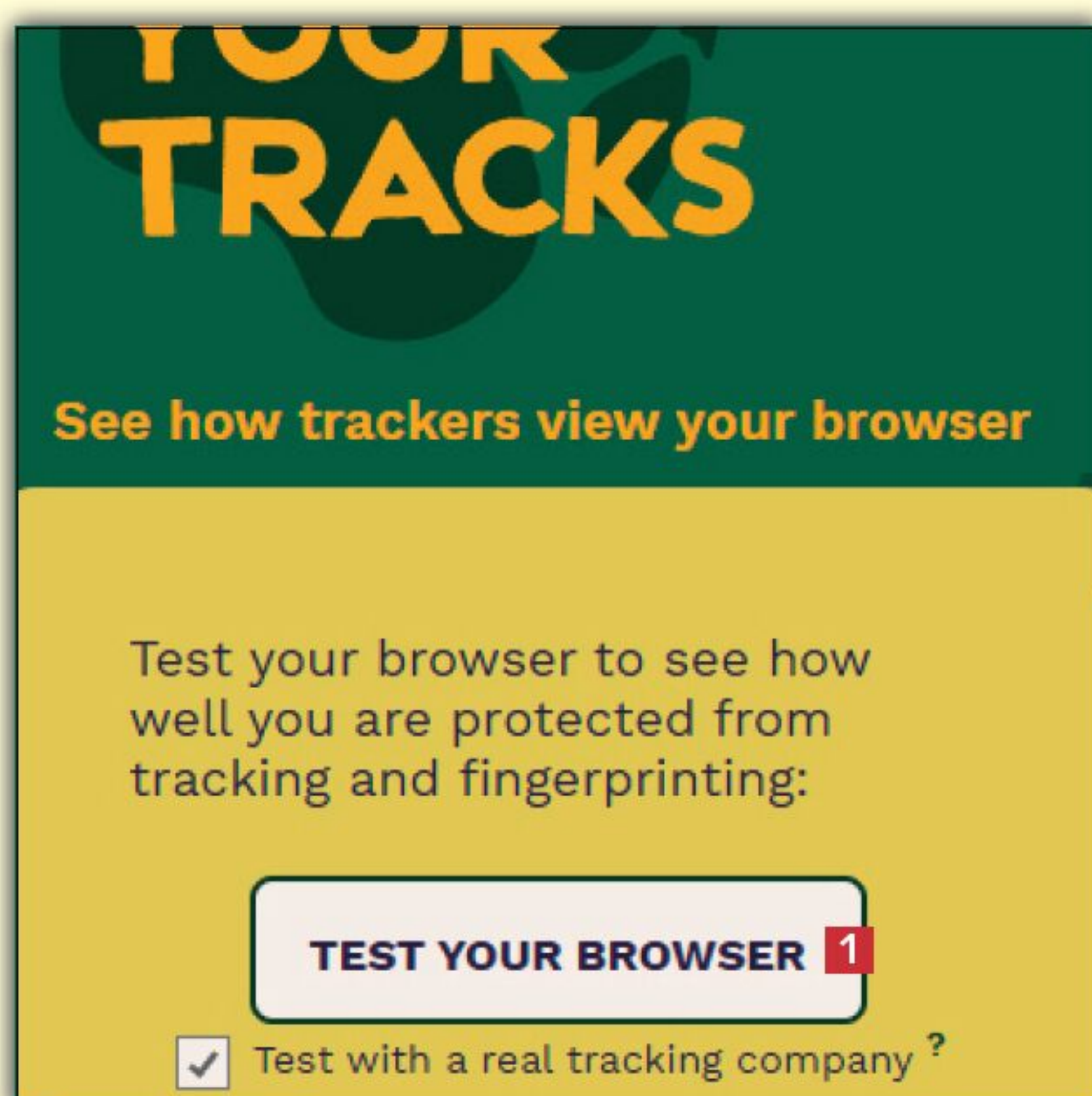
Nettsider kan følge ting du ser, klikker på og interesserer deg for – uten at du vet det.

- **Målrettede annonser**

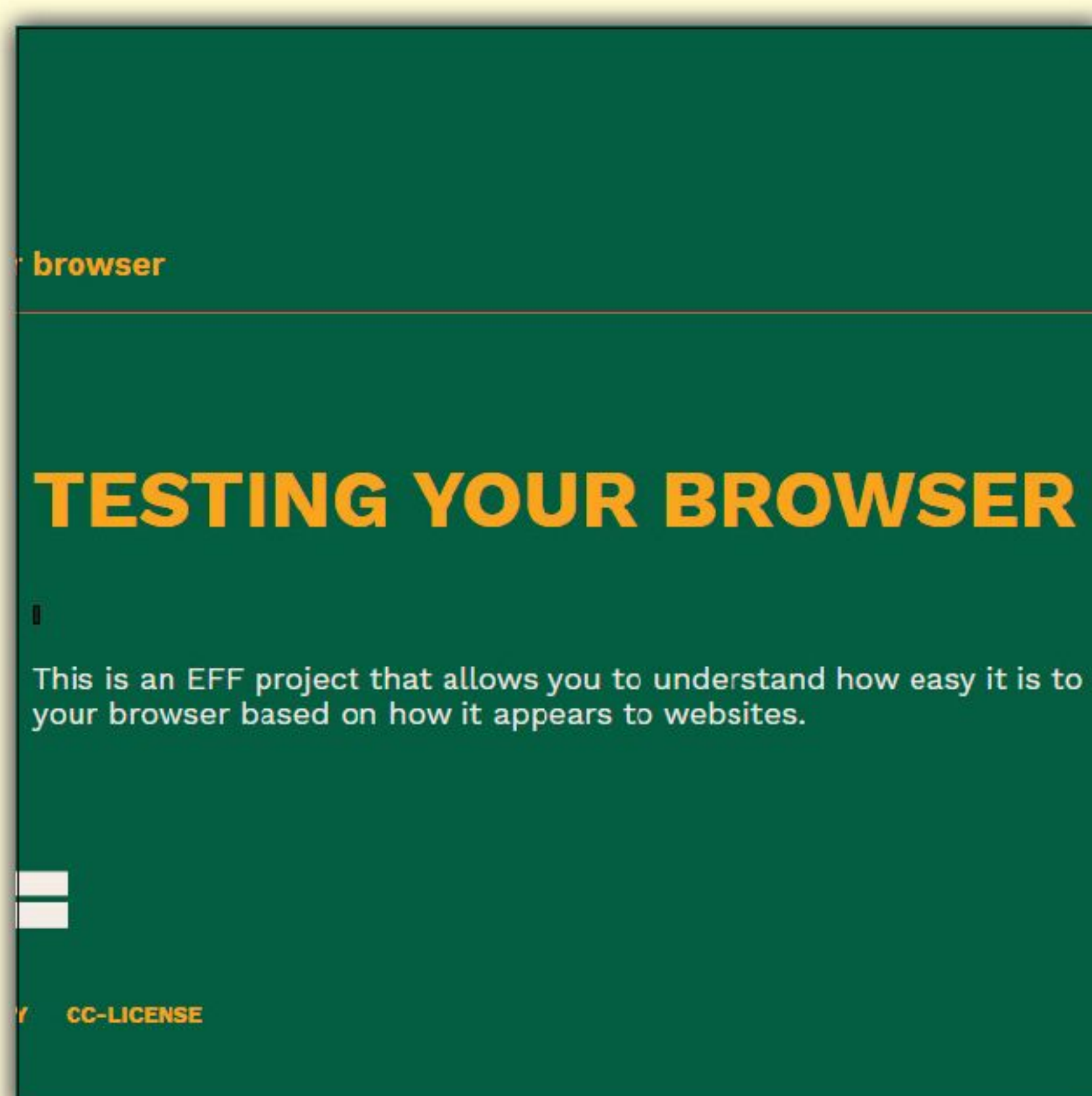
Adferden din brukes til å påvirke deg med tilpassede annonser.

- **Data kan misbrukes**

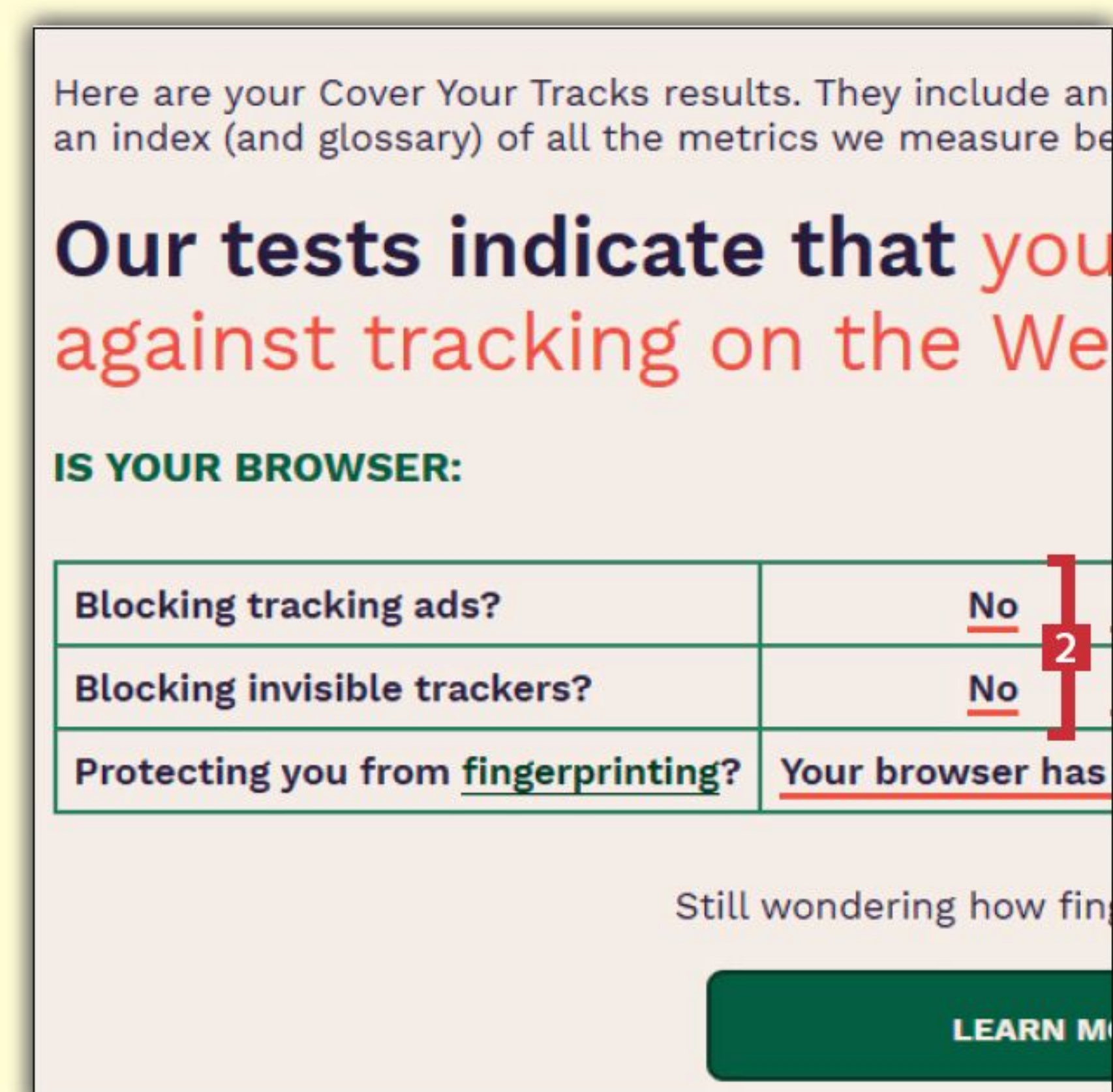
Informasjon om deg kan bli solgt eller lekket. I verste fall kan den brukes til svindel.

1 Åpne først nettleseren og gå deretter til nettsiden coveryourtracks.eff.org – der du klikker på **TEST YOUR BROWSER** **1**.

2 Nå begynner hjemmesiden å sjekke hvor utsatt maskinen er for å bli sporet på nettet. Hele prosessen tar 10–20 sekunder.

3 Hvis det står **No** **2** i de to feltene, er du IKKE beskyttet mot sporing. På komputer.no/2516 finner du en veiledning om hvordan du sikrer nettleseren mot sporing.

Derfor er det viktig

- **ID-tyveri**

Har du kommet i skade for å gi for mange tillatelser, kan ukjente apper stjele informasjon fra kontaktlisten, meldinger eller bilder og sende dem videre.

- **Høy telefonregning**

Skjulte apper kan forsyne seg av tilgjengelig datakvote, tappe batteriet og sende dyre tekstmeldinger uten at du vet det.

Slett ukjente apper fra mobilen

Det er særdeles fornuftig å sjekke hvilke apper du har på mobilen fra tid til annen. Du tror kanskje at du kjenner til alle appene, men noen apper kan faktisk ha blitt installert uten at du la merke til det, eller kanskje de fulgte med noe annet du har lastet ned. Er det en bestemt app du ikke gjenkjenner i oversikten over apper på mobilen, bør du undersøke

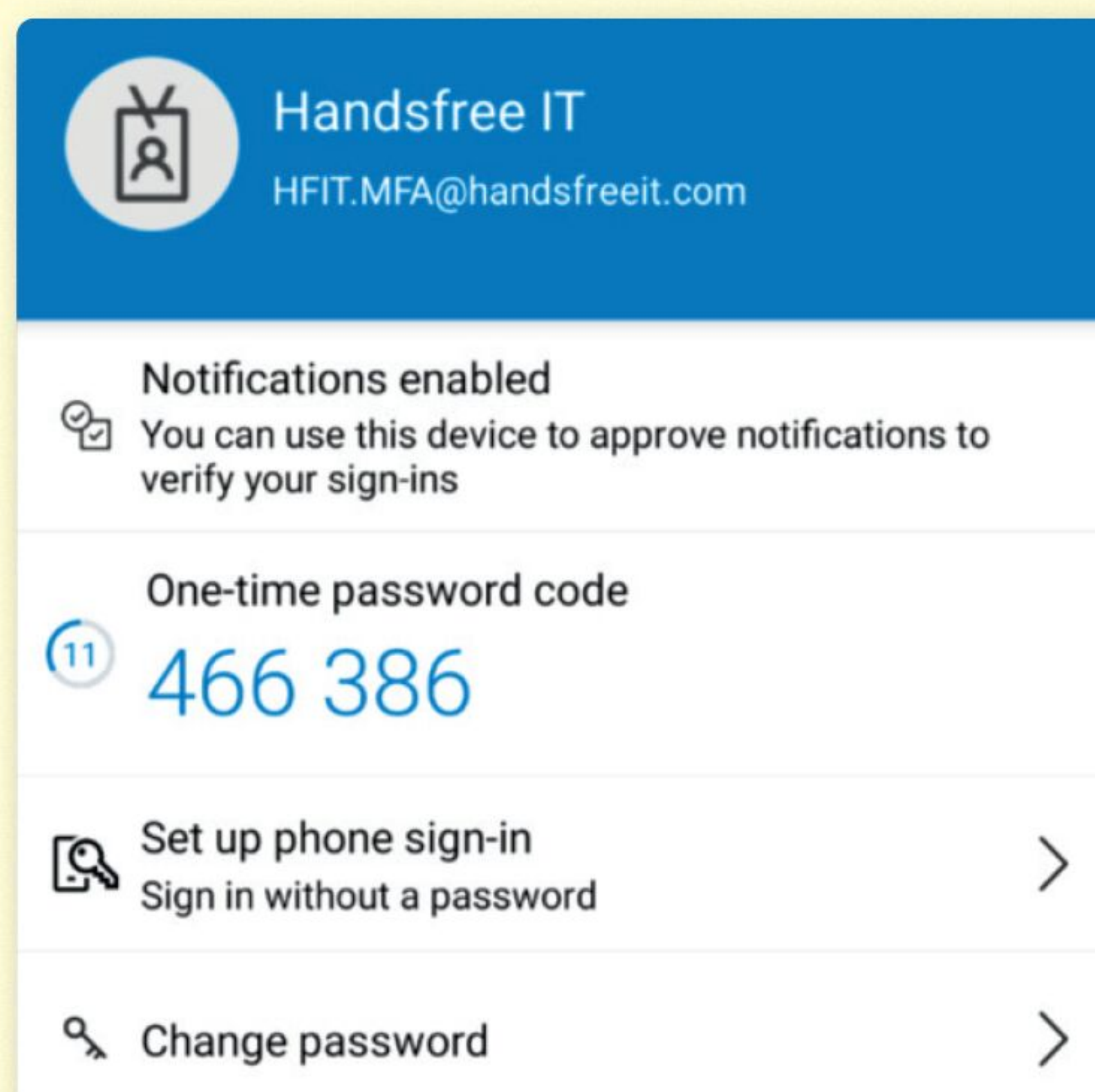
den nærmere eller ganske enkelt slette den. Noen apper kan ha tillatelse til å se kontaktene dine, hvor du befinner deg, kamera eller mikrofon, uten at du nødvendigvis har godkjent dette med vilje. Det betyr at eventuelle lyssky apper kan vite mer om deg enn de bør.

Derfor bør du sjekke listen over apper og fjerne dem du ikke bruker.

Tofaktor- autentisering overalt

Det har blitt for usikkert å kun bruke ett passord. Derfor bør du aktivere ekstra beskyttelse med sikre engangskoder der det er mulig.

Tofaktorautentisering er en ekstra sikkerhet som kan aktiveres til de fleste tjenester på nettet. I tillegg til passordet du selv har valgt, får du da en engangskode som enten sendes som sms til mobilen eller leveres i en engangskode-app. Det betyr at selv om noen skulle få tilgang til passordet ditt, så kan de ikke logge på uten engangskoden. Tofaktorautentisering aktiveres vanligvis i innstillingene for den aktuelle tjenesten. Det tar få minutter å sette det opp og gjør det veldig mye vanskeligere for uvedkommende å få tilgang.

Med en app som Microsofts gratis Authenticator kan du få langt sikrere engangskoder.

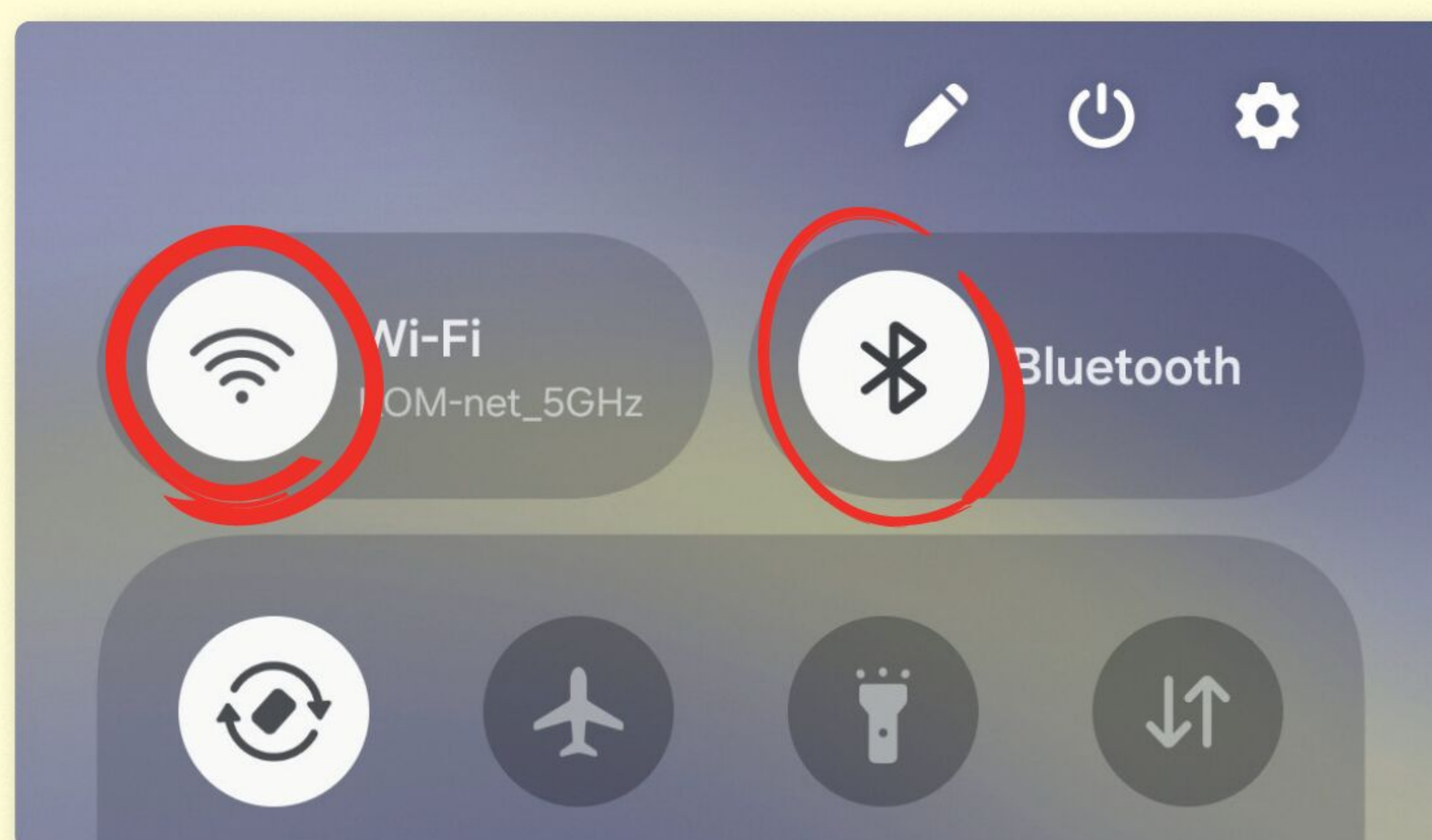
Derfor er det viktig

• Kontoer kan hackes

Hvis uvedkommende får tak i passordet ditt til en tjeneste på nettet, kan de også få tilgang til for eksempel e-post, kalender eller Facebook.

• Misbruk av informasjon

Får en hacker tilgang til kontoene dine, kan vedkommende lese meldinger, sende e-post i ditt navn eller stjele personlig informasjon.

På de fleste telefoner slår du av Bluetooth og Wi-Fi ved å dra to fingrer nedover fra toppen av skjermen og trykke på ikonene.

Derfor er det viktig

• Du kan spores

Når Wi-Fi og Bluetooth er slått på, kan mobilen sende signaler som gjør det mulig for andre å se hvor du er.

• Hackere kan få tilgang

Åpne signaler, som dem som sendes av Bluetooth og Wi-Fi, kan utnyttes av uvedkommende til å få tilgang til enheten eller data.

Slå av Wi-Fi og Bluetooth på mobilen

Trådløse teknologier som Wi-Fi, NFC og Bluetooth er nesten uunnværlige, men kan også gjøre deg sårbar for angrep når du er på farten.

Når du ikke bruker Wi-Fi eller Bluetooth på mobilen, er det smart å slå av begge deler – særlig når du er på reise. Når de trådløse teknologiene er aktive, vil mobilen hele tiden søke etter nettverk og enheter – og det kan gjøre deg sårbar. Fremmede kan prøve å opprette kontakt med mobilen eller følge dine bevegelser via de trådløse signalene, og det skjer uten at du oppdager det. Slår du av Wi-Fi og Bluetooth når du ikke bruker dem, sparer du strøm samtidig som du gjør det vanskelig for uvedkommende å spionere.

Bruk aldri gratis Wi-Fi

Det er forlokkende som en oase i ørkenen når man ser at det er gratis trådløst nett på kafeen eller flyplassen, men det kan være en sikkerhetsrisiko.

Gratis Wi-Fi på restauranter, hoteller eller flyplasser kan være fristende når du vil sjekke e-post eller lese nyheter, men slike nettverk er ikke nødvendigvis sikre. Kobler du deg på et åpent nettverk, er det fare for at andre på det samme nettverket følger med på hva du gjør – for eksempel hvilke passord du skriver, e-post eller annen privat informasjon. Noen ganger lager dyktige svindlere også falske tilgangspunkter som virker legitime, slik at du blir lurt til å koble deg direkte på hackerens nettverk. Derfor bør du unngå åpne nettverk.

Lite er like forlokkende som ordet "gratis", men noen ganger er prisen at personlig informasjon kan komme på avveie.

Derfor er det viktig

• Personvern

Svindlere som er koblet på samme nettverk som deg, kan få tilgang til dine personlige passord, e-post og andre følsomme data.

• Falske tilgangspunkter

En rutinert hacker kan sette opp et trådløst nett som virker ekte, og på den måten få tilgang til mobilen eller maskinen din.

På denne Facebook-kontoen er både personlig informasjon som innlegg og bilder skjult for andre enn venner.

Derfor er det viktig

• Identitetstyveri

Svindlere kan misbruke informasjon, innlegg og bilder til å opprette falske profiler eller utnytte ditt gode navn og rykte til å lure andre.

• Innbrudd eller svindel

Hvis du for eksempel deler et Facebook-innlegg om at du er på hytta, kan det fortelle en potensiell tyv at boligen din står tom.

Sensitiv informasjon på Facebook

Facebook gjør det lett å følge med på andres liv, men pass på at du kun deler bilder og informasjon med folk du kjenner, slik at det ikke misbrukes.

Er du på Facebook, bør du i det minste sørge for å skjule personlig informasjon og bilder for folk du ikke kjenner. Selv om det kan virke uskyldig, kan informasjon om hvor du bor, om samboeren og om sydenferien lett misbrukes av kriminelle. Slik informasjon kan i verste fall utnyttes til svindel eller identitetstyveri. Det kan også inspirere en innbruddstyv, hvis han eller hun vet at du ikke er hjemme. I Facebook-innstillingene kan du velge at bare venner kan få tilgang til å se det du deler, slik at ikke fremmede får tilgang til følsom informasjon.

Derfor er det viktig

- **Du drukner i søppelpost**
Hvis du kun bruker én e-post-adresse til alt, fylles innboksen raskt opp med nyhetsbrev og uønskede meldinger, slik at viktig e-post kan bli borte i mengden.
- **Større risiko for svindel**
Hvis e-postadressen din lekkes på nettet, kan den havne i feil hender og misbrukes til svindel eller forsøk på identitetstyveri.

En egen e-postkonto til det mindre viktige

Det er smart å supplere den private e-postadressen med en du har opprettet for det som er mindre viktig. Da kan du bruke den private kontoen til nettbank, e-boks, fastlege og kontakt med familie og venner. Den andre adressen, for eksempel på gmail.com, kan du bruke til nyhetsbrev, konkurranser, nettbutikker og steder der du må oppgi en e-post-

adresse for å komme videre. Det beskytter mot mengder av reklame og uønsket e-post som ellers raskt ville fylt opp innboksen. Samtidig reduserer du risikoen for svindel ved at du unngår å spre den primære e-post-adressen overalt på nettet. Skulle den "offentlige" kontoen en dag oversvømmes av søppel, kan du all- tids slette den og opprette en ny.

Bruk kryptering til å beskytte filer

På maskinens harddisk ligger normalt alle filer helt ubeskyttet, slik at en tyv eller andre uvedkommende kan lese dokumentene og se bildene dine. Hvis du derimot krypterer filene, blir de låst med en digital nøkkel, slik at det bare er du som kan åpne dem og se innholdet. Det er særlig viktig når det gjelder følsom informasjon i brev, kontoinformasjon eller private bilder. Bruker du kryptering,

er alle data fullstendig uleselige for alle andre enn deg og dem du har gitt tilgang. Har du en pc med Windows 11 Pro, inneholder den allerede et krypteringsprogram i form av funksjonen BitLocker.

Alle andre kan sikre filene med gratisprogrammet Guardian Of Data, som du kan laste ned fra nettsiden vår. Krypteringen i programmet beskytter all personlig informasjon.

Last ned Guardian Of Data fra komputer.no/2516

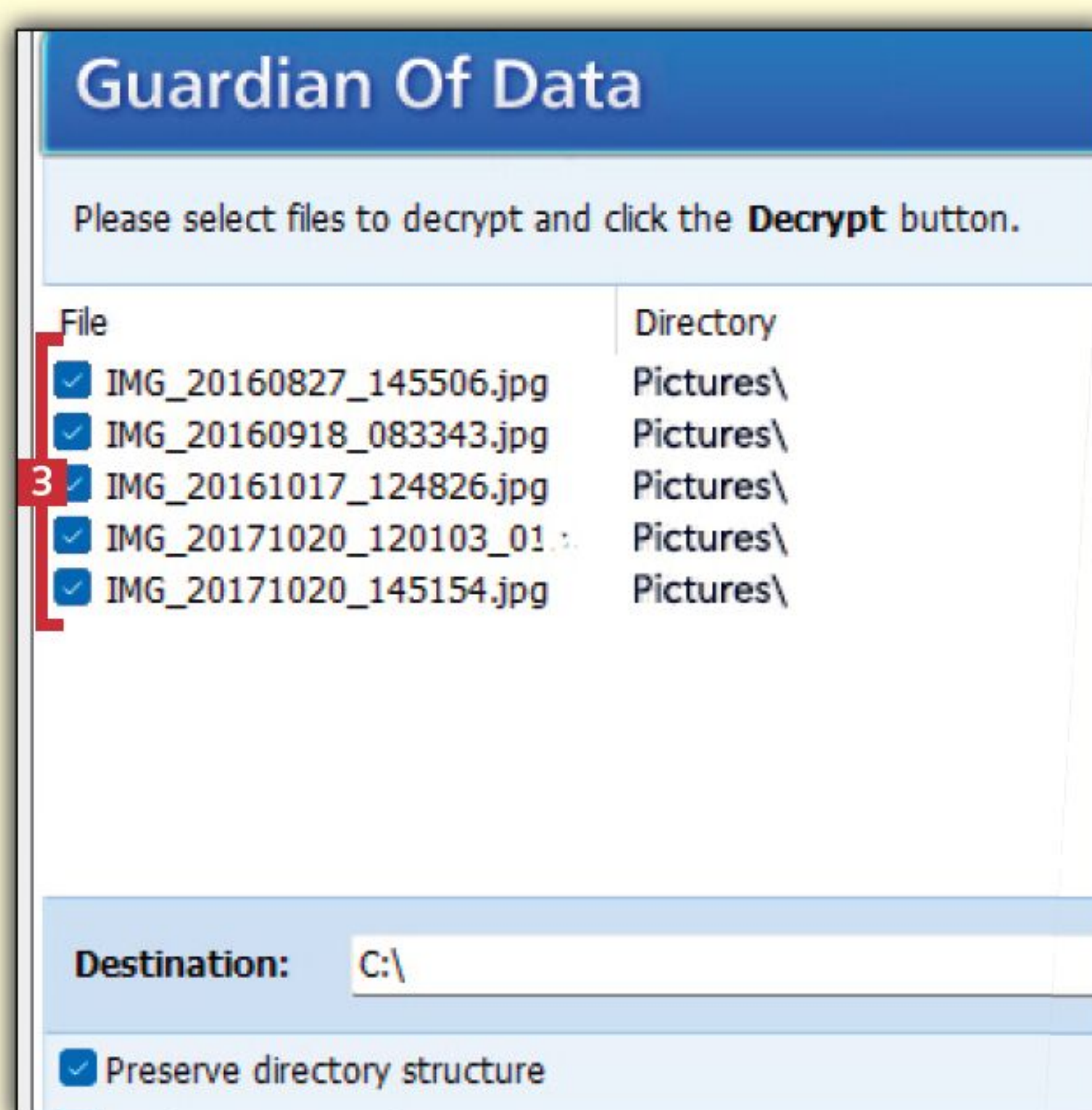

Derfor er det viktig

- **Datalekkasje**
Hvis noen får tilgang til maskinen, kan de se dokumenter, bilder og annen informasjon.
- **Identitetstyveri**
Personlige data som personnummer og betalingsinformasjon kan misbrukes av folk som utgir seg for å være deg.

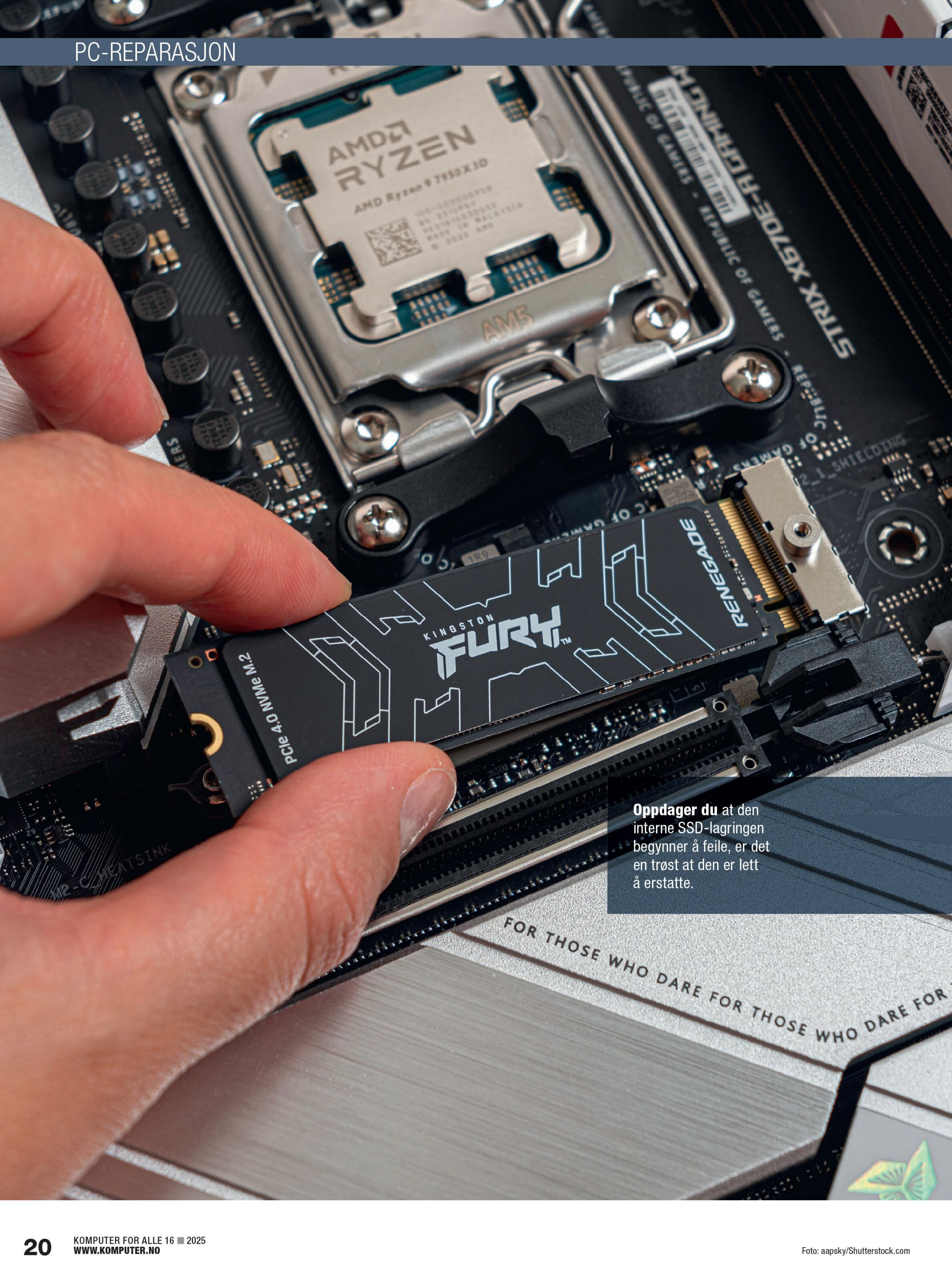
1 Last ned og installer programmet fra nettsiden vår. Når du starter det, klikker du på **Encrypt 1** for å kryptere filer. Velg **Decrypt 2** for å låse dem opp.

2 Når du har valgt **Decrypt**, får du mulighet til å velge hvilke filer **3** som skal låses opp. Dermed slipper du å dekode alt bare for å hente ut én fil.

På nettsiden vår kan du laste ned en komplett veiledning til programmet Guardian Of Data. I den kan du lese alt du trenger å vite om hvordan du bruker programmet til å sikre filene dine.

Oppdager du at den interne SSD-lagringen begynner å feile, er det en trøst at den er lett å erstatte.

SJEKK LAGRINGSENHETEN FØR DET ER FOR SENT:

Slik bytter du en defekt SSD

Hvis lagringsenheten på maskinen plutselig slutter å virke, mister du alt den inneholder. Derfor bør du foreta en diagnose og erstatte enheter som viser tegn til å nærme seg slutten.

Journalist
Henning Rasmussen

Når der oppstår alvorlige feil på en pc, skjer det sjelden helt ut av det blå. Som regel er det snakk om en gradvis utvikling som i første omgang starter med ett svakt ledd.

Det gjelder spesielt slitedelene, altså først og fremst batteriet og den interne lagringsenheten.

En SSD lever heller ikke evig

Dagens SSD-enheter, også kjent som halvlederstasjoner, har stort sett erstattet de gamle, mekaniske "snurre-diskene" og er langt mindre følsomme for slag og mekanisk skade enn de nevnte forgjengerne. Er maskinen mindre enn fire-fem år gammel, er det også svært sannsynlig at den har en eller flere SSD-stasjoner. Cellene der data lagres på slike enheter, kan imidlertid kun overskrives et begrenset antall ganger, og derfor vil de over tid utvikle skader og feil som kan få maskinen til å knele.

Hvis en SSD bryter sammen, betyr det ofte at du mister alt den inneholder – for ikke å snakke om alt plunderet du får med å installere Windows og alle programmene på en nytt. Men

fordi feilene ofte skyldes en gradvis degradering, kan man ofte oppdage symptomene før det er for sent.

Kloning av Windows til ny SSD

Derfor anbefaler vi at du allerede i dag gjennomfører en sjekk av maskinen med programmet HDDScan, som avslører både små og store feil. Det gjør det nemlig mulig å erstatte SSD-enheten mens den fortsatt er lesbar, og da er det en ganske enkel sak å sikre alle filene.

Hvis HDDScan avslører begynnelige svakheter, feil og redusert lesehastighet på SSD-enheten, har du som regel fortsatt tid til å hente ut alle data og lagre dem et trygt sted. Derfor bør du straks reagere på problematiske skannerresultater i programmet ved å kjøpe en ny SSD til maskinen, slik at du kan erstatte den feilende enheten før det er for sent.

Når du har kjøpt den nye lagringsenheten – og en egnet dokk som gjør det mulig å koble den til pc-en via USB – er du klar til å klonere Windows og andre programmer til den nye enheten. Deretter bytter du ut den gamle med den nye og slipper hele prosessen med å starte forfra med ny installering av Windows. Dette kan du lese mer om på de neste sidene.

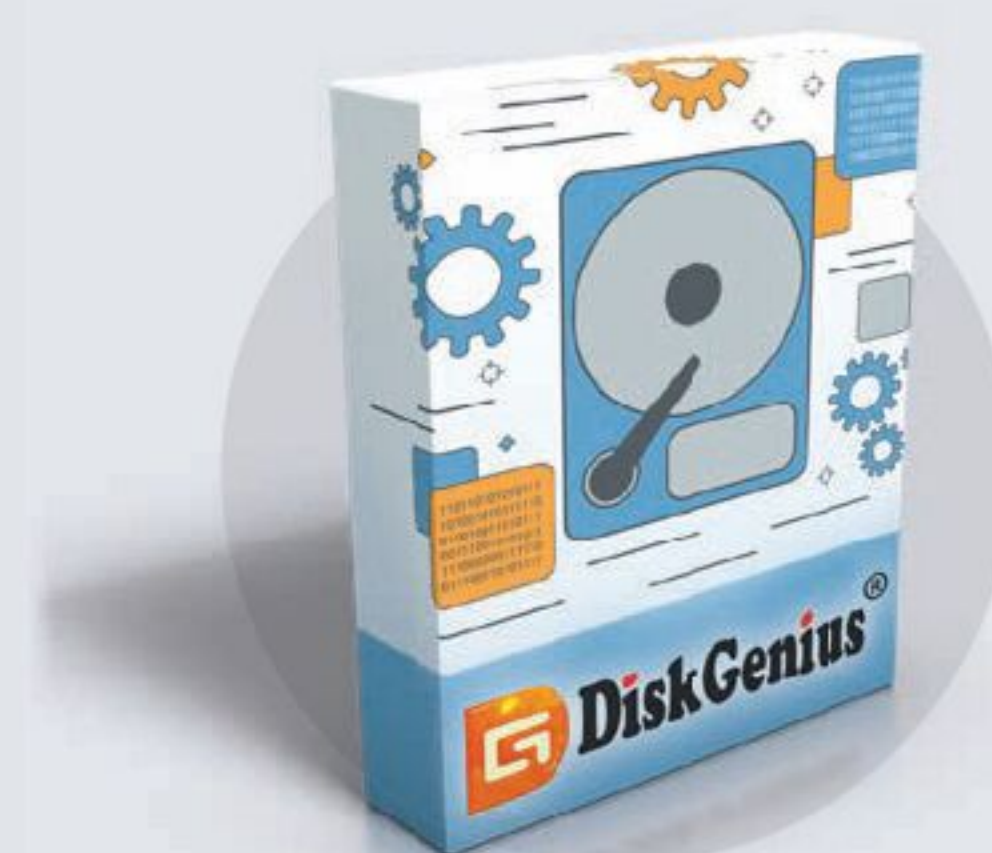
Det du trenger

Med programmet HDDScan kan du skanne volumet i pc-en for feil som kan utvikle seg til totalhavari.

Oppdages feil på SSDen, bør du snarest kjøpe en ny og koble den til pc-en via en dokk, slik at du kan kopiere filene fra maskinen.

Deretter kan DiskGenius klonere dagens SSD til en ny, slik at du kan erstatte den defekte enheten.

HDDScan

HDDScan er det ledende programmet for å sjekke og avdekke feil på lagringsenheter.

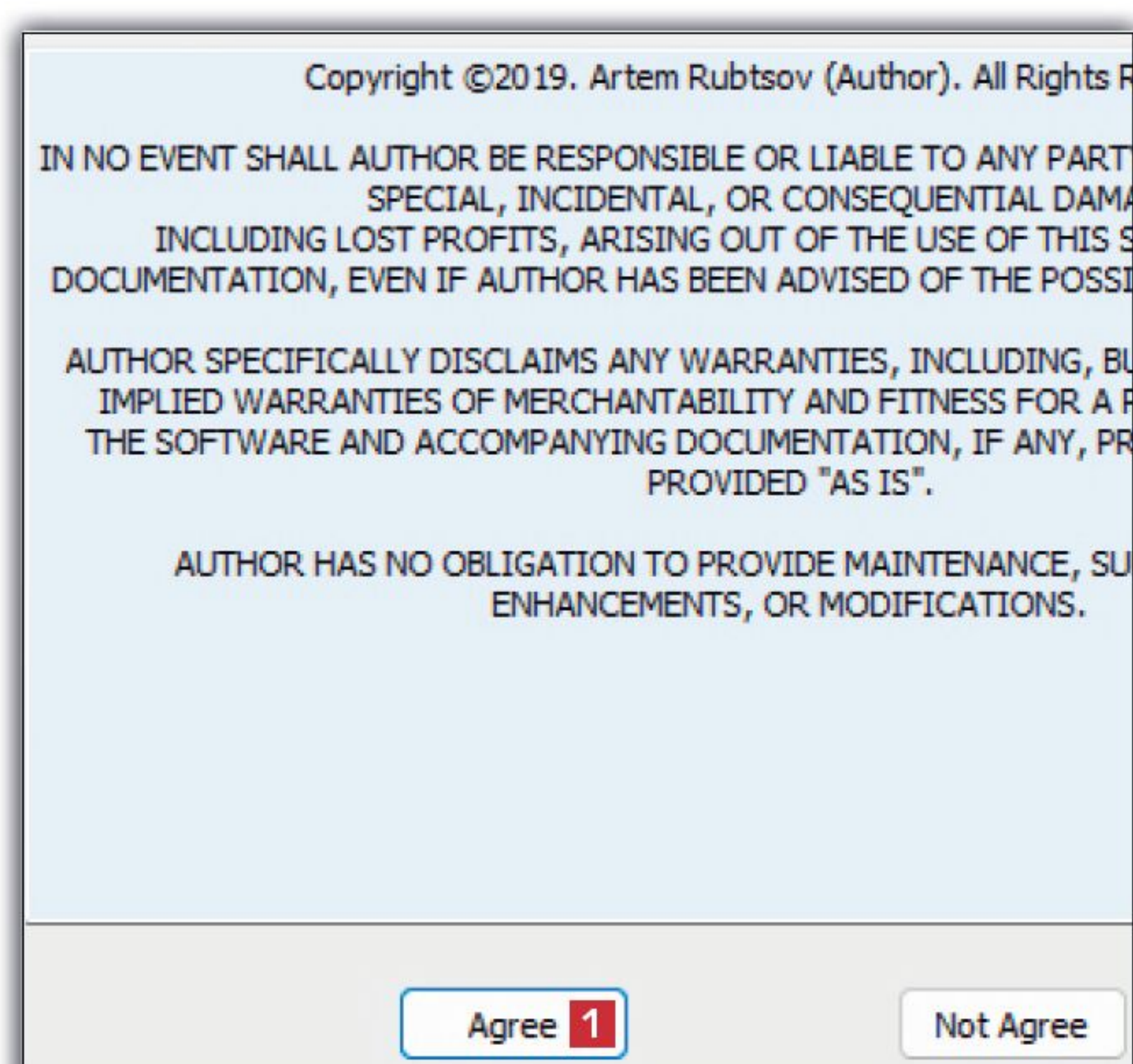
Språk
Engelsk

Virker med
Windows 10 og 11

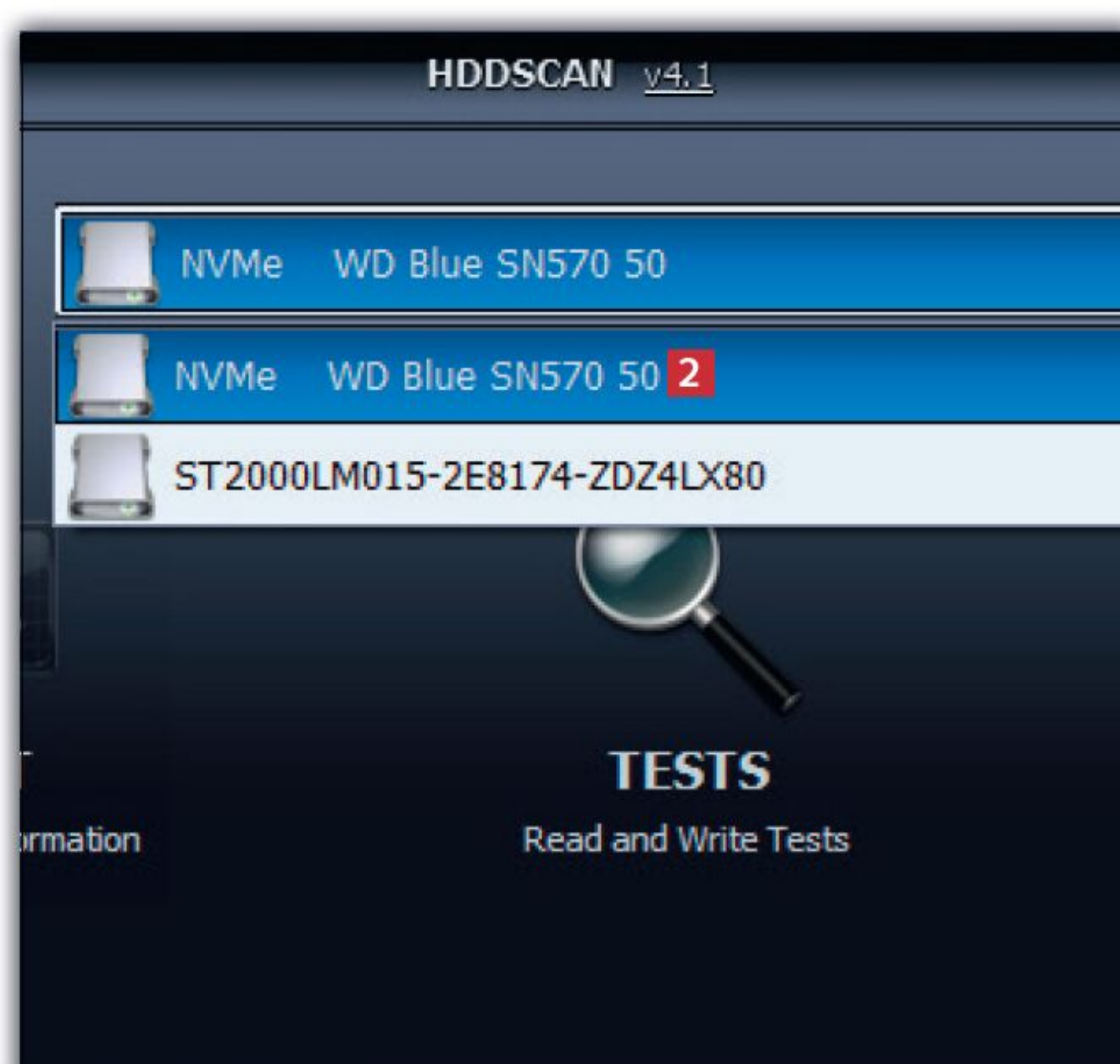
Programmet laster du ned fra:
komputer.no/2516

Slik oppdager du feil på en SSD

Opplever du fra tid til annen feil i Windows, så kan problemer med lagringen være en årsak. Programmet HDDScan gjør det lett å sjekke SSD-enheten for mulige feil, slik vi viser her.

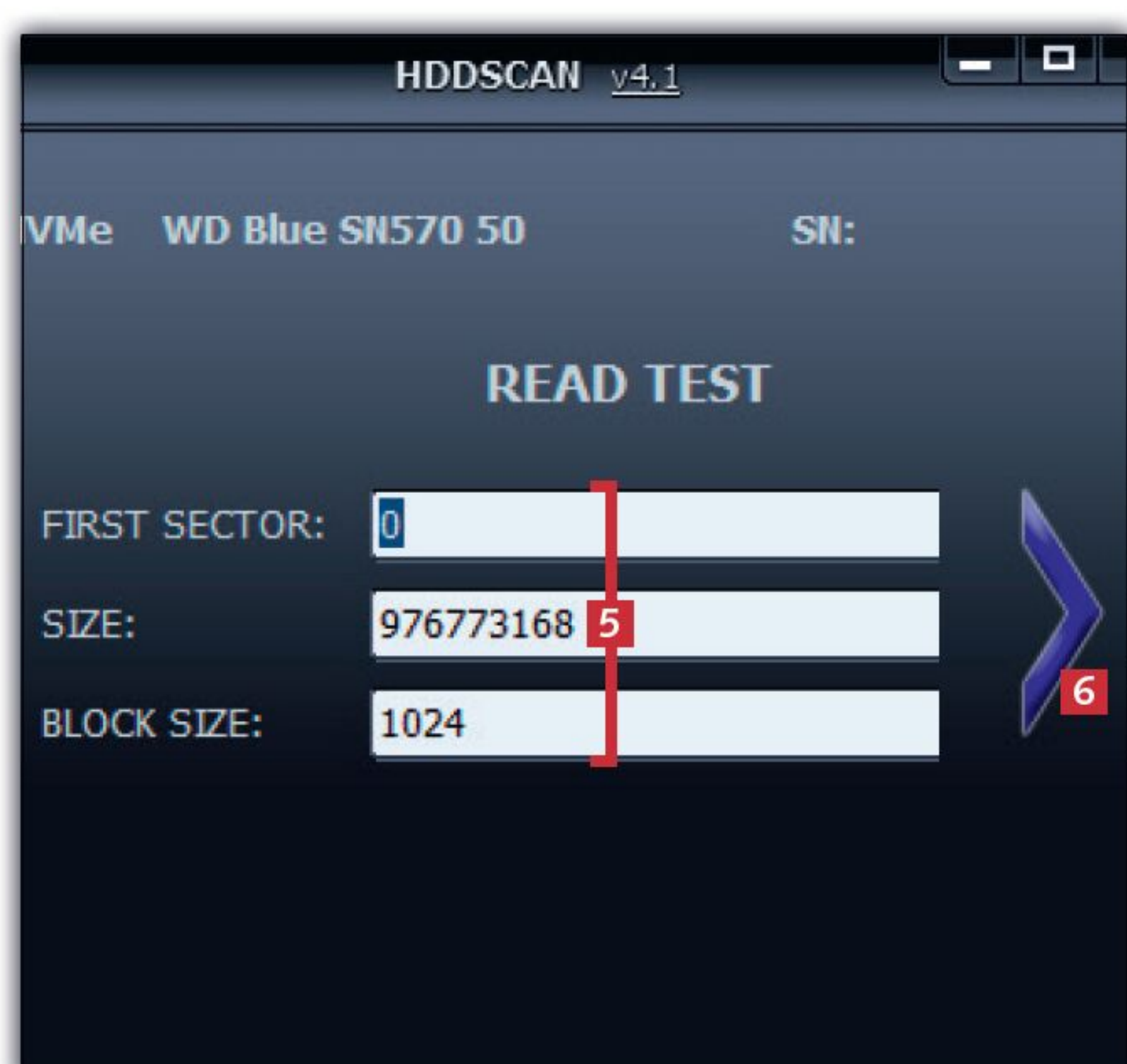
1 Last ned HDDScan fra nettsiden vår, pakk ut zip-filen og start programmet. Første gang du bruker det, klikker du på **Agree** **1**.

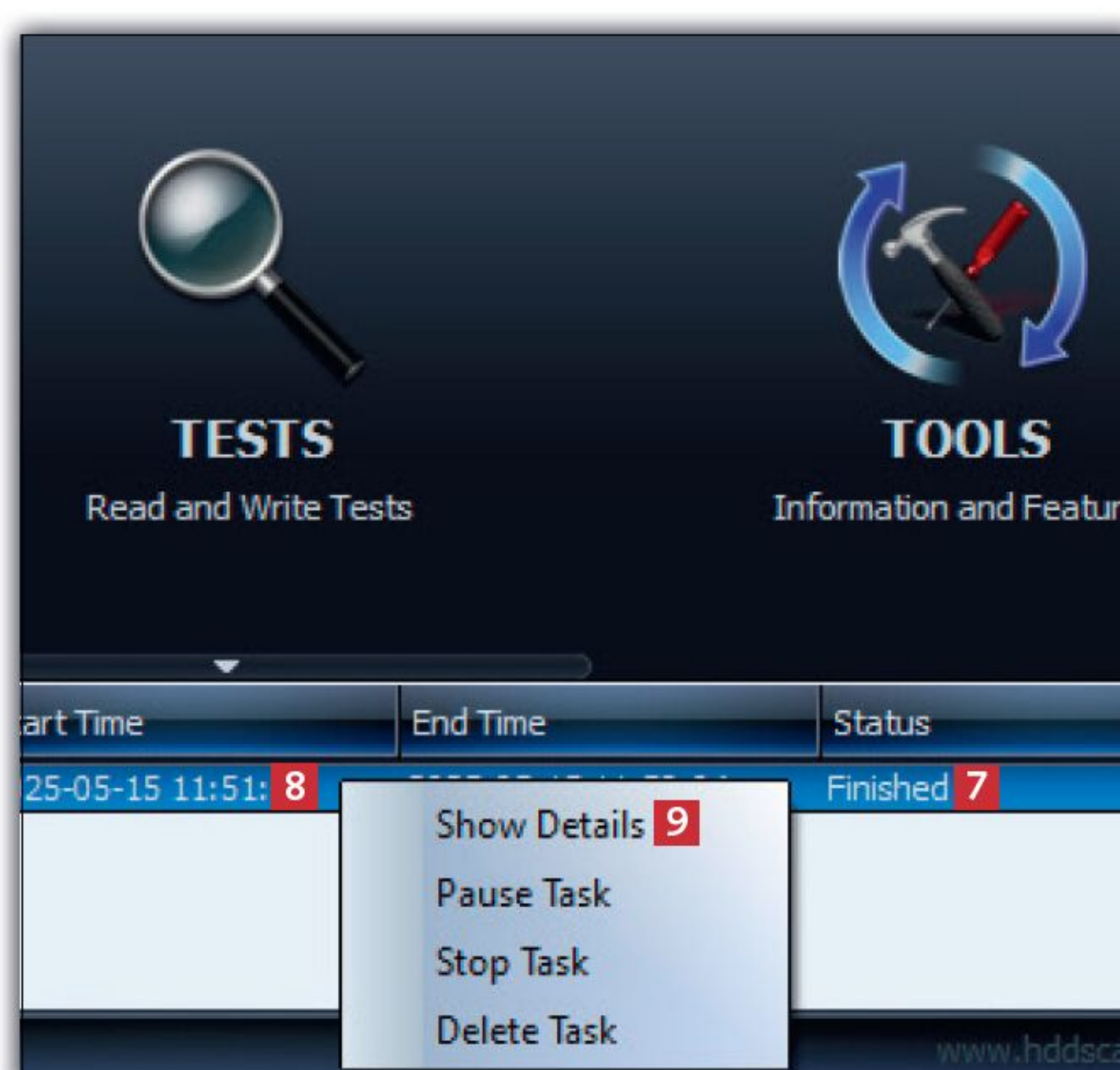
2 Har du flere enn én disk på maskinen, kan du velge mellom dem fra nedtrekksmenyen øverst **2**.

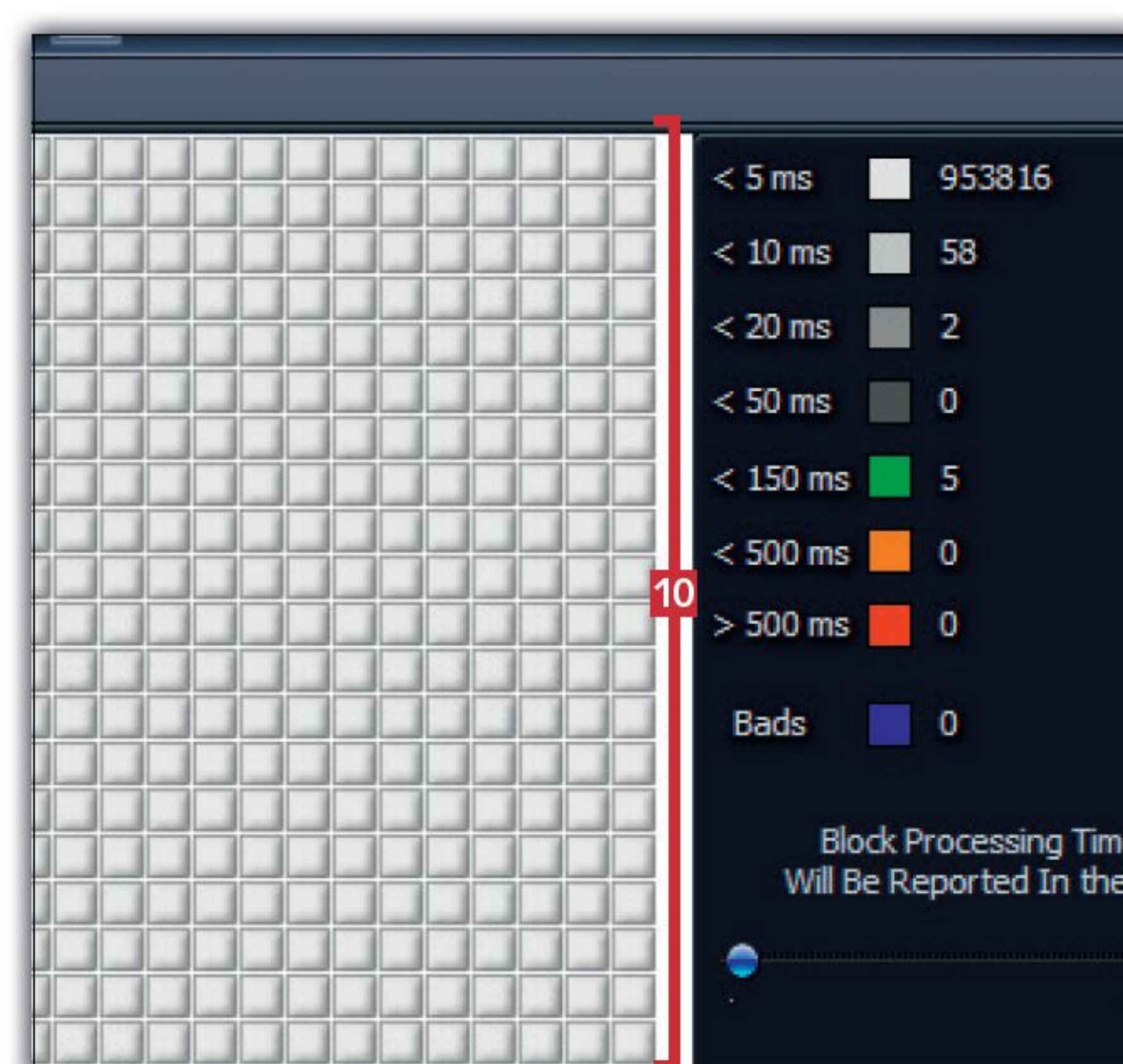
3 Klikk på **TESTS** **3** og velg testmetoden **READ** **4**, som sjekker om filene på enheten kan leses uten feil.

4 La de forhåndsinnstilte verdiene **5** være, og klikk på pilen **6**. La programmet jobbe i fred. Det kan godt ta en time eller mer å sjekke hele volumet.

5 Når det står **Finished** **7**, er testen over. Høyreklikk på oppgaven **8** og velg **Show Details** **9**.

6 Hvis du ser felter med andre farger enn hvit og grå **10**, er det tegn på ødelagte sektorer eller slitte områder. Det betyr at det er fornuftig å se seg om etter en ny enhet.

Kjøp ny SSD

Når du har funnet ut hva slags SSD det er i maskinen, er du klar til å kjøpe ny. Det er mye å velge mellom, og det viktigste er å finne ut hvor mye plass du egentlig trenger. Det kan du lese mer om her.

SSD på 2,5 tommer

Hvis maskinen har noen år på baken, kan den ha en 2,5-tommers SSD-enhet, som altså har samme størrelse som en tradisjonell mekanisk harddisk. Den kobles også til på samme måte, via en intern SATA-port.

Du kan for eksempel velge en 2,5-tommers SSD på 1 TB fra PNY med modellnavnet CS900. Vi har sett den til 654 kroner.

TIPS!

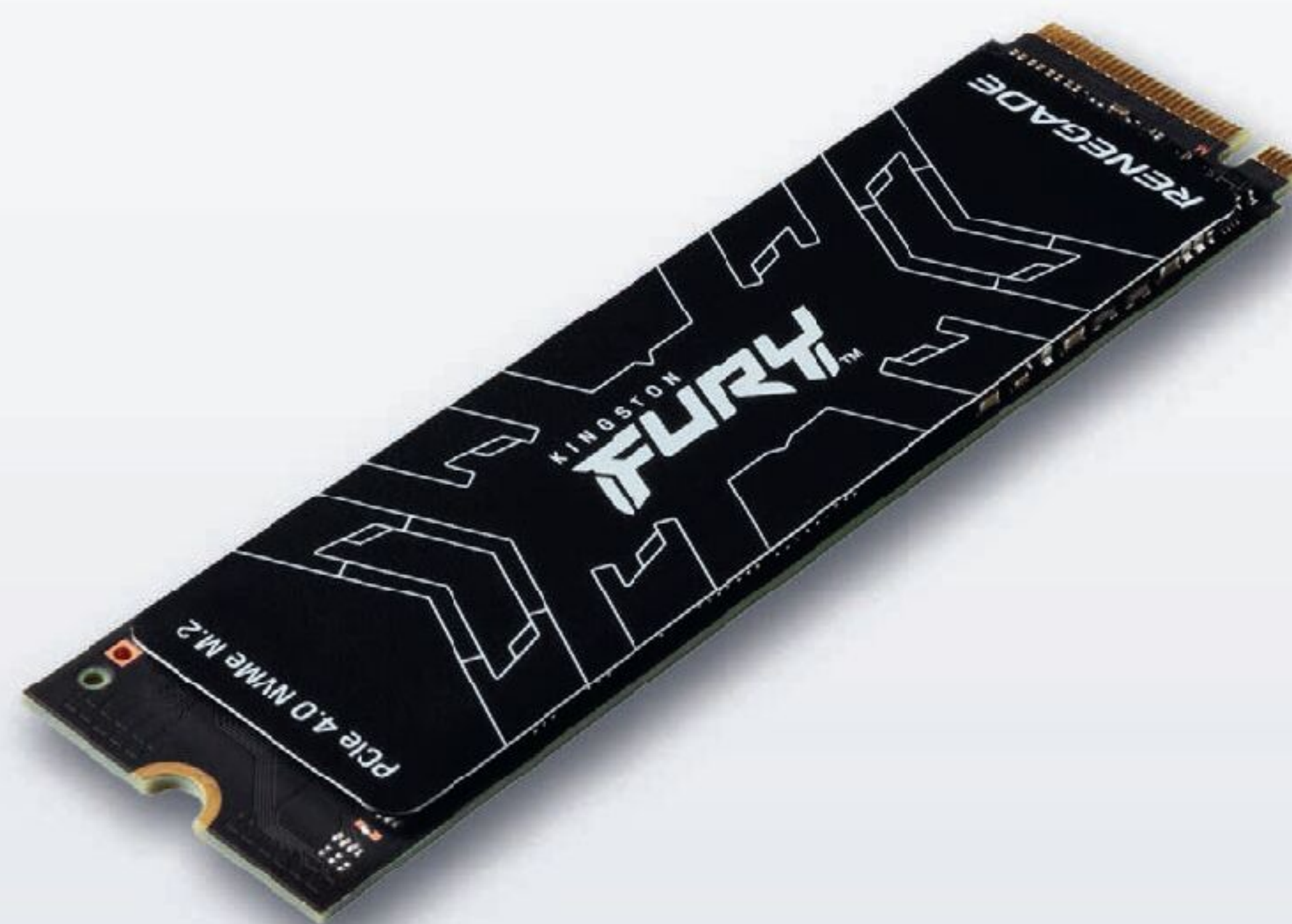
Sjekk hva slags SSD du har

Du må finne ut om maskinen har en SSD på 2,5 tommer eller en NVMe, som er koblet til via M.2-porten.

På komputer.no/2516 finner du programmet HwINFO64, som viser hva slags lagringsenhet det er i pc-en. Der finner du også en komplett veiledning til programmet.

NVMe-disk med M.2-port

Mange nyere maskiner har i stedet en SSD av typen NVMe, som er koblet direkte til hovedkortet via en M.2-sokkel. Denne typen er vesentlig raskere enn eldre SSDer med SATA-tilkobling.

Hvis du vil erstatte en NVMe-SSD med en ny på 1 TB, kan du for eksempel velge den lynraske Kingston Fury Renegade til 1190 kroner.

Kanskje trenger du en dokk

De aller fleste bærbare har bare plass til én lagringsenhet – og det gjelder uansett om det er snakk om en 2,5-tommers SATA-enhet eller en mer tidsriktig NVMe for M.2-sokkelen. Det betyr uansett at du må bruke en dokk, slik at du kan koble til den nye enheten midlertidig og kopiere over filene til den. En USB-dokk der du enten kan koble til en SATA- eller M.2-NVMe-enhet, koster fra cirka 300 kroner. Det er litt dyrere hvis samme dokk skal fungere med begge type-ene. Til høyre ser du en Sandberg M.2 NVMe SSD Dock til 349 kroner.

DiskGenius

Med DiskGenius er det lett å kopiere hele innholdet fra en intern SSD til en ny enhet.

Språk
Engelsk

Virker med
Windows 10 og 11

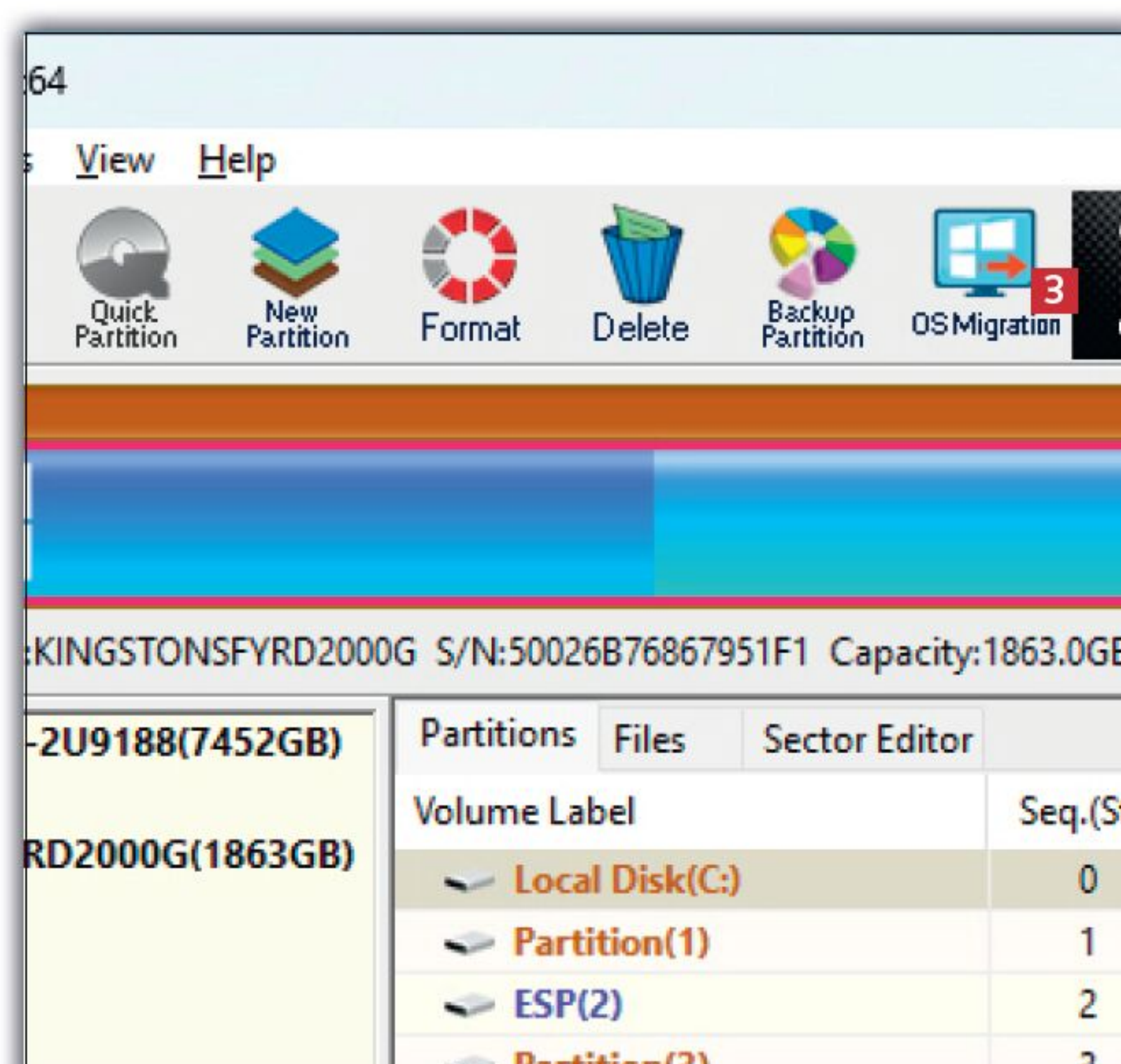
Programmet laster du ned fra:
komputer.no/2516

Kloning fra gammel til ny enhet

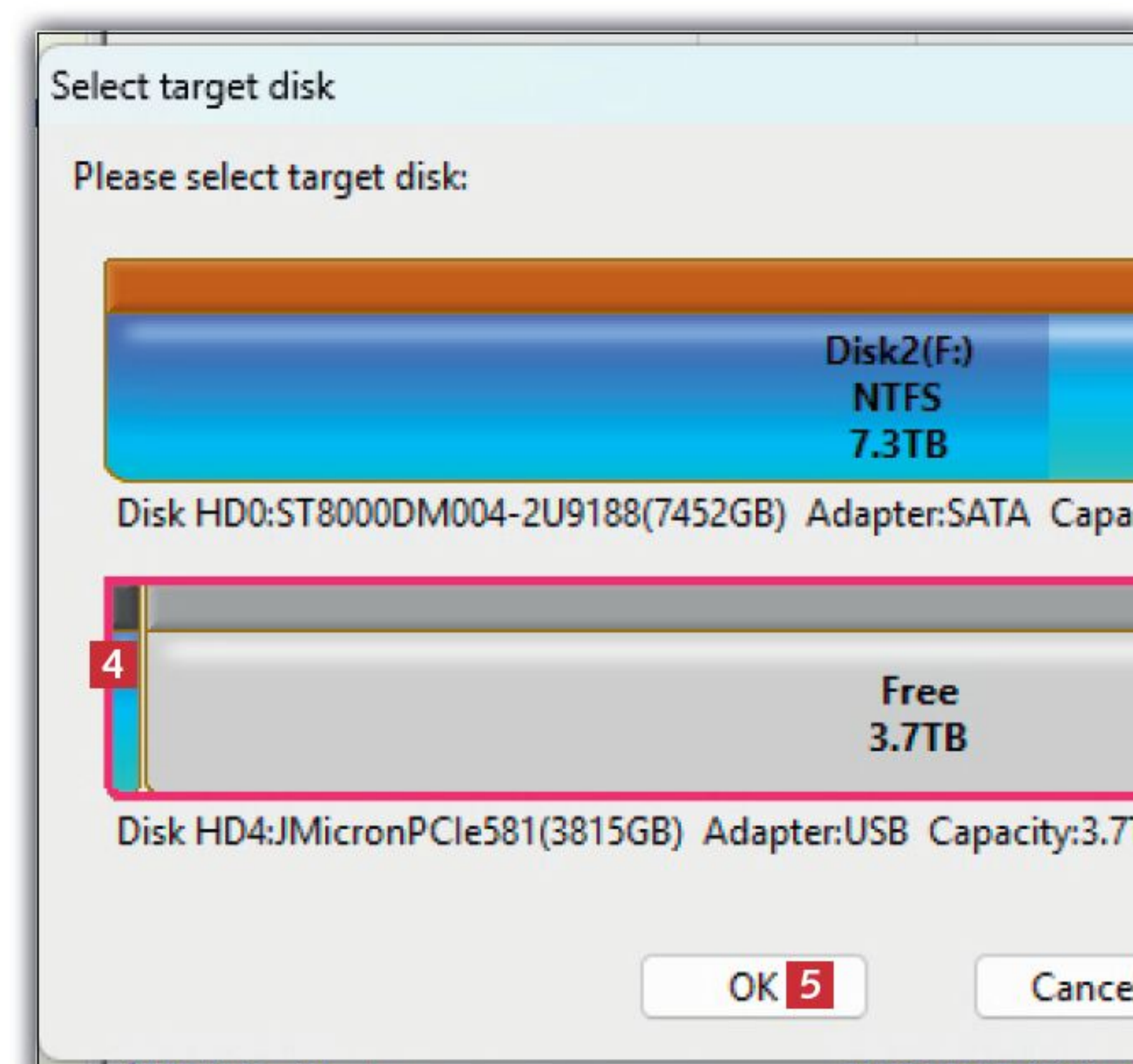
Hvis du kloner innholdet av den eksisterende intern-lagringen over til den nye SSD-enheten, så slipper du å installere Windows og alle programmene på nytt. Alt du trenger er en dokk og DiskGenius. Her ser du hvordan.

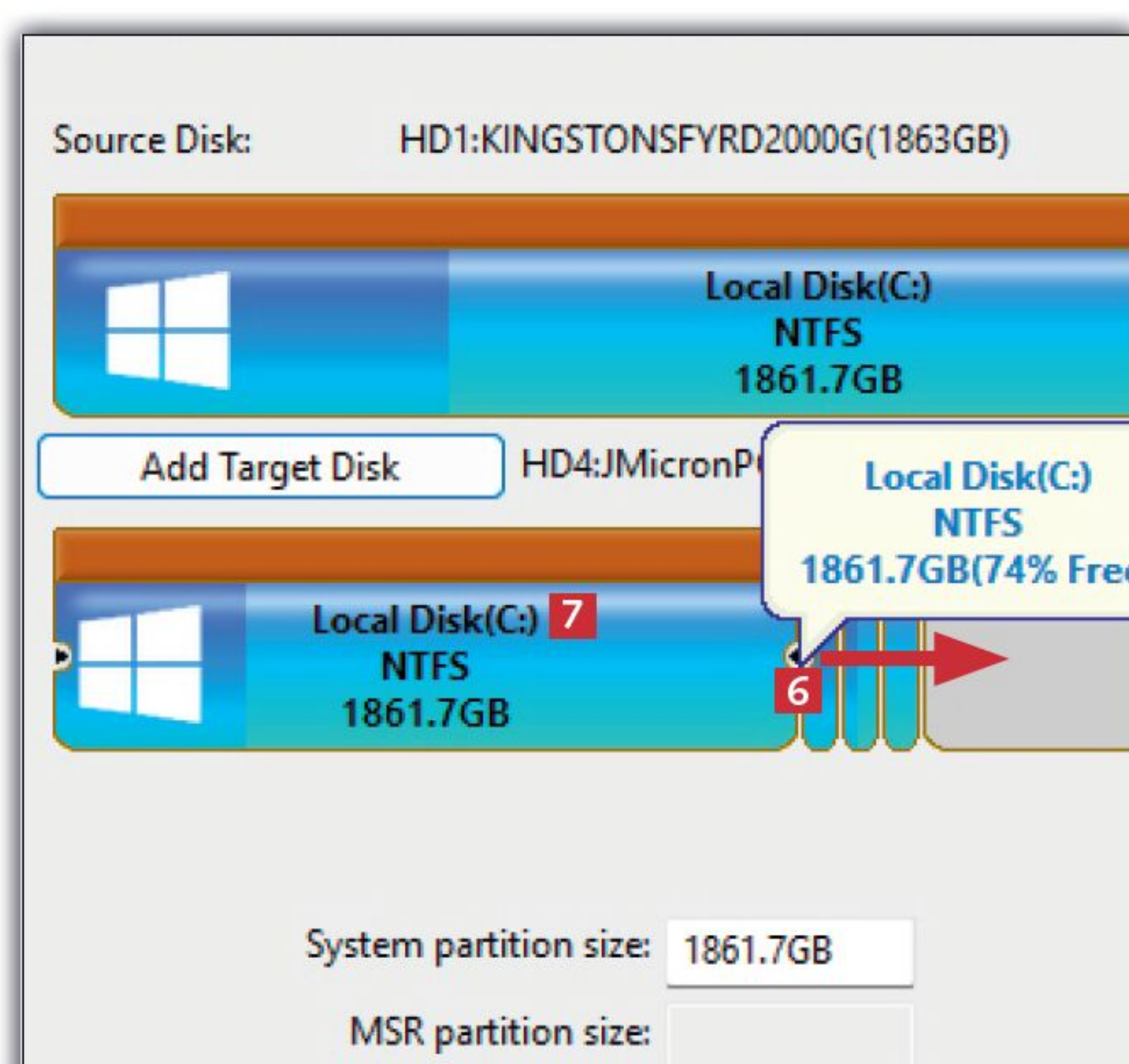
1 Koble den nye NVMe- eller SATA-enheten til USB-dokken **1**, og koble dokken til pc-en **2**.

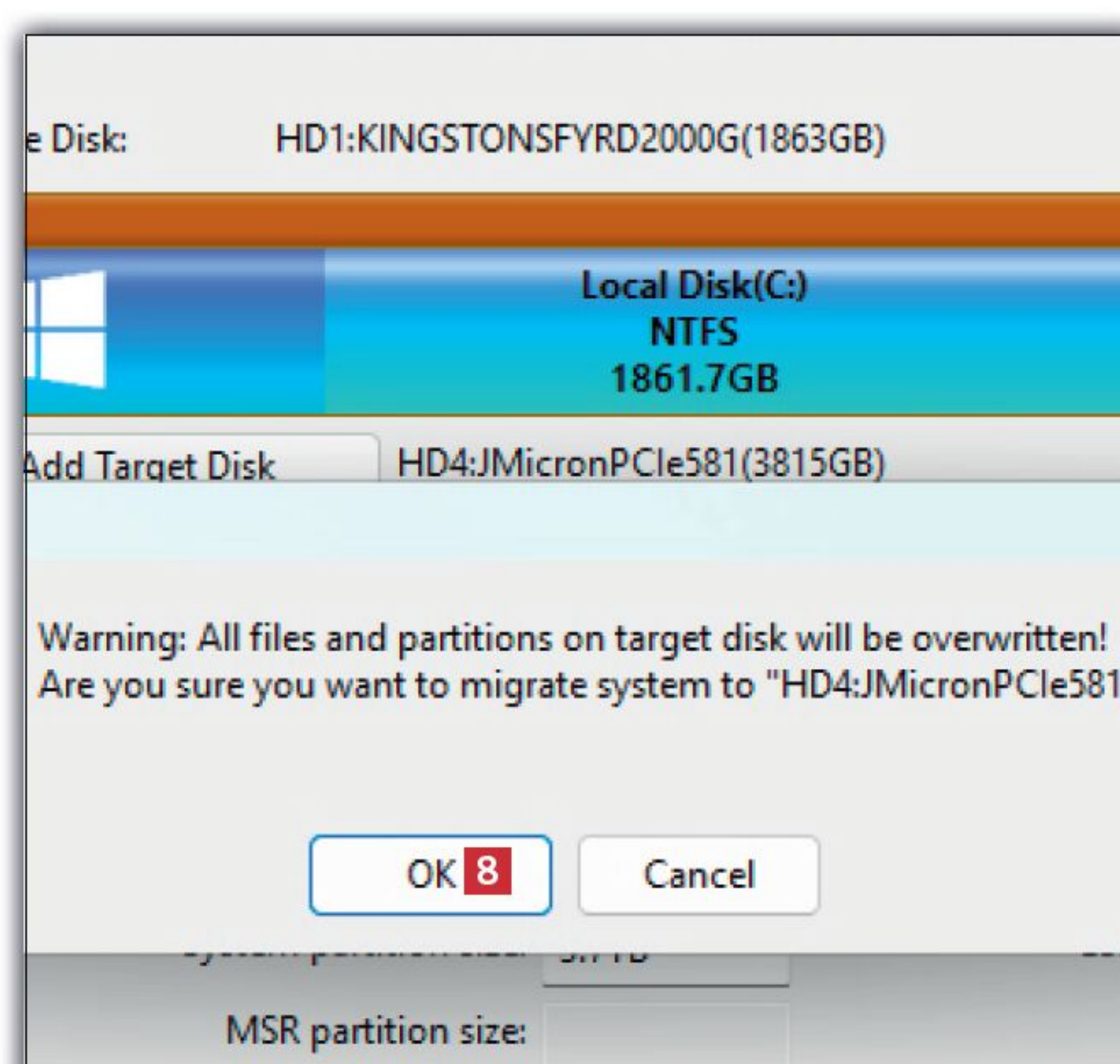
2 Last ned DiskGenius fra nettsiden vår og installer programmet. Når du starter det, klikker du på **OSMigration** **3** i menyen øverst.

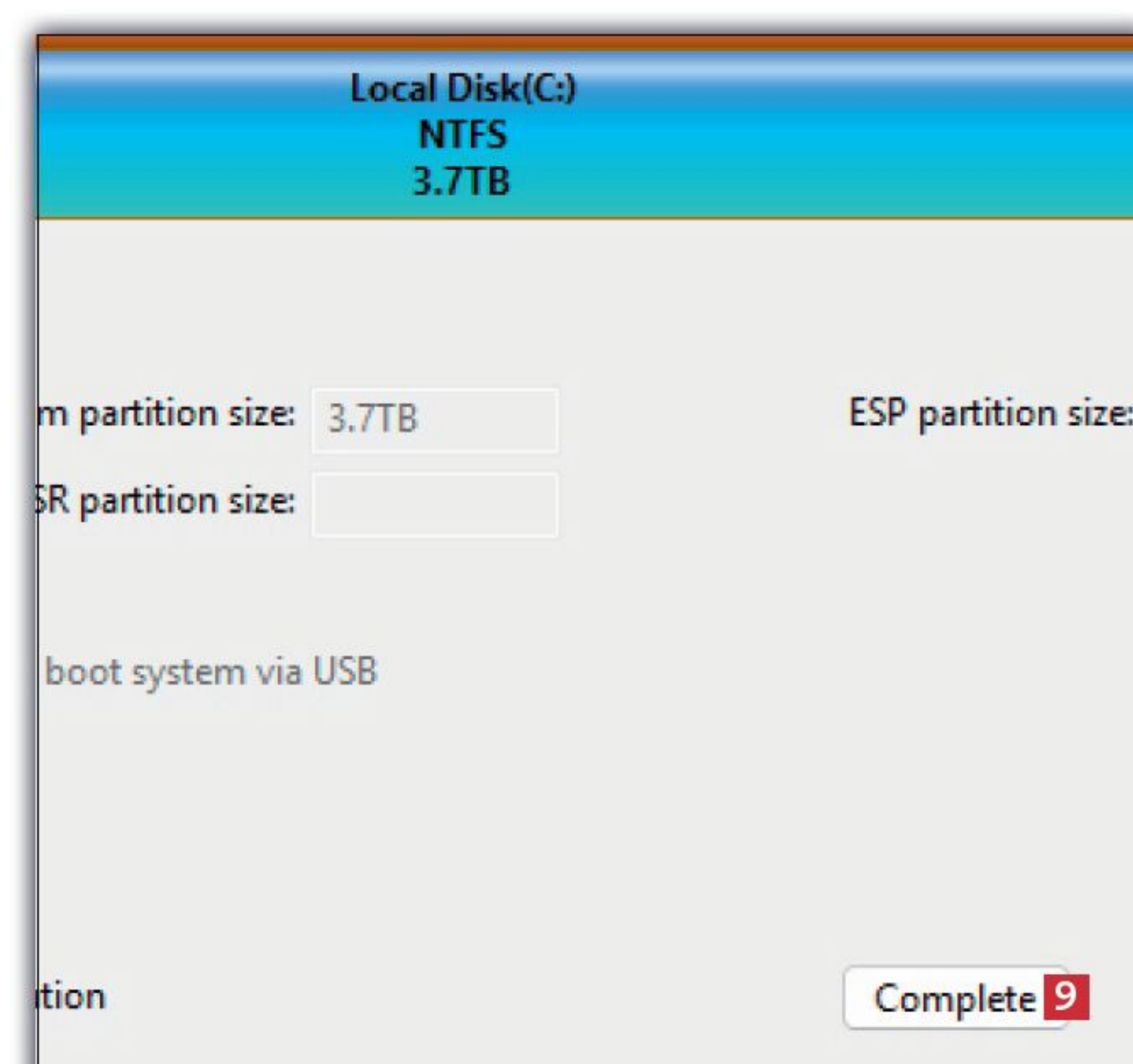
3 Klikk på den nye SSDen **4**, som du har koblet til maskinen, og klikk på **OK** **5**.

4 Er den nye lagringsenheten større enn den gamle, drar du skyveknappen **6** mot høyre, slik at du tildeler all ledig plass til C-volumet **7**. Klikk på **Start** nederst i vinduet.

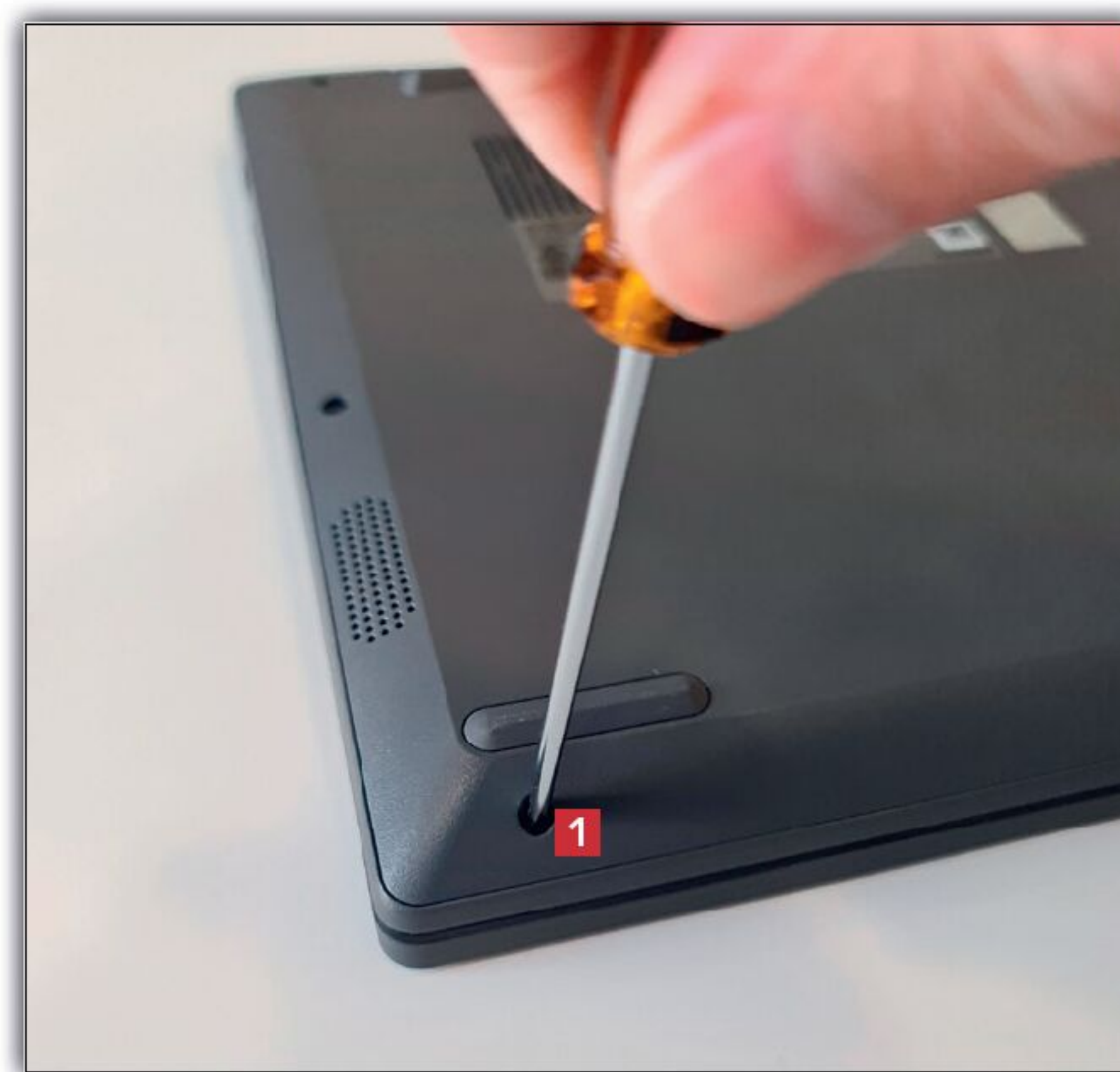
5 Klikk på **OK** **8** for å bekrefte at du vil overskrive alt på den nye enheten med en klon av Windows-stasjonen. Klikk på **Hot Migration** for å starte kloningen.

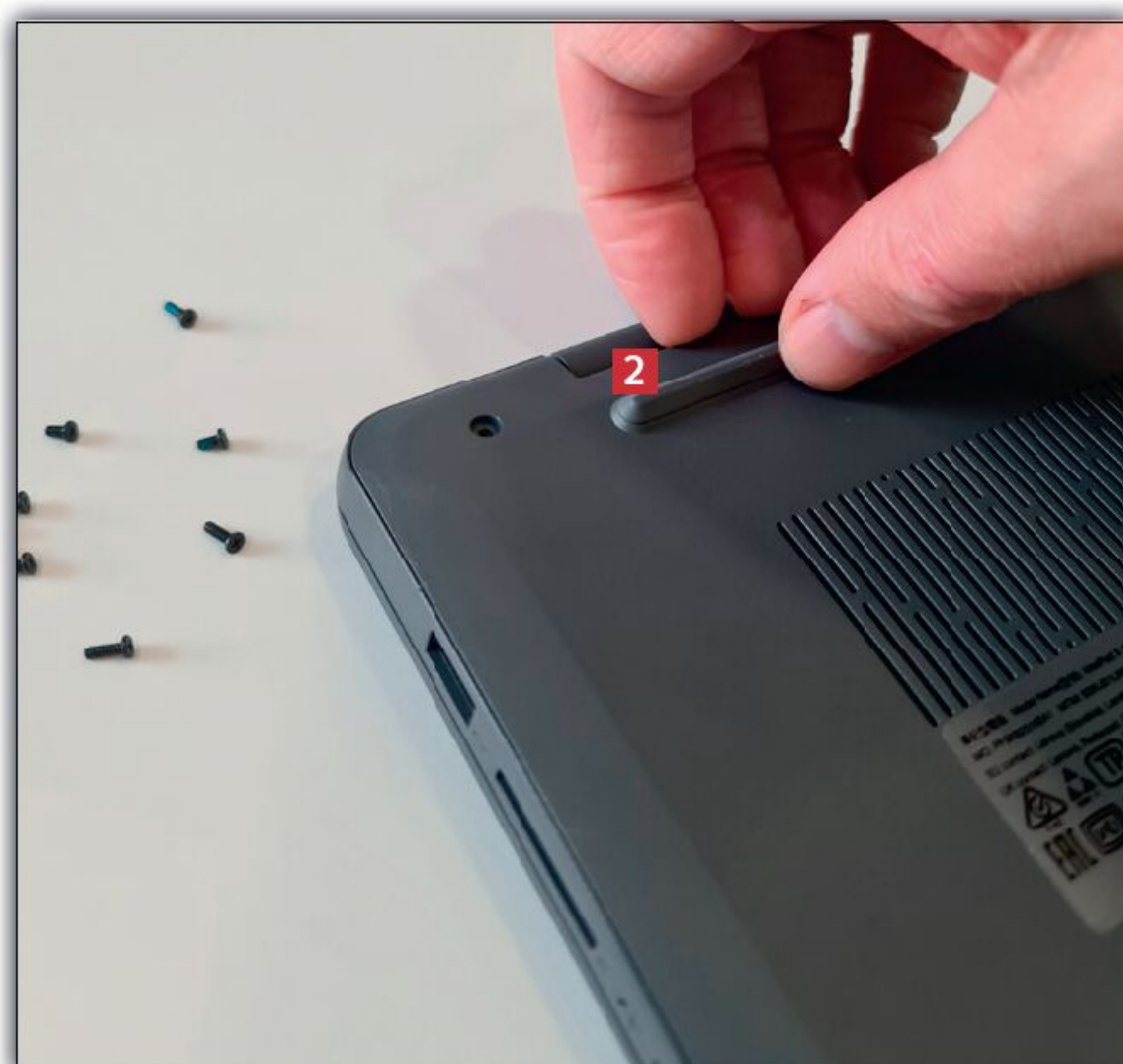
6 Når programmet er ferdig med å kloner Windows, klikker du på **Complete** **9**. Nå er du klar til å erstatte den gamle interne SSDen med den nye som står i USB-dokken.

Installering av ny intern SSD

Nå må du erstatte den gamle SSD-enheten i maskinen med den nye, som du nettopp har kopiert over alle filene dine til. Her viser vi prosessen med et NVMe-kort, men prosessen er omtrent den samme hvis du har en 2,5-tommers SATA-enhet.

1 Koble fra maskinens strømforsyning, og snu maskinen opp ned. Fjern skruene **1** som holder bunnplaten på plass. På noen maskiner er det nok å fjerne en liten luke.

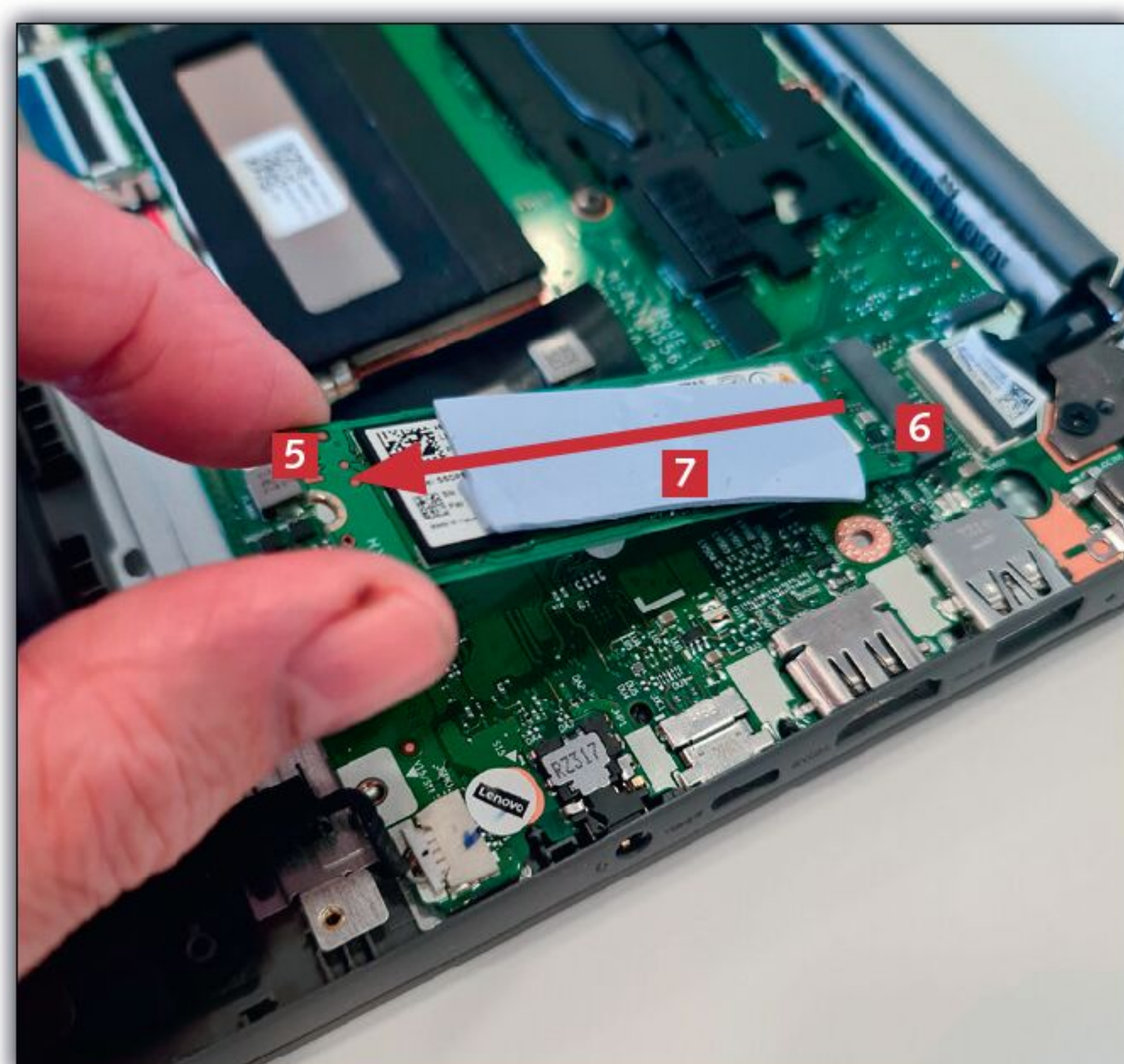
2 Når alle skruene er fjernet, løsner du lokket ved hjelp av neglene eller en skarp gjenstand **2**. Deretter løfter du bakplaten forsiktig opp.

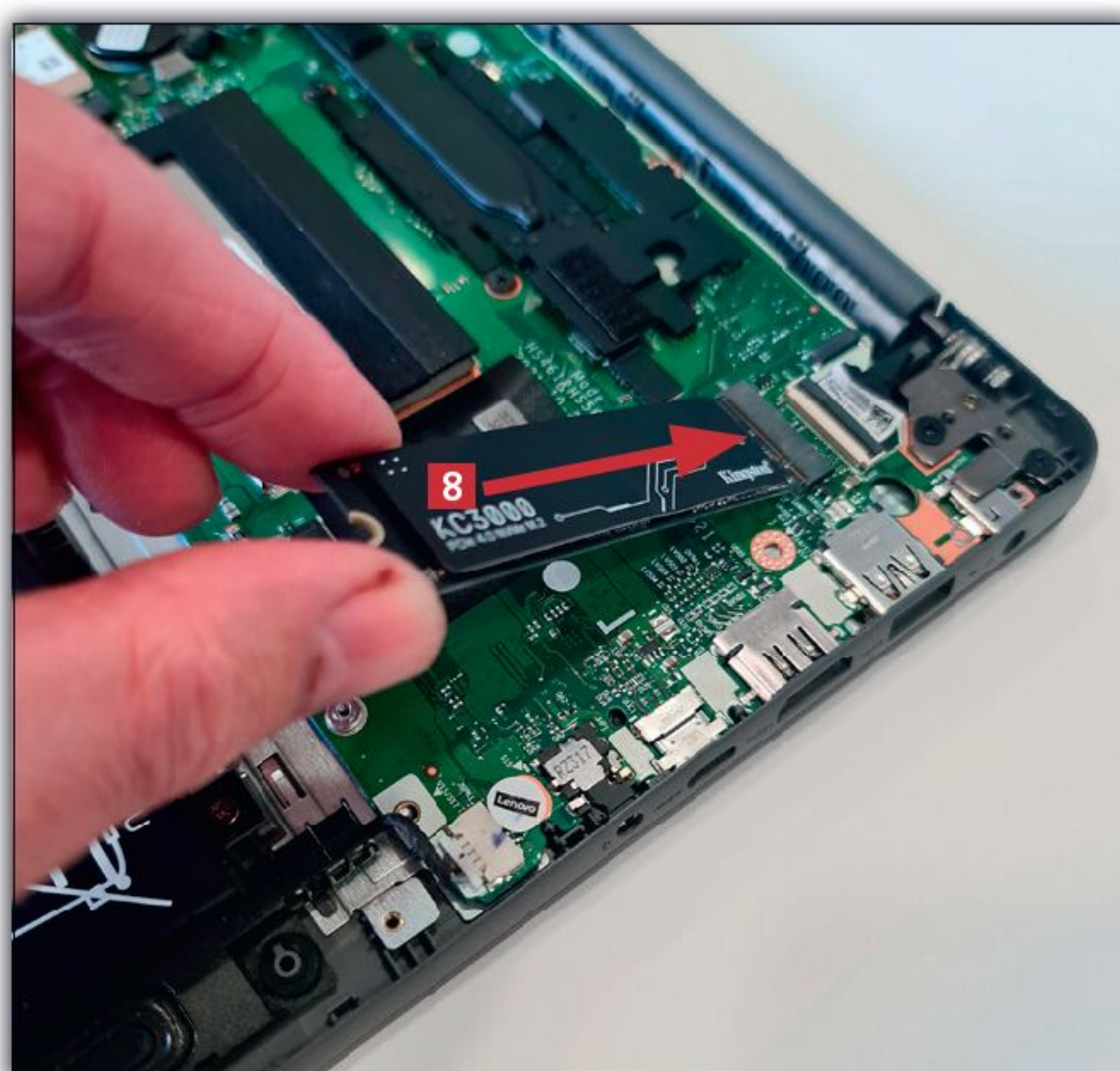
3 Fortsett på samme måte hele veien rundt til bunnplaten er løs og kan fjernes fra kabinettet.

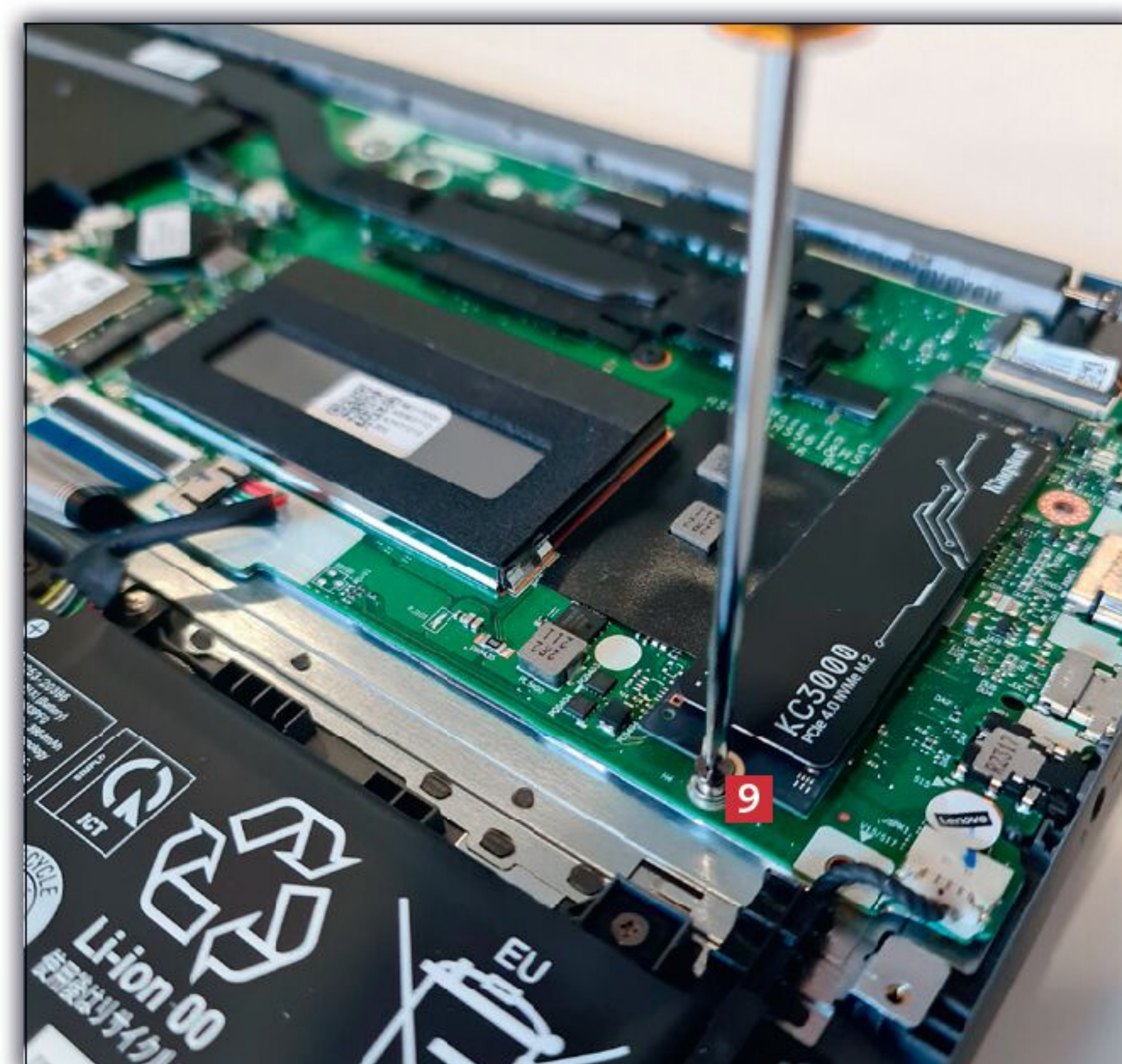
4 Finn NVMe-kortet på hovedkortet **3**. Deretter fjerner du den lille skruen **4** som holder kortet på plass.

5 Vipp kortet forsiktig opp **5**, og dra det ut av konnektoren **6**. På NVMe-enheter er det ofte festet en selvklebende pute **7** som i så fall skal gjenbrukes på det nye kortet.

6 Skyv det nye NVMe-kortet på skrå inn i konnektoren **8**, og legg det forsiktig ned og på plass. Plasser den selvklebende puten som du fjernet i forrige trinn.

7 Fest det nye NVMe-kortet med skruen **9** fra punkt fire, og sett på bunnplaten. Når du slår på maskinen, starter Windows som normalt, og du har fått ny SSD!

Forbløffende smart mobil til prisen

OnePlus Nord 5 er en kraftfull smartmobil i mellomklassen. Den har et utmerket kamera og ditto skjerm, men er også stor og tung.

Akkurat nå er OnePlus Nord 5 blant de aller beste alternativene når du er ute etter en mobil i mellomklassen med Android som operativsystem.

Den store mobilen er overraskende kvikk, og både kameraet og den lyssterke skjermen holder langt høyere kvalitet enn man normalt forventer i denne prisklassen.

Skjermen dekker nesten hele fronten, men mobilen er både høy og bred, så du bør ha en relativt stor hånd for å få godt grep. Med en vekt på i overkant av 200 gram blir Nord 5 tung å holde mot øret lenge om gangen. Det gjør ørepropper til et nærmest obligatorisk tilbehør.

Den nye mobil fra kinesiske OnePlus koster under 6000 kroner, men er overraskende kraftig.

Som vi har blitt vant til med de fleste av dagens Android-telefoner må du også her leve med flere forhåndsinstallerte reklameapper, blant annet fra Netflix. I tillegg har OnePlus også lagt ved et antall egne apper – noen av dem er fullstendig unødvendige, som deres egen nettleser.

Appen som rydder opp

Andre OnePlus-apper er derimot overraskende nyttige. Phone Manager-appen hjelper deg for eksempel med å rydde på mobilen.

Etter noen dagers bruk fant appen nesten én gigabyte med unødvendige filer – og vips så var også TikTok, Booking.com og annet vi har det bedre uten, en saga blott.

Smart knapp, dum plassering

På venstre side finner du en praktisk snarveisknapp som du selv velger funksjonen til. Vi brukte den til å åpne kameraet, og da kan den også fungere som utløser. Det er smart, selv om plasseringen gjør at man også må bruke venstre hånd når man holder mobilen med høyre.

Knappen fungerer best når du tar bilder i breddeformat – og da er den faktisk lett å nå.

Den karakteristiske røde USB-ladeledningen fra OnePlus følger med, men lader har etter hvert blitt noe man selv må sørge for.

Nord 5 støtter hurtiglading med opp til 80 watt, men skal du ha glede av den funksjonen, må du ut med rundt 500 kroner for en original OnePlus-lader som benytter selskapets egen teknologi. Du får nemlig ikke fullt utbytte av hurtigladingen med en hvilken som helst tredjepartslader.

OnePlus Nord 5

Med tanke på prisen er OnePlus Nord 5 en rask smarttelefon med imponerende skjerm og godt kamera.

Spesifikasjoner:

Minne (ram): 8 GB ram
Internlagring: 256 GB
Kamera: 50 MP, 8 MP, 50 MP
Batteritid: Cirka 2 døgn
Operativsystem: Android 15

Rask Smart snarveisknapp

Mange overflødige apper

5690 kr

9,0

Full kontroll over pc-lyden

Det eksterne lydkortet i Sound Blaster G8 overtar avspillingen av pc-lyden og gir full kontroll over alle relevante justeringsmuligheter.

Sound Blaster G8 er en god løsning hvis du plages av støy fra andre komponenter i maskinen, men G8 har så mange funksjoner at den også fungerer fint hvis du spiller spill og vil ha full kontroll over volumet på spillet og lyden fra mikrofonen, eller hvis du vil koble flere enheter til pc-høytalerne eller hodesettet.

På baksiden av boksen finner vi et godt utvalg av tilkoblinger, der du kan koble til lydkilder via USB, en tradisjonell analog minijack, HDMI ARC (for tv-lyd) og en optisk inngang.

Du kan lytte til lyd fra to kilder samtidig, slik at du for eksempel får musikk fra mobilen samtidig som du hører lyden fra datamaskinen. Lydkortet har en effektiv forsterker, og det er fullt mulig å pådra seg hørselska-

der hvis du skrur opp volumet på hodetelefonen til maks.

Finjustering i Windows

Det medfølgende programmet er enkelt i bruk, og lyden kan finjusteres ved hjelp av equalizeren.

Vi var særlig begeistret for Smart Volume-funksjonen. Den regulerer nemlig volumet slik at for eksempel en YouTube-video ikke plutselig brøler til gjennom høyttalerne med dobbelt så høyt volum som alt annet.

Selve Sound Blaster G8-boksen gir et tungt og gedigent inntrykk. Den har også gummlister på undersiden som gjør at den holder seg i ro når du justerer volumet med den store knappen.

Boksen får strøm via USB-C fra for eksempel pc-en, men mangler av/påknapp. Når pc-en er på, må du altså fysisk koble fra eller slå av maskinen for også å slå av G8-boksen.

På fronten av Sound Blaster G8 finner vi tilkoblinger for hodesett og mikrofon.

Creative Sound Blaster G8

+ Godt Windows-program
Flott lyd

- Ingen på/av-knapp

8,4

KOMPUTER FOR ALLE

1899 kr

Smartklokke med GPS-sporing og videoanrop

Canyon Sunny KW-48 ser riktignok ut som et armbandsur og omtales som en smartklokke av produsenten, men den fungerer faktisk også som en liten mobiltelefon til å feste rundt håndleddet.

Du kan sette inn et SIM-kort på siden av klokken, og dermed er den koblet til mobilnettet via 4G.

KW-48 overfører kontinuerlig den aktuelle GPS-posisjonen, slik at du kan bruke en app på mobilen til å se hvor klokken (og dermed eieren) befinner seg.

Du kan ringe til klokken, og du kan foreta videoanrop ved hjelp av det innebygde kameraet. Bildekvaliteten er ikke særlig god, men dere kan se hverandre.

KW-48 markedsføres for barn, og har også et visuelt uttrykk som nok

passer best for de små, men remmen er lang nok til også å passe voksne. Har du et eldre familiemedlem som ikke kan eller vil bruke en vanlig smarttelefon, og som av og til sliter med å finne veien hjem, kan klokken være til nytte også der.

Tålte en tur i vasken

Klokken er vanntett, og under vår test overlevde den fint 15 minutter på bunnen av en full vask.

Batteriet holdt klokken med strøm i nesten to døgn før den måtte lades. Da var det en enkel sak å feste den magnetiske ladekabelen på baksiden av KW-48 og koble den andre enden til en mobillader.

Klokken er nok ment for barn, men kan også brukes av voksne.

Canyon Sunny KW-48

+ Sender posisjon kontinuerlig
Vanntett

- Dårlig videokvalitet

8,1

KOMPUTER FOR ALLE

1517 kr

Styrekule reduserer belastningen

Opplever du plager ved bruk av tradisjonelle datamus, kan Logitech Ergo M575S være et alternativ.

Musen ser ut som om den har vært i ovnen på 300 grader og har begynt å flyte ut til begge sider, men formen er faktisk gjennomtenkt. Den gir nemlig flater der du kan hvile fingrene. Samtidig er den midtre delen vinklet på en måte som gir håndleddet en mer naturlig stilling enn man får med en vanlig mus.

Ergo M575S er altså en mus med styrekule. Det betyr at den skal stå i ro, og at du beveger musepekeren på skjermen ved å bruke tommelen til å rulle den store kulen.

Unngå musearm og leddplager

Det tar litt tid å venne seg til, og vi fikk ikke fullt så god kontroll som med en tradisjonell mus. På den annen side slipper du å gjøre små bevegelser med håndledd og skulder,

noe som kan føre til plager ved mange gjentakende bevegelser.

Resten av Ergo M575S fungerer som en vanlig datamus med to knapper og et godt hjul mellom dem.

Den kobles til pc-en ved hjelp av en liten trådløs adapter som plugges inn i en USB-port, og tilkoblingen skjer med det samme.

Logitech Ergo M575S er for øvrig en mye rimeligere og litt enklere versjon av Logitech MX Ergo S, som vi også har testet.

I stedet for å dra musen over underlaget, styrer du markøren på skjermen med tommelfingeren.

Logitech Ergo M575S

- + Skåner leddene
Behagelig vinkle
- Krever en viss tilvenning

8,3

KOMPUTER FOR ALLE

560 kr

Høykvalitets mikrofon med regnbuelys

HyperX QuadCast 2 S gir klar og fylldig lyd når du tar opp stemmer på pc-en. Mikrofonen kobles til via USB og er øyeblikkelig klar til bruk.

Den fungerer helt fint til videosamtaler, men lyd kvaliteten (og prisen) er såpass høy at det først og fremst gir mening å kjøpe mikrofonen hvis du er avhengig av skikkelig god lyd – for eksempel til å lage podkast eller ta opp tale med høy kvalitet.

QuadCast 2 S er festet i en elegant og elastisk ring som demper vibrasjoner effektivt. Det betyr mindre støy hvis du kommer bort i bordet der mi-

krofonen står. Det er en detalj som er viktig for gode lydopptak.

Billige mikrofoner sliter ofte med såkalte plosive lyder – det uønskede "puffet" som høres når man sier bokstaven P i en mikrofon. Her gjør det innebygde filteret en god jobb med å dempe problemet.

Retningsbestemt opptak

I starten fikk vi litt romklang i opptakene, men etter litt prøving og feiling fikk vi en varm og ren lyd.

Du velger selv fra hvilken retning QuadCast 2 S skal ta opp. Er du alene, kan du stille den inn til kun å ta opp lyd rett forfra.

Det sitter over 100 små lysdioder i mikrofonen, og de gir et stilig lys som også har en praktisk funksjon: Når du trykker på toppen for å dempe mikrofonen, slår nemlig lyset seg av. Dermed er du aldri i tvil om at mikrofonen faktisk er slått av – eller om noen kan høre hva du sier.

HyperX QuadCast 2 S

- + Fin lyd kvalitet
Smart, elastisk oppheng
- Dyr

9,4

KOMPUTER FOR ALLE

1895 kr

Volumet justeres med den store knappen nederst.

KOMPUTER FOR ALLE
ANBEFALER

Aurora A11 er så liten at det er lett å nå alarmknappen med den grønne sirkelen, selv om den er høyt plassert på baksiden.

Liten og enkel enhåndstelefon

Brukervennlighet og enkel design står i høysetet på Doro Aurora A11. Modellen er skreddersydd for folk som ikke har noen større erfaring med smarttelefoner.

Aurora A11 er den minste i den nye telefonserien fra Doro, men slett ikke den dårligste. Den har mange fine egenskaper – ikke minst for folk som ikke er spesielt opptatt av teknologi og vil ha en mobil som bare virker.

Designen minner om Android-mobiler slik de så ut for 15 år siden, med en forholdsvis liten skjerm og fysiske knapper.

Det er lett å venne seg til det litt utdaterte utseendet, ettersom størrelse og oppsett gjør det enkelt å betjene telefonen med én hånd.

Holder du A11 i høyre hånd, er det lett å nå alarmknappen på baksiden med pekefingeren. Alarmen varsler pårørende som kan se hvor telefonen befinner seg og ringe den via en Doro-app på sin egen mobil.

På fronten er det, i tillegg til en knapp som åpner startsidene med de mest brukte appene, knapper for å rin-

ge og legge på, og de er både store og lette å betjene.

Legg på med et knappetrykk

Hvis du trykker på knappen med det grønne telefonrøret, åpnes appen med kontaktene, slik at du raskt finner den du vil ringe til.

Knappen med det røde røret avslutter selvsagt samtalen, og det er faktisk en litt tilfredsstillende følelse å kunne "legge på" fysisk når man avslutter en irriterende samtale med for eksempel en selger som ikke tar nei for et svar.

Den brukervennlige designen går igjen på siden av telefonen, der alle knappene er slik plassert at det er lett å nå dem uten å måtte skifte grep på telefonen.

Vi var spesielt begeistret for dekselet til SIM-kortet, som kan åpnes med en fingernegl i stedet for den vanlige

Doro Aurora A11

Et godt valg for folk som prioriterer brukervennlig trygghet fremfor de nyeste finessene, men særlig rask er den ikke.

Spesifikasjoner:

Minne (ram): 4 GB ram

Internlagring: 64 GB

Kamera: 13 MP, 5 MP

Batteritid: Cirka 30 timer

Operativsystem: Android 14

+ Brukervennlig
Store fysiske knapper

- Kameraet er ikke stort
å skrive hjem om

8,1

KOMPUTER FOR ALLE

2990 kr

lille metallpinnen som må stikkes inn i et lite hull på siden av telefonen.

Pedagogiske snakkebobler

Operativsystemet er Android-basert, men Doro har tilpasset det for å gjøre det enklere å navigere i de mange funksjonene. Store snakkebobler fungerer som veivisere gjennom menyene, og de viktigste innstillingene er godt og pedagogisk forklart.

Det er merkbart at prosessoren som driver telefonen ikke er særlig kraftfull, men selv om Aurora A11 av og til nøler litt, så gjør den alltid det man ber den om.

Kamerakvaliteten er også under snittet, og noen av bildene vi tok fikk en litt blass og melkehvit farge. Hvis du ikke er for kresen, gjør det likevel jobben når du vil ta et øyeblikksbilde eller bruker mobilkameraet til å ta bilde av ting du vil huske.

Robust bærbar – litt skuffende skjerm

Den er solid skrudd sammen, har god lyd og lang batteritid. Likevel etterlater HPs EliteBook X et blandet inntrykk.

HP EliteBook X er faktisk en helt fin kontor-pc, men prisen er kanskje i overkant med tanke på hva du faktisk får for pengene.

Grafikkytelsene er for eksempel beskjedne. Våre målinger av ytelsen i både 2D- og 3D-grafikk lå midt på tre-et, så du bør ikke forvente å kunne spille stort mer enn kabal.

Prosessoren er noen hakk bedre og suppleres av rask ram og ditto lagring, så ytelsen i kontor- og generelle Windows-programmer er så absolutt til å leve med.

Skjermen blir mørk

I utgangspunktet gir faktisk skjermen et veldig fint bilde – problemet er at den horisontale betraktningssvinkelen er så begrenset.

I praksis betyr det at du bare skal bevege hodet noen få grader opp eller ned i forhold til skjermen for at

bildet skal virke vesentlig mørkere, selv om skjermbildet i seg selv er det samme. Hvis du sørger for at du alltid ser på skjermen i rett vinkel, er likevel ikke dette noe problem.

Du kan velge på hvilken side du vil koble til strømledningen. Det er alltid et stort pluss på små og lette bærbare maskiner som du ofte vil ta med og bruke på ukjente steder.

Strømforsyningen er også kompakt, smidig og koblet til en kvalitetskabel med kraftig tekstiltrekk.

Solid aluminium

EliteBook X er slank, men er lagd av aluminium som på ingen måte ga etter da vi tok tak i kantene og prøvde å vri på maskinen. Dette er en pc som tåler å bli slengt ned i en veske og dratt med rundt i verden.

Selv om maskinen er slank og derfor ikke har plass til store høyttalere, er lyden både fyldig og god takket være stereohøyttalere som er vendt rett mot deg når du jobber.

Slanke bærbare maskiner har også lett for å bli temmelig varme på grunn av den tettpakkede innmaten, men slik er det ikke her, og vi var heller ikke plaget av støyende vifter.

Tastaturopplevelsen er imidlertid litt ujevn, først og fremst fordi tastene har ganske kort vandring. På den positive siden skal det sies at de er godt belyst med hvitt lys fra undersiden, noe som gjør det lett å lese tegnene under alle lysforhold.

Vi fikk i gjennomsnitt rundt elleve timers arbeidstid ut av batteriet, så du kan jobbe mange timer overtid før du må finne en lademulighet.

HP EliteBook X G1i 14 AI

En robust og rask arbeids-pc med lang batteritid, men skjermen har litt snever betraktningssvinkel. Det trekker ned inntrykket noe.

Spesifikasjoner:

Minne (ram): 32 GB ram

Internlagring: 512 GB

Operativsystem: Windows 11 Pro

Batteritid: Cirka 11 timer

Vekt: 1,3 kg

+ Rask til kontorprogrammer
God lyd

- Litt skuffende skjerm

21 710 kr

8,0

KOMPUTER FOR ALLE

Bedre finner du ikke

Premiumtelefonene er designet for deg som vil ha den ypperste teknologien og de nyeste finessene. Det får du i alle disse tre modellene.

Her ser du tre av de aller beste smarttelefonene som er å få kjøpt i skrivende stund. Kameraene leverer høyoppløste bilder, skjermene er lyssterke og knivskarpe, og prosessorene er kraftige, slik at alt går lynraskt. Xiaomi 15 Ultra imponerer for eksempel på så godt som alle viktige parametre. Kameraet er utviklet i samarbeid med selveste Leica, skjermen gir et fantastisk bilde og prosessoren

blant de raskeste vi hittil har testet i en mobiltelefon. Også Googles Pixel 9 Pro er rask, og det skyldes ikke minst at den har den nyeste og helt rene versjonen av operativsystemet Android, som det jo er Google selv som står bak. Foretrekker du iOS som operativsystem, er iPhone 16 Pro førstevalget. Den har en egen utløserknapp til å ta bilder, en oppgave mobilen løser med glans.

Smart utløserknapp gjør det lett å ta bilder

iPhone 16 Pro er utvilsomt en god telefon, men vi forventer litt ekstra i denne prisklassen. Ytelsen er ikke helt på høyde med konkurrentene, men operativsystemet iOS 18 er i en klasse for seg og en fornøyelse å bruke. Kameraet er glimrende, og en egen utløserknapp kan brukes til både å ta bilder og til å zoome raskt inn og ut, slik at mobilen føles som et ekte lommekamera.

Spesifikasjoner	
Kamera	48 MP, 12 MP, 48 MP, 12 MP
Batteri	Cirka 30 timer
Skjermstørrelse	6,3 tommer
Suveren kameraknapp med zoom Brukervennlig operativsystem Ytelsen kunne godt vært enda litt høyere	
14 990 kr	
Les hele testen på komputer.no	

Enormt kamera leverer imponerende bilder

Den store kameramodulen gjør Xiaomi 15 Ultra gjenkjennelig på lang avstand. Kameraet er produsert i samarbeid med Leica og kan gi virkelig imponerende resultater. Prosessoren er blant de raskeste akkurat nå, og det er merkbart uansett hvilke apper du åpner. Det eneste minuset er de mange forhåndsinstallerte og i de fleste tilfellene ubrukelige appene.

Spesifikasjoner	
Kamera	50 MP, 50 MP, 200 MP, 50 MP, 32 MP
Batteri	Cirka 36 timer
Skjermstørrelse	6,7 tommer
Svært rask Imponerende kamera Unødvendige forhåndsinstallerte apper	
13 990 kr	
Les hele testen på komputer.no	

Android virker perfekt på vellykket toppmodell

Pixel Pro 9 er Googles egen telefon. Det betyr at den har en helt ny versjon av Android, som er Googles eget operativsystem. Alt går raskt og smidig, og du får mange nye verktøy, ikke minst KI-assistenten Gemini Live, som du kan snakke med og få svar på det meste. Kameraet er godt, og vi likte særlig den digitale zoomen som gir skarpe bilder selv på svært stor avstand.

Spesifikasjoner	
Kamera	50 MP, 48 MP
Batteri	Cirka 24 timer
Skjermstørrelse	6,3 tommer
Fantastisk kamerazoom Android virker perfekt Smart digital assistent	
10 680 kr	
Les hele testen på komputer.no	

HER FÅR DU LØSNINGENE:

Windows 11 er fantastisk

bortsett fra elleve irritasjonsmomenter

Det er mye godt å si om Windows 11, men fire år etter lanseringen er det fortsatt rom for forbedring. Her får du tips om hvordan du kan rette opp det som irriterer.

Journalist
Martin Lorentsen

Slik jeg ser det nådde Windows toppen allerede med Windows XP, som var det første operativsystem jeg ble godt og grundig kjent med. Det var ikke direkte revolusjonerende, men innebar på mange måter en betydelig oppgradering fra 90-tallsversjonene. Windows XP var blant annet utstyrt med spill og programmer som 3D Pinball: Space Cadet, Paint og Windows Movie Maker. Dessuten er det legendariske XP-bildet med en bølgende gressbakke mot en knallblå himmel fortsatt en av mine favorittbakgrunner.

Dessverre har jeg ikke kjent helt den samme begeistringen for Windows 11. Selv om jeg både liker og har sansen for operativsystemet, har det

fortsatt en rekke mangler, og det er jeg åpenbart ikke alene om å mene. Jeg har spurt kollegene i redaksjonen om hva de egentlig synes om Windows 11 fire år etter lanseringen, og det er overraskende mye som fortsatt irriterer – til tross for mange gode funksjoner.

Kan løses med tredjepartsprogrammer

Det viser seg nemlig at samtlige kolleger uten å nøle kunne peke på flere ting de skulle ønske var bedre i Windows 11. Ofte har de derfor på et eller annet vis ordnet det selv, fordi de var lei av å vente på at løsningene kanskje skulle komme i form av en oppdatering. Som regel har de tatt saken i egne hender ved å installere et lite program som løfter hele Windows-opplevelsen, uten at det har krevd noen større innsats.

Du kan for eksempel laste ned og bruke den fine mediaspilleren VLC Media Player til å spille av lyd og video i stedet for det innebygde verktøyet i Windows 11. På samme måte kan du installere et bedre bildevisningsprogram i form av Nomacs Image Lounge, og søkefunksjonen blir bedre med programmet Everything. Alle programmene kan lastes ned gratis fra nettsiden vår, der du også finner grundige veiledninger.

Niklas Ernst
Nyhetsredaktør

Steffen Nielsen
Spør oss-redaktør

Klaus Nygaard
Sjefredaktør

Henning Rasmussen
Programredaktør

Mia Gibney
Studentmedarbeider

Martin Lorentsen
Testredaktør

Søren Larsen
Layouter

Glenn Hansen
Studentmedarbeider

Cathrine Thelin
Layouter

Rasmus Udsholt
Redaksjonssjef

Louise Houmøller
Nettredaktør

Redaksjonens tips for et bedre Windows 11

Windows 11 har sine mangler, men vi i Komputer for alle har selvfølgelig alltid en løsning. I denne artikkelen får du de aller beste tipsene fra oss i redaksjonen. Hver og en har nemlig valgt ut det Windows 11-problemet han eller hun er mest lei av og forklarer hvordan det kan løses, slik at du får en bedre og mer smidig hverdag ved maskinen.

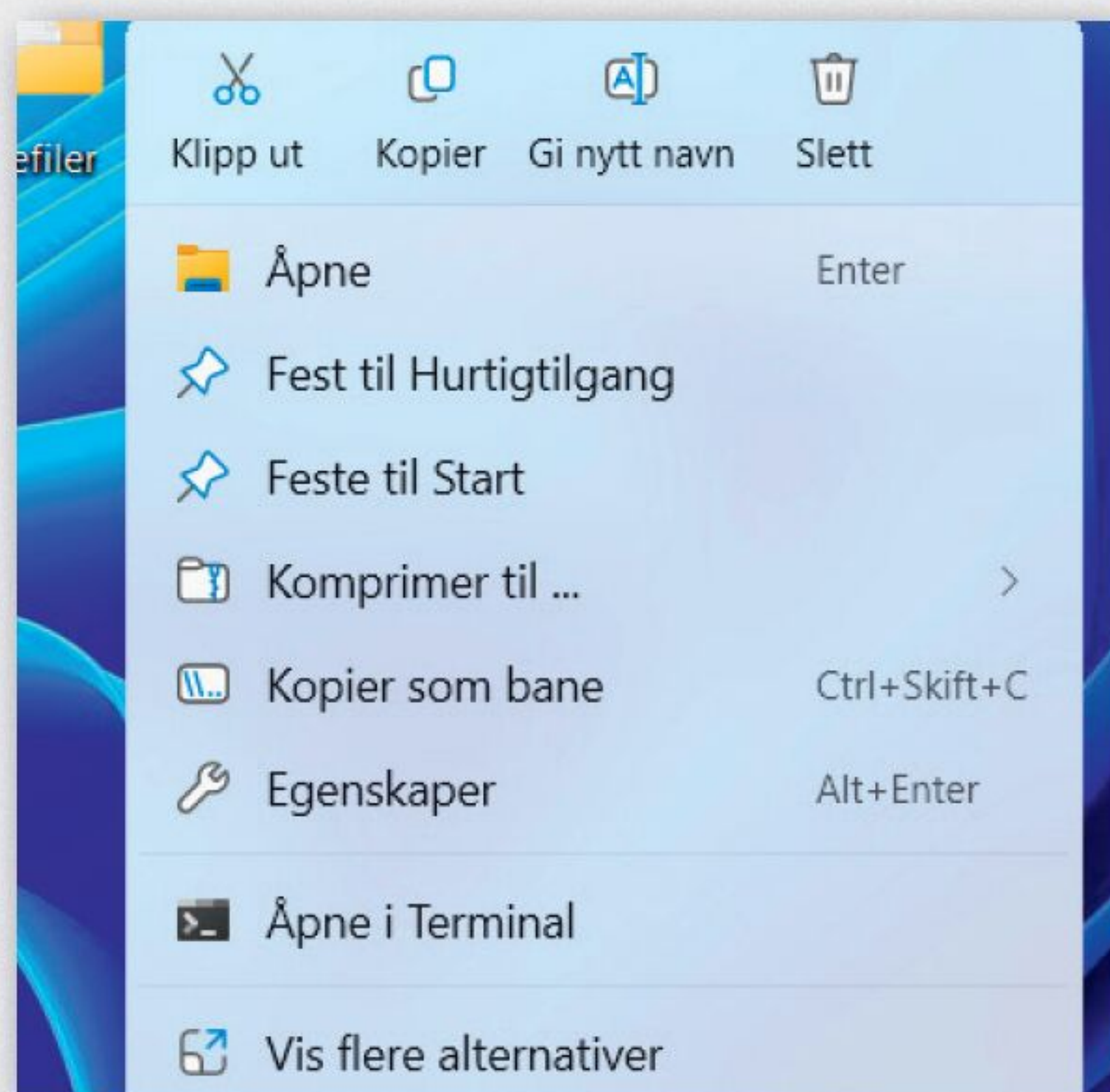

Steffen Nielsen
Spør oss-redaktør

For få valg i høyreklikkmenyen

"Mitt største problem med Windows 11 er utvilsomt den nye og amputerte høyreklikkmenyen. Sammenlignet med tidligere Windows-versjoner byr den på langt færre valg, den er lite intuitiv og forutsetter at jeg klikker meg gjennom flere underkategorier for å finne funksjonen jeg er ute etter."

Windows 11 byr på langt færre valg i menyen som åpnes når du høyreklikker, og flere punkter er skjult bak ikoner.

LØSNINGEN:

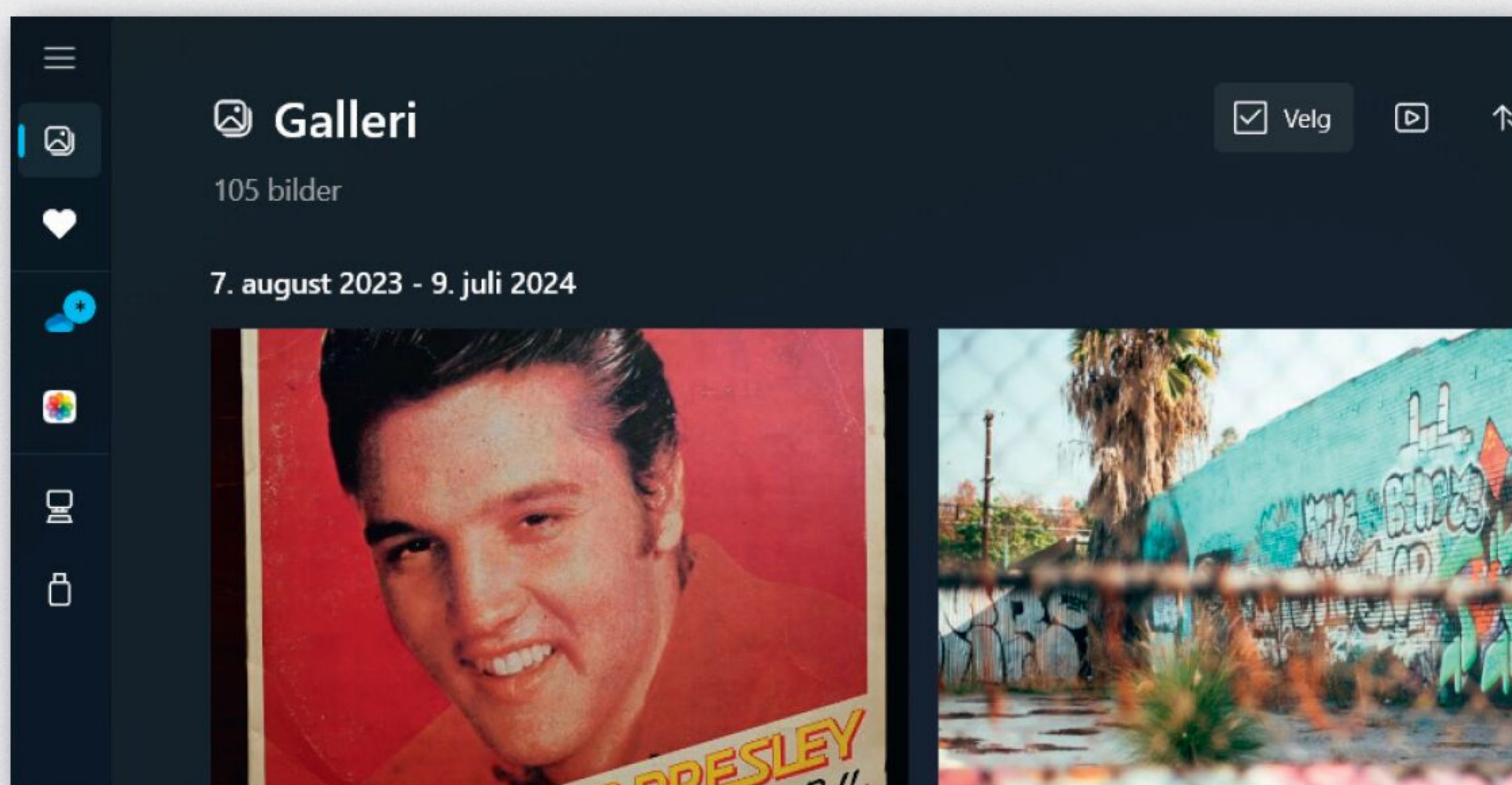
Programmet Windows 11 Fixer løser problemet. Det kan endre mange funksjoner i Windows 11, deriblant høyreklikkmenyen. Noen få klikk er alt som skal til for å få kontekstmenyen fra Windows 10 som standard når du høyreklikker i Windows 11. Windows 11

Fixer kan lastes ned fra nettsiden vår, der du også finner en komplett veiledning som viser hvordan du bruker programmet til å få høyreklikkmenyen fra Windows 10 i Windows 11. Programmet og veiledningen laster du ned fra komputer.no/2516

Ulidelig treg bildevisning

"Foto er min store lidenskap. Derfor er også maskinen full av alt fra fuglebilder til dronebilder av landskap. Problemet er bare at jeg ikke på noen måte har kommet overens med bildevisningsprogrammet i Windows 11. Det er lite egnet til å håndtere store bildefiler slik jeg vil at det skal gjøre det, og det går ufattelig tregt å bla gjennom fotoalbumene."

Skal du åpne bilder i Windows 11, skjer det som standard med den medfølgende Bilder-appen. Den har imidlertid problemer med å håndtere de store bilde- og videofilene jeg ofte bruker.

Klaus Nygaard
Sjefredaktør

LØSNINGEN:

Programmet Nomacs Image Lounge er den ideelle avløseren for det gode, gamle bildevisningsprogrammet i Windows 10. Programmet åpner bildene på et blunk, og du kan raskt og enkelt veksle mellom tunge bildefiler i fullskjermvisning. Her kan du laste ned Nomacs Image Lounge:

komputer.no/2516

Jeg tvinges til å ha en Microsoft-konto

Niklas Ernst
Nyhetsredaktør

"Microsoft har gjort det tilnærmet umulig å bruke Windows 11 uten en Microsoft-konto, og jeg fikk ikke mulighet til å velge en lokal konto i stedet da jeg installerte operativsystemet. I praksis betyr jo det at brukerprofilen styres sentralt fra Microsoft-serverne."

LØSNINGEN:

Du kan unngå problemet ved å opprette en lokal konto i innstillingene. Fremgangsmåten finner du i en tidligere artikkel i Komputer for alle. Den kan du laste ned som en pdf fra denne adressen: komputer.no/2516

I artikkelen viser vi hvordan du slipper å bruke en Microsoft-konto.

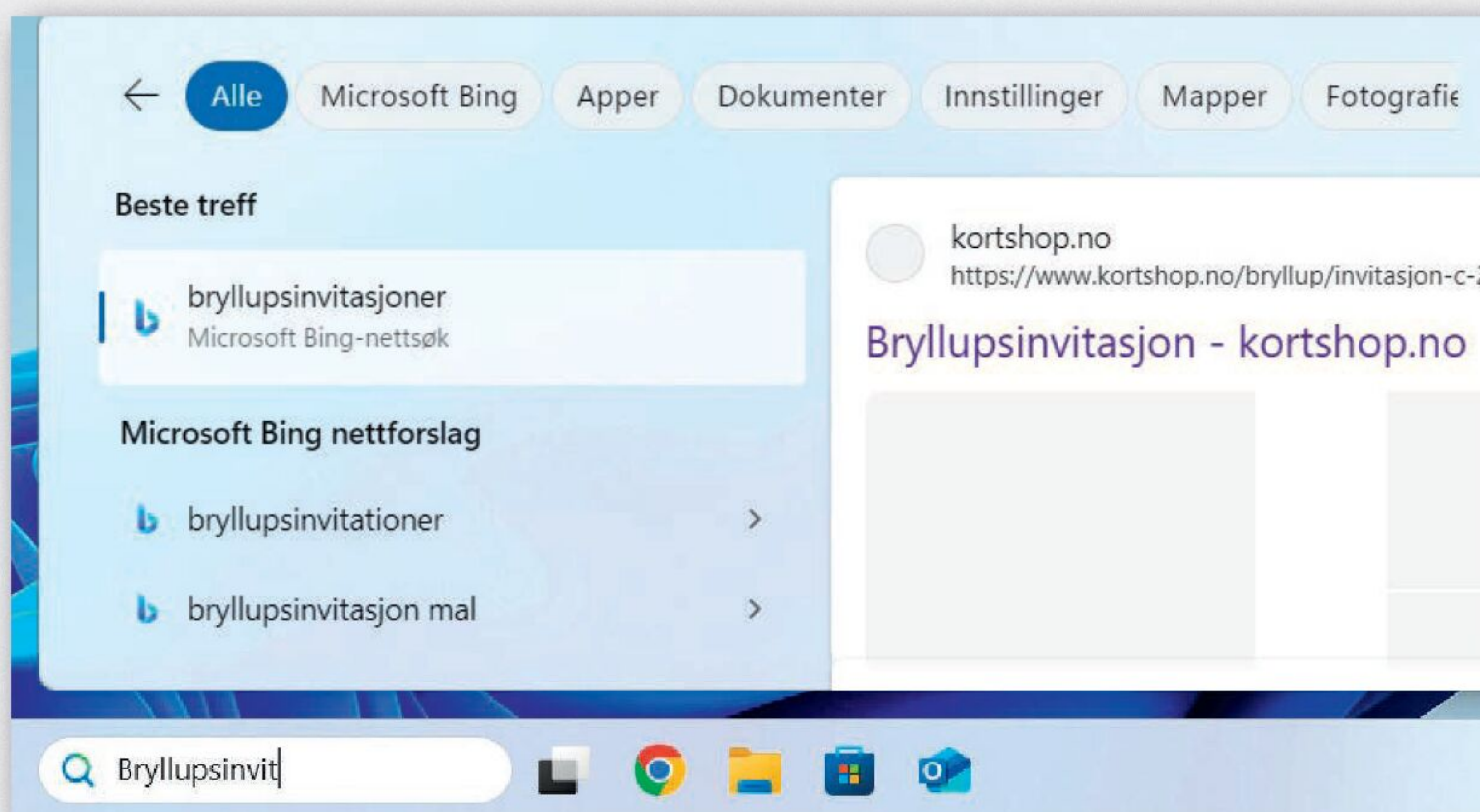

Jeg finner ikke det jeg leter etter

Cathrine Thelin
Layouter

"Som grafisk designer jobber jeg på Mac, og der foregår søk etter filer langt mer effektivt enn på Windows-maskinen jeg bruker privat. Windows 11-søket er nesten alltid tidkrevende og lite treffsikkert, og filene vises heller ikke riktig. Dessuten inkluderer søkeresultatene ofte irrelevante apper, annonser og forslag til nettsider."

Når du søker etter for eksempel en fil i Windows 11, viser ofte søkeverktøyet fullstendig uinteressante resultater fra nettet i stedet for den filen som ligger på maskinen.

LØSNINGEN:

Programmet Everything gjør søk etter filer i Windows mye bedre. Det er bare å begynne å skrive en del av navnet på det du ser etter, så snevres søkeresultatene inn fortløpende etter hvert som du skriver. Søket går så fort at du ofte ikke rekker å skrive hele navnet på filen, mappen eller programmet før resultatet vises. Everything er gratis og krever ikke noe oppsett før du kan begynne å bruke det. Det er bare å installere, så er du i gang. Last det ned og prøv selv:

komputer.no/2516

Altfor mange unødvendige programmer

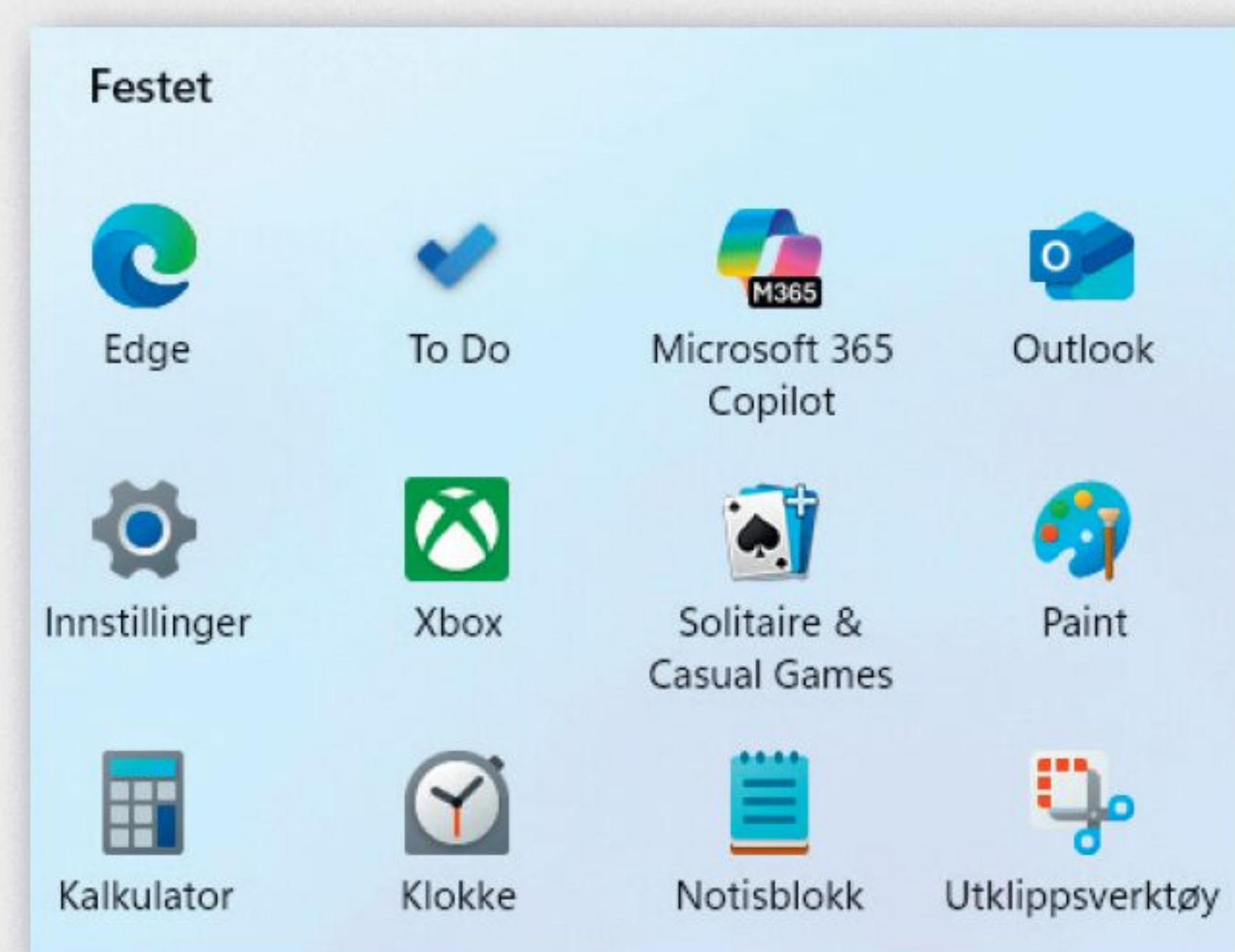
Glenn Hansen
Studentmedarbeider

"Windows 11 inneholder en rekke forhåndsinstallerte programmer som for mitt vedkommende er fullstendig overflødige. De tar plass på harddisken og i startmenyen, og de er bare i veien når jeg er ute etter noe annet. Verst av alt er at det ofte er vanskelig å slette dem."

LØSNINGEN:

Programmet Debloater løser problemet. Det kan fjerne alt skrammelet som følger med i Windows – som Cortana, Xbox Game Bar og programmer som pc-produsenten har lagt på maskinen. Det er bare å velge hvilke programmer du vil avinstallere, så gjør Debloater resten. Både programmet og en grundig veiledning er klare til nedlasting på komputer.no/2516

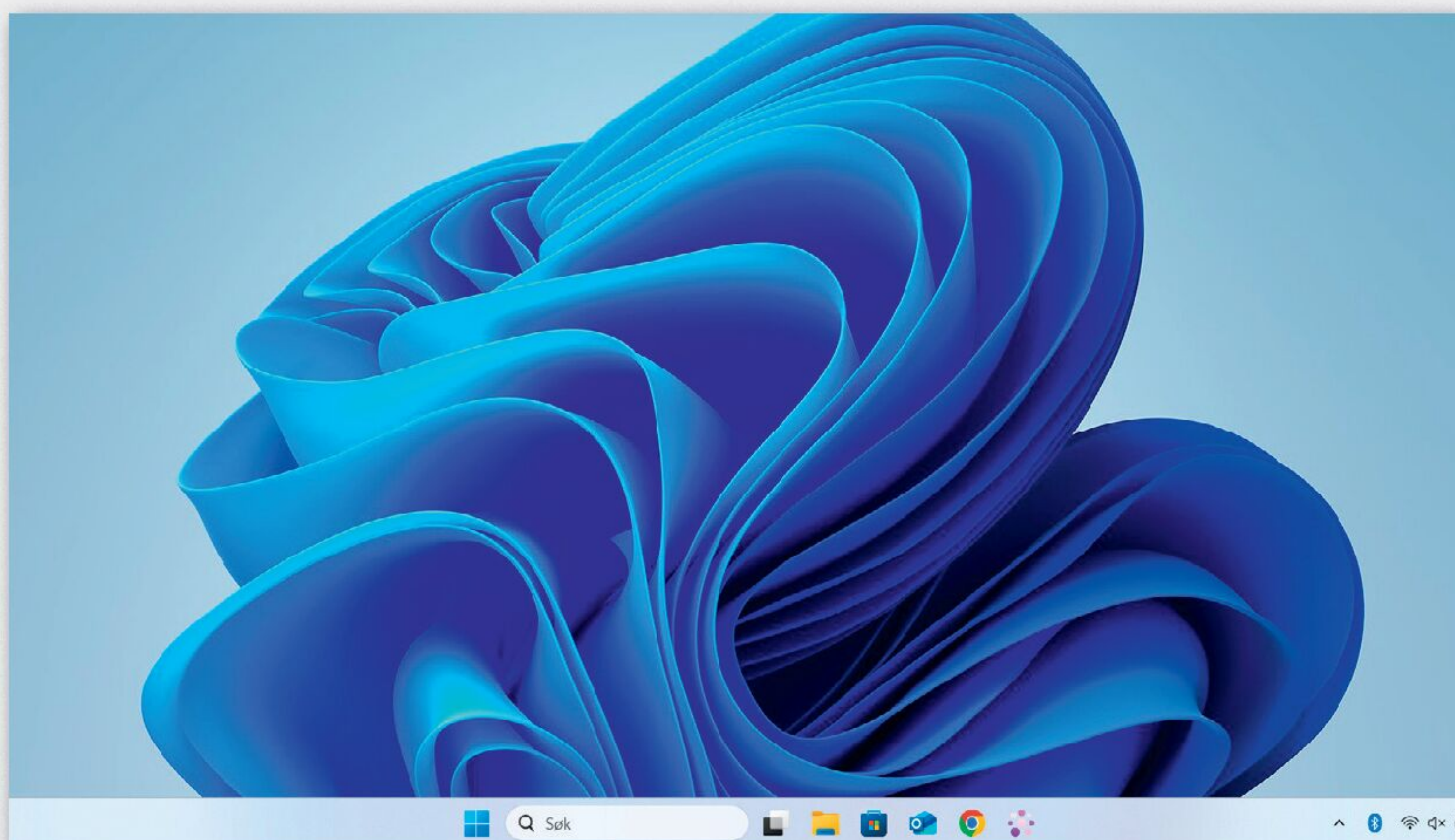
Programmer som Xbox og To Do er forhåndsinstallert i Windows 11.

Henning Rasmussen
Programredaktør

Sentrert oppgavelinje

"I motsetning til det vi er vant til fra tidligere versjoner, der den lå på venstre side av skjermen, er oppgavelinjen i Windows 11 plassert på midten. Dermed forskyves hele raden av ikoner, innstillinger og mapper en tanke etter hvert som programmer åpnes og lukkes, og det har skapt en del frustrasjon. I praksis betyr det nemlig at startknappen og programsnarveiene ikke alltid er der jeg forventer at de skal være."

Da Windows 11 ble lansert i 2021, gikk en av de største synlige endringene ut på at oppgavelinjen fikk nytt utseende og ble plassert midt på skjermen – ikke til venstre, som vi var vant til.

LØSNINGEN:

Det er enkelt å bruke et program til å endre plasseringen av oppgavelinjen. Programmet Bloatynosy gjør det blant annet mulig å flytte oppgavelinjen og alle tilhørende elementer som startknapp og søkefelt til venstre. Du kan også fjerne unødvendige knapper og felter fra oppgavelinjen. Bloatynosy er gratis når du laster det ned fra nettsiden vår.

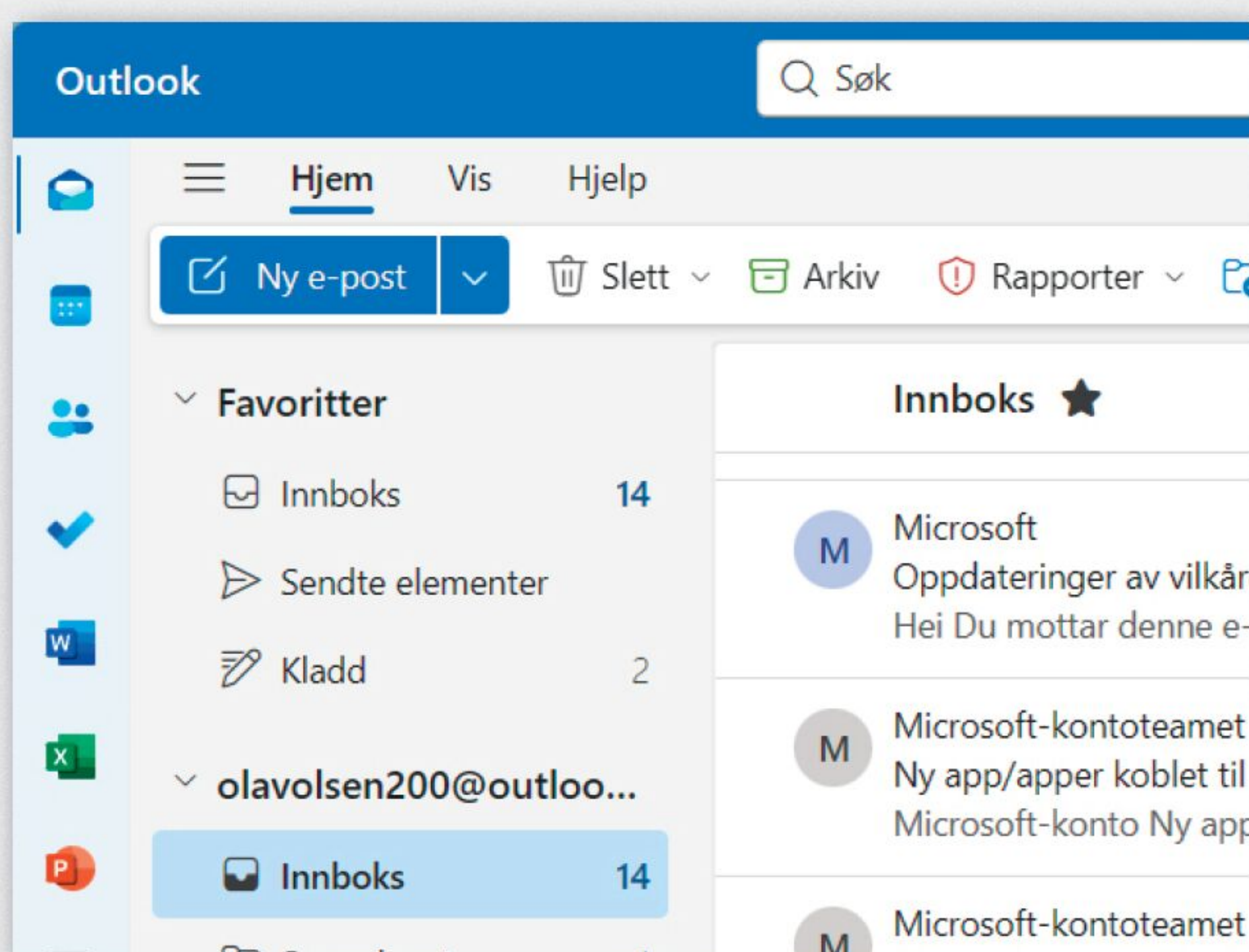

Der finner du også en grundig veiledning til programmet. Du kan laste ned begge deler fra komputer.no/2516

Hvorfor har ikke Windows et godt e-postprogram?

"Windows mangler et gratis e-postprogram som fungerer med alle e-posttjenester. Du har riktignok Outlook, men det kommer først til sin rett hvis du bruker betalingsprogrammene i Microsofts kontorpakke."

Louise Houmøller
Nettredaktør

Det er ingen mangel på oppdateringer og nye funksjoner, men Microsoft har ennå ikke truffet blink med sitt gratis e-postprogram.

LØSNINGEN:

Vil du ha en god e-postklient, må du skaffe den selv, og det finnes ingen som er bedre enn Thunderbird. Den fungerer med utallige e-posttjenester, og har du flere kontoer, kan du samle alle inn-

boksene i én. Thunderbird ligger på nettsiden vår, der du også finner en veiledning til programmet. Last ned fra komputer.no/2516

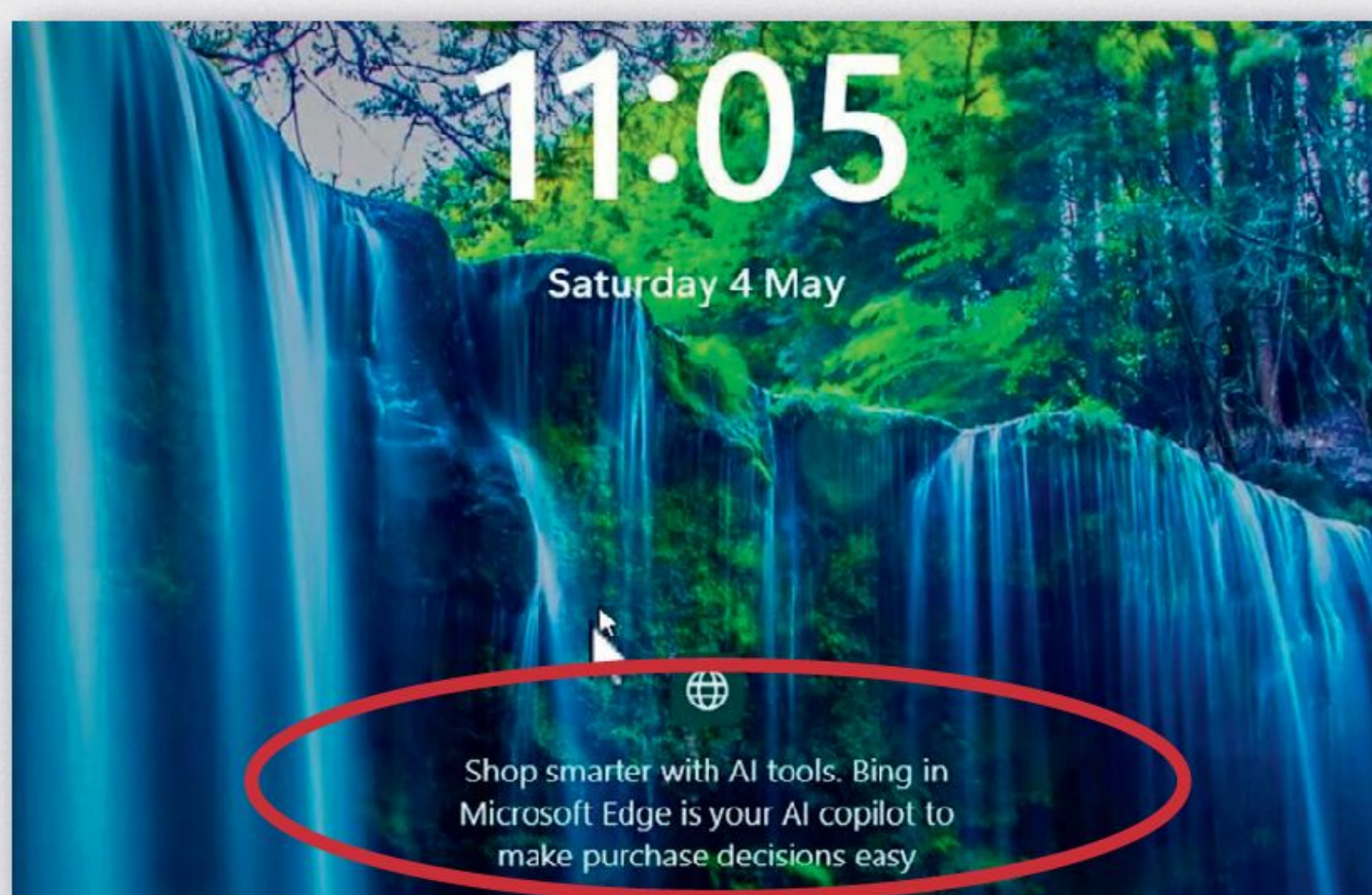

Fri oss fra reklamen!

Søren Larsen
Layouter

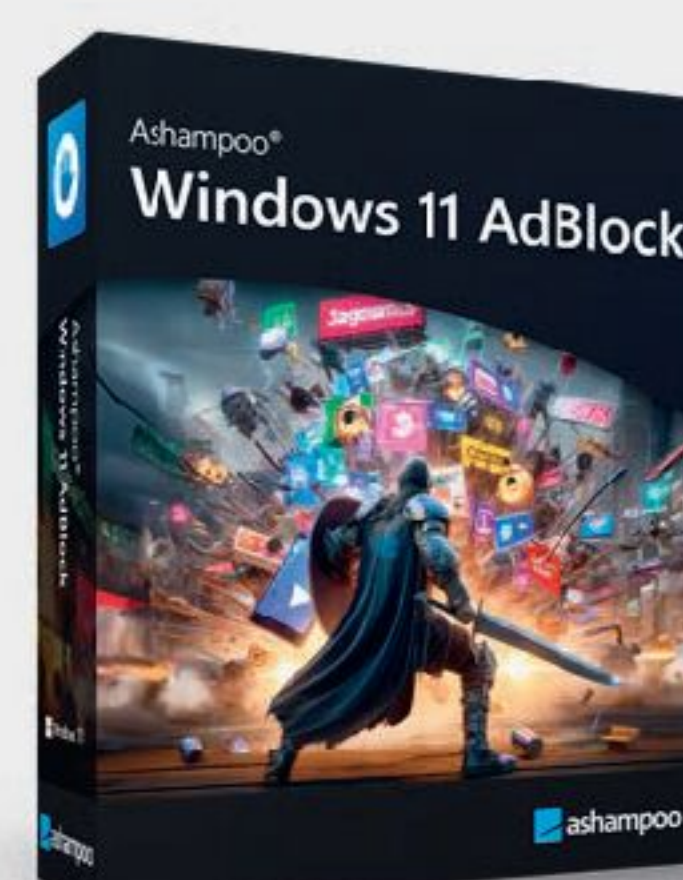
"Windows 11 viser påtrengende mye reklame, annonser og tips om hvordan jeg kan få mest mulig glede av maskinen. Det er spesielt ille like etter en oppdatering av Windows. Da blir jeg bombardert med forslag om å bruke Microsoft-produkter som OneDrive eller Bing. Jeg har riktignok klart å deaktivere en del av annonsene i Windows-innstillingene, men får ikke fred for dem lenger enn til neste systemoppdatering. Da er de tilbake for fullt."

Reklamen vises blant annet på påloggingsskjermen, der Microsoft vil ha deg til å bruke selskapets egne programmer.

LØSNINGEN:

Løsningen er å installere programmet Windows 11 AdBlock. I dette programmet kan du nemlig deaktivere all reklame med et enkelt klikk. Etter en omstart er reklamen i Windows 11 deaktivert. Du kan laste ned Windows 11 AdBlock fra komputer.no/2516

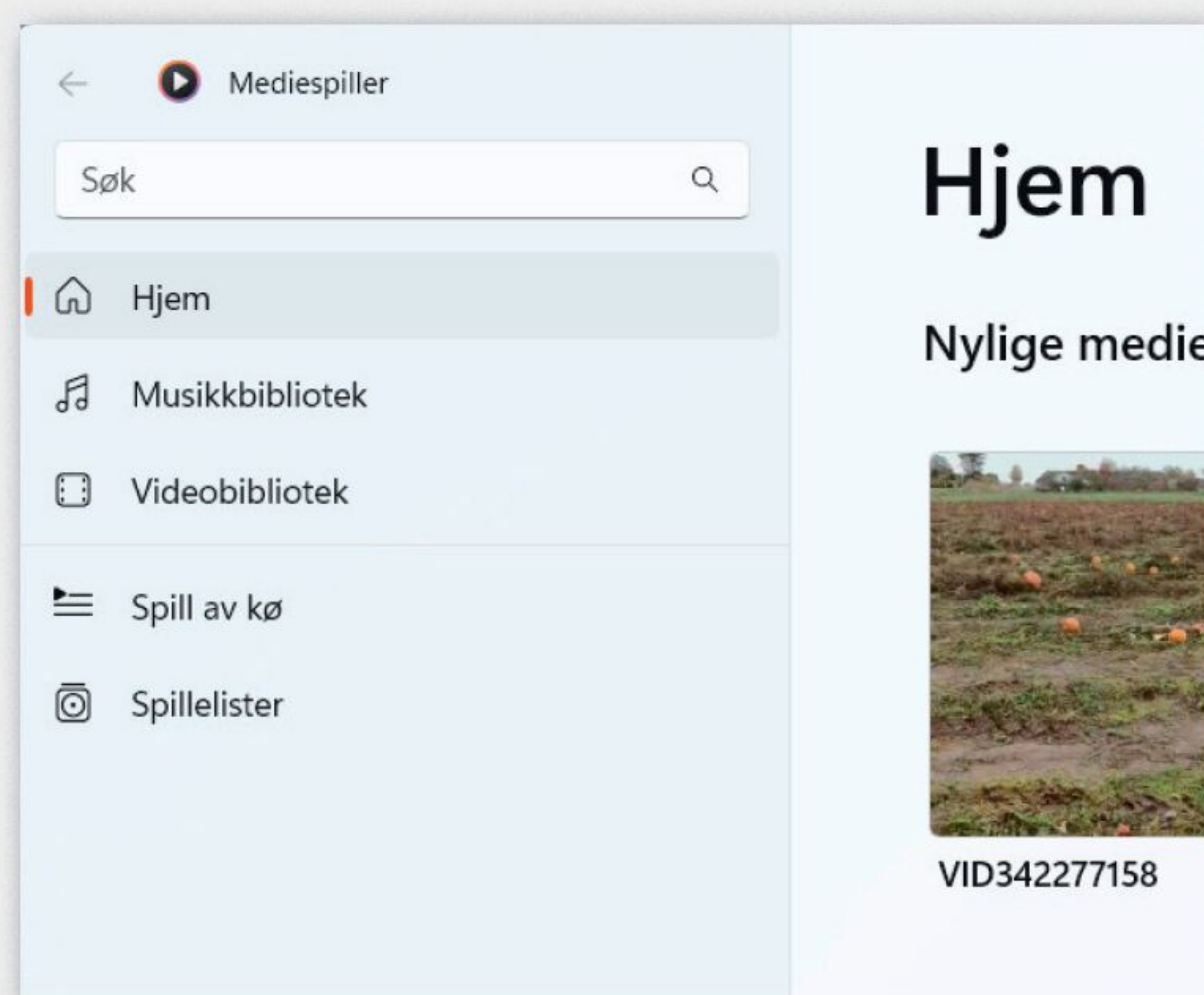

Rasmus Udsholt
Redaksjonssjef

Videospilleren har altfor få muligheter

"Den integrerte mediespilleren i Windows 11 er ikke på noen måte like enkel i bruk som forgjengeren Windows Media Player. Den støtter heller ikke like mange videoformater, og jeg har for lite kontroll over avspillingen."

I Windows 11 får du et program kalt Mediespiller som standard til å spille av video og lydfiler. Det er imidlertid et ganske dårlig og begrenset verktøy.

LØSNINGEN:

VLC Media Player er av et helt annet kaliber. Det har en enkel og intuitiv brukerflate samtidig som det spiller av alle former for lyd og video. VLC kan til og med konvertere mediefiler til andre formater. Programmet er gratis og kan lastes ned fra nettsiden vår. Der finner du også en artikkel med en utførlig veiledning til mediespilleren. Du kan laste ned VLC Media Player fra komputer.no/2516

Jeg savner flere morsomme spill

"I eldre Windows-versjoner fantes det spill som Minesveiper, Sjakk, 7-kabal og Pinball (flipperspill). Jeg kunne bruke timer på dem, men de finnes ikke i Windows 11. I stedet er det såkalte spillportaler der man kan kjøpe de nyeste spillene, men noen ganger vil man jo bare ha litt enkel avkobling."

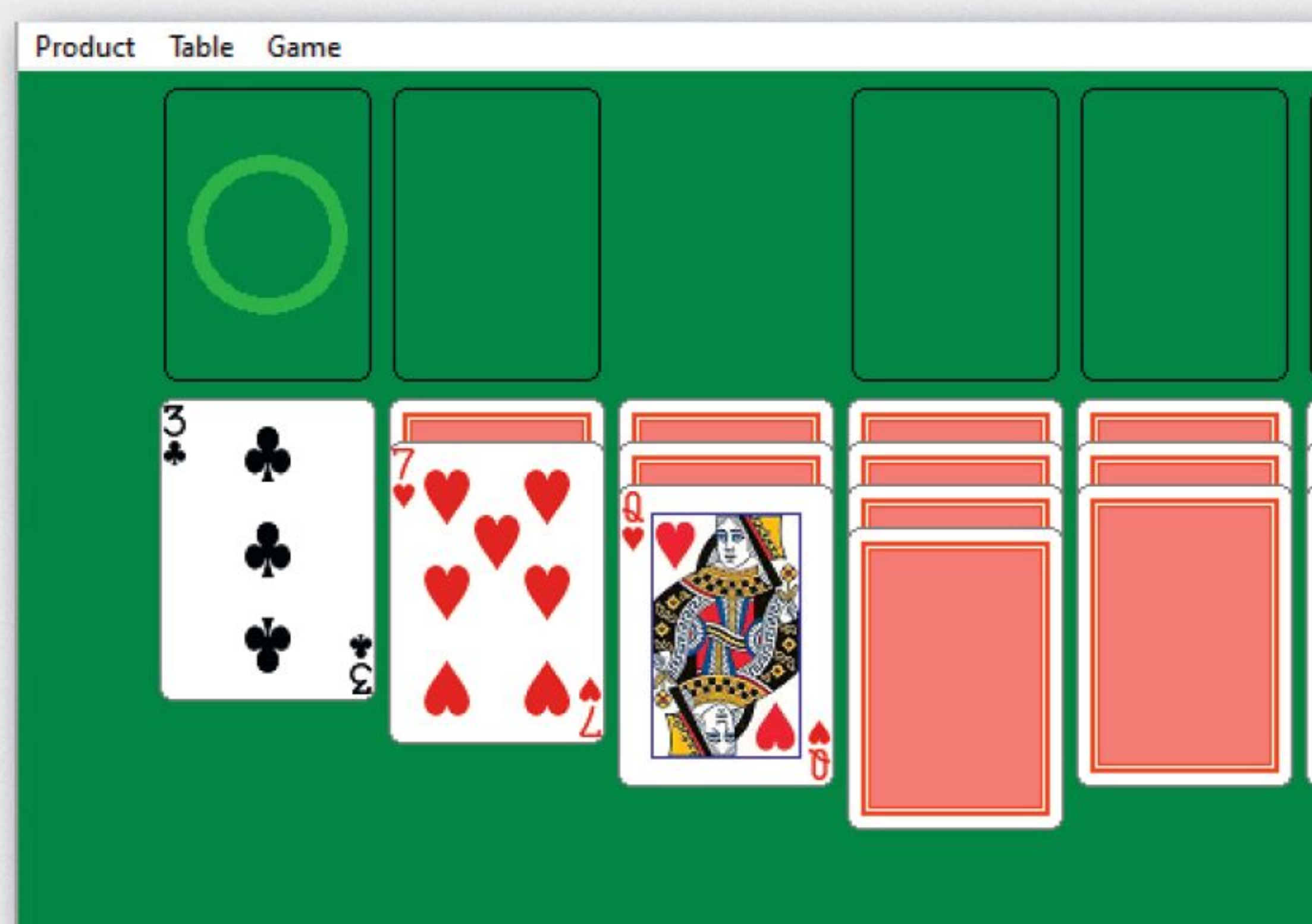

Mia Gibney
Studentmedarbeider

LØSNINGEN:

Komputer for alle har satt sammen en pakke med tolv små spill som fungerer på alle maskiner. Spillpakken inkluderer blant annet Minesveiper og sjakk, og du kan også legge en klassisk 7-kabal.

Spillene laster du ned gratis fra nettsiden vår, og de skal ikke installeres. Bare pakk ut zip-mappen med spillene, så kan du spille så lenge og mye du bare vil. Du finner dem på komputer.no/2516

Spill som 7-kabal er ikke installert i Windows 11 når du kjøper ny pc. I stedet er du nødt til å laste det ned.

Vanskelig å bytte standardprogrammer

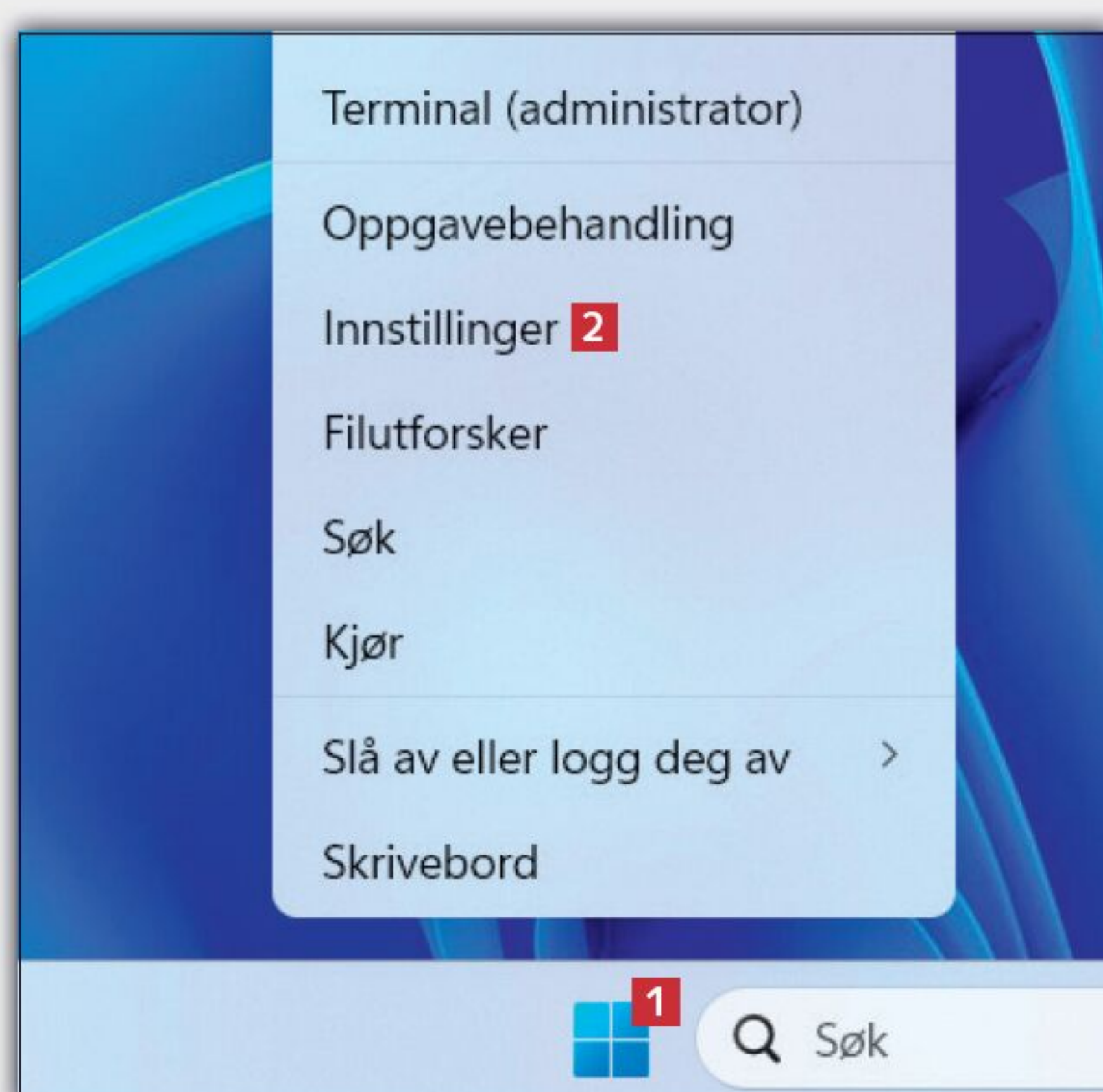
"Jeg er ikke spesielt imponert over standardprogrammene Edge, Bilder, Mediespiller og så videre i Windows 11, og det har blitt både vanskelig og tidkrevende å bytte dem ut med andre programmer."

LØSNINGEN:

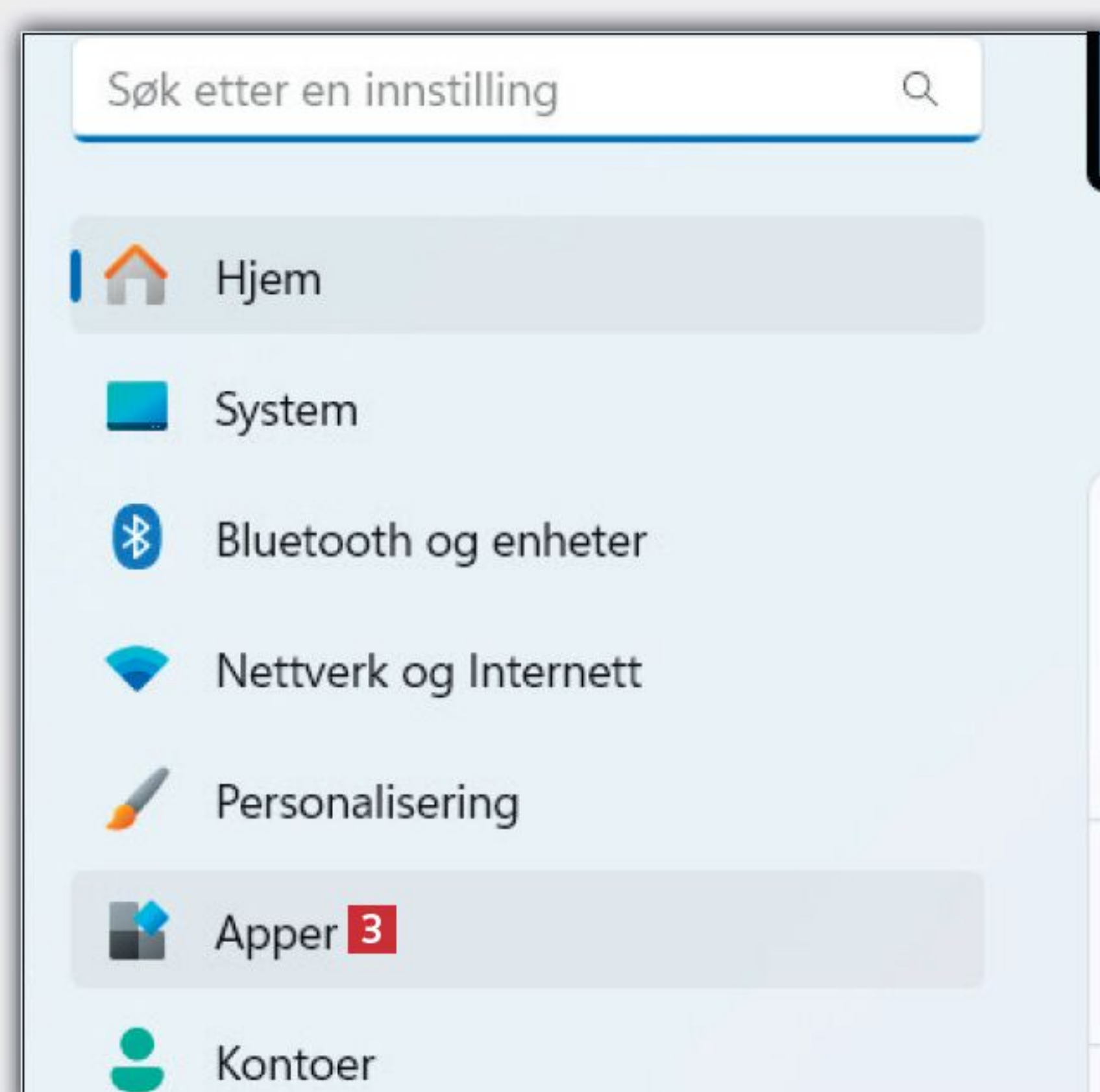
Her har vi dessverre ingen rask og enkel løsning. Du må kort sagt endre innstillingene selv ved at du velger de enkelte filtypene et program skal åpne som standard. Vil du for eksempel ha VLC som standard mediespiller, må du velge en og en mediefil, som vist her:

Martin Lorentsen
Testredaktør

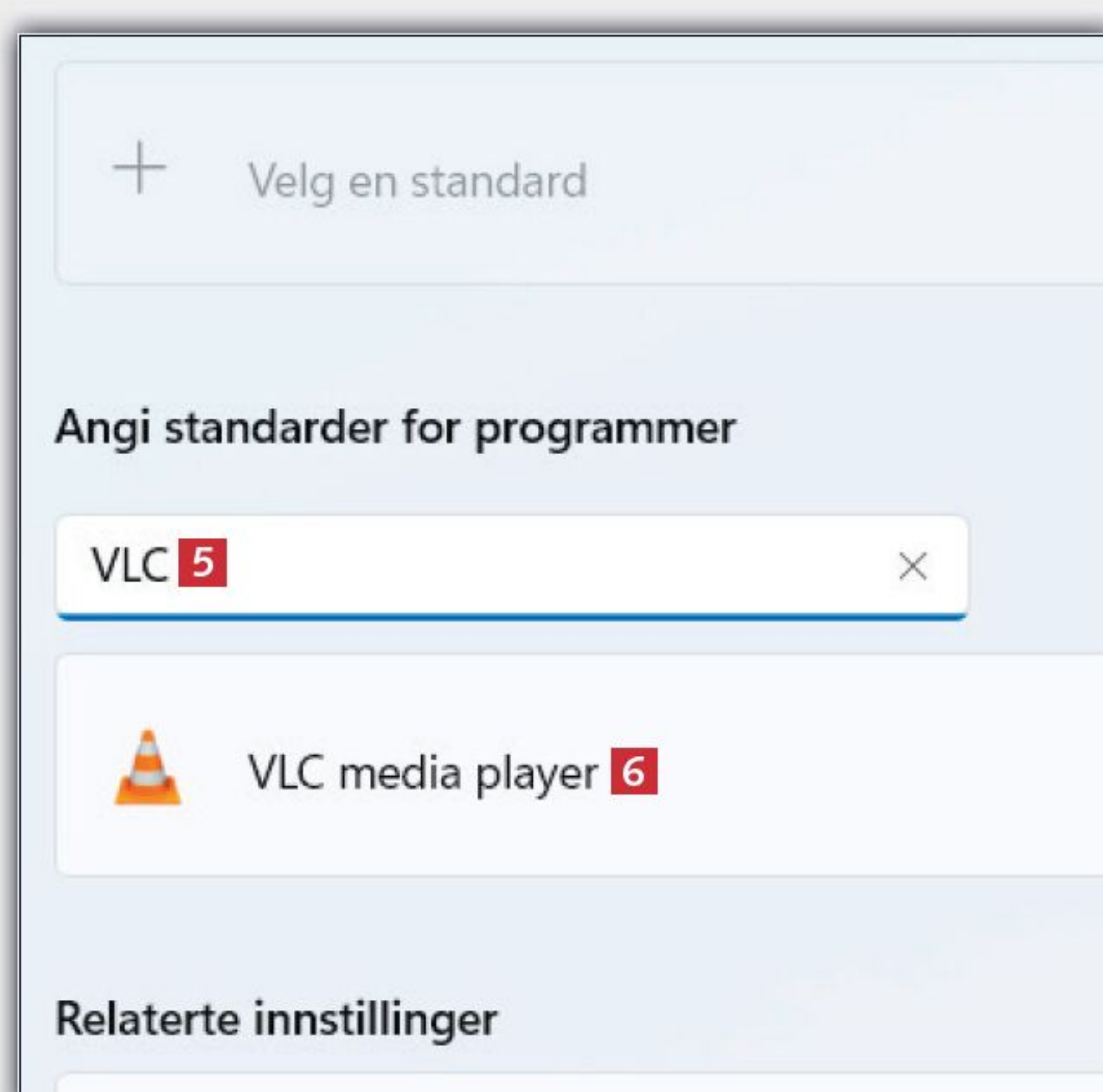
1 Først høyreklikker du på startknappen **1**. Deretter klikker du på **Innstillinger** **2**.

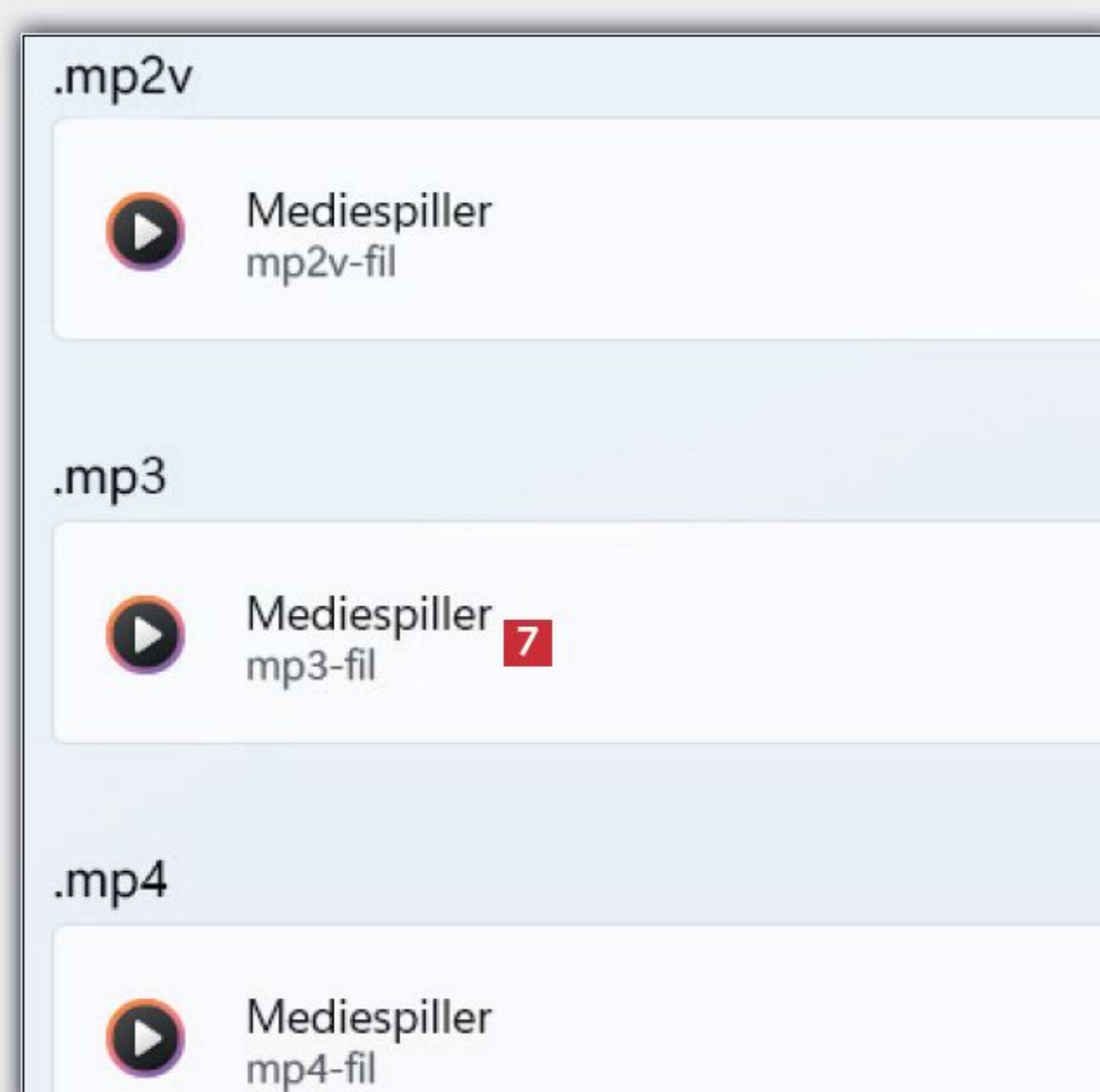
2 Til venstre klikker du på kategorien **Apper** **3**.

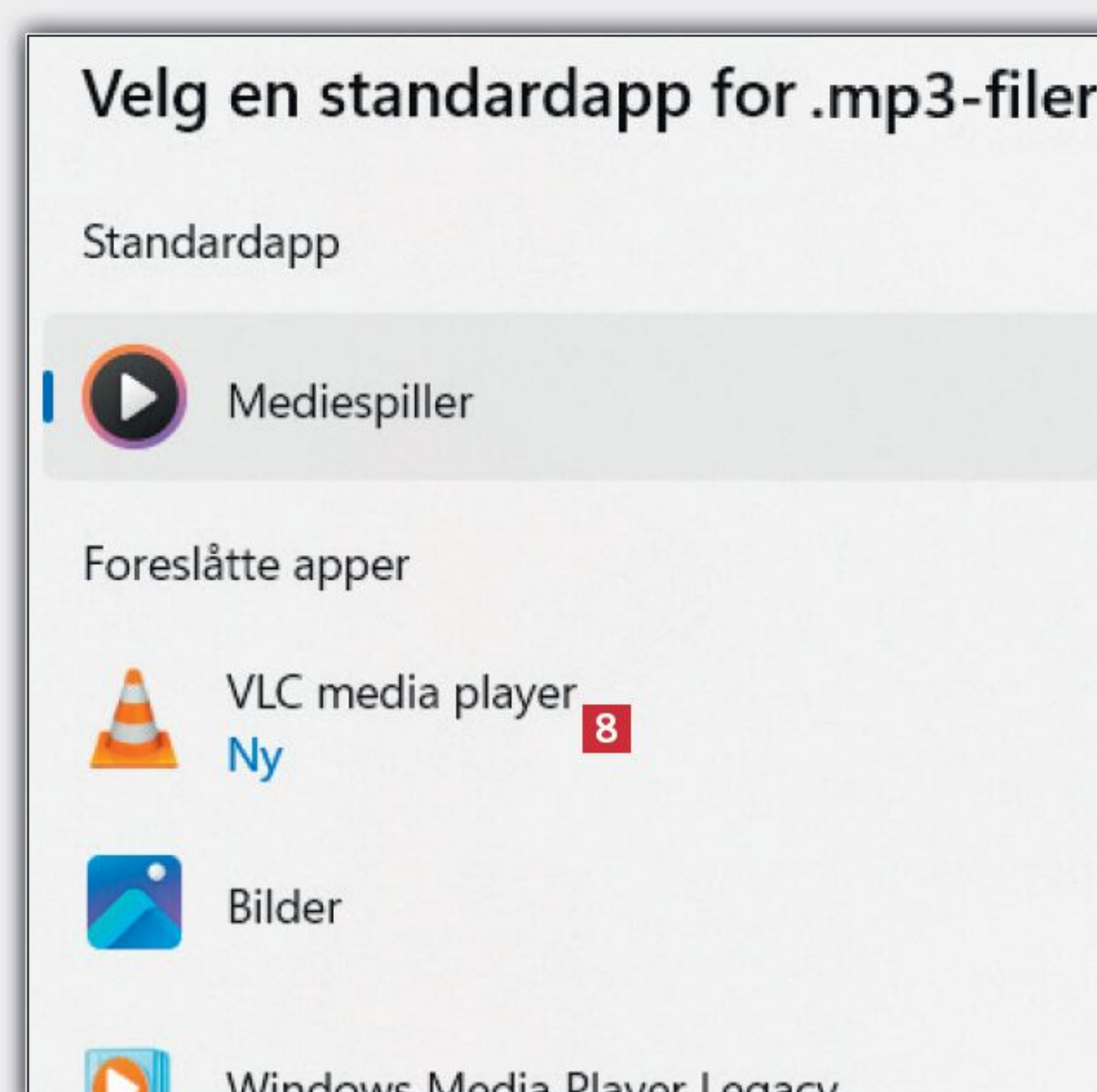
3 På innstillingssiden for apper velger du **Standardapper** **4**.

4 Skriv navnet på programmet du vil bruke, i feltet **5** under **Angi standarder for programmer**. Klikk på det aktuelle programmet **6**.

5 Nå må du gjennomgå filtyper og klikke på den **7** (her **.mp3**) du vil at programmet skal åpne som standard. Dette må du gjenta for hver filtype du vil programmet skal åpne.

6 Velg program **8** og klikk på **Angi standard** nederst i vinduet. Deretter vil programmet åpnes som standard for filtypene du har valgt.

Her er de fire Scribus-leksjonene

- 1** I første del lærer du å navigere i programmet og lage din første flyer.
- 2** I andre del går vi i dybden og lager grafikk til bruk på for eksempel en nettside.
- 3** I den tredje delen av serien velger vi et større format og viser hvordan du kan lage en plakat.
- 4** I siste del lager vi en invitasjon med all nødvendig informasjon og glimt i øyet.

REN BY 2025

Er du lei av søppel i gatene, sneiper i rennesteinen og plast i parken? Bli med når vi samles til Ren by 2025 – en dag for fellesskap og endring, 30. august 2025!

SPRE DET GLADE BUDSKAP:

Har du noe du vil si? Lag en plakat!

Hvis du virkelig vil fange oppmerksomheten til folk, kan en plakat være måten å gjøre det på. Med Scribus er det fort gjort å lage sin egen.

Journalist
Niklas Ernst

Med Scribus kan du lage vidt forskjellige prosjekter, fra fysiske flyere til grafikk til din egen hjemmeside. Programmet legger dessuten opp til å tenke stort, også i bokstavelig forstand: Med Scribus er det ingen grunn til å la seg begrense av et A4-ark eller en pc-skjerm. Programmet funker fint også til større prosjekter.

Du kan for eksempel lage plakater til feiring av en rund fødselsdag, til et loppe-marked eller en demonstrasjon. I Scribus er det du som velger målene på lerretet, enten du vil lage en plakat eller kanskje til og med et banner.

Det som er sikkert, er at store trykksaker fortsatt gjør inntrykk: Når man lager en plakat til et arrangement – altså en *ordentlig* plakat og ikke bare en rask ut-

skrift på et A4-ark – så skjer det noe med både budskapet og den som ser det. En gjennomtenkt plakat er nemlig mer enn ren informasjon; den har både format og pondus. Mens en A4-utskrift lett kan gi inntrykk av hastverk, viser en plakat at du har anstrengt deg – og at arrangementet har en viss betydning.

Å lage en plakat er også en usedvanlig god øvelse i å tenke visuelt: Hva skal den som ser den, først legge merke til? Hvordan får du best mulig frem det du vil si? Og hvordan skaper du et uttrykk som harmonerer med budskapet?

Det er også du som velger om du vil satse på en minimalistisk tilnærming med fokus på skrifttyper og fargespillet mellom de grafiske elementene og teksten, eller om plakaten skal ha store og fengende bilder. Uansett tilnærming vil de neste sidene vise hvordan du oppnår ønsket resultat.

Det krever ikke mer enn et bilde, litt tekst og kanskje en farget bakgrunn for å gi en plakat et profesjonelt og flott inntrykk.

Scribus

Lag bedre trykksaker med et ordentlig layoutprogram som gjør det morsomt å leke seg med tekst og bilder.

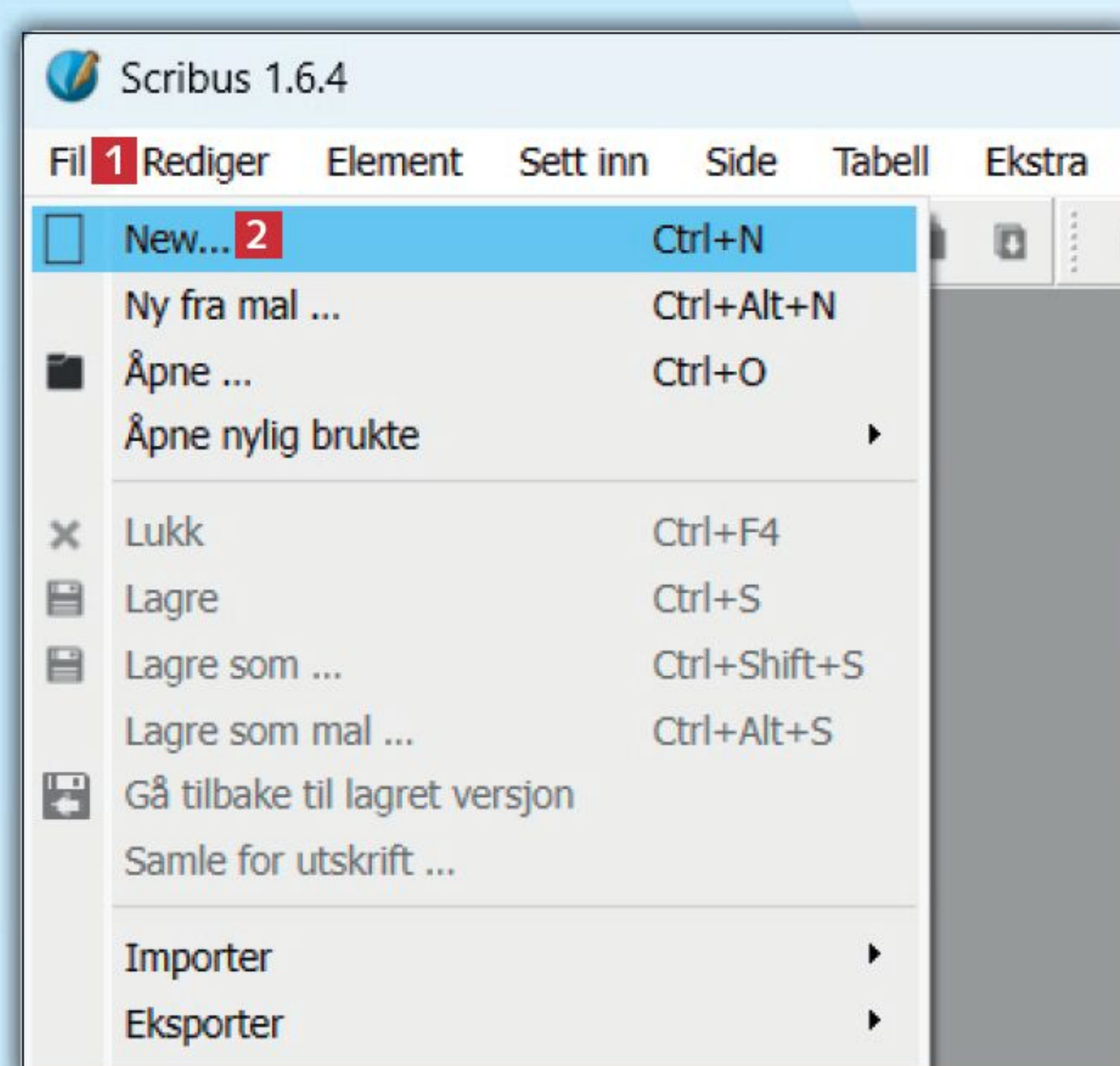
Språk
Norsk

Virker med
Windows 10 og 11

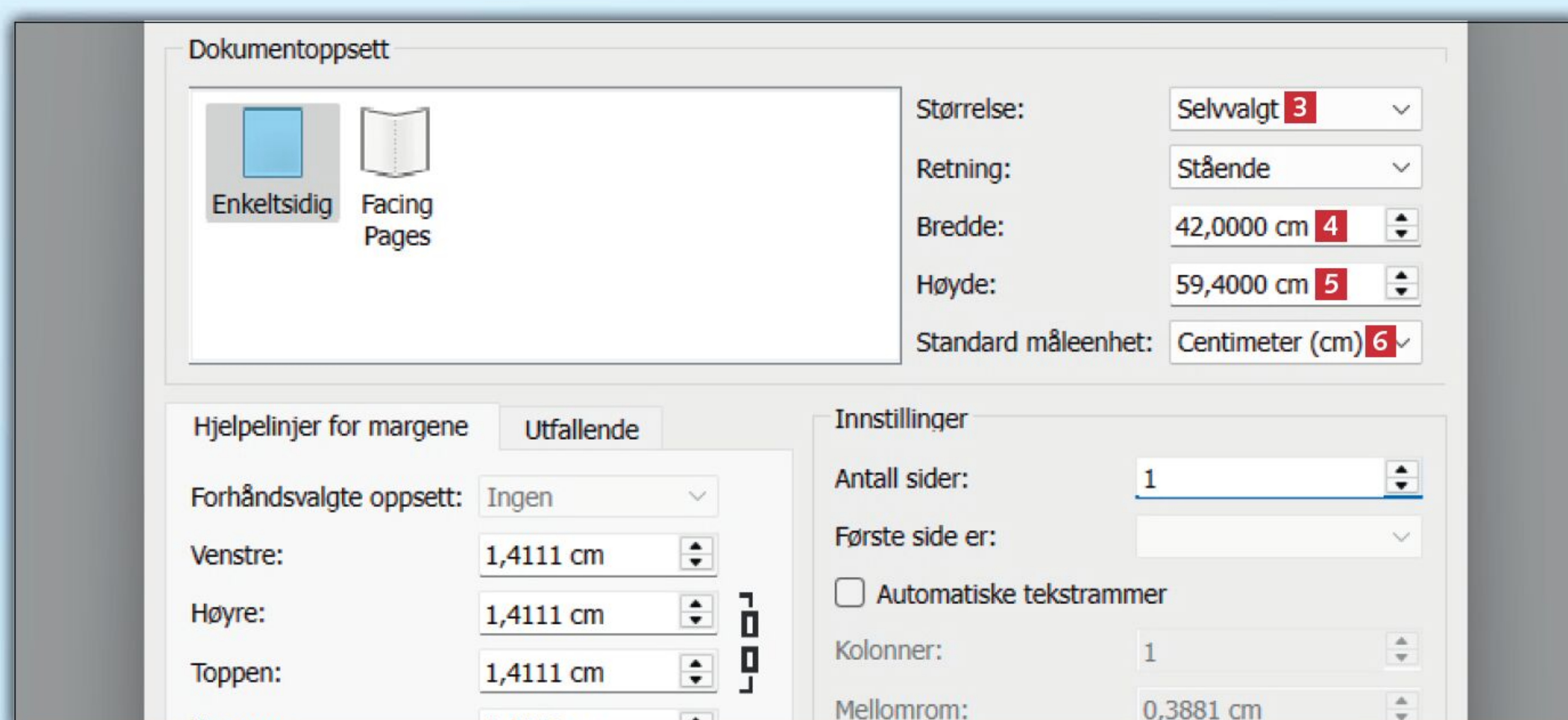
Programmet laster du ned fra:
komputer.no/2516

Et lerret i plakatformat

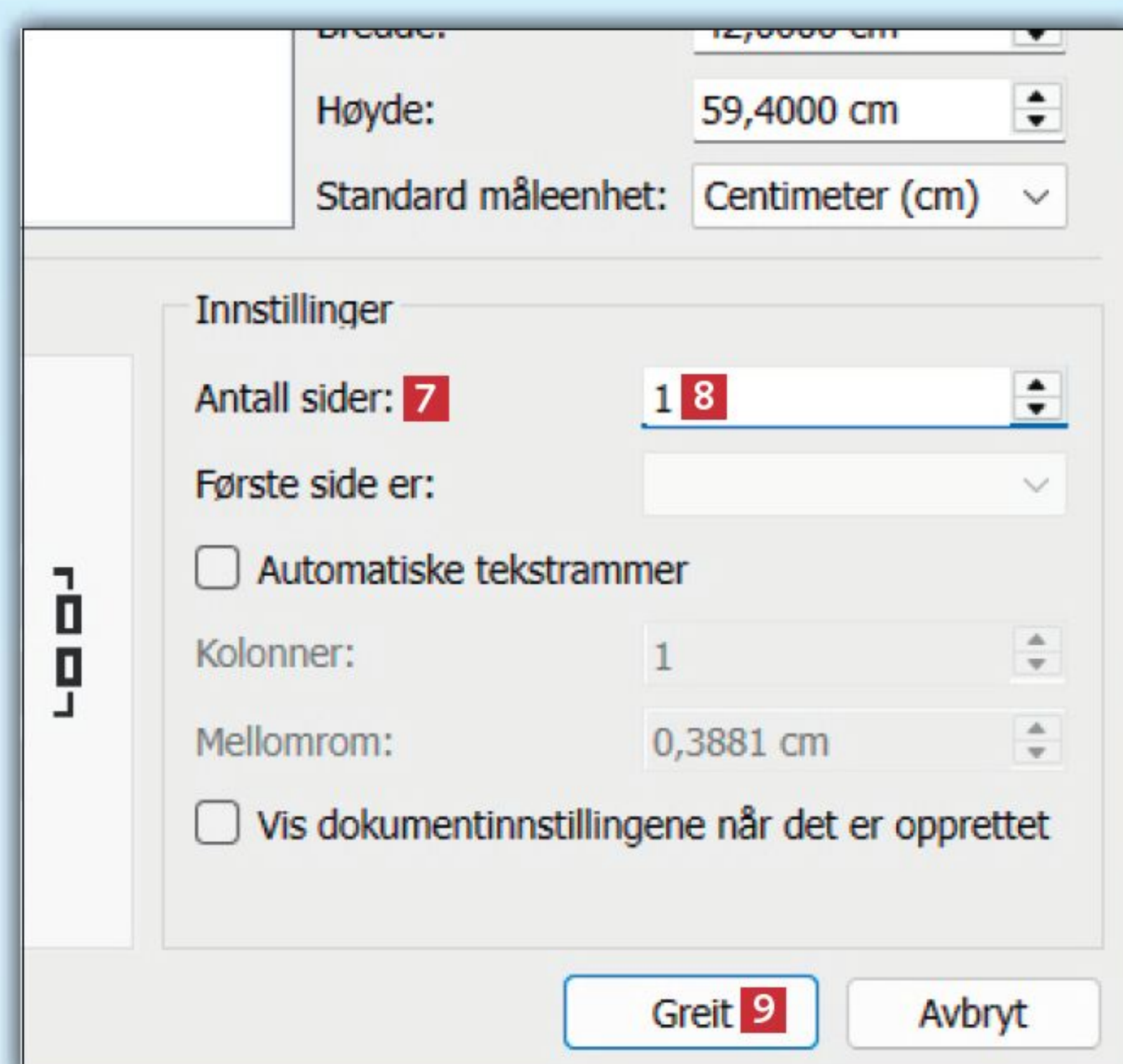
Det gjelder å ha stort nok lerret når du skal lage en plakat som skal skrives ut. Her lager vi en plakat som kan skrives ut i A2-format.

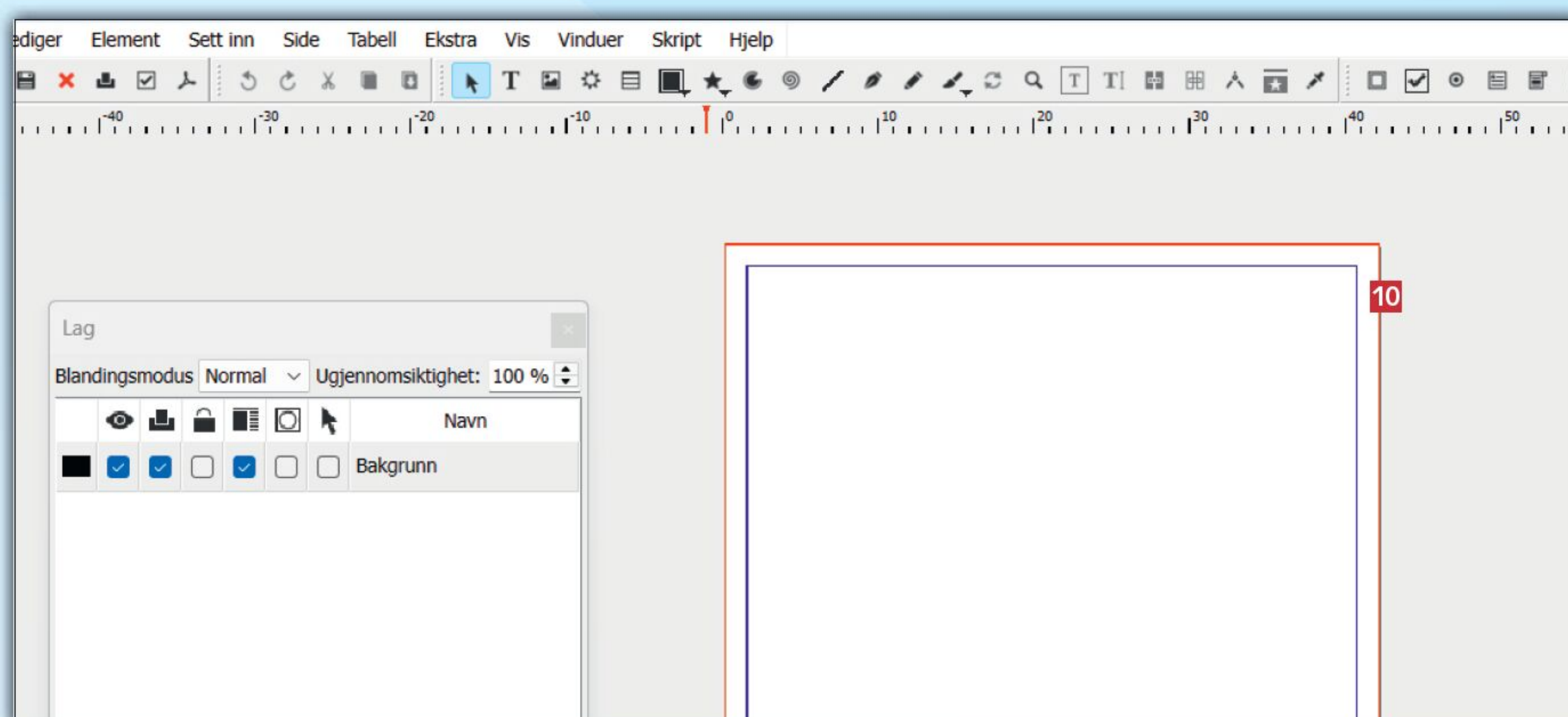
1 Åpne Scribus, klikk på **Fil** **1** og deretter på **New...** **2**.

2 Velg **Selvvalgt** **3**, skriv **42** **4** og **59,4** **5** og velg **Centimeter (cm)** **6**.

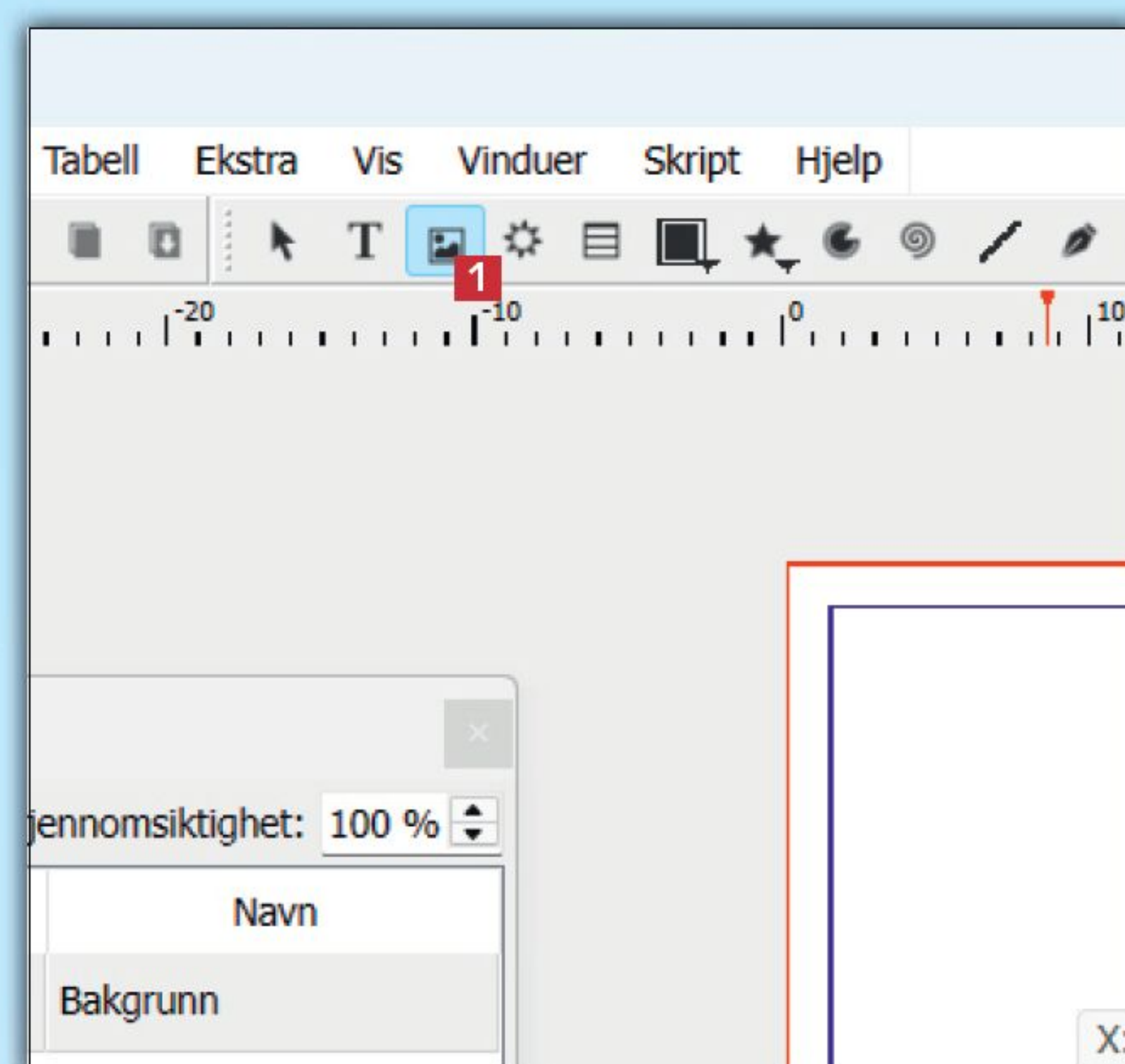
3 Pass på at **Antall sider** **7** er satt til **1** **8**, og klikk på **Greit** **9**.

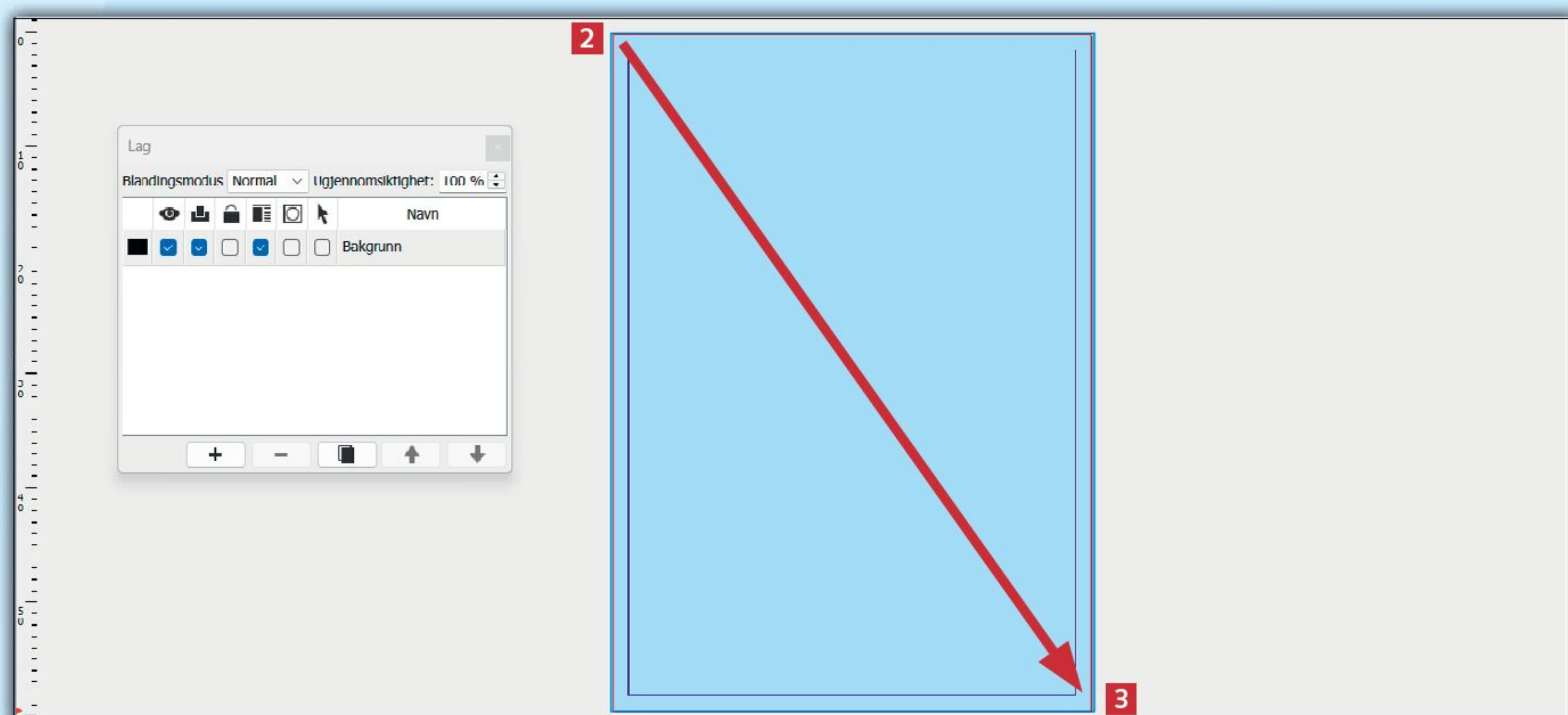
4 Nå er lerretet **10** klart til bruk og tilpasset en utskriftstørrelse på opptil A2-format, altså 42 x 59,4 centimeter.

Velg bilde til plakaten

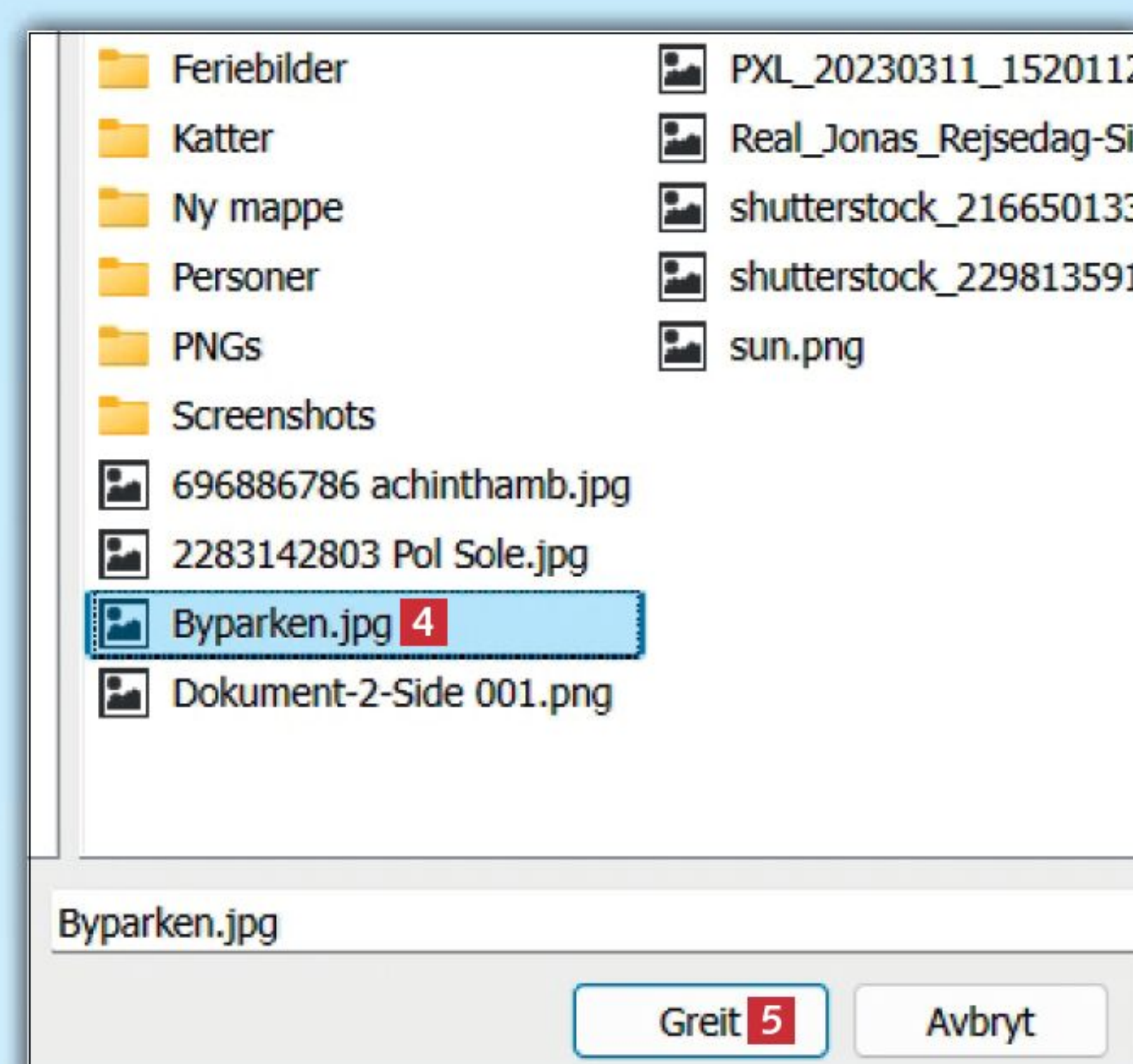
Nå er du klar til å velge blikkfanget til plakaten – i dette tilfellet et foto. Det er viktig å velge et bilde med så høy oppløsning at det ikke blir kornete når plakaten skrives ut i stort format.

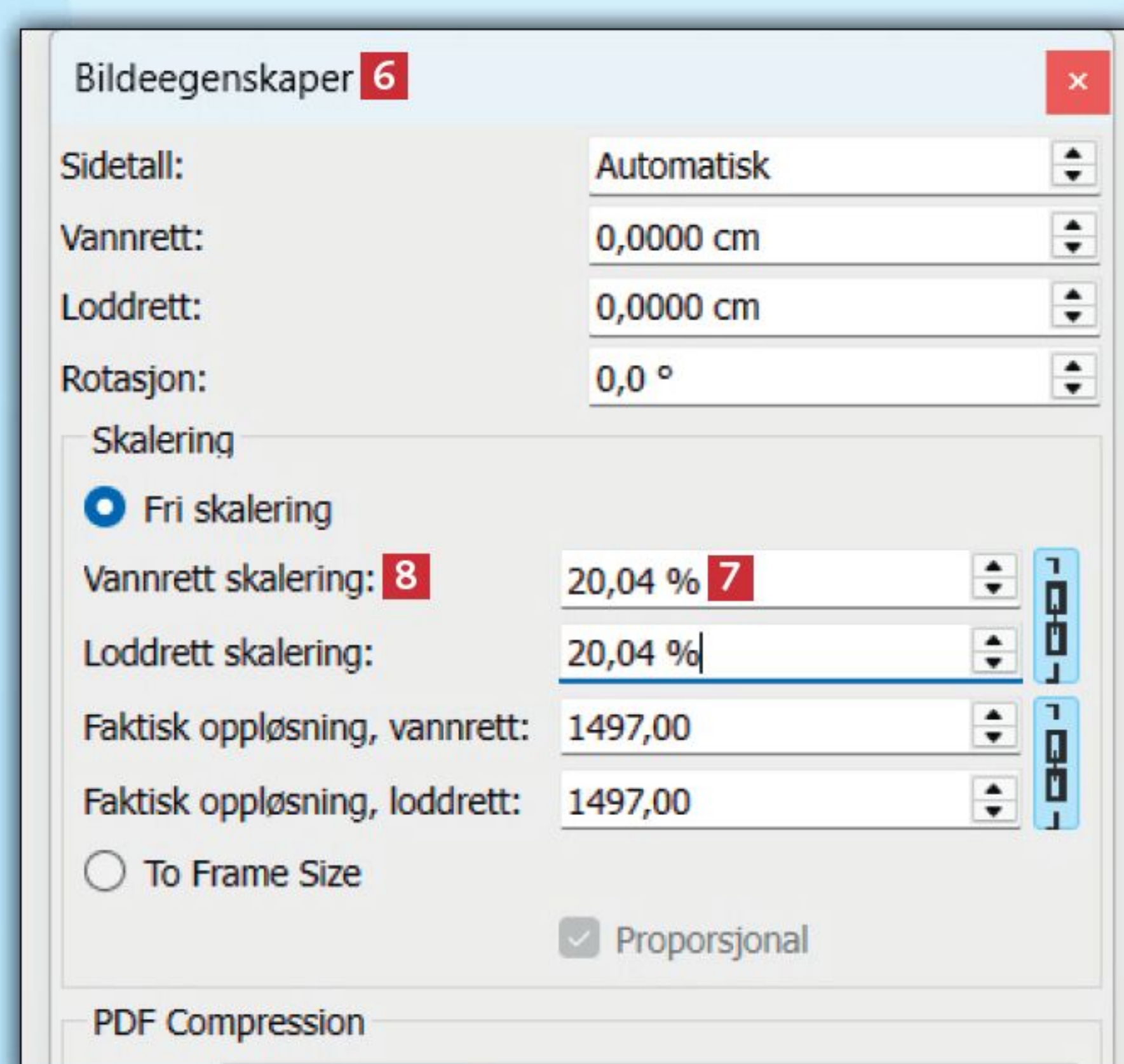
1 Når lerretet er klart, kan du velge et bilde til plakaten. Det gjør du ved å klikke på verktøyet for bilderamme **1**, som ligger i verktøylinjen øverst i programmet.

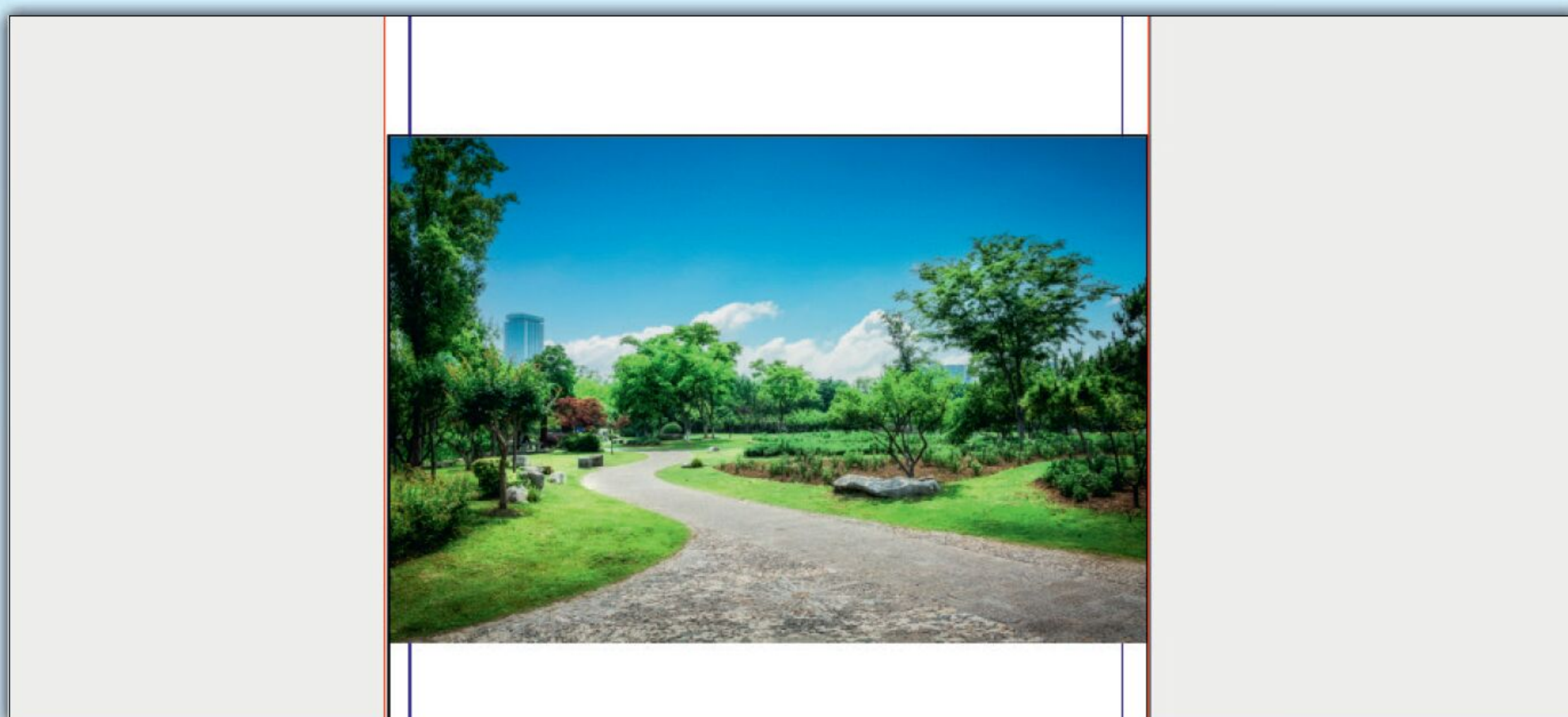
2 Lag en ramme i hele lerretets størrelse ved å dra musen fra det ene hjørnet **2** til det motsatte **3**.

3 Dobbeltklikk på bilderammen og marker bildet **4** du vil bruke. Klikk på **Greit** **5**.

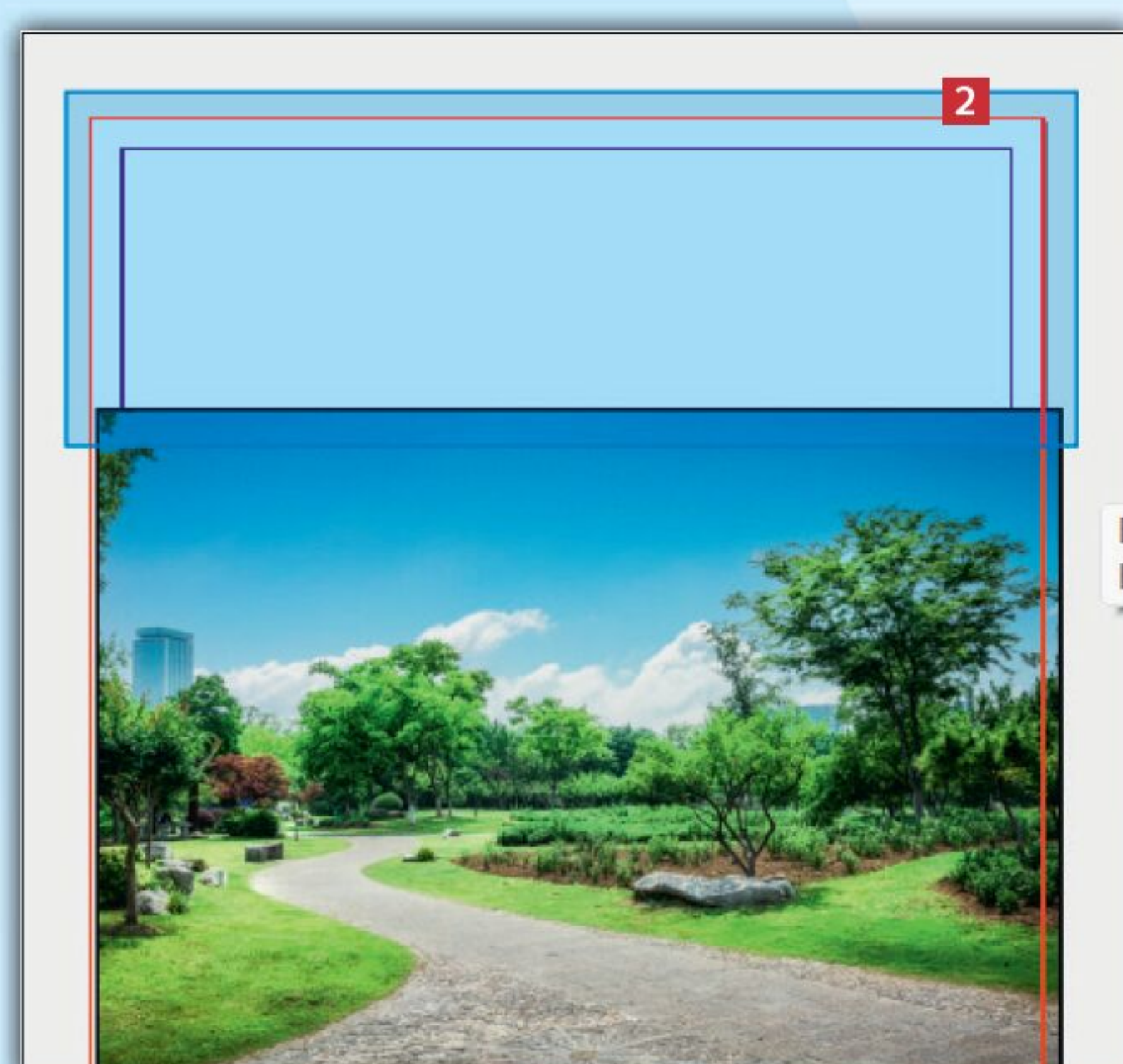
4 I vinduet **Bildeegenskaper** **6** endrer du bildestørrelsen, slik at den passer til plakaten. Juster størrelsen **7** ved **Vannrett skalering** **8**.

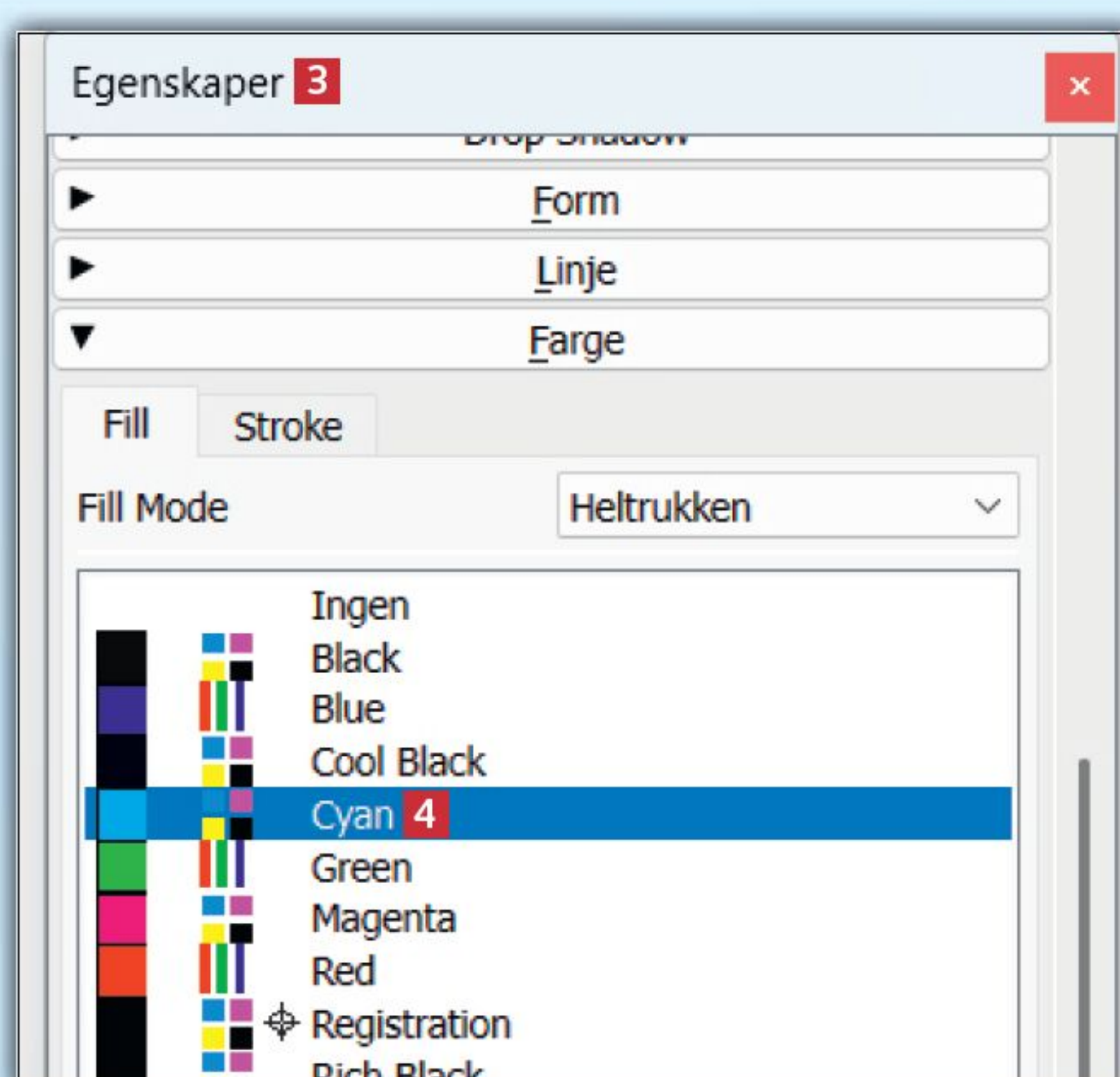
5 Her har bildet fått ønsket størrelse, og dermed er vi klare til å gå videre med de andre elementene. Du kan godt gjøre bildet større, slik at det fyller hele plakaten. Det som havner på utsiden av lerretet, kommer uansett ikke med på utskriften.

Farger gir mer liv

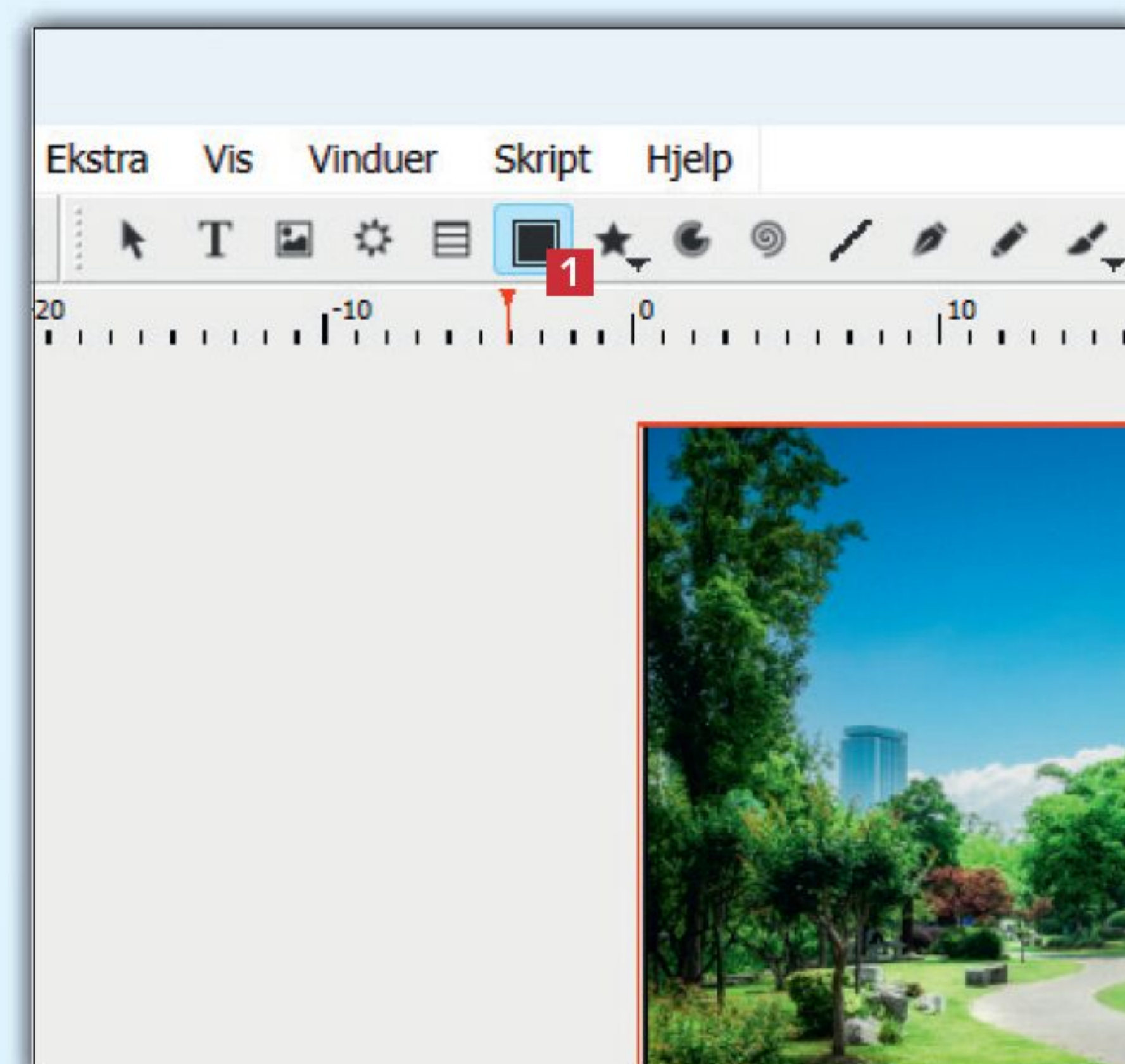
Du velger selv uttrykket på plakaten, og farger er ett virkemiddel for å tilføre liv og variasjon. Her har vi for eksempel brukt fargede bokser, som også fungerer som bakgrunn for teksten.

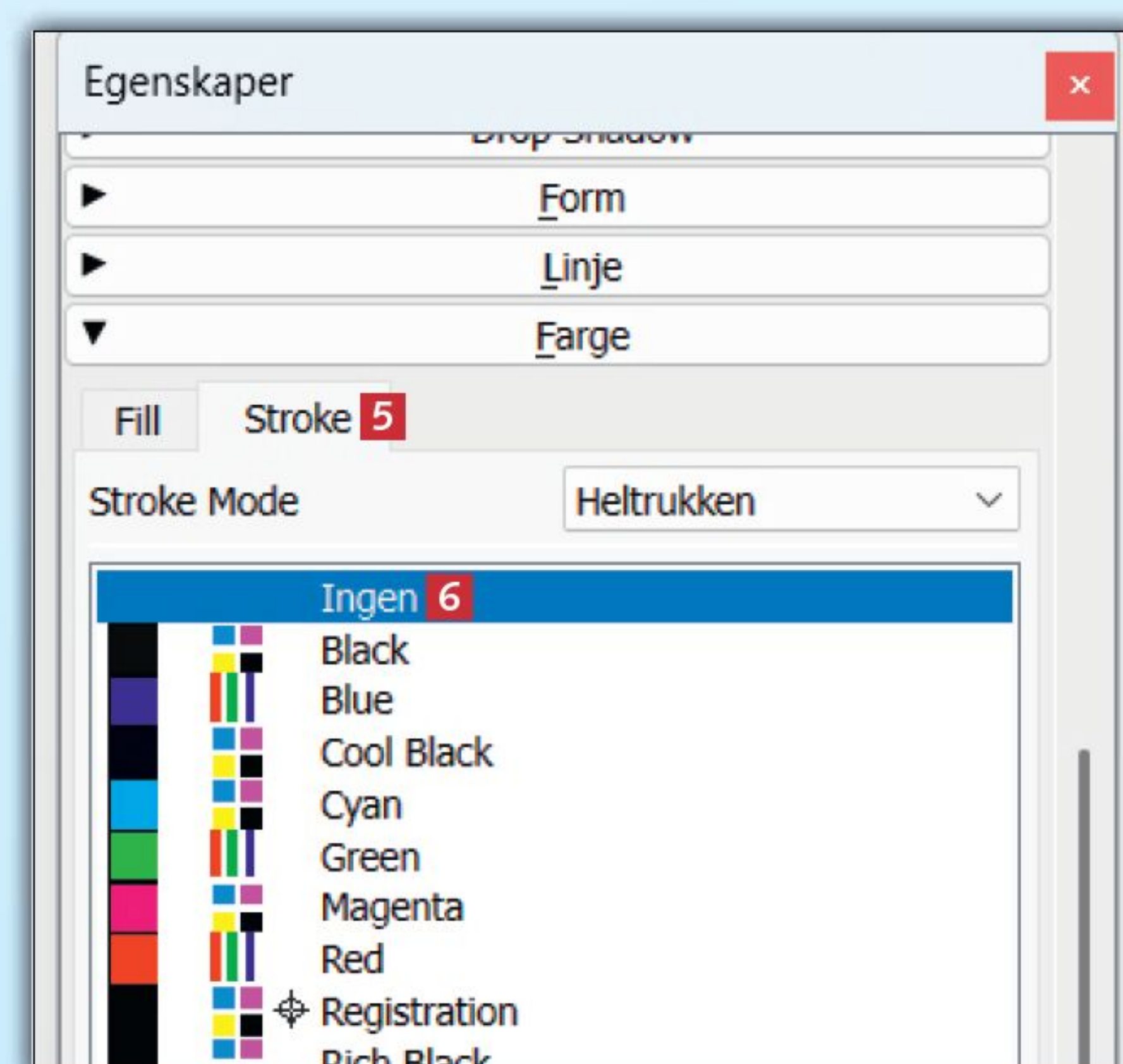
2 Tegn et rektangel over bakgrunnsbildet **2** ved hjelp av musen. Størrelsen på rektangelet kan eventuelt endres senere.

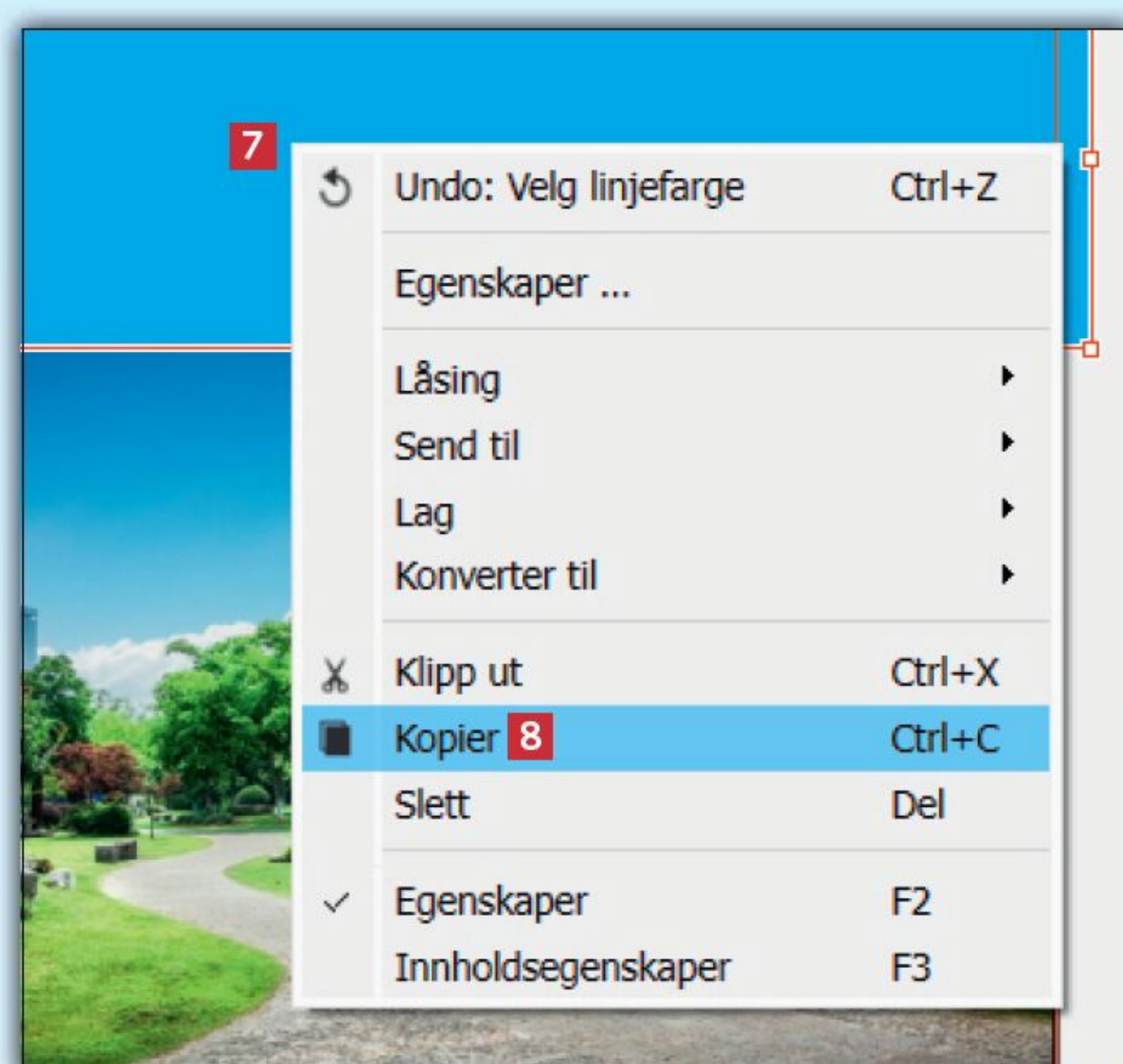
3 I vinduet for **Egenskaper** **3** skal du nå velge en farge til rektangelet. Her velger vi **Cyan** **4**.

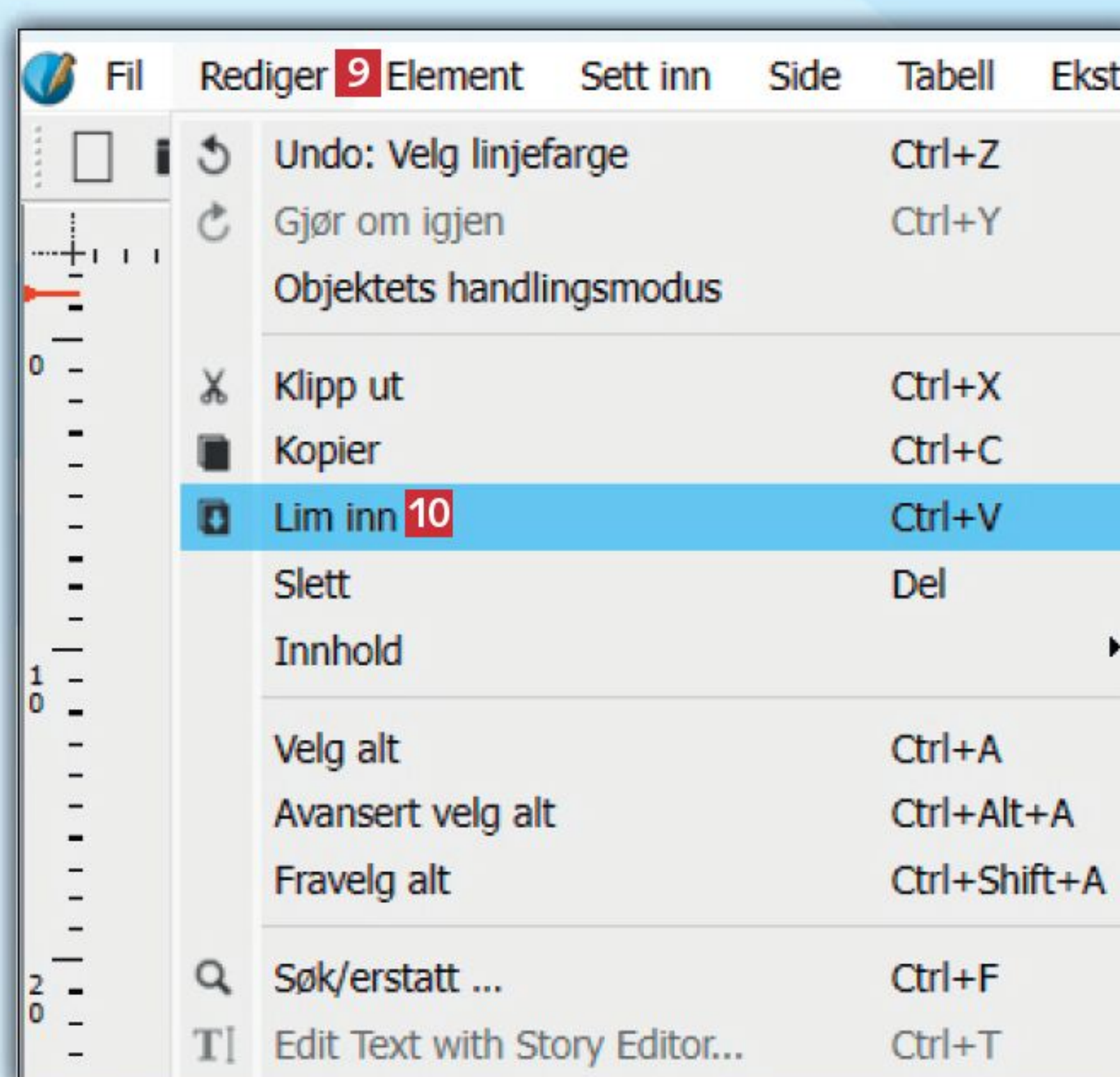
1 Klikk på formverktøyet **1** i verktøylinjen øverst i programmet. Det brukes til enkle figurer, for eksempel en kvadrat eller et rektangel, som vi er ute etter her.

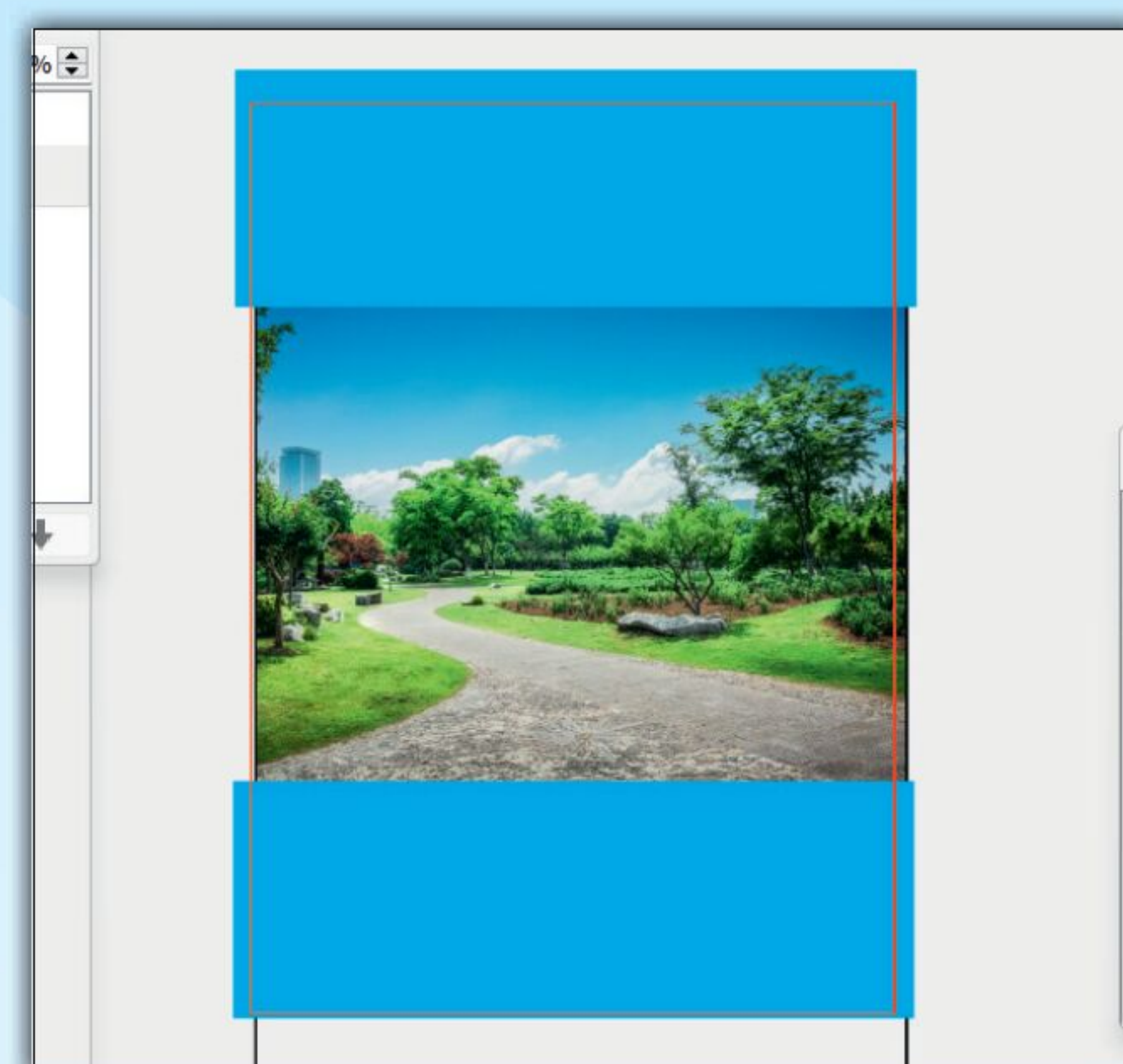
4 Ved **Stroke** **5** velger vi **Ingen** **6** for å fjerne streken rundt det blå rektangelet vi nettopp har lagd.

5 Høyreklikk deretter på den blå flaten **7**, og velg **Kopier** **8**.

6 Klikk på **Rediger** **9** og på **Lim inn** **10**. Da settes det inn en kopi av det blå rektangelet, som deretter kan flyttes dit du vil ha den.

7 Her har vi flyttet rektangelet til nederste del av lerretet og zoomet ut, slik at hele plakaten er synlig. Det som havner utenfor lerretet, kommer ikke med på utskriften.

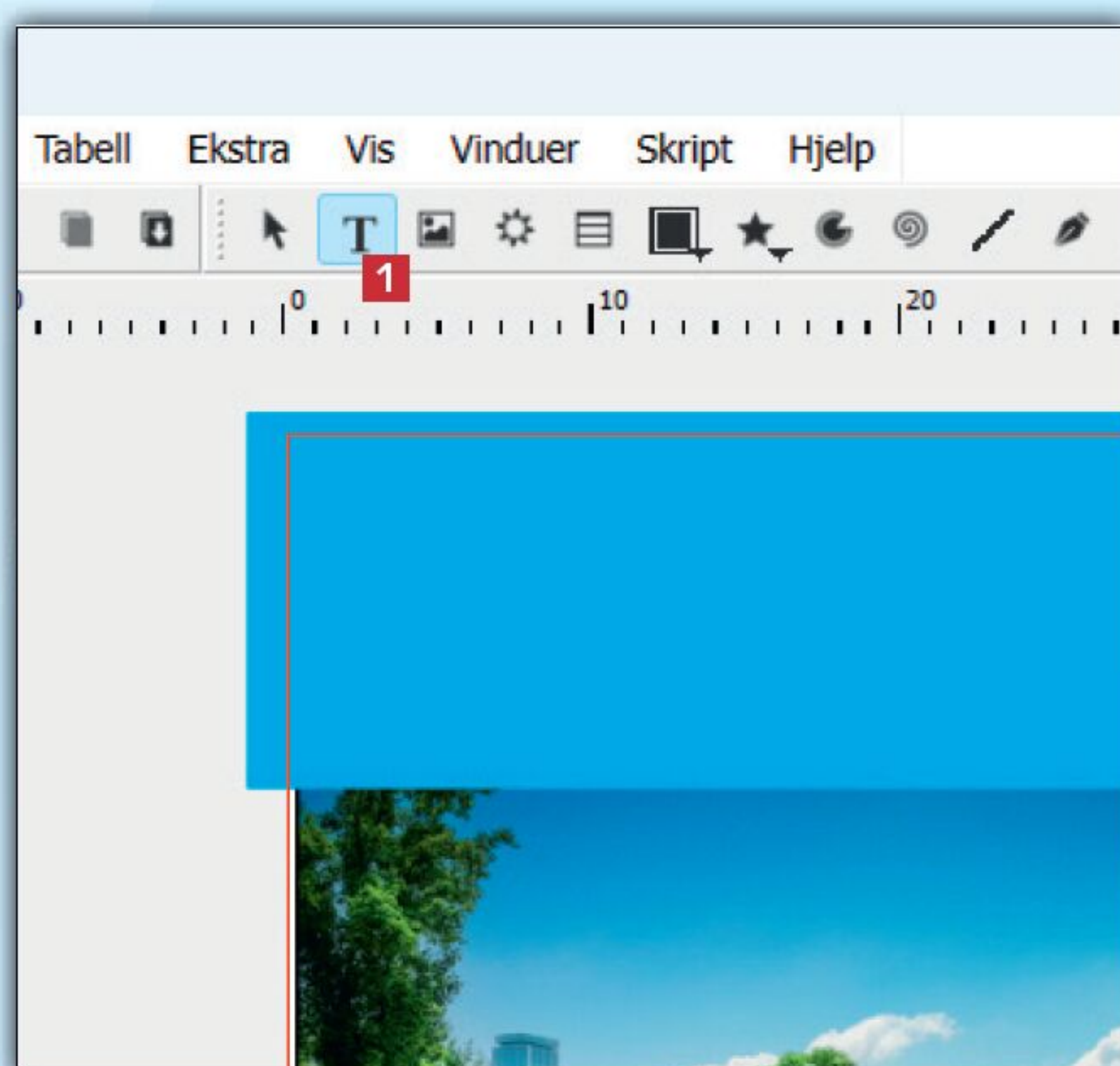

Sett inn tekst og lagre

Nå mangler vi bare å legge inn tekst på plakaten. Her er det viktig å velge skrifttype og tekststørrelse med omhu, slik at budskapet blir så lettfattelig som mulig.

Plakatutskrift på en vanlig hjemmeskriver

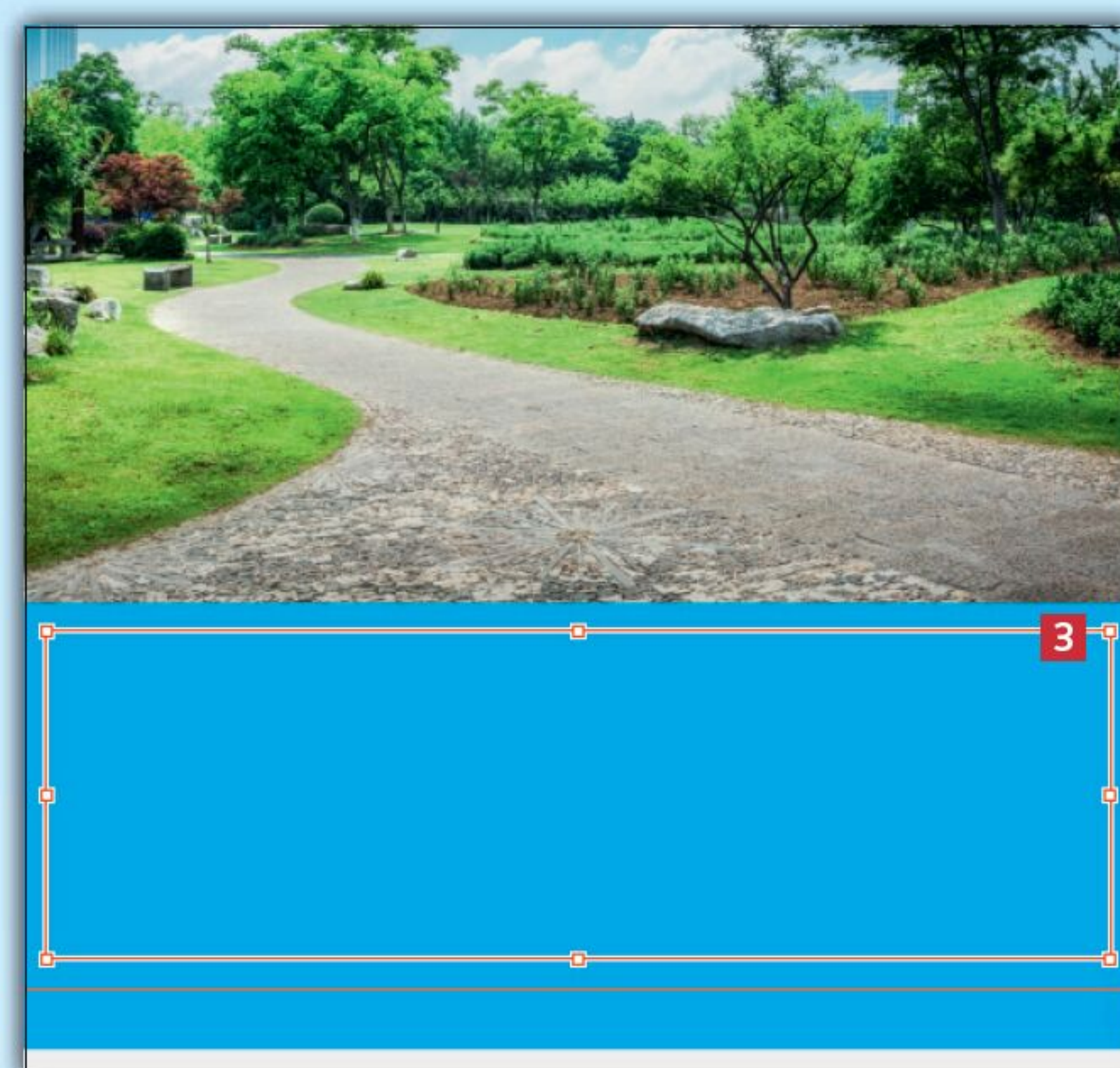
Du kan godt skrive ut en diger plakat på en vanlig hjemmeskriver. På komputer.no/2516 kan du laste ned programmet Rasterbator, som er perfekt til slik bruk, og en utførlig brukerveiledning.

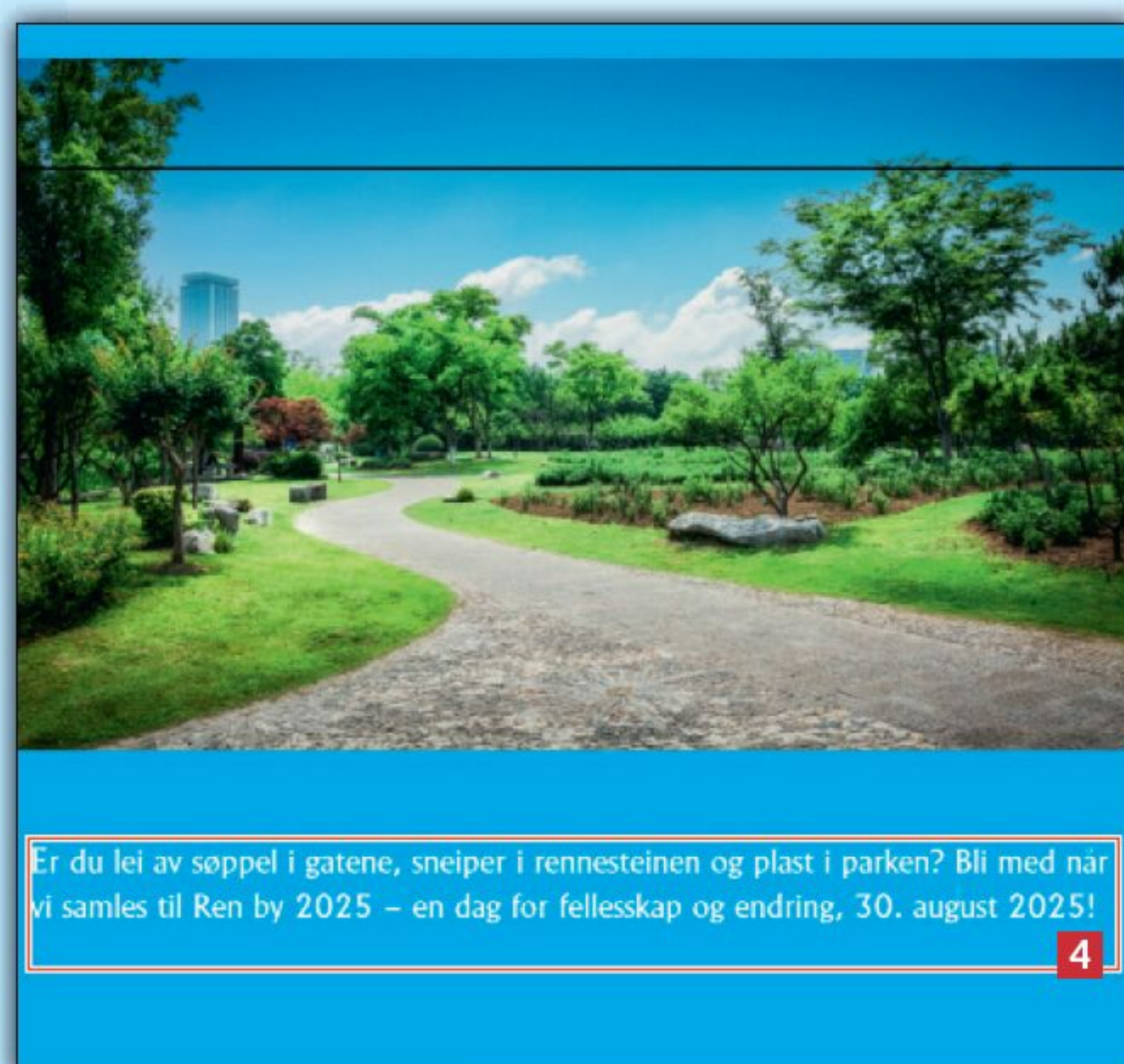
1 Lag en tekstramme ved å klikke på tekstverktøyet **1** i menylinjen og bruke musen til å markere hvor tekstrammen skal stå.

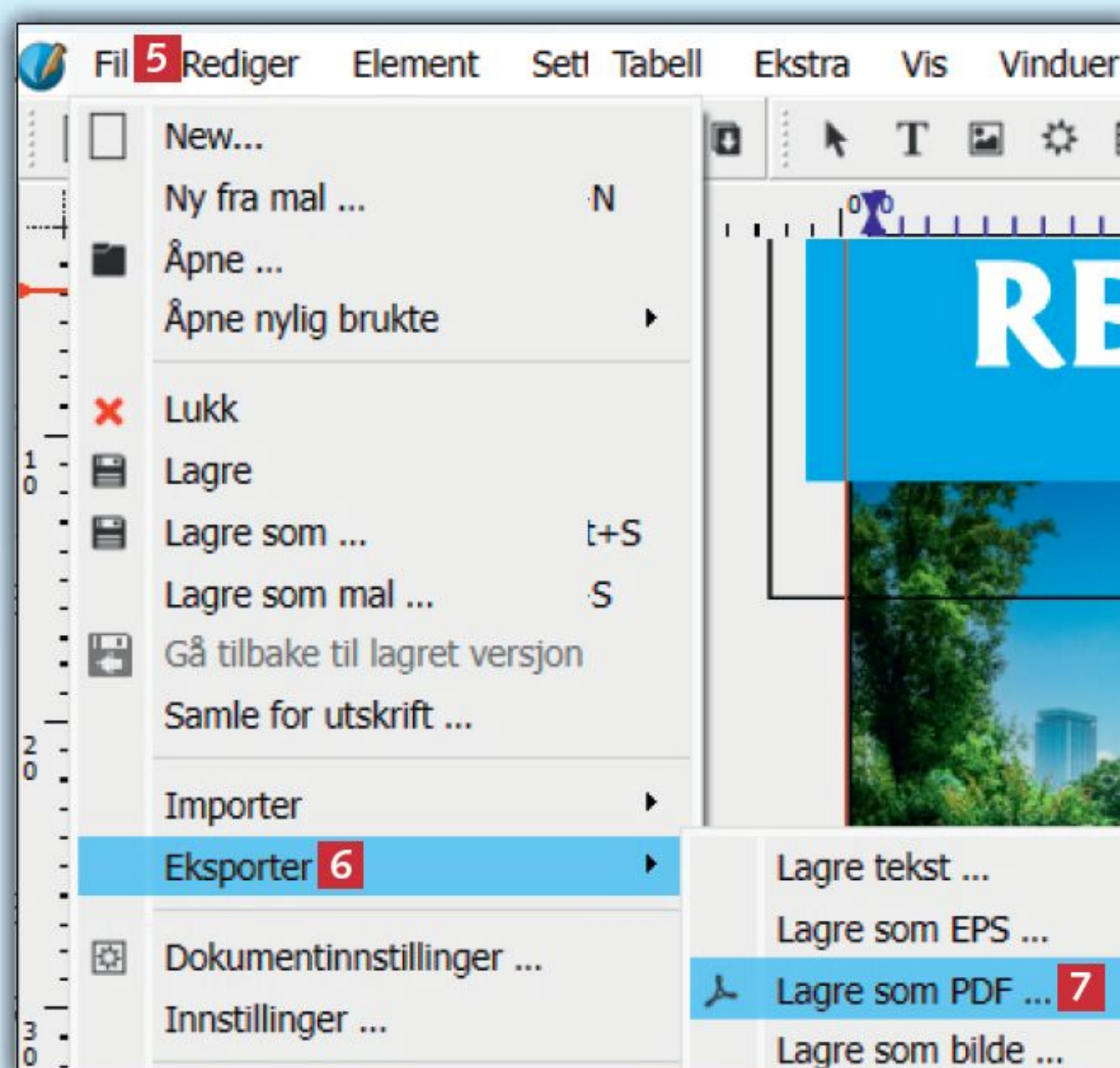
2 Skriv en tekst, og prøv deg frem med forskjellige skrifttyper og -størrelser i vinduet for tekstegenskaper. Her har vi lagd en overskrift **2** med store og fete typer.

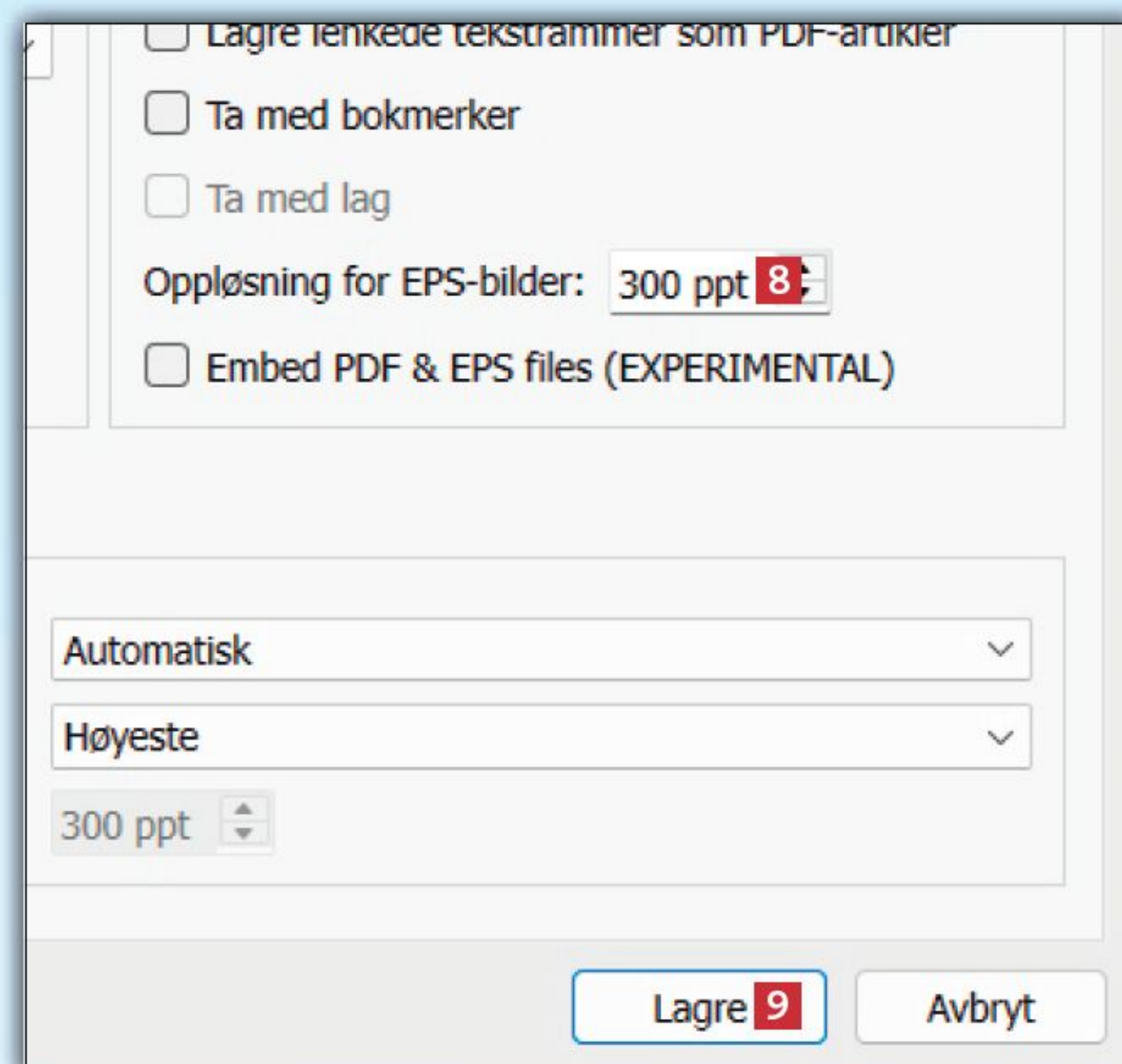
3 Deretter lager du enda en tekstboks **3** nederst på plakaten.

4 Her kan du skrive en utdypende tekst, som i eksempelet **4**. Pass på at du velger en tekstfarge som er godt lesbar på bakgrunnsfargen.

5 For å lagre klikker du på **Fil 5**, **Eksporter 6** og **Lagre som PDF...** **7**.

6 Pass på at oppløsningen er satt til **300 dpi 8**, og klikk på **Lagre 9**. Dermed er plakaten klar til å deles, skrives ut eller sendes til trykk.

FINN SKJULT SKADEVARE:

En ekstra grundig sikkerhetssjekk

Skadevare kan slippe gjennom selv det mest finmaskede antivirusprogrammet. Derfor er det lurt å ta en ekstra sjekk for å forsikre seg om at maskinen faktisk er fullstendig fri for trusler.

Journalist
Niklas Ernst

Selv om du bruker et anerkjent og velfungerende antivirusprogram, skader det aldri å ta en ekstra sjekk med et annet program.

Feil skjer den beste, og fra tid til annen kan faktisk et utspekulert virus, et stykke skadevare eller et rootkit klare å ta seg gjennom alle sikkerhetsforanstaltninger i antivirusprogrammet. Derfor er det fornuftig å ha et ekstra lag med sikkerhet – både belte og bukseseler – for å være på den sikre siden.

En slik sikkerhetssjekk kan du ta med programmet Sophos Scan & Clean, som kan brukes til å søke etter virus og programmer som det vanlige antivirusprogrammet av en eller annen grunn ikke har klart

å fange opp. Programmet fungerer også som en ekstra sikkerhet når du benytter en offentlig tilgjengelig pc, for eksempel på et hotell.

En sikker minnepinne

Du kan nemlig kjøre Sophos Scan & Clean fra en minnepinne uten å installere programmet. Derfor er det også naturlig å sørge for å alltid ha det tilgjengelig, slik at du raskt kan bringe på det rene om en lånt pc er trygg å bruke.

Bare vær klar over at Sophos Scan & Clean ikke gir en fortløpende beskyttelse – det skanner bare maskinen når du starter det. Det skal altså brukes som en sekundær løsning eller til å rense et system som allerede er infisert.

Her viser vi hvordan du bruker Sophos Scan & Clean og lager en minnepinne med programmet.

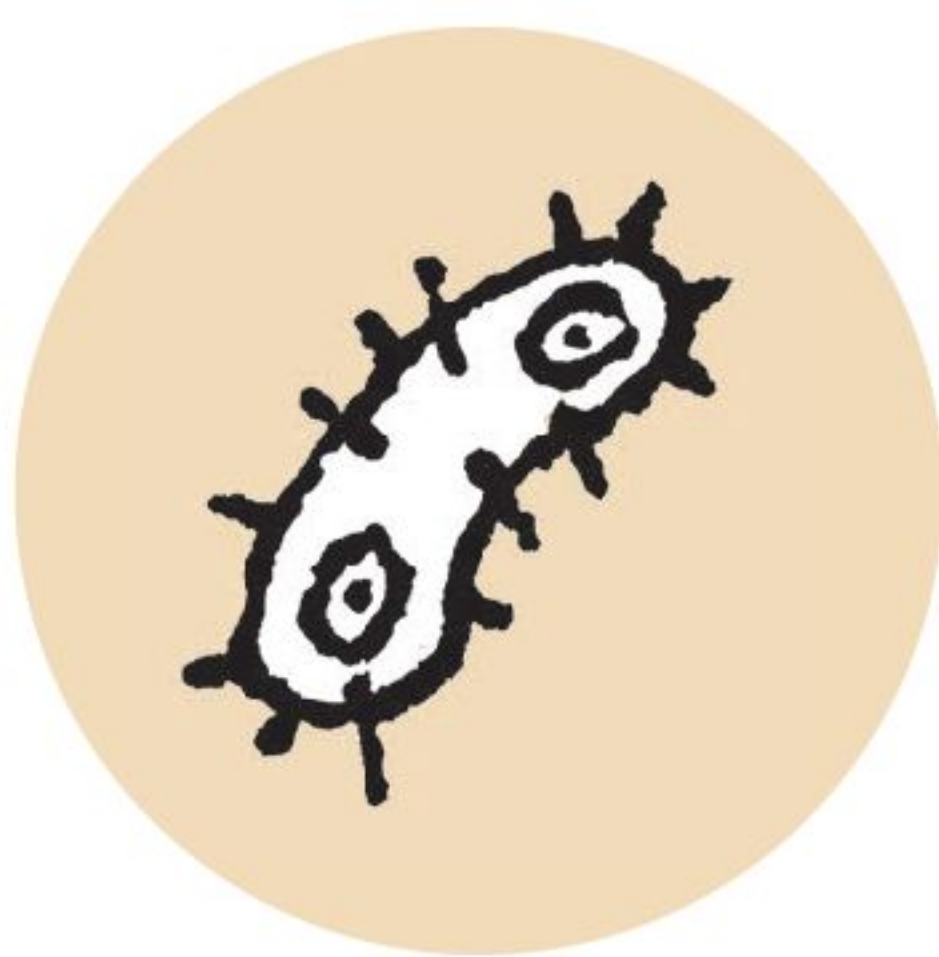

Sophos Scan & Clean kan blant annet oppdage og fjerne:

Spionprogrammer

Sophos Scan & Clean fjerner spionprogrammer (spyware) som registrerer for eksempel tastetrykk eller nettleseraktivitet. Slike programmer kan sende data videre til en tredjepart, som kan bruke dem til identitetstyveri.

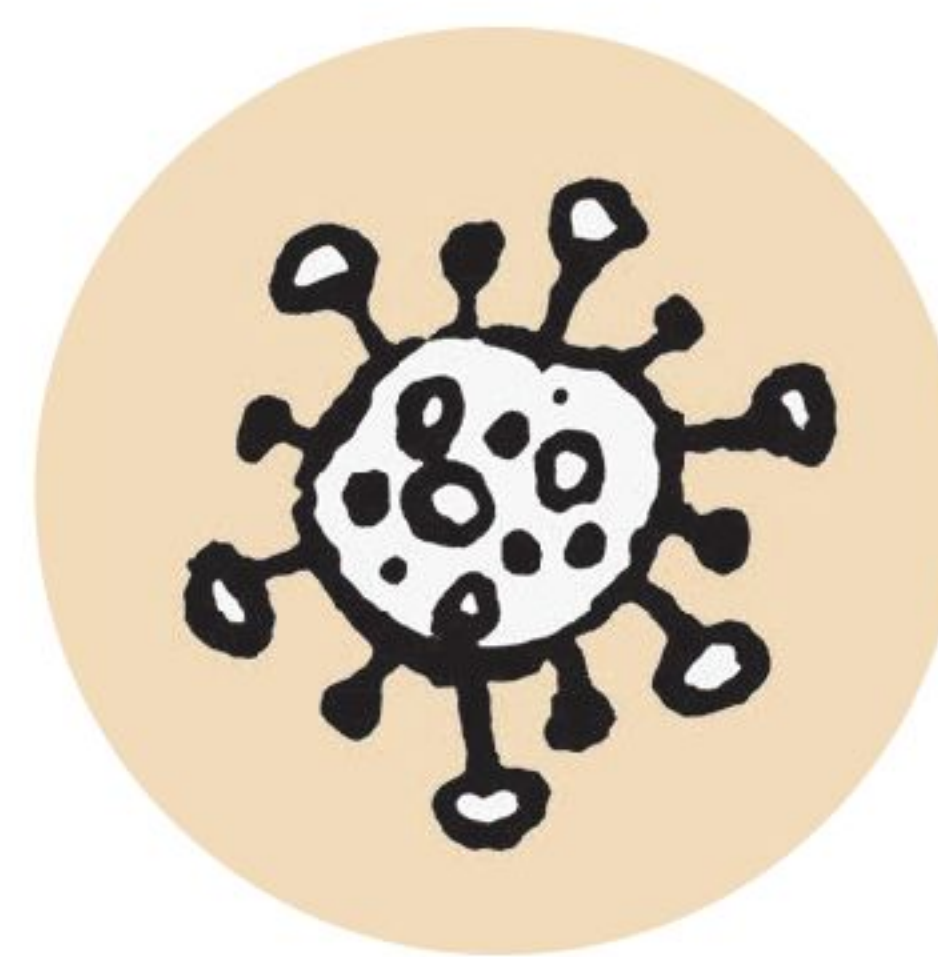
Trojanske hester

Verktøyet identifiserer og fjerner såkalte trojanske hester som maskerer seg som legitime programmer, men utfører skadelige handlinger som å åpne bakdører for angripere, som så kan få tilgang til maskinen.

Rootkits

Sophos Scan & Clean er særlig effektivt mot rootkits, som holder seg skjult dypt nede i systemet, der de forsøker å unngå å bli oppdaget. Rootkits er vanskelige å oppdage fordi de er skjult i kjernen av Windows, derav navnet.

Skadevare

Programmet kan skanne maskinen for skadevare, altså programmer og filer som er utviklet for å forstyrre eller utnytte maskinen. Det kan for eksempel være i form av et virus som kompromitterer sikkerheten.

Sophos Scan & Clean

Programmet er et supplement til det vanlige antivirusprogrammet på pc-en.

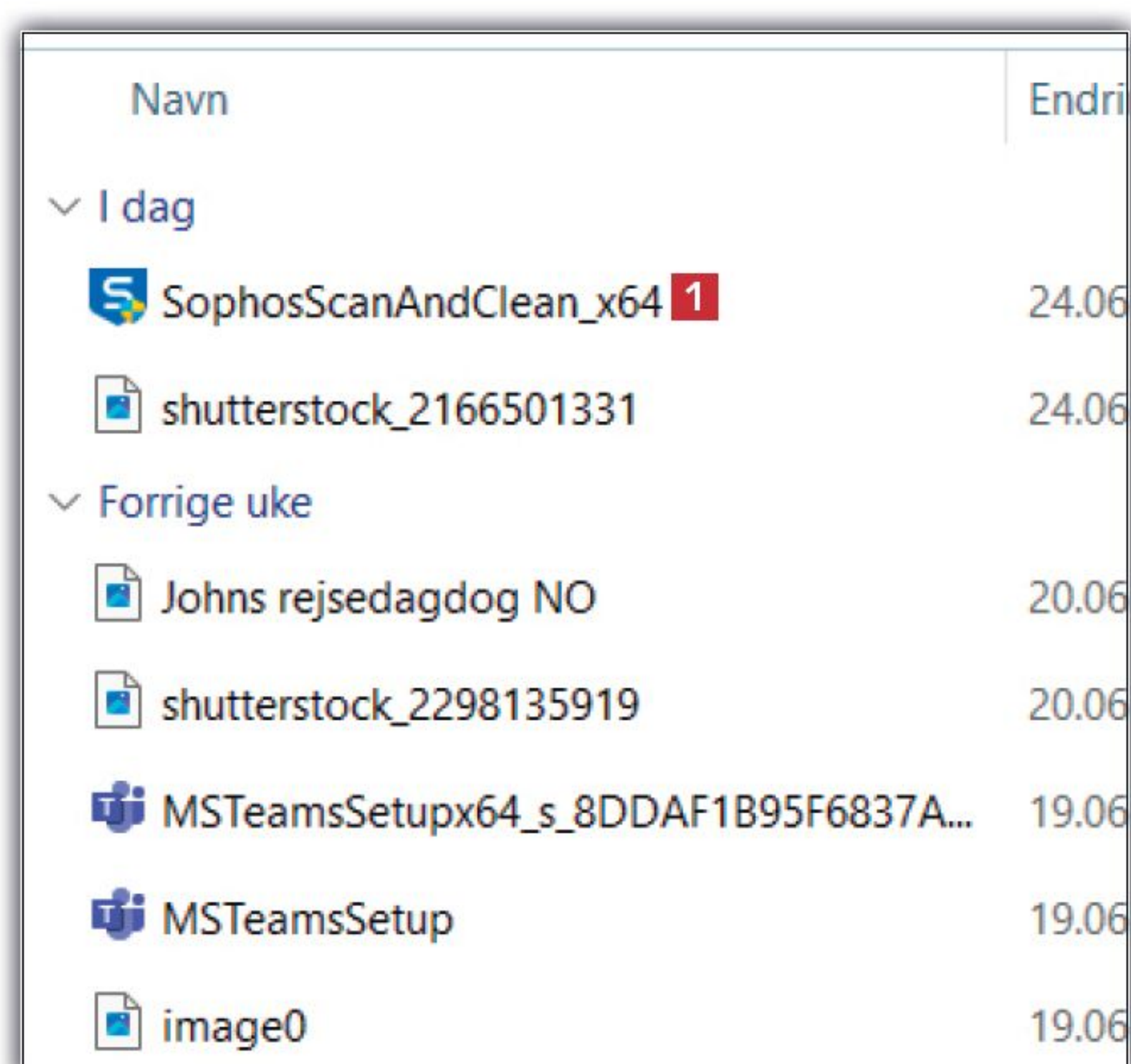
Språk
Engelsk

Virker med
Windows 10 og 11

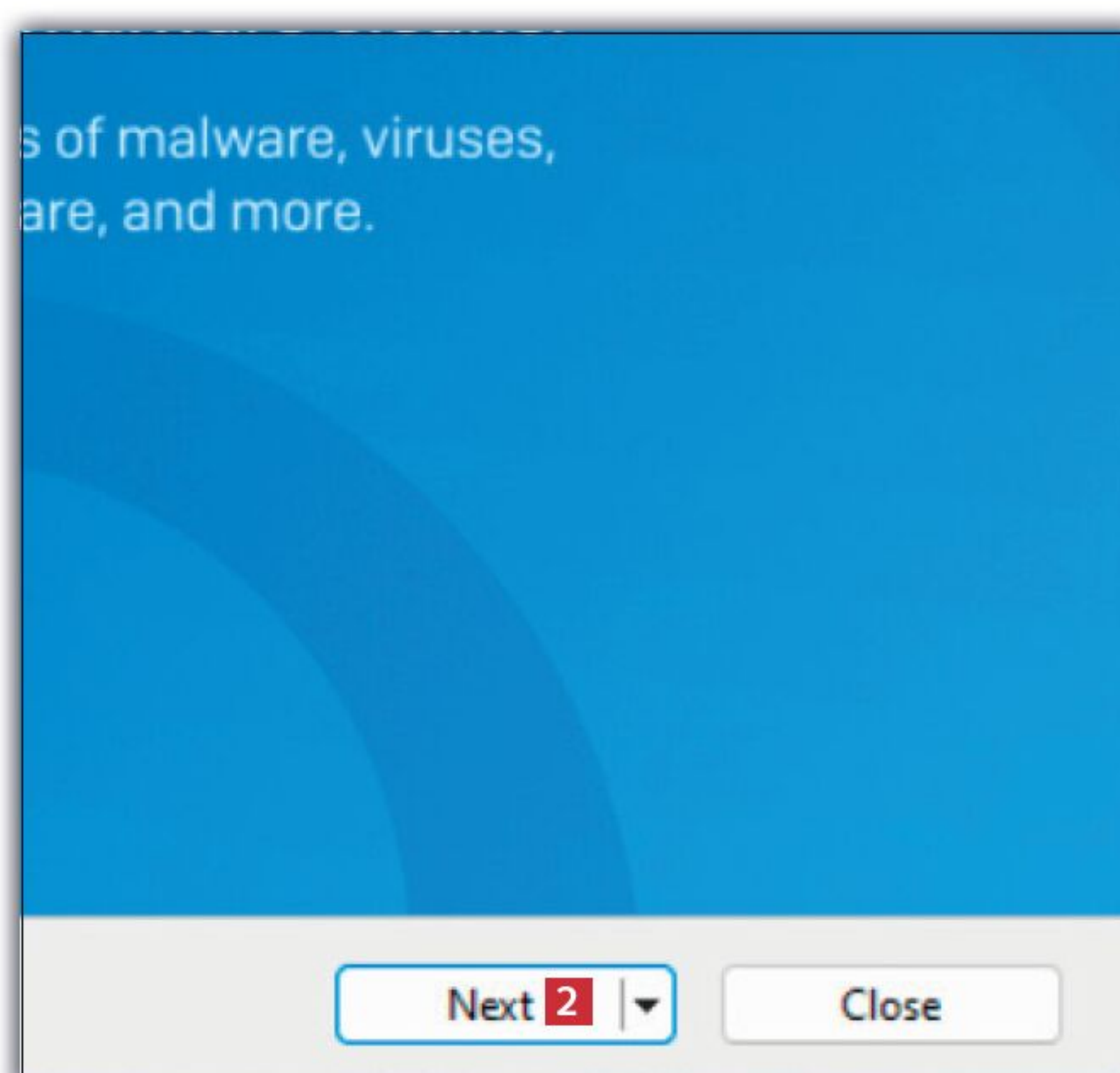
Programmet laster du ned fra:
komputer.no/2516

Slik skanner du pc-en for skjulte trusler

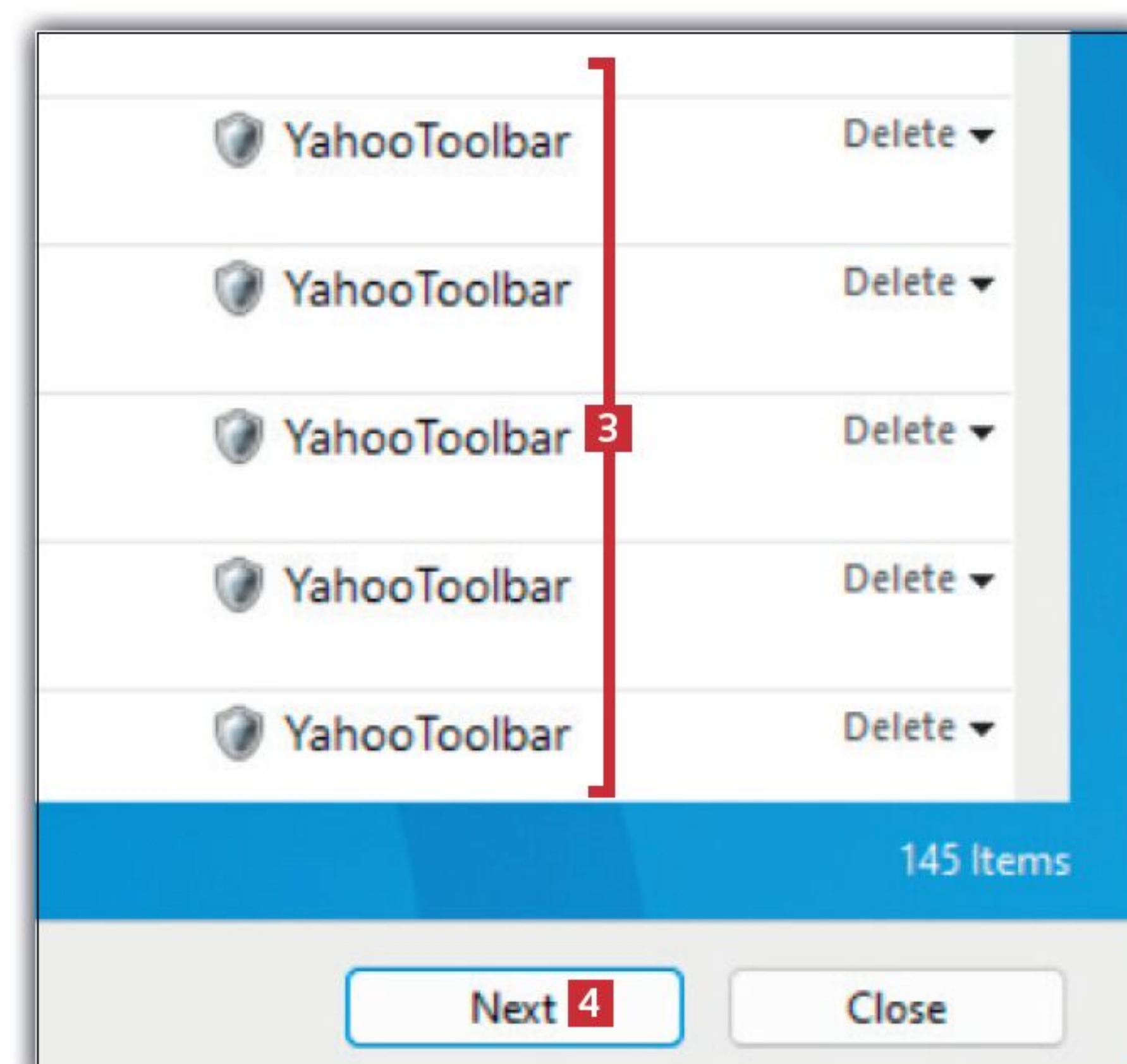
Det går raskt å komme i gang med programmet Sophos Scan & Clean og gjennomføre den første skanningen. Her ser du hvordan.

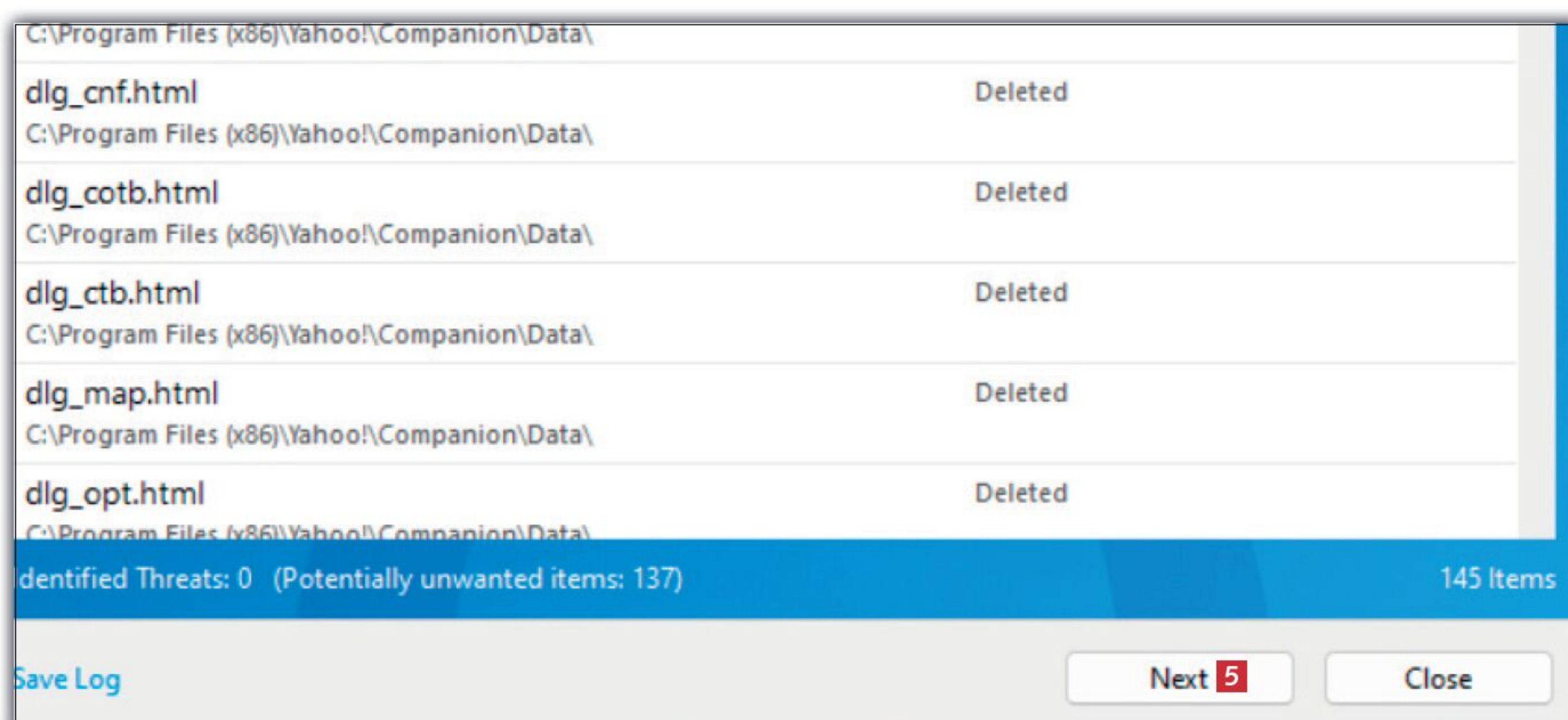
1 Last ned Sophos Scan & Clean fra nettsiden vår. Programmet legger seg som en fil på maskinen. Du starter det ved å klikke på filen **SophosScanAndClean_x64** **1**.

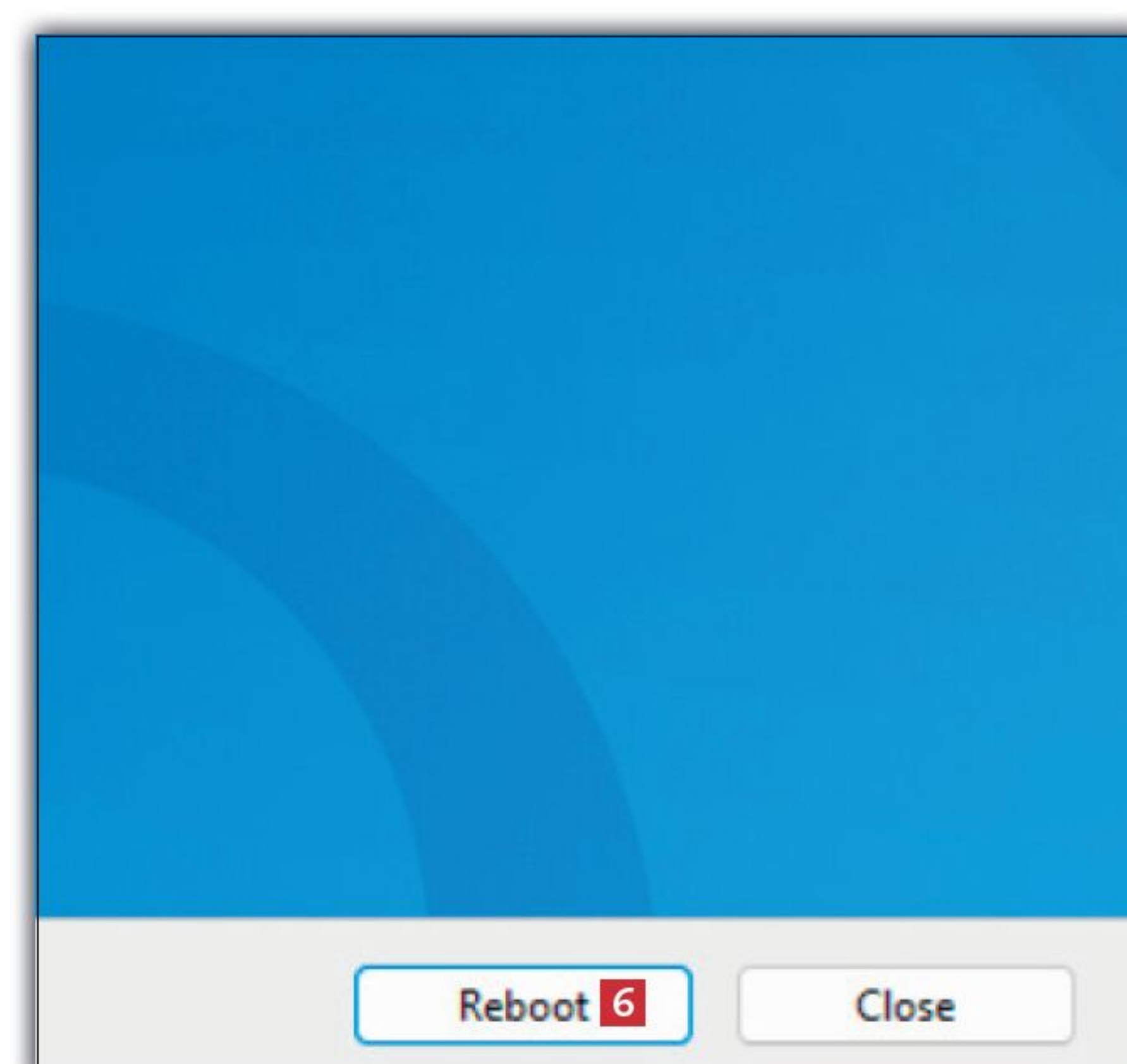
2 Nå åpnes et vindu. Klikk på **Next** **2** og på **Next** igjen i det neste vinduet.

3 Programmet har funnet en rekke filer som det foreslår å slette **3**. Det bør du også gjøre, med mindre det er filer du eller programmene bruker. Klikk på **Next** **4** for å slette filene.

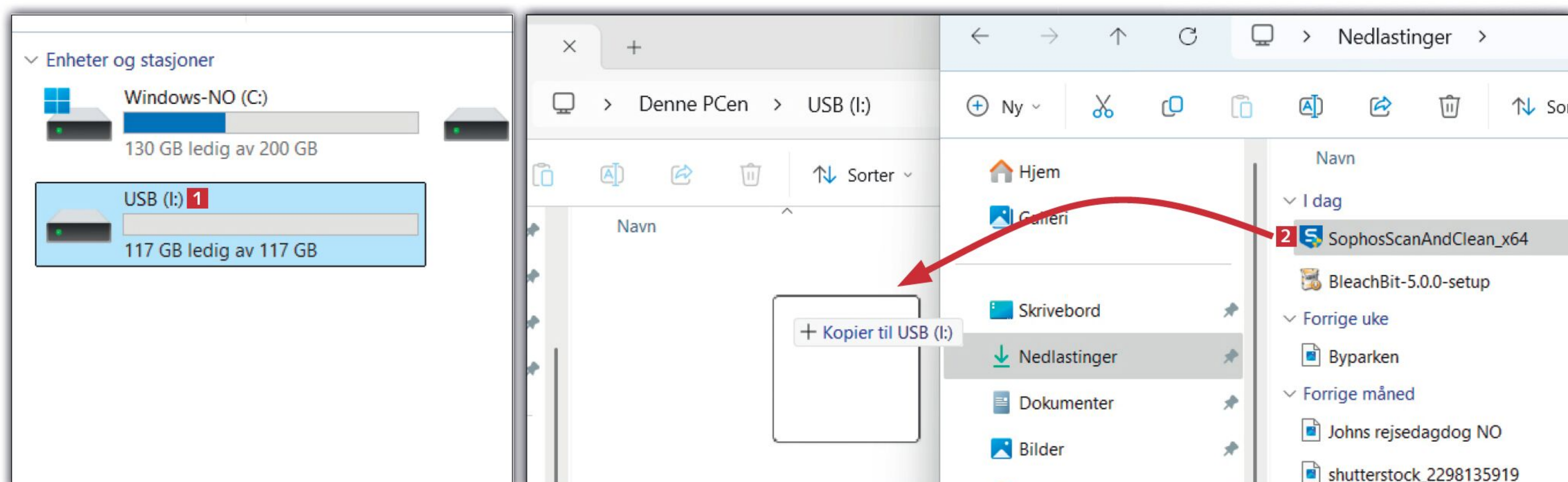
4 Klikk på **Next** **5** igjen for å fortsette og fjerne filer. Deretter må maskinen startes på nytt for å fjerne filene fullt og helt.

5 Klikk på **Reboot** **6** for å starte maskinen på nytt og slette filene. Dermed er maskinen ren. Vi anbefaler at du gjentar skanningen med jevne mellomrom, for eksempel hver 14. dag.

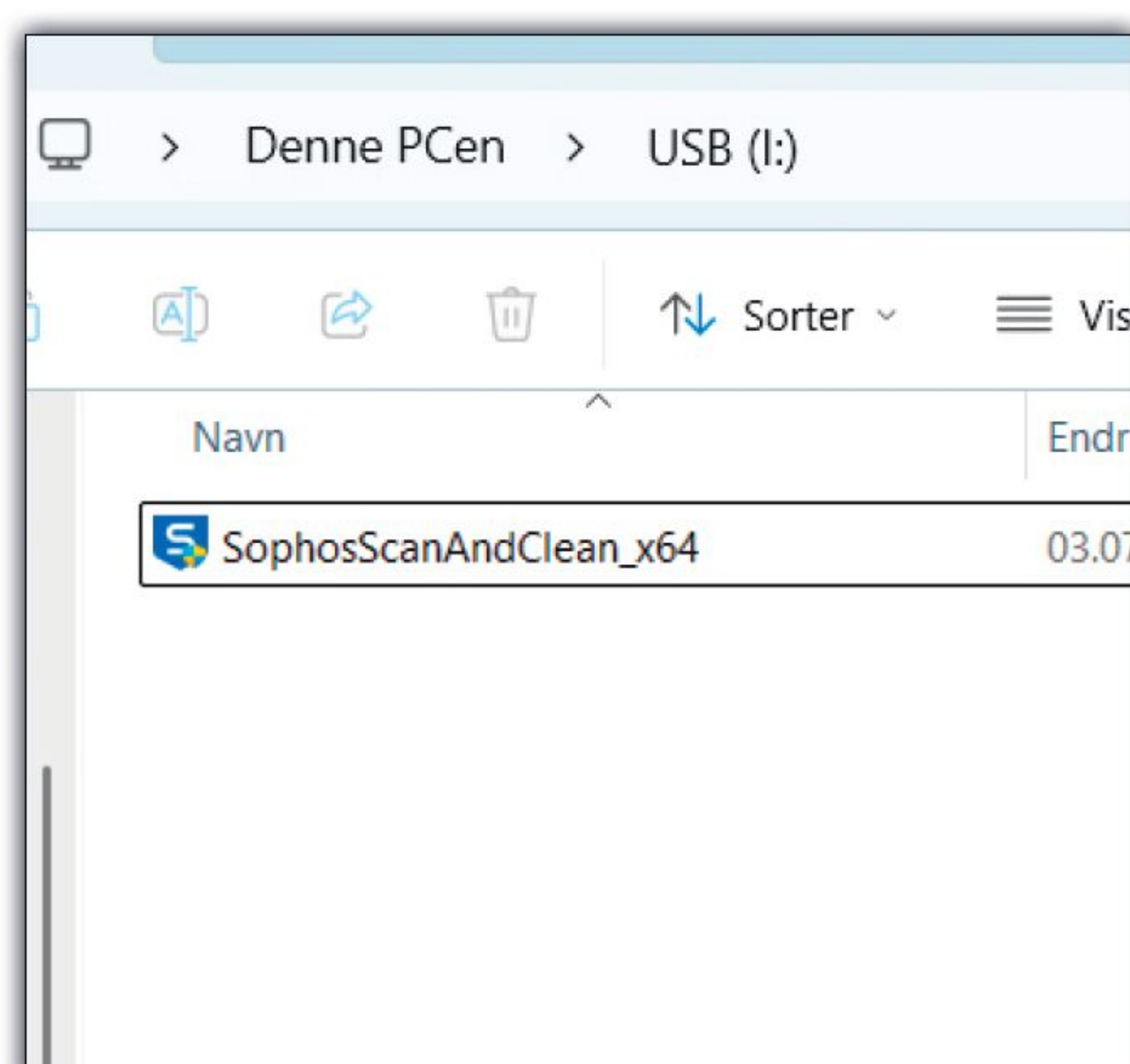
Legg programmet på en minnepinne

Hvis du lagrer Sophos Scan & Clean på en minnepinne, er det lett å ta det med overalt. Da kan du kjøre en sikkerhetsskanning før du bruker en annen pc enn din egen. Det gjør du som vist her.

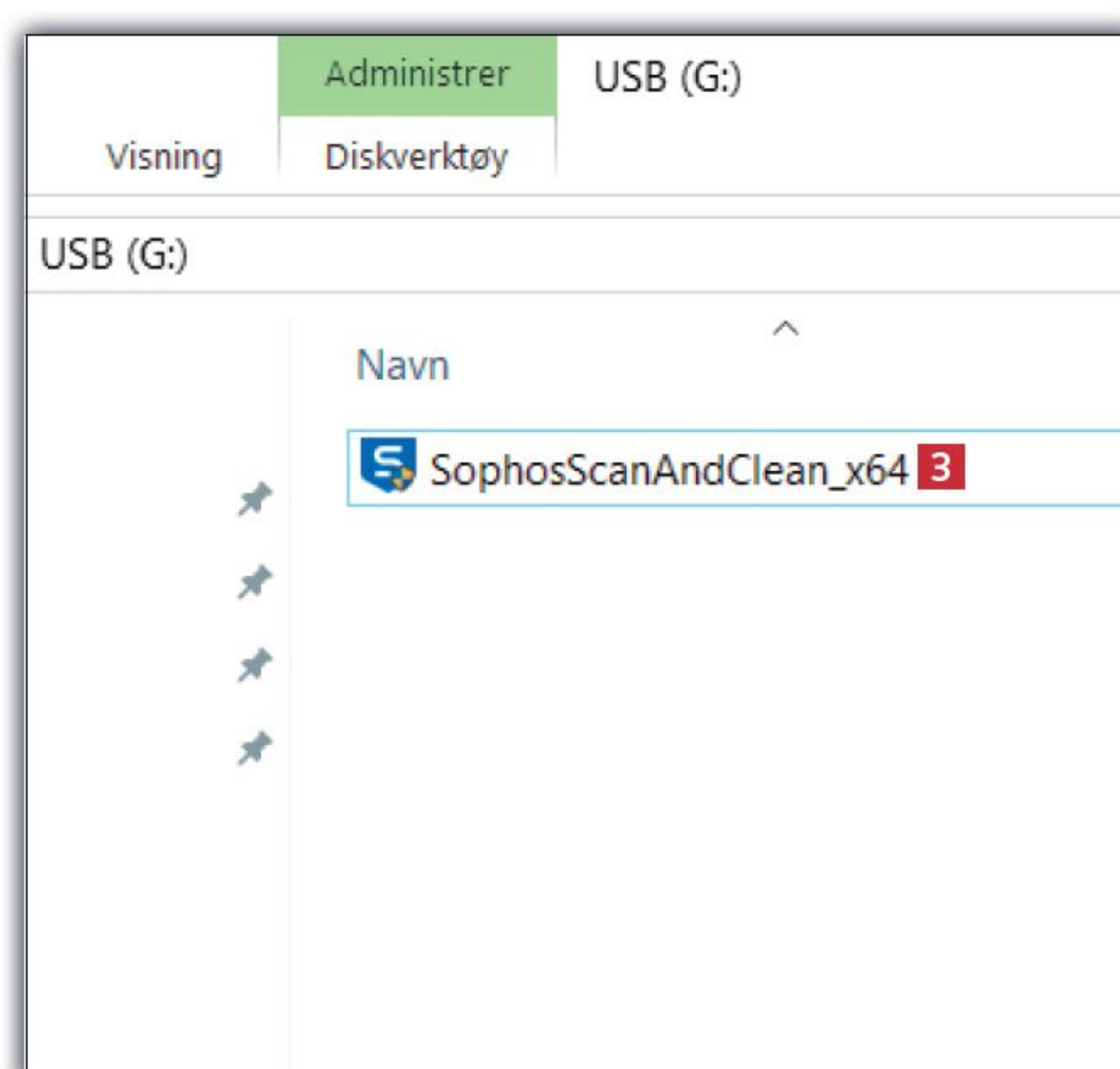

1 Koble minnepinnen til maskinen, og åpne den **1** i Filutforsker. Programmet er på cirka 14 MB, så det er ikke store minnepinnen som skal til.

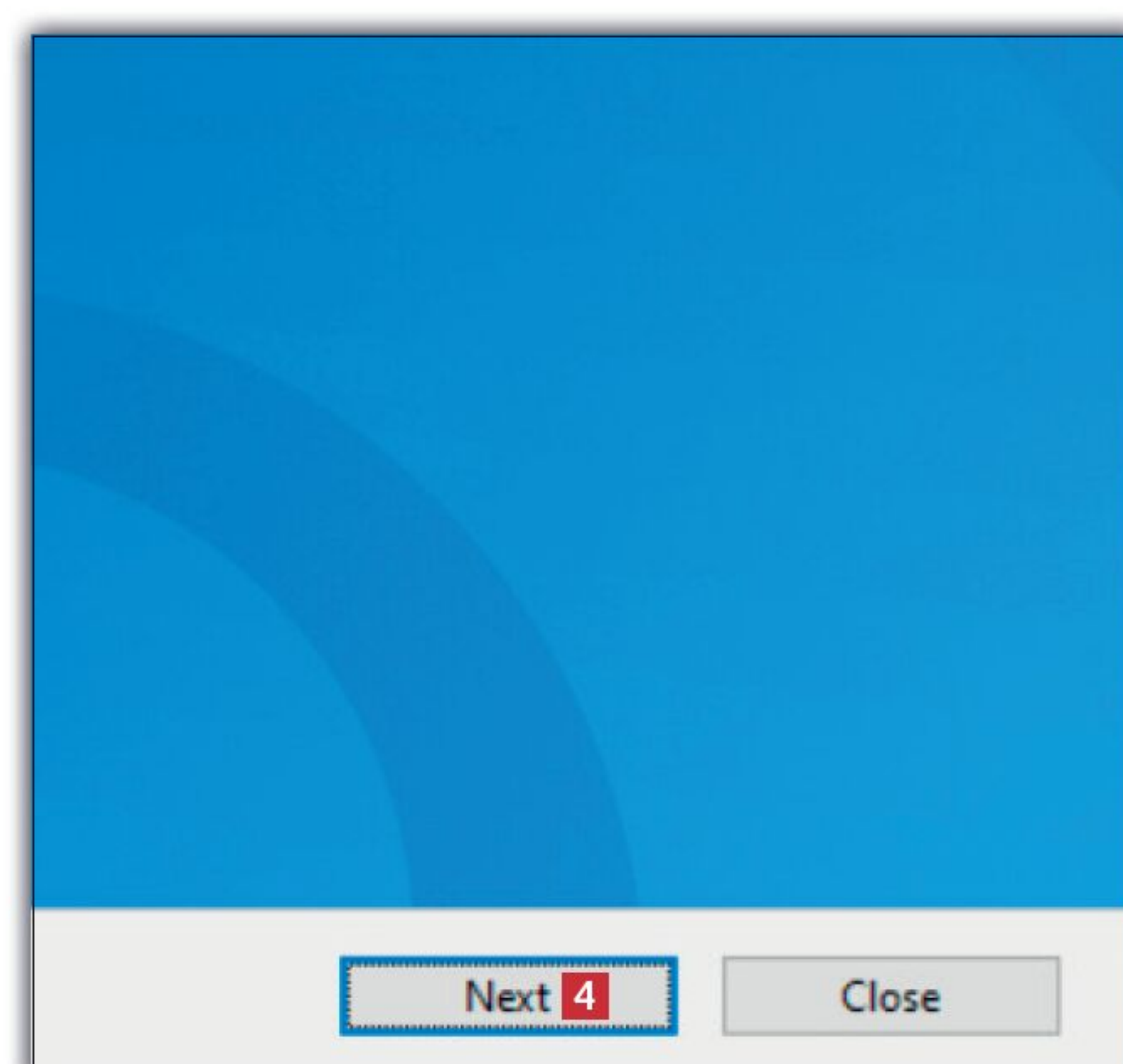
2 Dra filen **SophosScanAndClean_x64** **2** over i utforskervinduet som viser innholdet på minnepinnen.

3 Når filen er overført, kan du ta ut minnepinnen igjen og legge den et lurt sted til neste gang du får behov for å skanne en Windows-pc.

4 Når du vil skanne en annen pc, er det bare å koble til minnepinnen. Deretter åpner du minnepinnen i Filutforsker og dobbeltklikker på filen **SophosScanAndClean_x64** **3**.

5 Dermed starter Sophos Scan & Clean og skanner maskinen. Klikk på **Next** **4** og følg anvisningene fra veiledningen "Slik skanner du pc-en for skjulte trusler".

Kurs: Microsoft Teams

1 Kom i gang med Teams
I første del klargjør du Microsoft Teams for bruk og foretar den første samtalen i programmet.

2 Arranger et Teams-møte
I andre del viser vi hvordan du planlegger og avholder møter med flere deltakere.

PERFEKT FOR LAG OG FORENINGER:

Effektive digitale møter med Teams

Microsoft Teams har en rekke gode møteverktøy. Det gjør det lett å innkalle styret i sameiet til et raskt møte eller å avholde en digital familiesammenkomst på en trygg og enkel måte.

Journalist
Steffen Nielsen

Videosamtaler, vanlige samtaler og nettprat via tekst er gode grunnfunksjoner i Microsoft Teams, men det er en annen aktivitet som virkelig gjør programmet kraftfullt og nyttig både privat og i jobbsammenheng, nemlig videomøter. Slike digitale møter ble

for alvor en del av hverdagen under koronakrisen, og da særlig med programmet Zoom.

Mange har derfor blitt vant til at en del møter godt kan gjennomføres via video, og Microsoft Teams er blant de beste i sitt slag: Fra programmet på maskinen kan du nemlig invitere venner eller kolleger til møte, uavhengig av den geografiske mellom dere. Det kan foregå som en spontan videosam-

tale, eller i form av en planlagt begivenhet som er notert i kalenderen hos deg og dine venner.

Forskjellige enheter

Teams har den store fordelen at man kan delta fra mange forskjellige enheter. Du arrangerer møtet fra programmet på din egen pc, mens de øvrige deltakerne kan være med via nettleser. De slipper å installere noe og må ikke engang logge inn. Folk på farten kan delta via mobilen.

Vi viser hvordan du oppretter et møte og hvordan du planlegger et fremtidig møte. Til slutt får du også tips om gjennomføringen av et møte og om skjermdeling.

SLIK FUNGERER MØTER I MICROSOFT TEAMS

Teams er perfekt til møter. Her holder vi oss til gratisversjonen av tjenesten. Den har enkelte begrensninger som det er viktig å være klar over.

60 minutter

Møtetiden i gratisversjonen av Microsoft Teams er begrenset til én time. Det er likevel ingenting i veien for å opprette flere møter rett etter hverandre. Når tiden er omme, kan du og de øvrige deltakerne logge dere på neste del av møtet.

Opptil 100 brukere

Liker du store møter? Da er det greit å være klar over at gratisversjonen av Microsoft Teams tillater maksimalt hundre deltakere. Det er nok de færreste som berøres av den begrensningen.

Én stor gruppe

Når du og de andre deltakerne møtes i gratisversjonen av Teams, foregår det i én stor gruppe der alle kan snakke med alle på kryss og tvers. Det er ikke mulig å dele inn deltakerne i mindre rom, slik du kanskje er kjent med fra andre programmer.

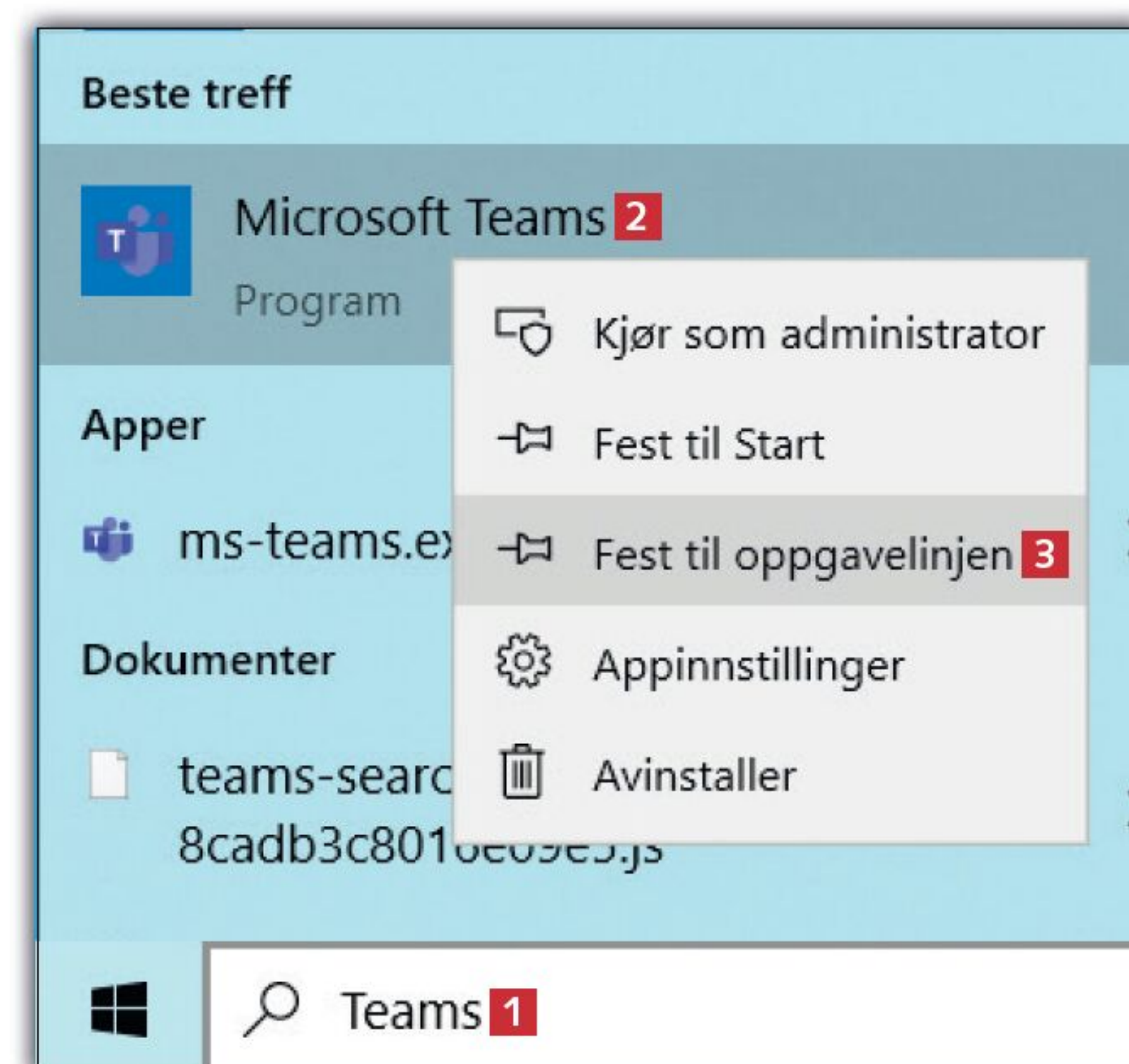
Et styremøte eller lignende kan lett avholdes digitalt ved hjelp av Microsoft Teams.

Opprett et kjapt møte i Teams

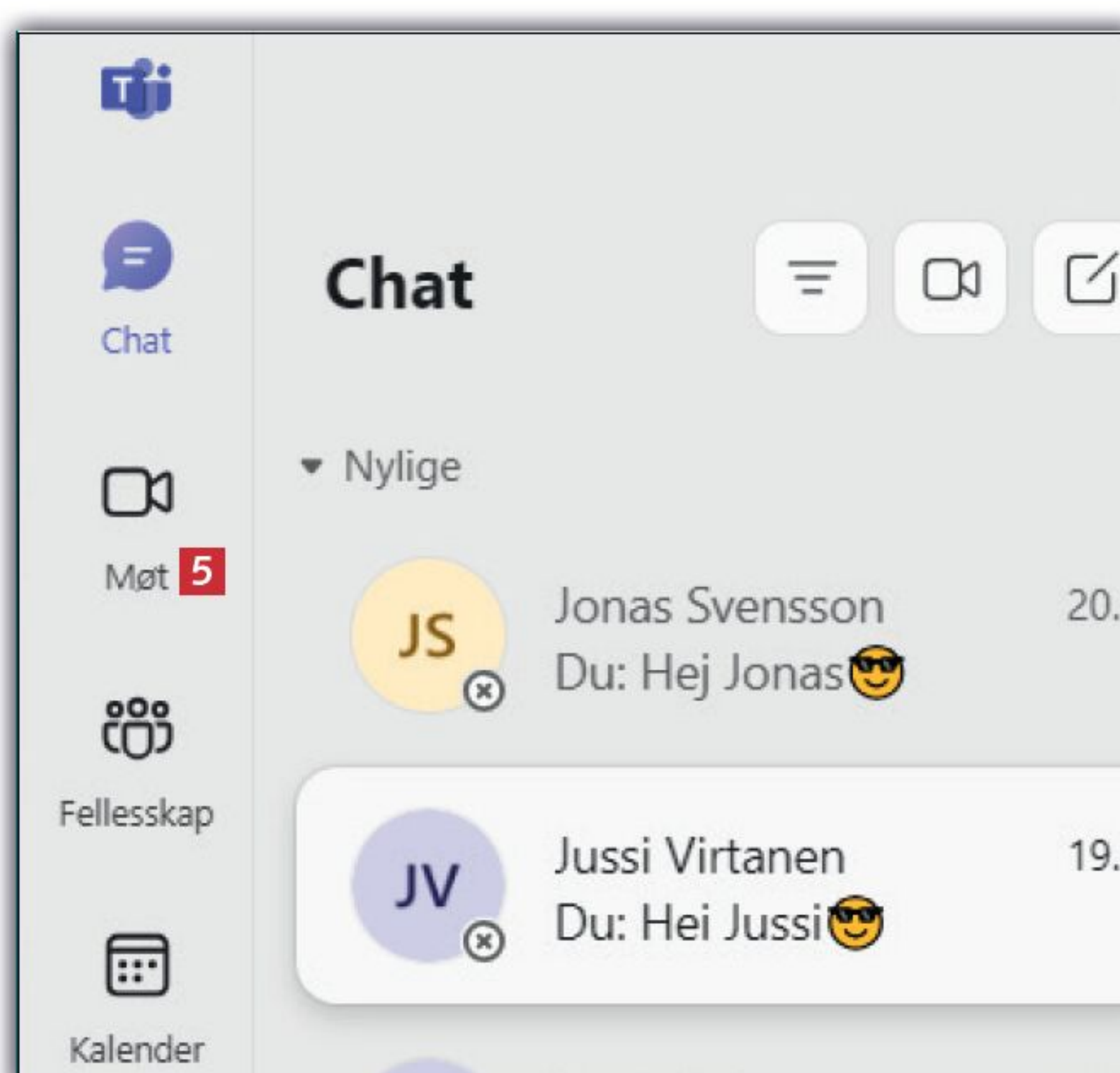
Det er gjort på et blunk å opprette et spontant møte og sende en møtekobling til dem du vil ha møte med. Her viser vi hvordan det foregår.

1 Skriv først **Teams** **1** i søkefeltet i Windows. Deretter høyreklikker du på **Microsofts Teams** **2** og velger **Fest til oppgavelinjen** **3**.

2 Heretter har snarveien **4** en fast plass på oppgavelinjen, slik at du raskt og enkelt kan opprette et møte. Klikk på snarveien.

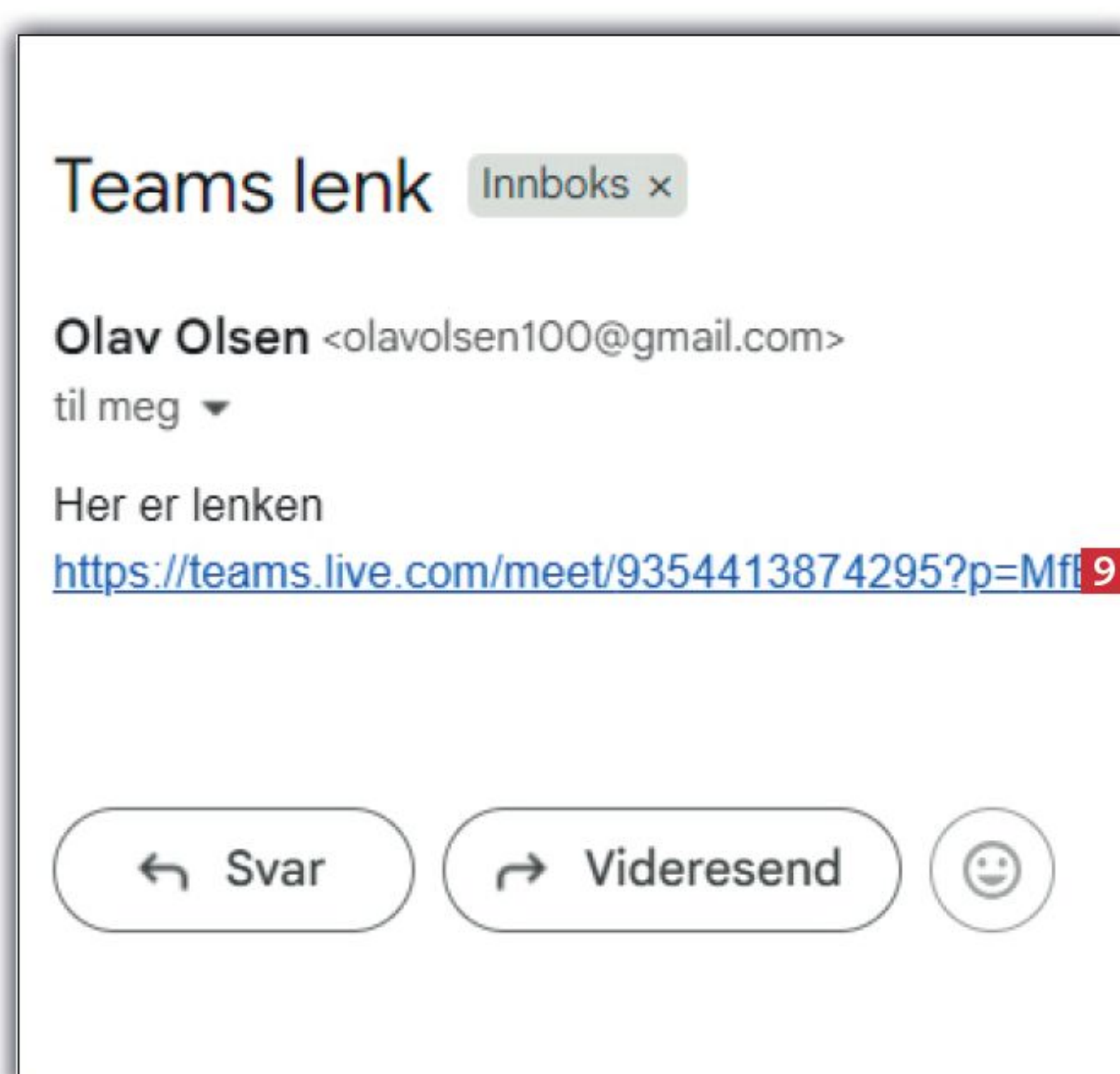
3 Programmet åpnes. Klikk på ikonet for **Møte** **5**.

4 I det nye vinduet klikker du på **Opprett en møtekobling** **6**.

5 Gi møtet et navn **7**, og klikk på **Opprett og kopier kobling** **8**. Sett inn koblingen i for eksempel en e-post med snarveien **Ctrl + V**, og send e-posten til dem du vil invitere.

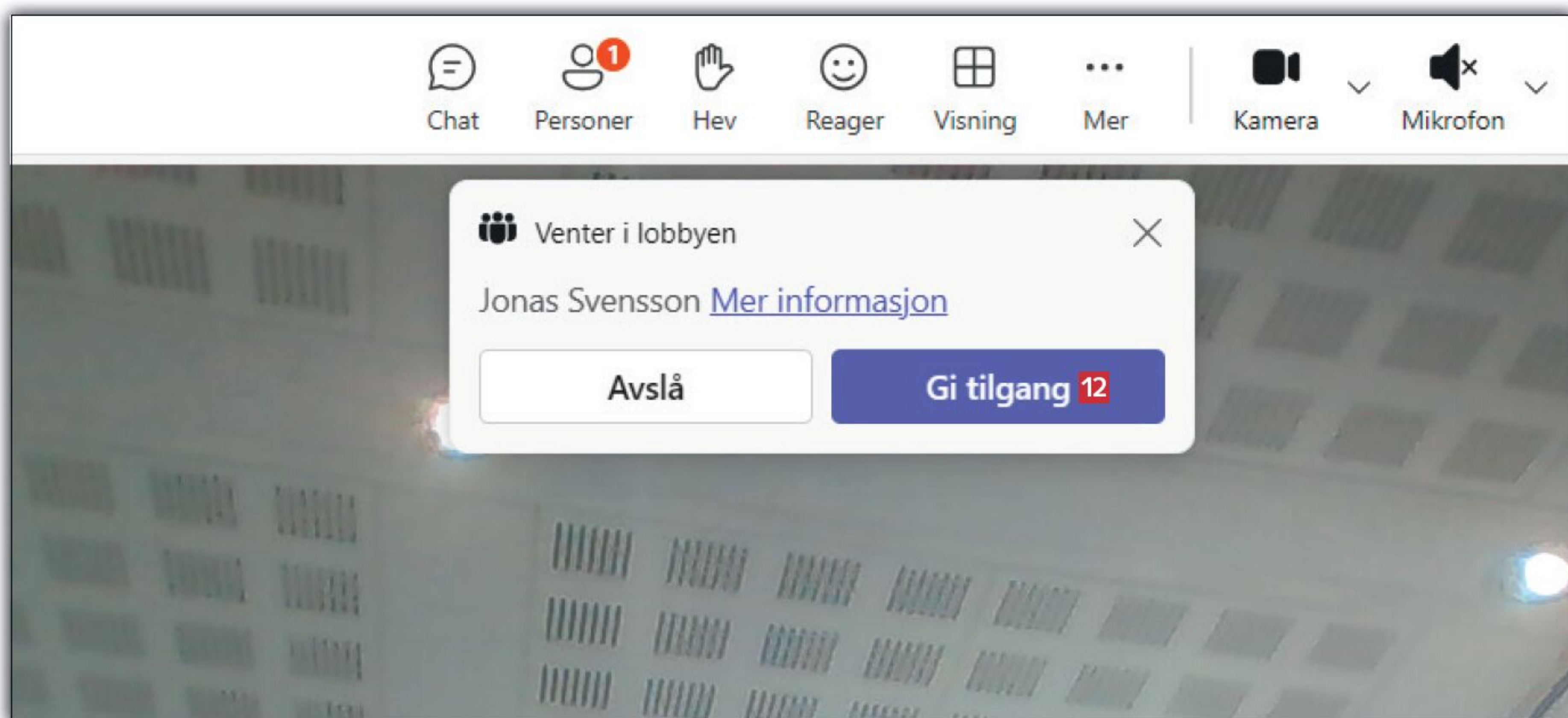
6 Nå må møtedeltakerne klikke på koblingen **9** og følge anvisningene på skjermen for å bli med på møtet.

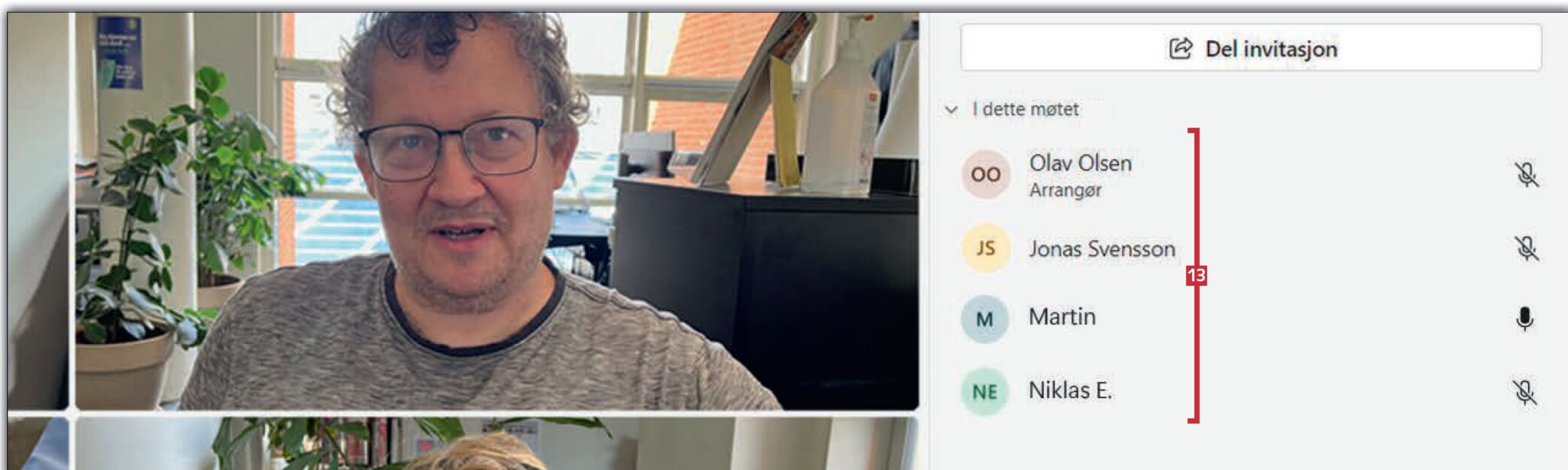
7 Selv klikker du ganske enkelt på **Bli med** **10** i hovedvinduet til Teams.

8 Nede til høyre i det nye vinduet velger du **Bli med nå** **11**.

9 Når du har startet møtet, kan deltakerne bli med. Da må du klikke på **Gi tilgang** **12** for å slippe dem inn i det digitale møterommet.

10 Dermed er møtet i gang, og du ser blant annet en oversikt over deltakerne **13**. På slutten av artikkelen får du flere tips om hvordan du gjennomfører et godt møte.

Alle kan være med: Bruk nettleser eller mobil

Det er ikke nødvendig å ha installert Teams på maskinen for å delta i et møte. Når de inviterte mottar møtekoblingen, kan de nemlig velge mellom å koble seg på i nettleserversjonen eller å installere programmet, slik som du har gjort. De må heller ikke være pålogget for å delta, men kan være med som gjester. Den som arrangerer møtet, må derimot være pålogget.

Hvis en deltaker trykker på koblingen på en smarttelefon, må likevel vedkommende installere Teams-appen og følge anvisningene på skjermen.

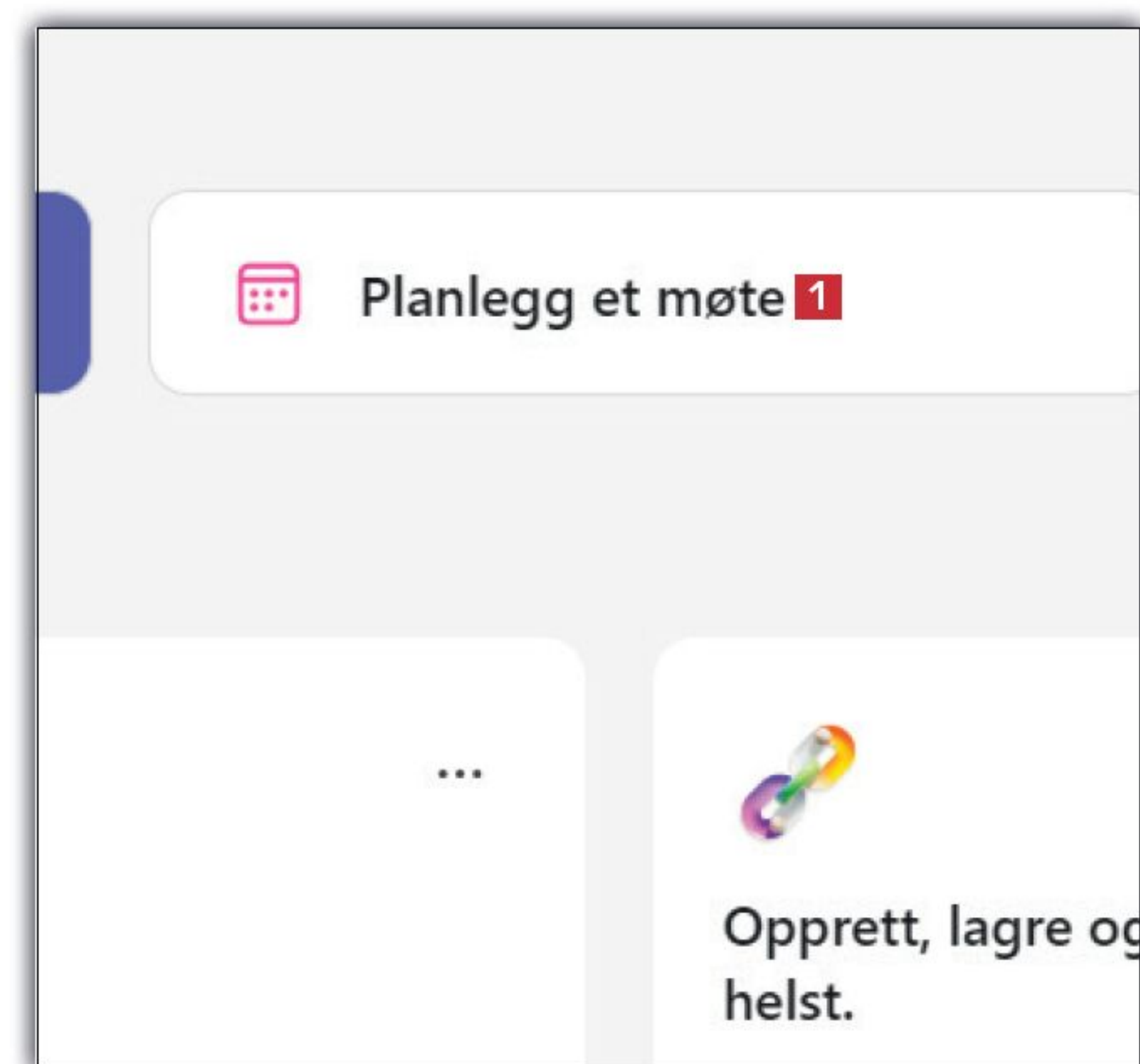
Møtedeltakerne kan velge mellom å bruke nettleseren eller å installere Teams på sin egen pc. Det velger de når de har klikket på koblingen du har sendt.

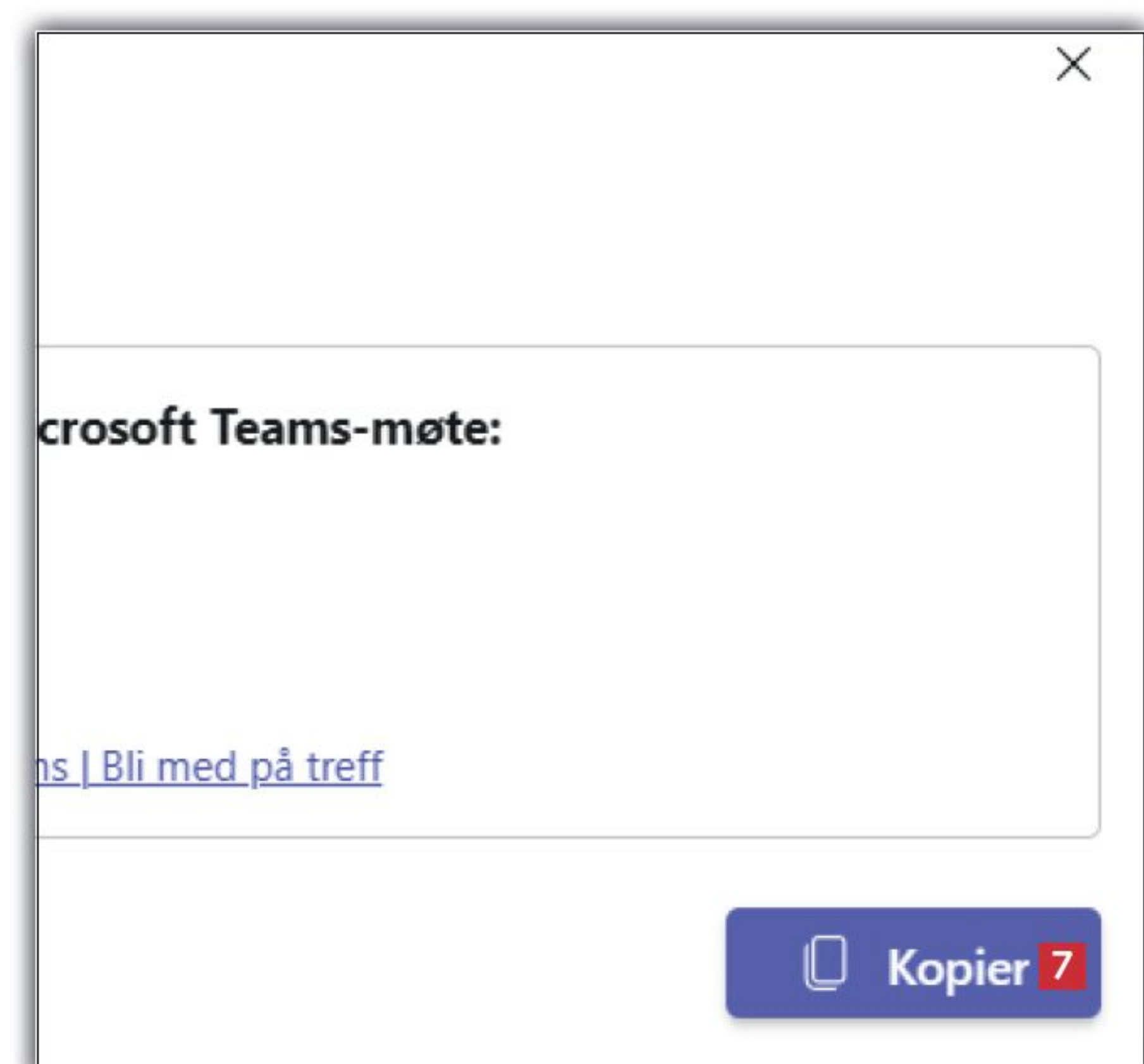
Planlegg et fremtidig møte

De færreste digitale møter skjer spontant. Derfor er det greit å vite hvordan du bruker Teams til å planlegge et møte på et bestemt tidspunkt. Her ser du hvordan.

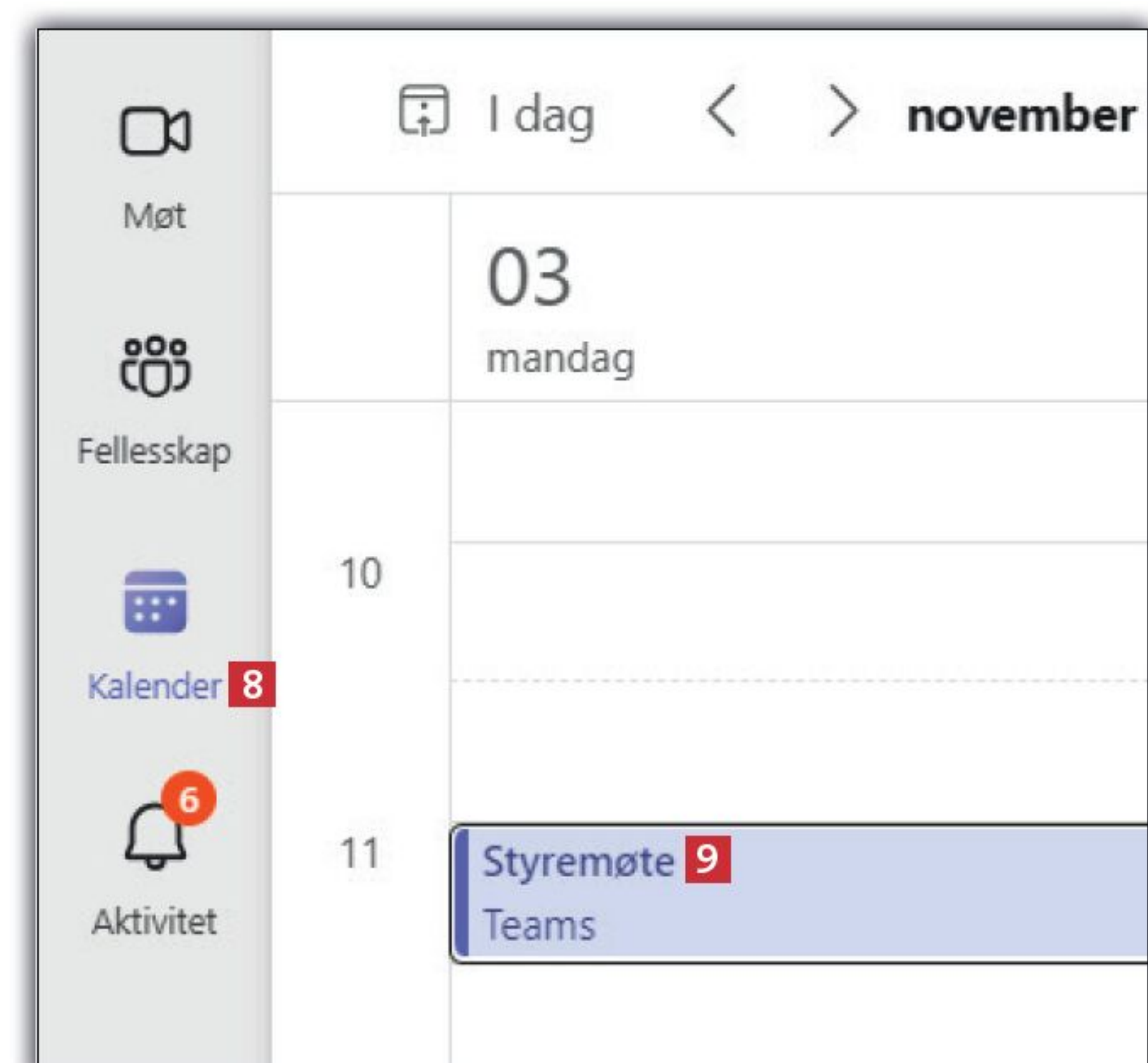
2 Gi møtet et navn **2**, og inviter en **3** eller flere deltakere fra kontaktlisten. Skriv også et start- **4** og et sluttidspunkt **5**, og skriv en møteinnkalling/dagsorden **6**. Til slutt klikker du på **Send** øverst til høyre.

1 Åpne Teams-programmet som du pleier. Midt i hovedvinduet klikker du på **Planlegg et møte** **1** for å åpne et nytt vindu, der du angir detaljene for møtet.

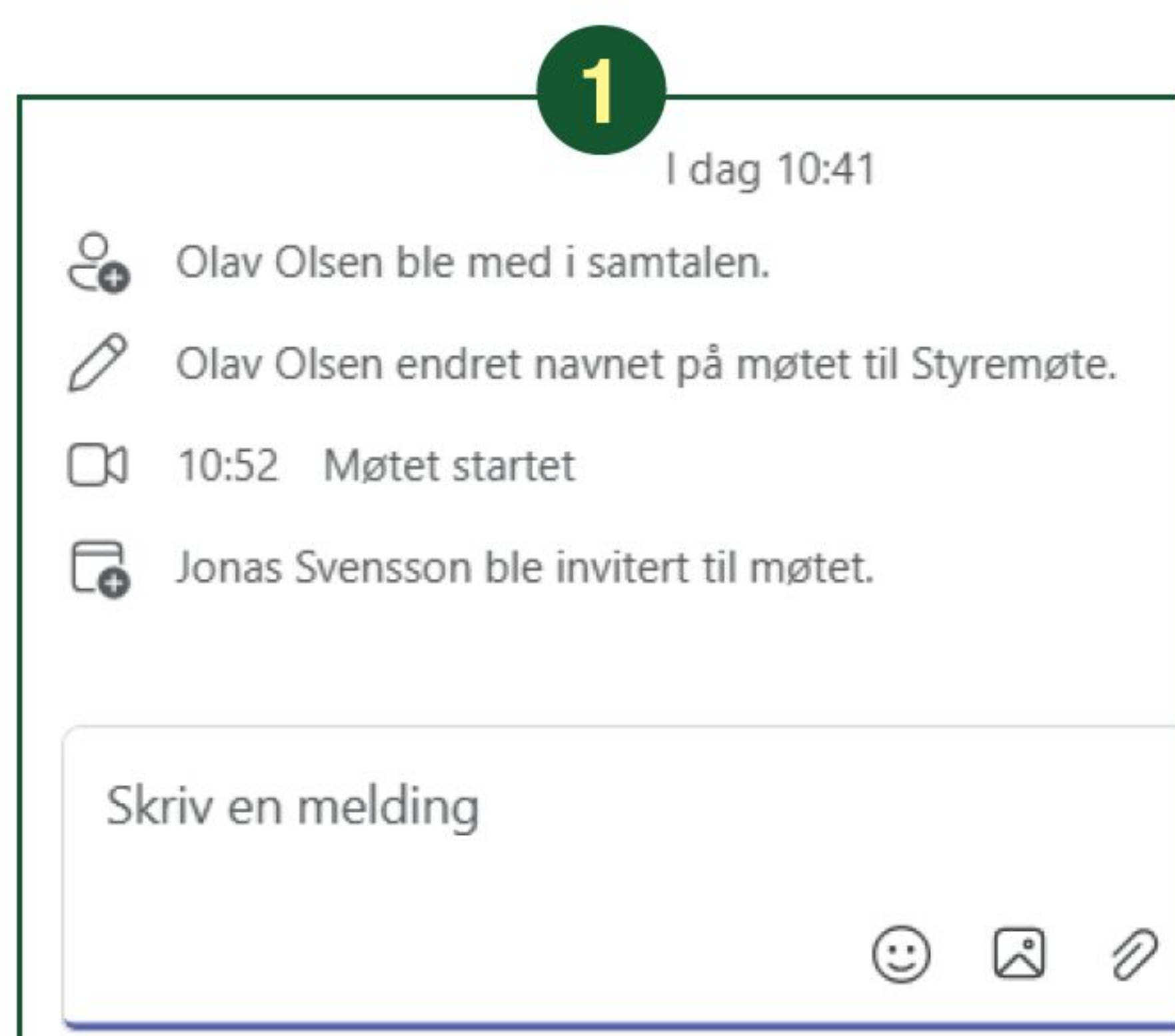
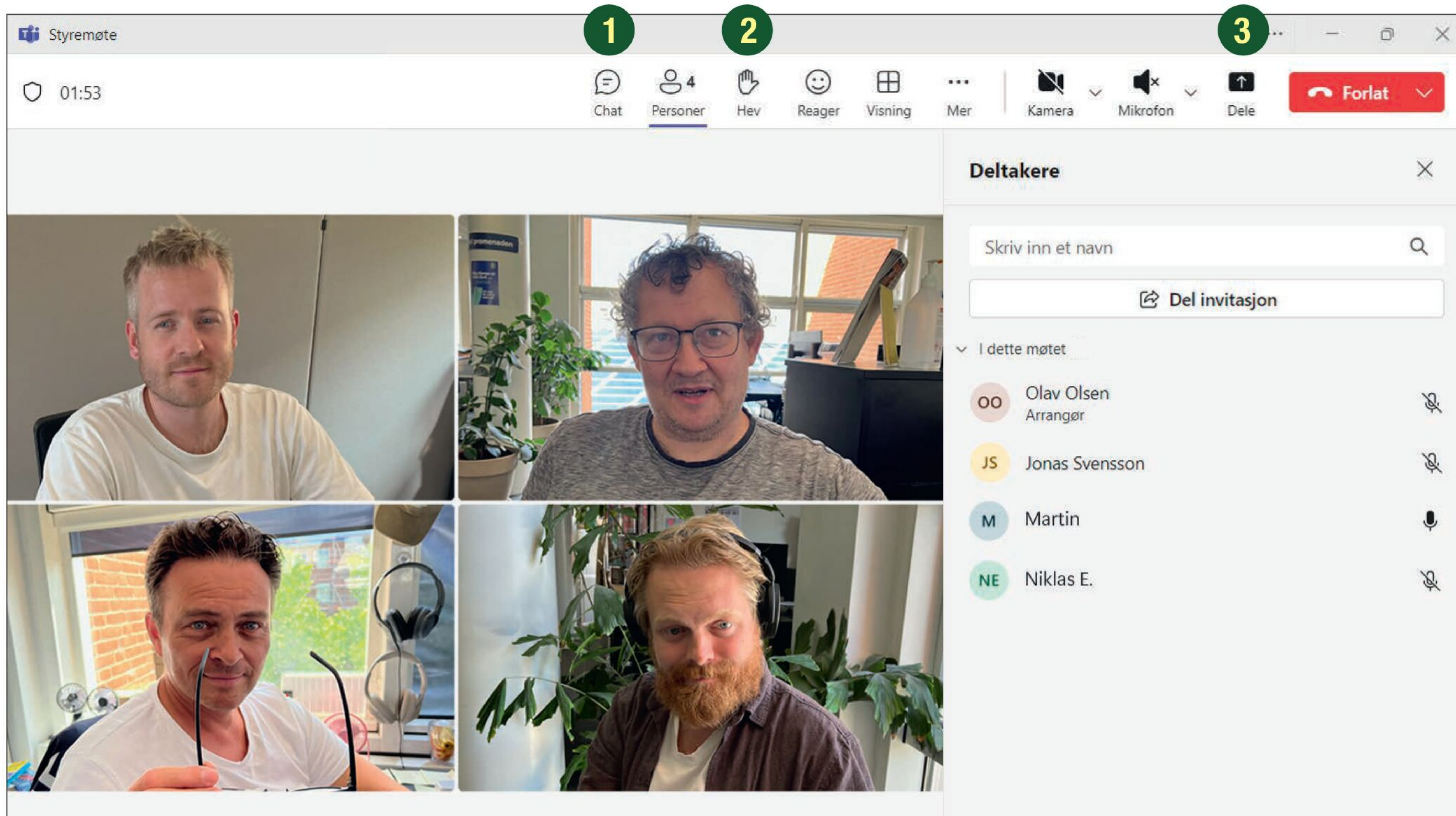
3 Klikk på **Kopier** **7** for å kopiere møtedetaljene. Send dem for eksempel til deltakerne via e-post. Møtet avholdes som vist under "Opprett et kjapt møte i Teams".

4 Teams har en kalender der du kan skaffe deg oversikt over kommende møter. Velg **Kalender** **8** til venstre i programvinduet for å se kommende avtaler **9**.

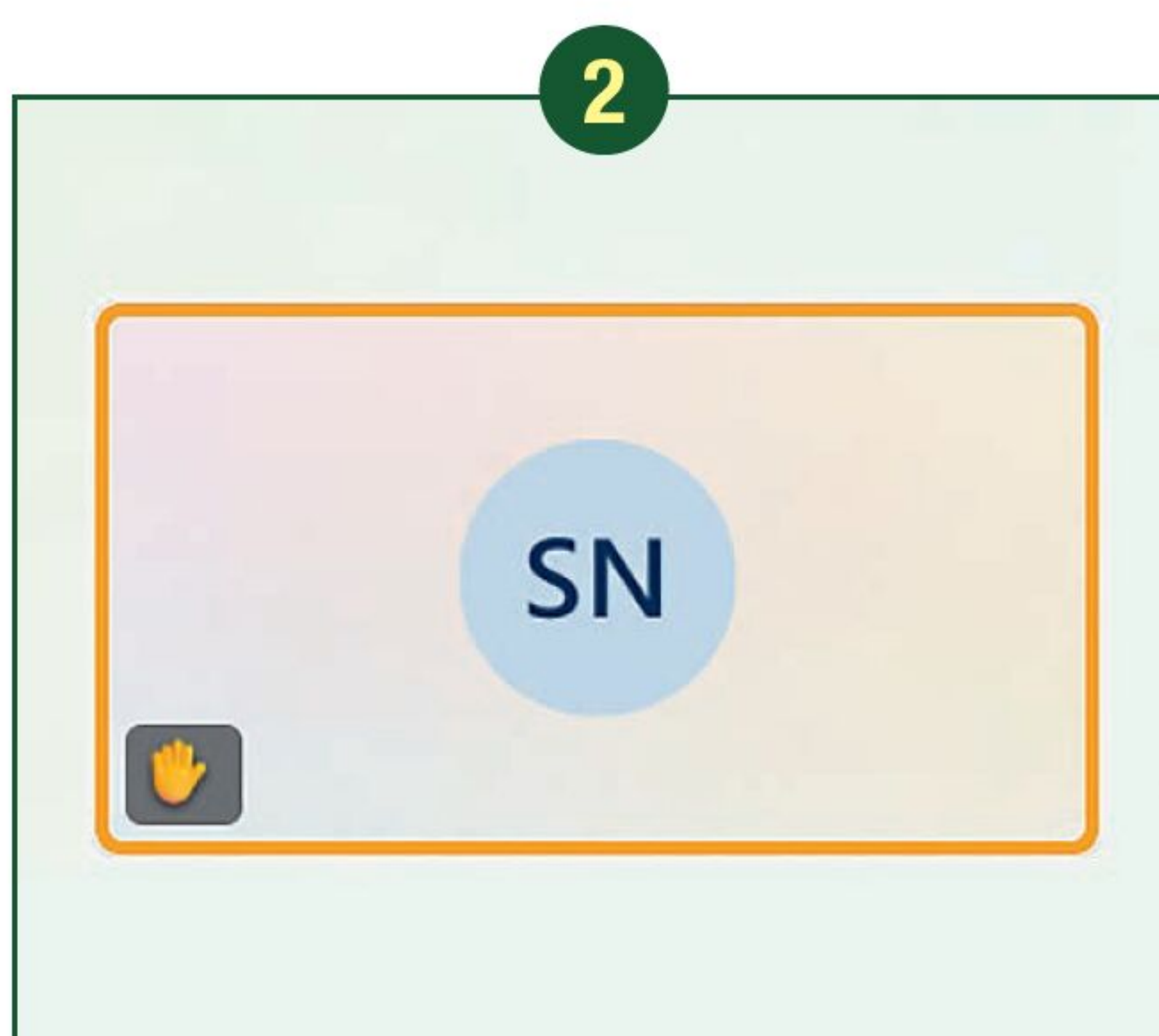
Det gode møtet

Når møtet er i gang, er det opp til deg som møteleder å sørge for at det blir vellykket. For å få til det kan du bruke noen av hjelpemidlene i Teams.

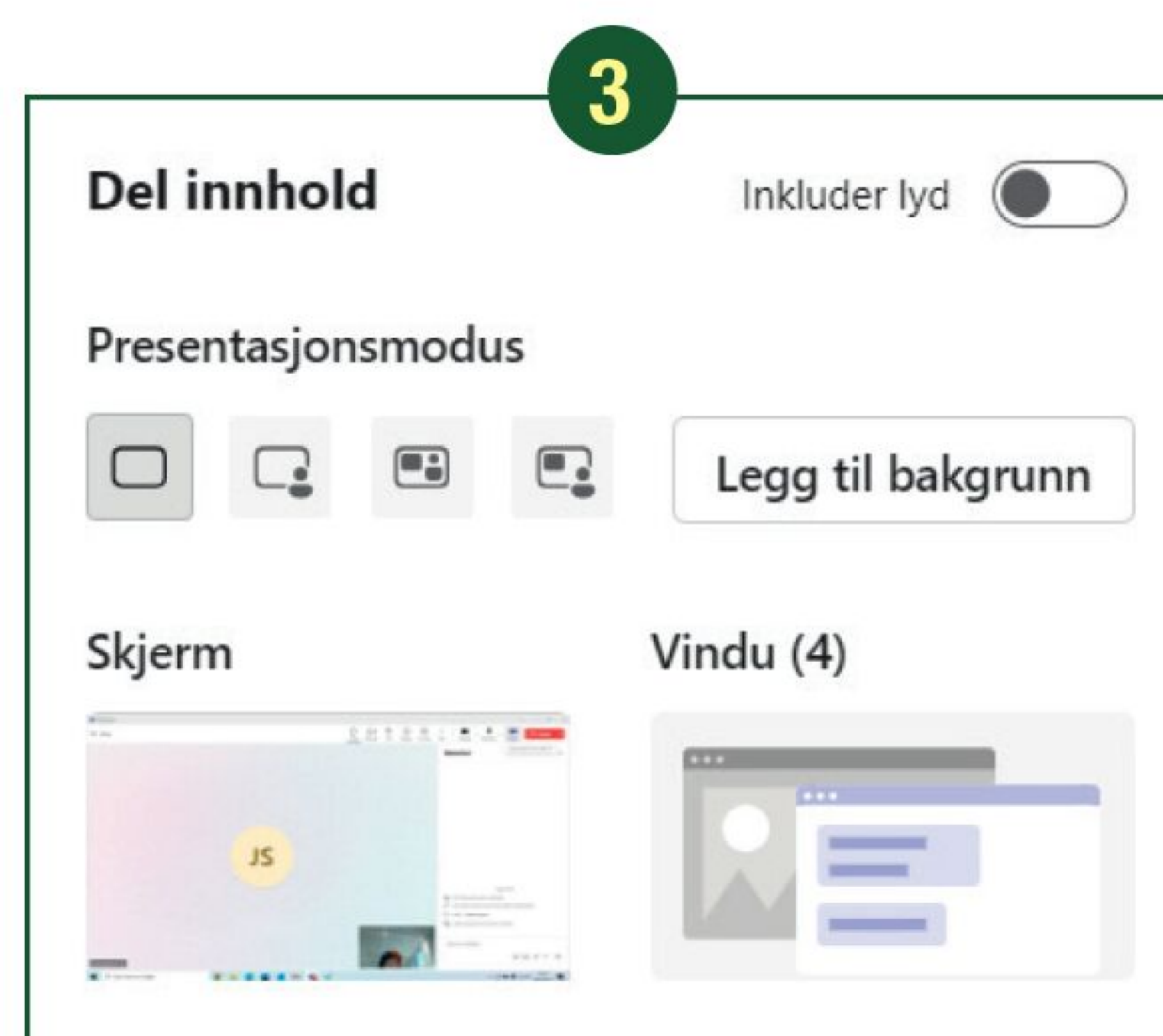
Send tekst

Ved å klikke på **Chat** oppretter du et panel til høyre i vinduet. Der kan dere skrive til hverandre mens møtet pågår. Det er ikke minst en fordel hvis dere vil sende hverandre koblinger eller dele filer mens møtet pågår.

Rekk opp hånden

Man kan lett komme til å snakke i munnen på hverandre under digitale møter. Det kan unngås hvis du oppfordrer møtedeltakerne til å klikke på **Hev** når de vil si noe. Da markerer en oransje boks nede til høyre at en person vil ta ordet.

Del skjermen

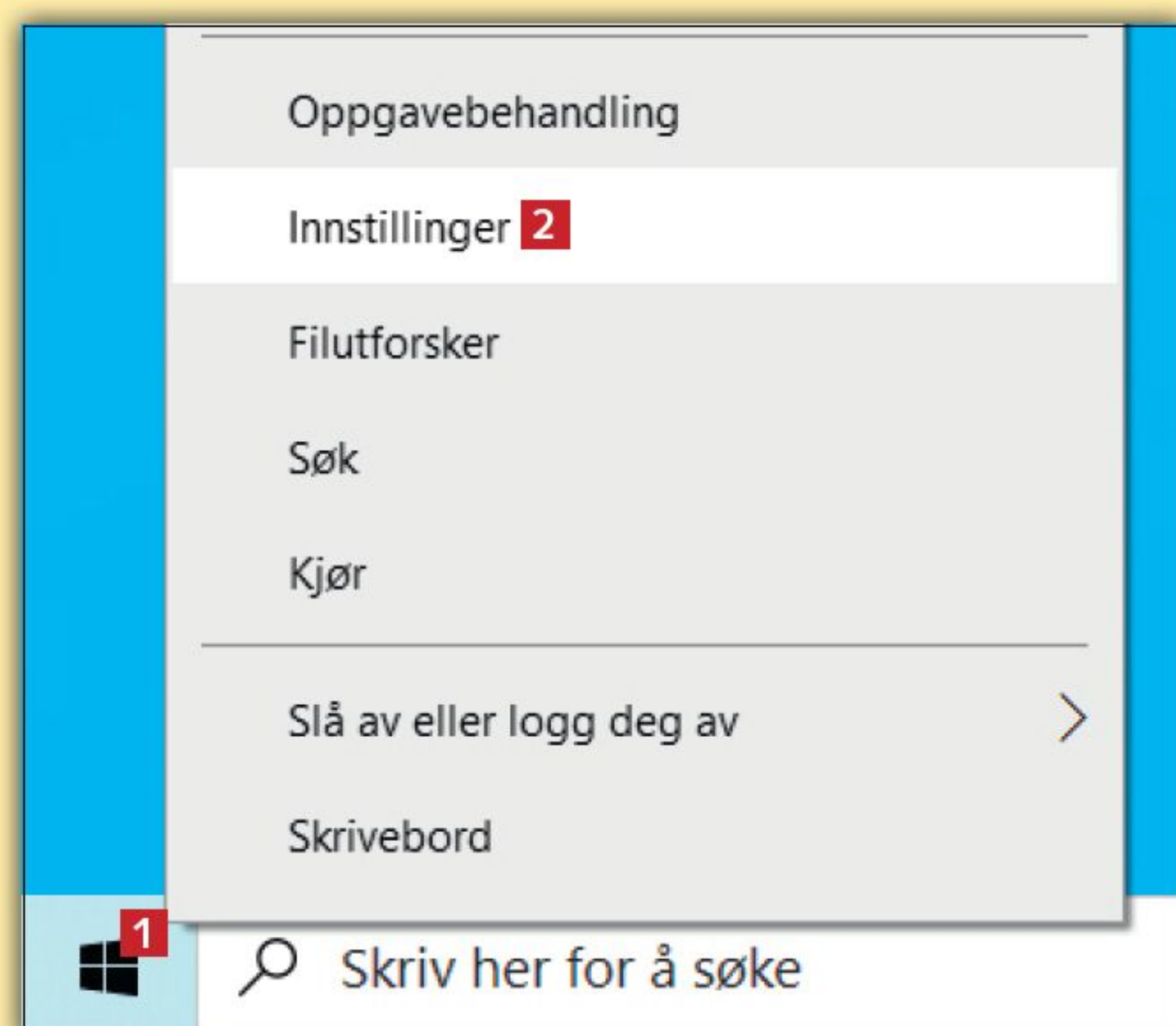
Via **Del** kan du vise de andre deltakerne hva som foregår på skjermen din. Du kan for eksempel dele hele skrivebordet eller et enkelt programvindu. Som møteleder er det også du som bestemmer om andre skal kunne dele sin skjerm.

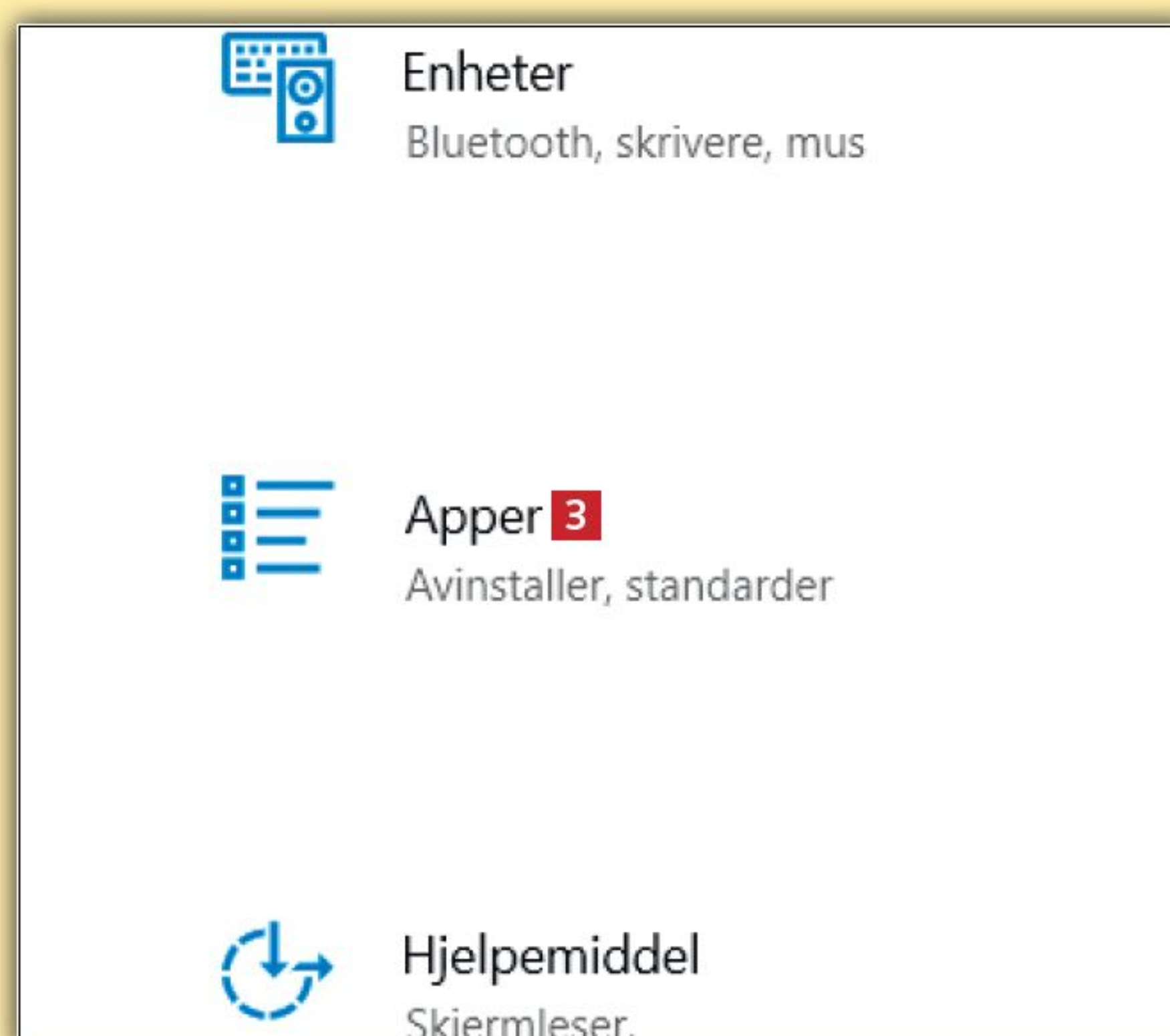
Hvordan tøyse en fremmelig unge

Barnebarnet mitt er forbløffende teknisk anlagt. For å unngå skadevare ser jeg likevel helst at hun ikke kan laste ned programmer og spill fra nettet når hun låner Windows 10-maskinen. Hvordan unngår jeg det?

SVAR Det letteste er å blokkere bruk av programmer fra andre kilder enn Microsoft Store, der det kun tilbys programmer godkjent av Microsoft. Her viser vi hvordan du setter sikkerhetsinnstillingene slik at hun bare kan laste ned sikre programmer.

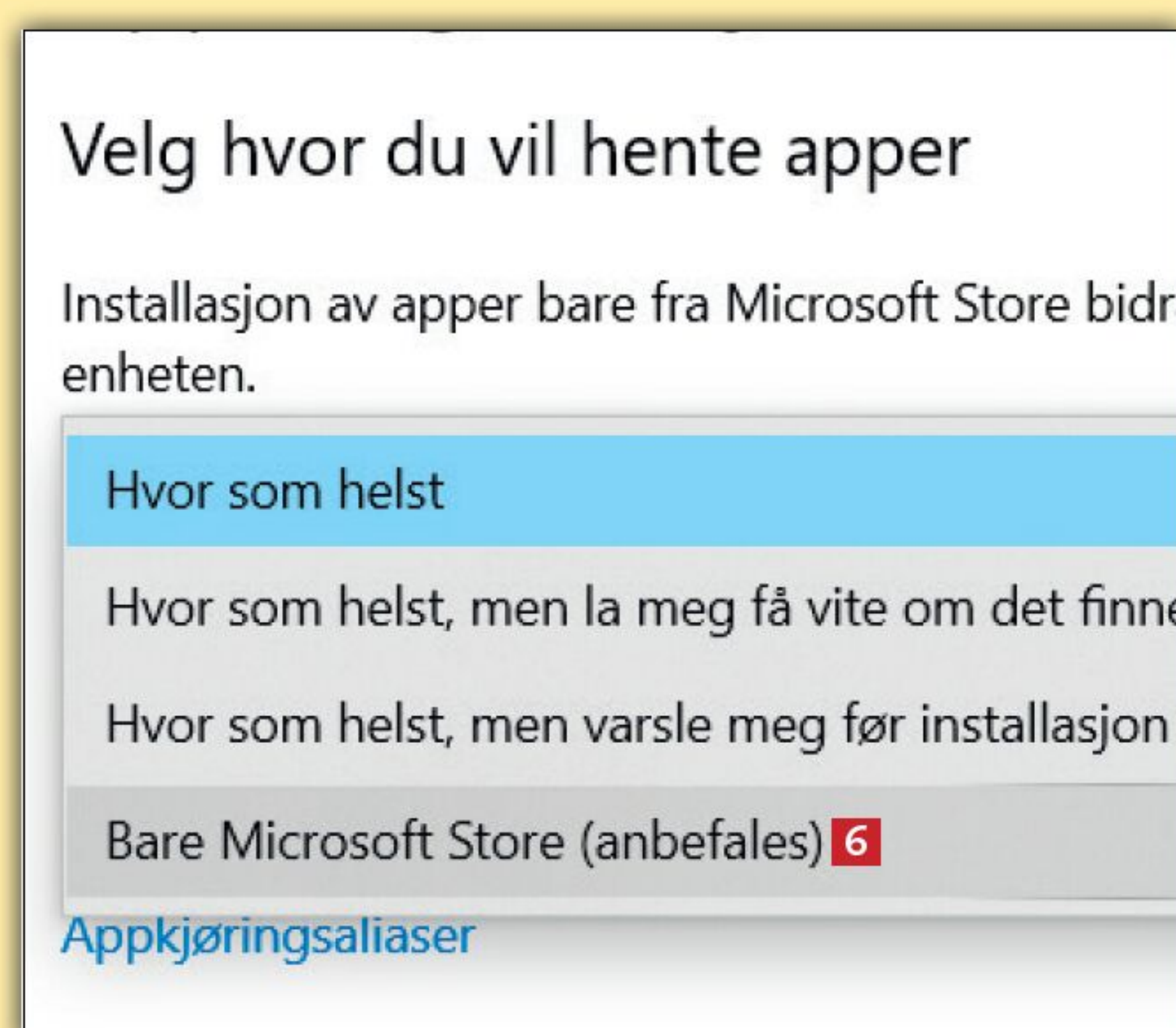
1 Høyreklikk på startknappen **1**, og velg **Innstillinger** **2**.

2 Deretter velger du kategorien **Apper** **3**.

3 I menyen ved **Velg hvor du vil hente apper** **4** klikker du på pilen **5**.

4 Så velger du **Bare Microsoft Store (anbefales)** **6**.

5 Dermed kan barnebarnet laste ned programmer og spill via Microsoft Store-ikonet **7**.

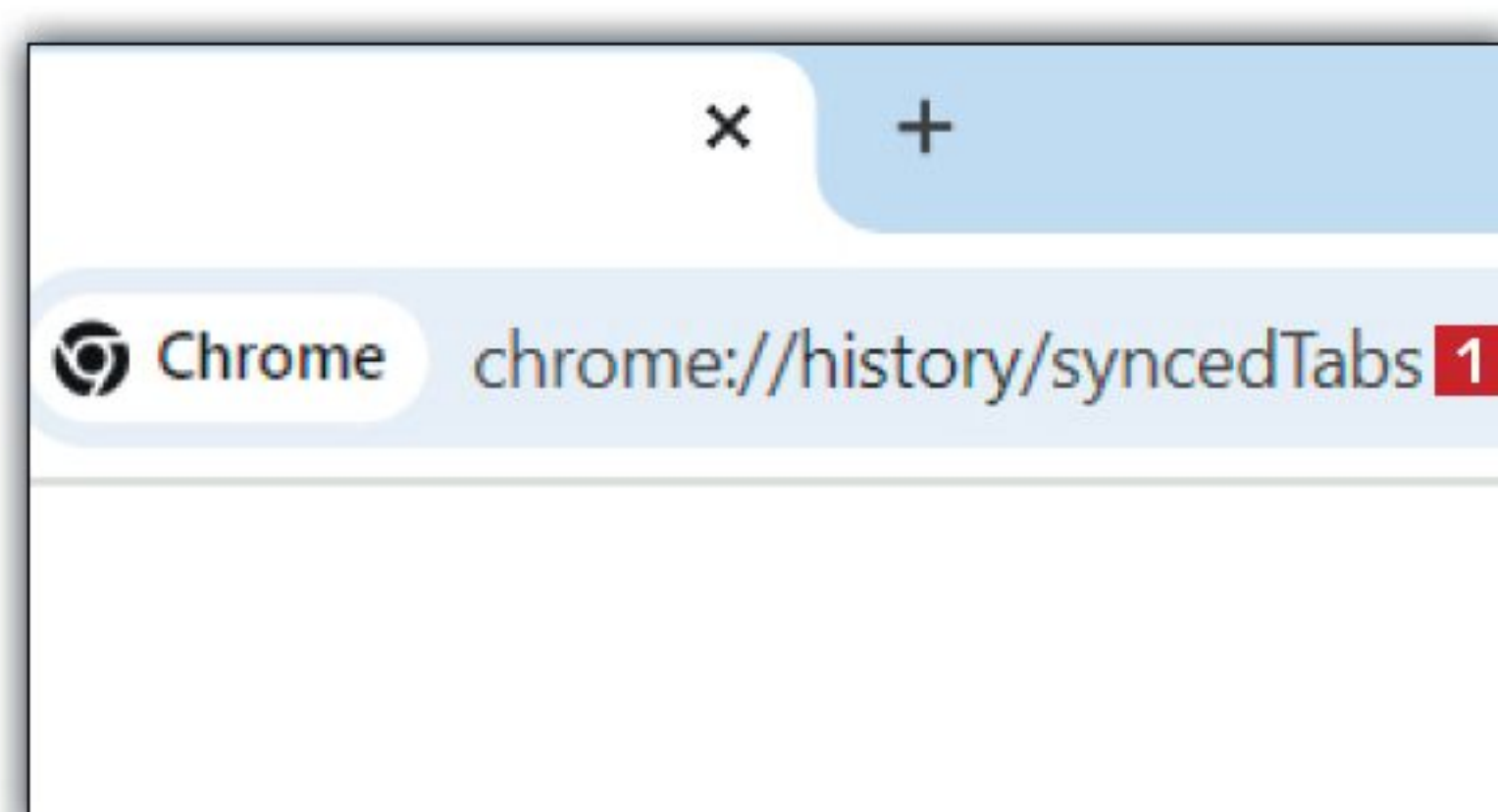
6 Hvis den lille prøver å installere et annet program, får hun ikke lov til det. I stedet vises dette vinduet **8**, der det anbefales lignende apper fra Microsoft Store.

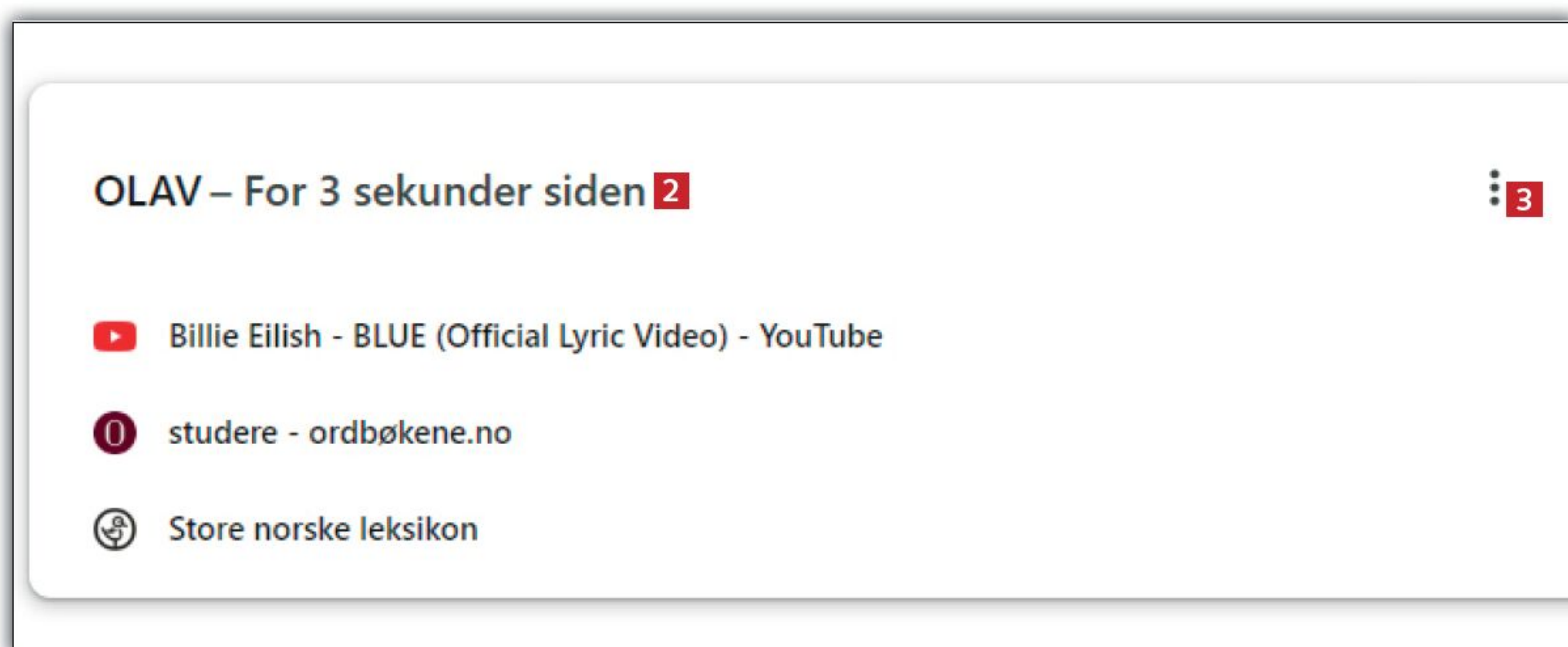
Kan jeg flytte åpne nettleserfaner til en ny pc?

Jeg har nettopp fått ny pc. På den gamle har jeg nesten 50 åpne faner i Chrome, og nå vil jeg også ha de samme fanene på den nye maskinen. Begge har Chrome og er tilknyttet den samme Google-kontoen. Vet dere om et lurt triks?

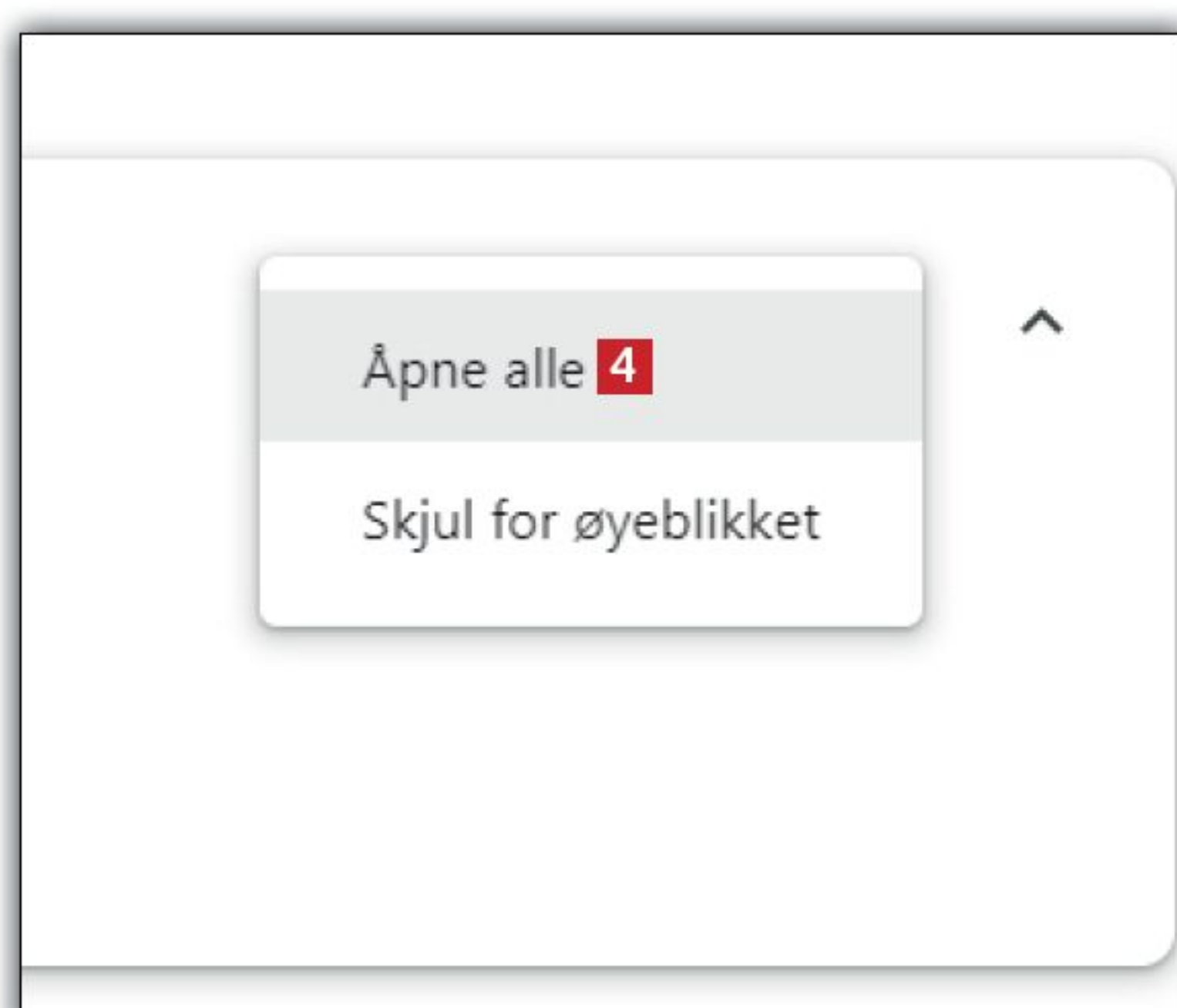
SVAR Det gjør vi. Du kan nemlig flytte åpne faner ved å importere dem til den nye pc-en.

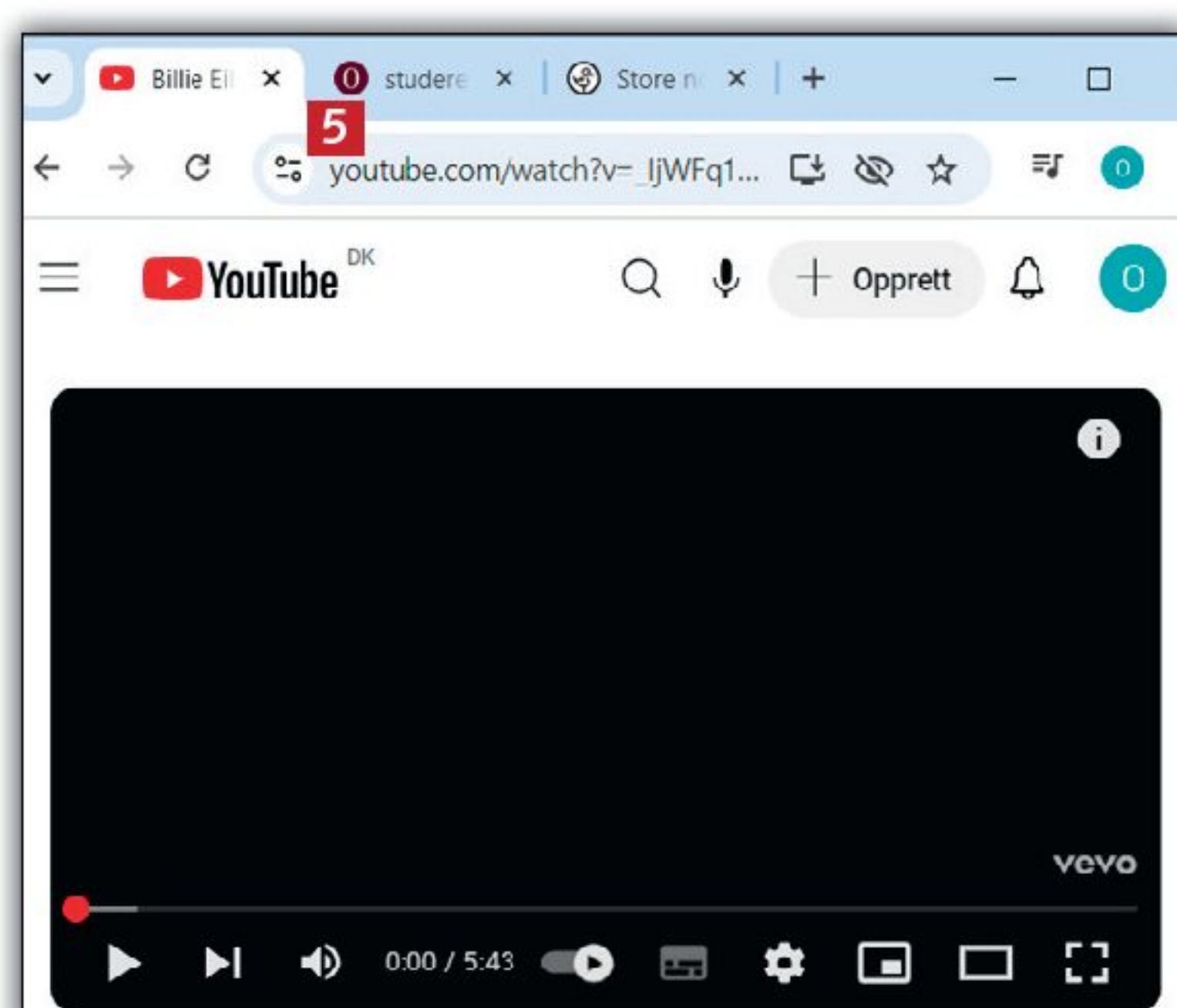
1 Åpne innstillingssiden **chrome://history/syncedTabs** **1** på pc-en du vil bytte til. Pass på at du er pålogget Google-kontoen.

2 Finn den opprinnelige maskinen i listen **2**, og klikk på de tre prikkene **3**.

3 Deretter velger du **Åpne alle** **4**.

4 Nå åpnes de overførte fanene i Chrome **5**.

SEND OSS DINE PC-SPØRSMÅL

På disse sidene svarer vi på utvalgte spørsmål fra bladets abonnenter.

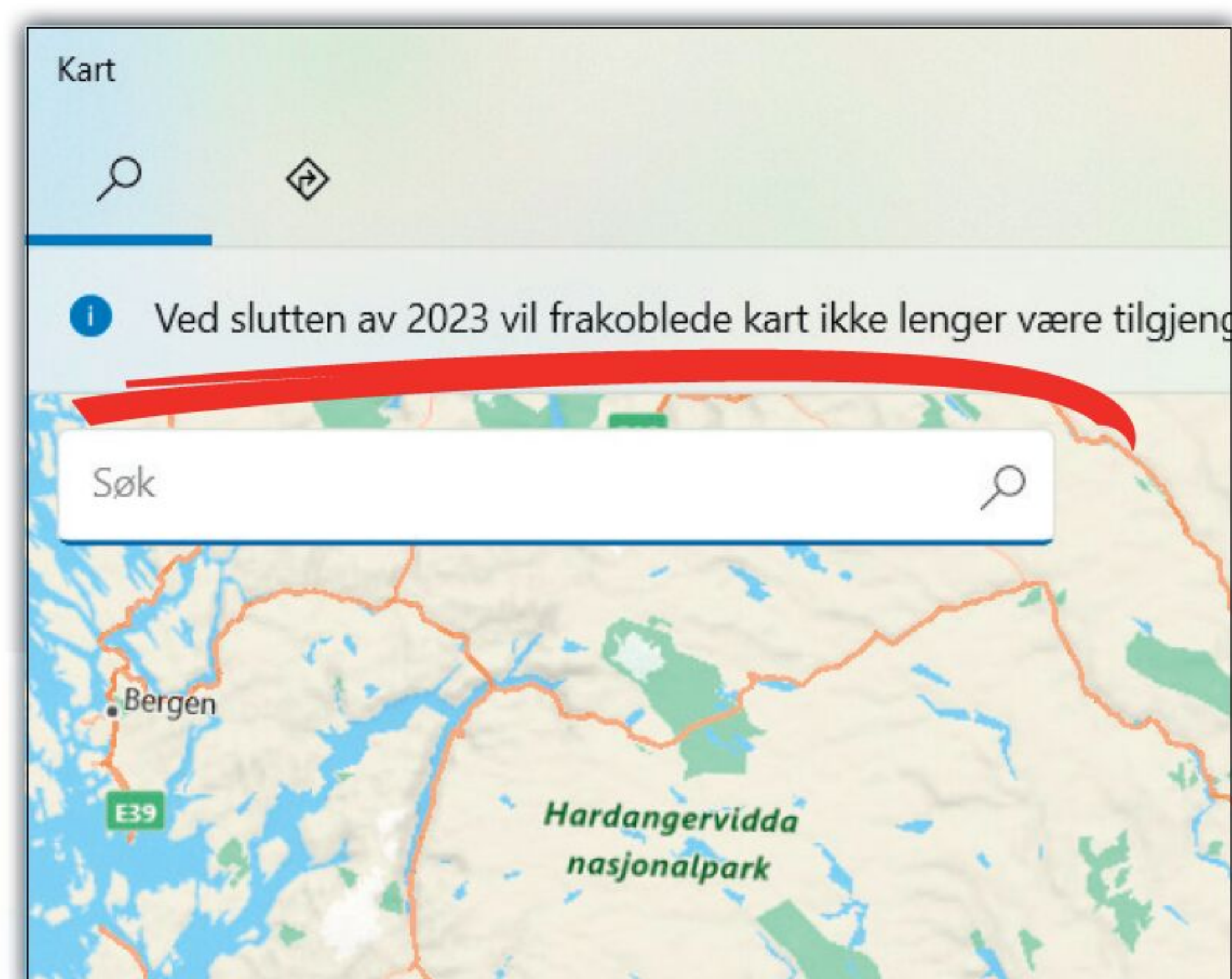
Du kan alltid sende oss spørsmål om artikler og programmer fra bladet, og generelt om datamaskinen på: komputer.no/spoeross

Hvor er kartet?

Jeg åpnet kartprogrammet i Windows og fikk meldingen "Kart vil ikke lenger være tilgjengelig i Microsoft Store". Vet dere hva det innebærer?

SVAR Microsoft har valgt å droppe Kart, som ellers var et velfungerende verktøy, uten at det helt kunne måle seg med Google Maps. Derfor vil du ikke lenger kunne bruke Kart.

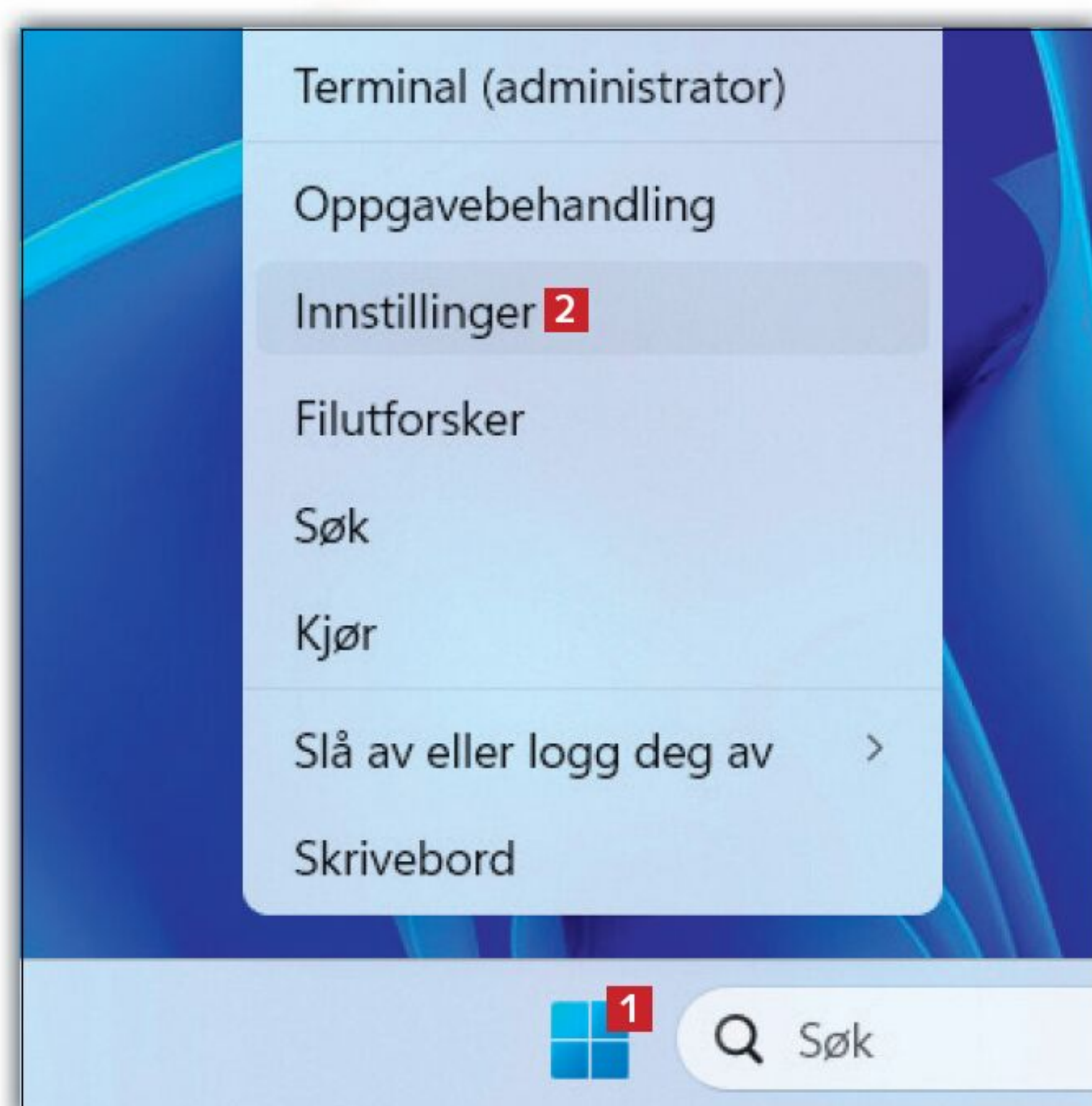

Prøver du å bruke Kart i Windows, får du beskjed om at det ikke lenger er tilgjengelig.

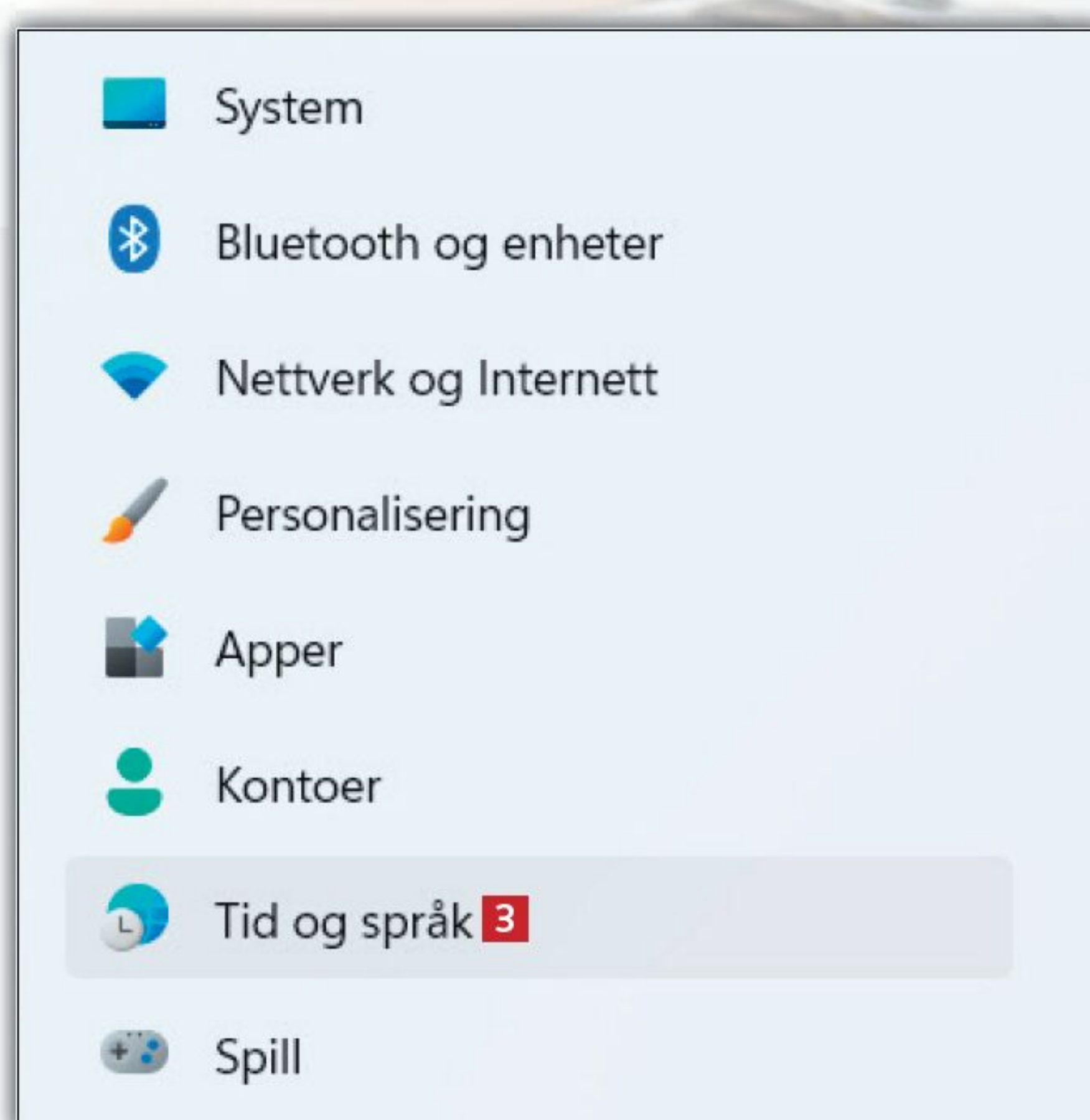
Klokken som forsvant

Den smarte lille klokken vises ikke lenger til høyre på oppgavelinjen i Windows 11. Hvordan får jeg den tilbake?

SVAR Problemet skyldes en feilinnstilling i Windows. Her viser vi hvordan du får klokken tilbake der den hører hjemme, altså lengst til høyre på oppgavelinjen.

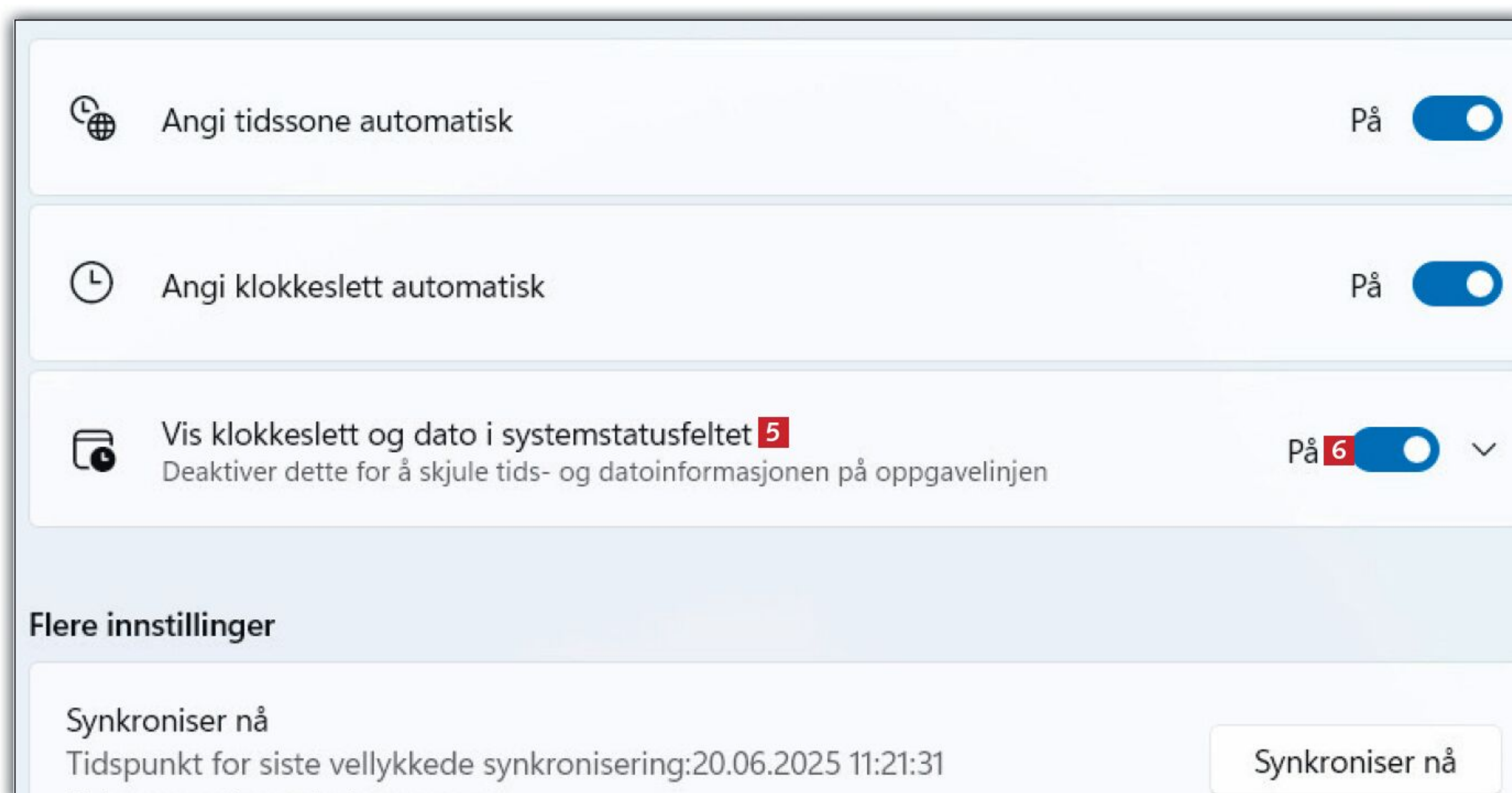
1 Høyreklikk på startknappen **1** og velg **Innstillinger** **2**.

2 Velg kategorien **Tid og språk** **3**.

3 Deretter velger du punktet **Dato og klokkeslett** **4**.

4 Ved **Vis klokkeslett og dato i systemstatusfeltet** **5** velger du **På** **6**.

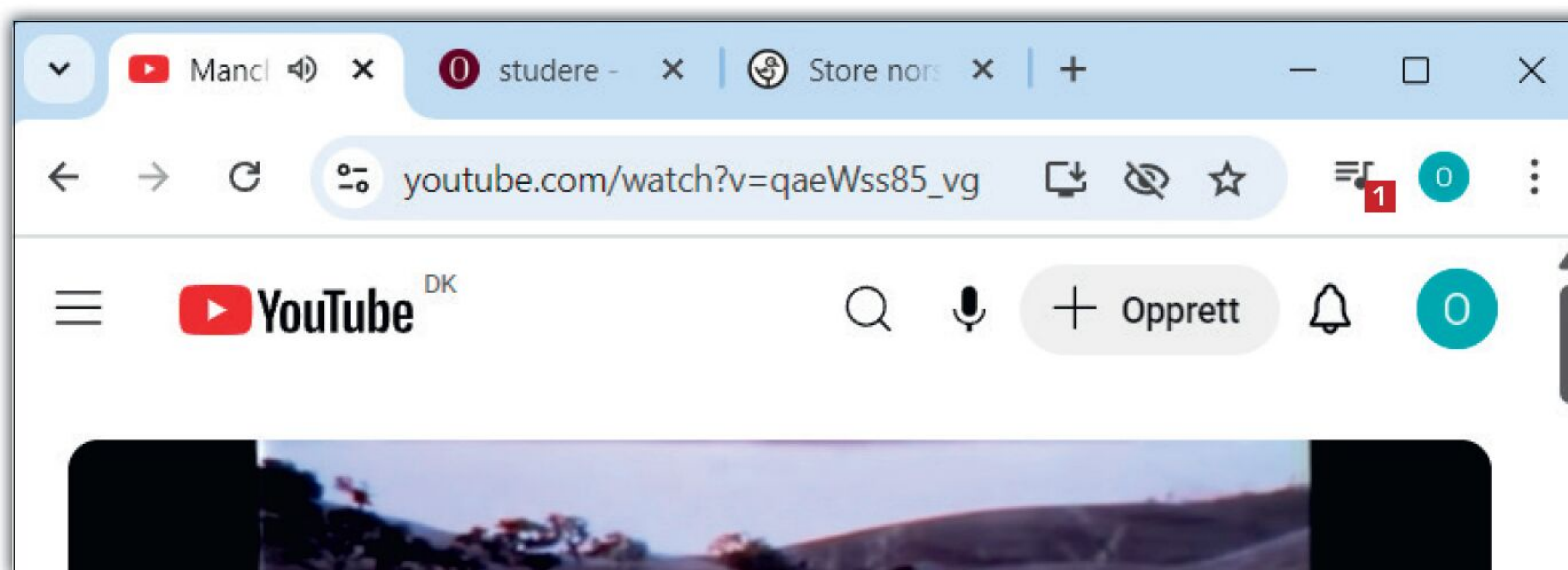

5 Dermed vises igjen klokken **7** på oppgavelinjen.

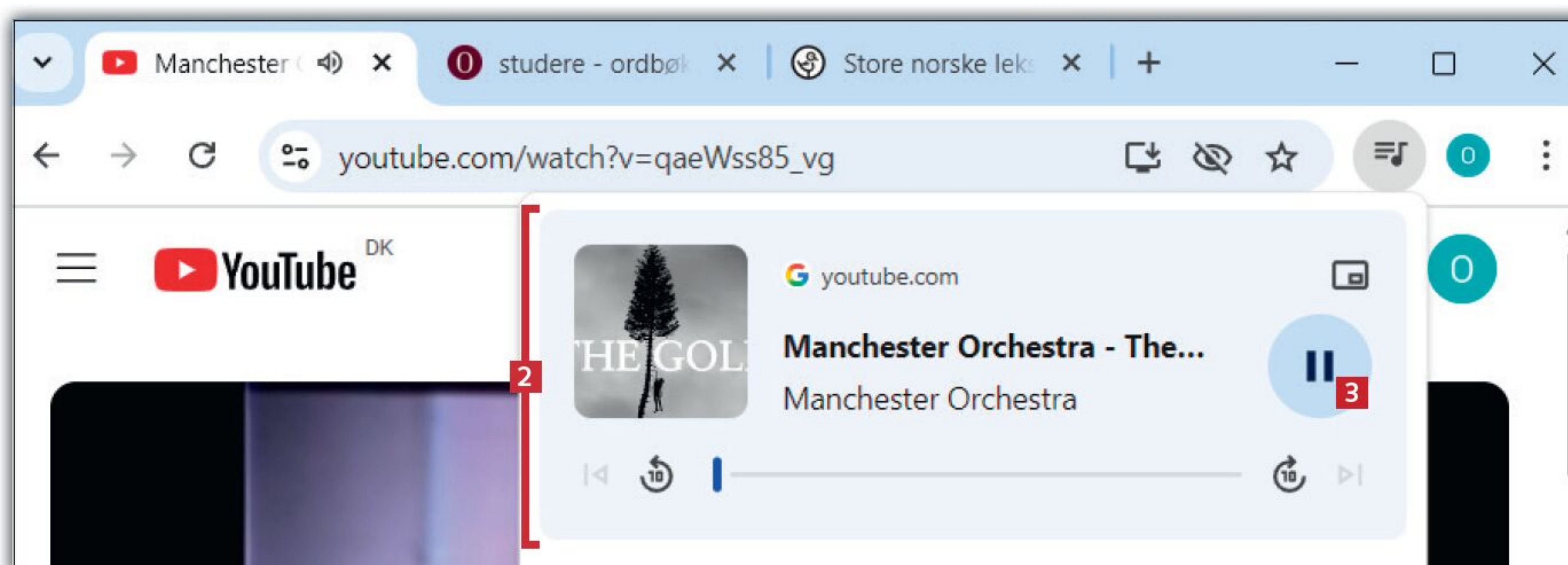
Enklere kontroll over faner med lyd i Chrome

Med mange åpne faner i Chrome kan det være vanskelig å finne den som spiller av musikk eller video. Finnes det ikke et triks for å finne fanen som lager lyd, slik at man for eksempel kan dempe den?

SVAR Jo, det finnes. En knapp øverst i vinduet gir oversikt over alle medier som spilles, slik at du enkelt kan finne og dempe fanen.

1 Når det spilles av lyd eller video i Chrome, ser du dette ikonet **1**. Klikk på det.

2 Nå vises et miniatyrvindu **2** med en eller flere avspillinger. Her er det lett å starte og stoppe videoen eller musikken **3**.

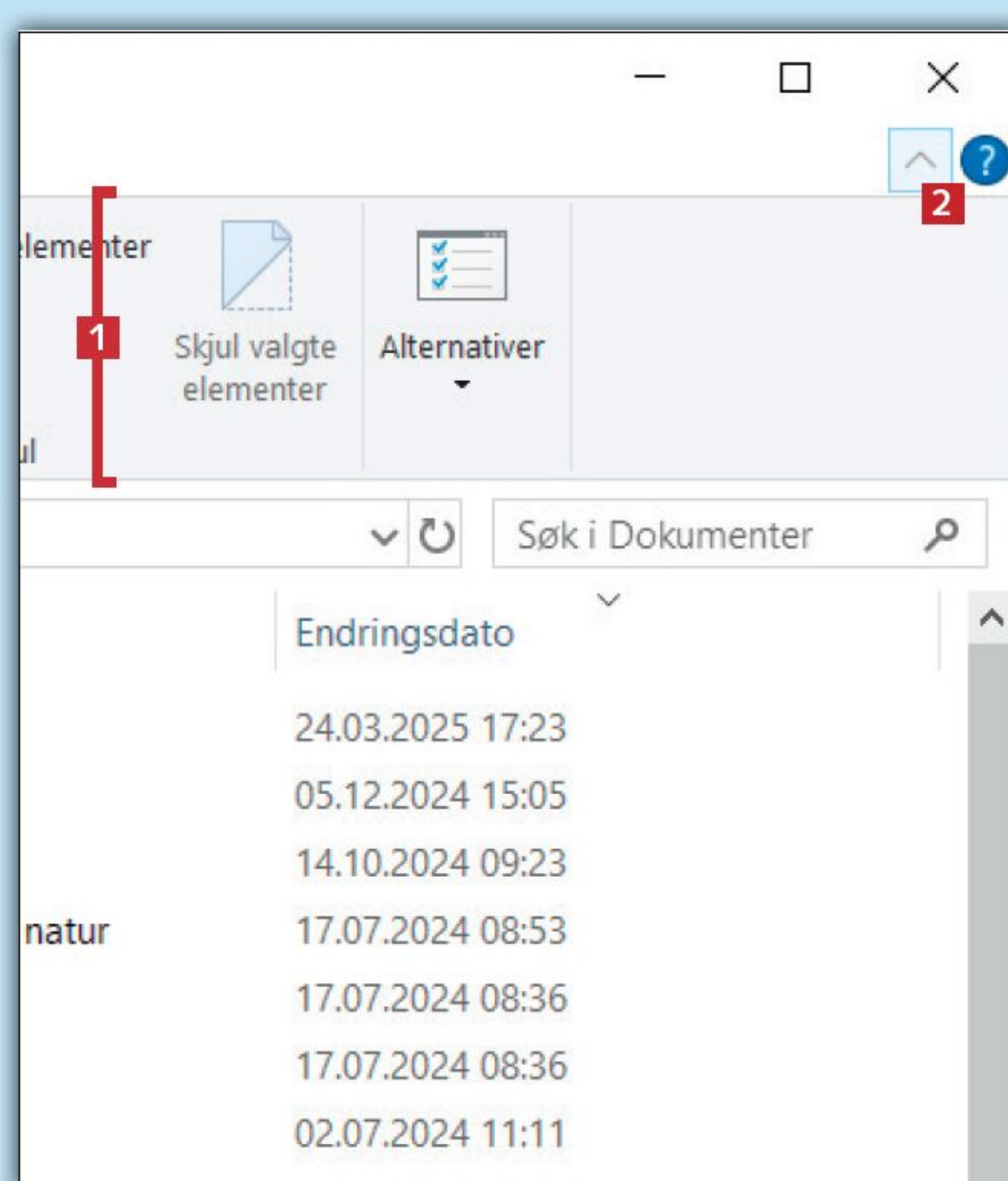
Hvordan få mer plass i utforskervinduet

Det gikk plutselig opp for meg at jeg så godt som aldri bruker menyene som ligger øverst i Filutforsker i Windows 10. Nå har jeg nesten konsekvent minimert båndet, slik at jeg får mer plass til filer og mapper i vinduet.

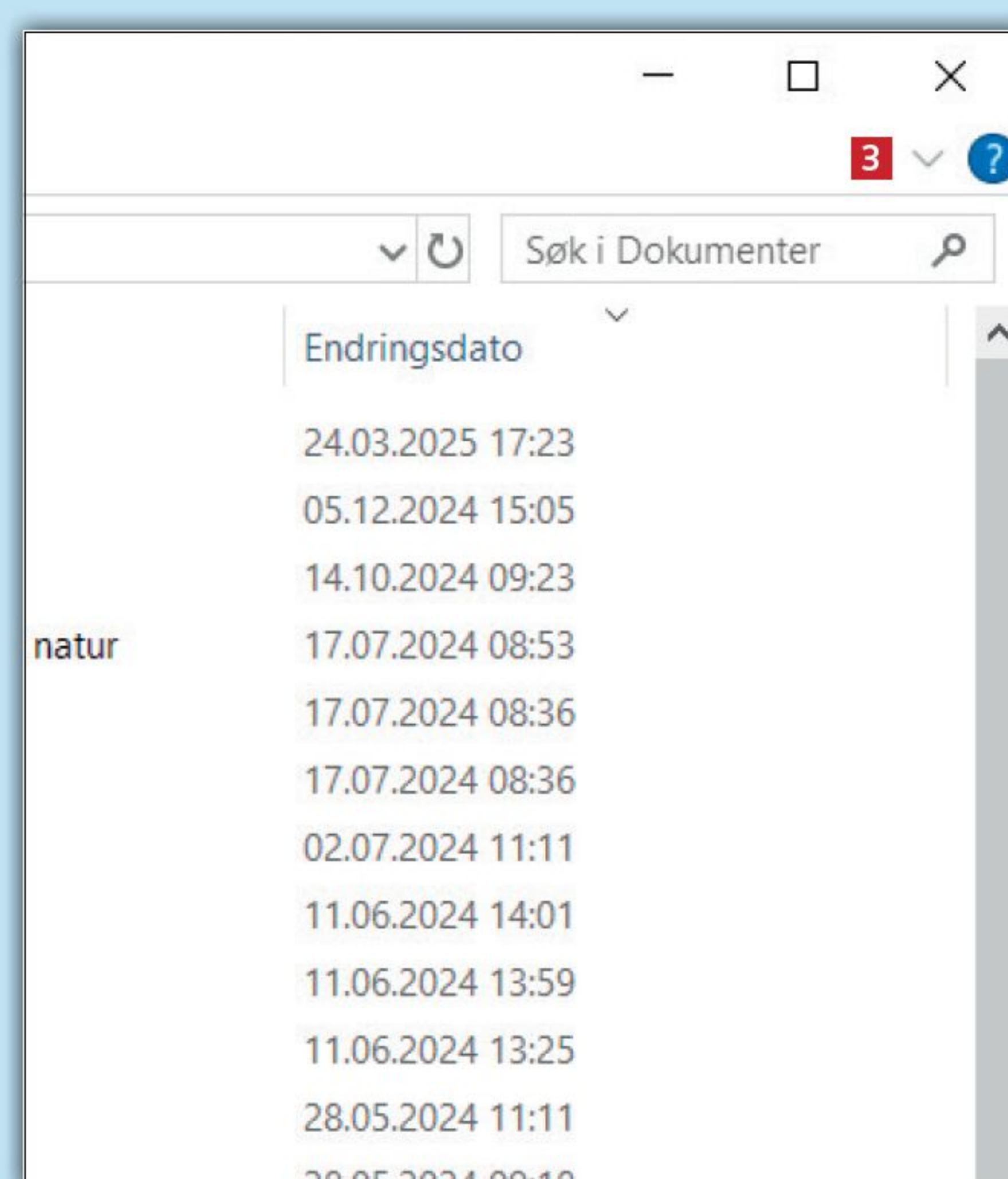
Vennlig hilsen
Per-Ole Næss

REDAKTØRENS KOMMENTAR

Takk for godt tips! Som du selv påpeker er det en enkel sak å veksle mellom å vise hele båndet (med tilgang til alle menyvalgene) og holde det minimert, slik at man får mer plass i utforskervinduet.

1 Menybandet **1** tar ganske stor plass i Filutforsker. Klikk på den lille pilen **2** oppe til høyre.

2 Nå forsvinner båndet **3**, og du får mer plass i utforskervinduet. Klikk på pilen igjen for å vise båndet.

LESERTIPS

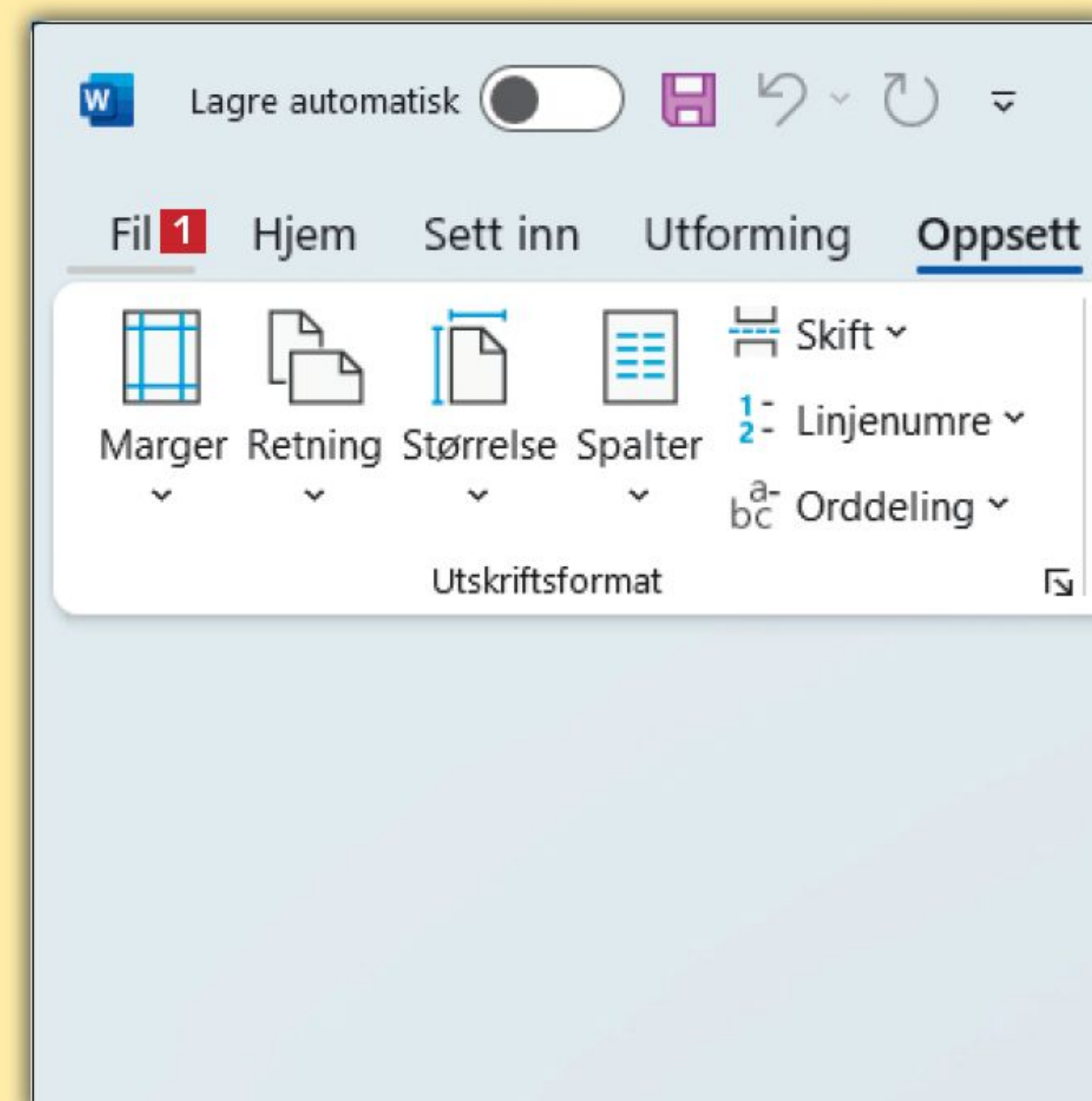
Har du et tips, kan du sende det til tips@komputer.no
Kommer tipset i bladet, får du en premie.
For dette tipset var premien en USB-C-lader fra Sandberg.

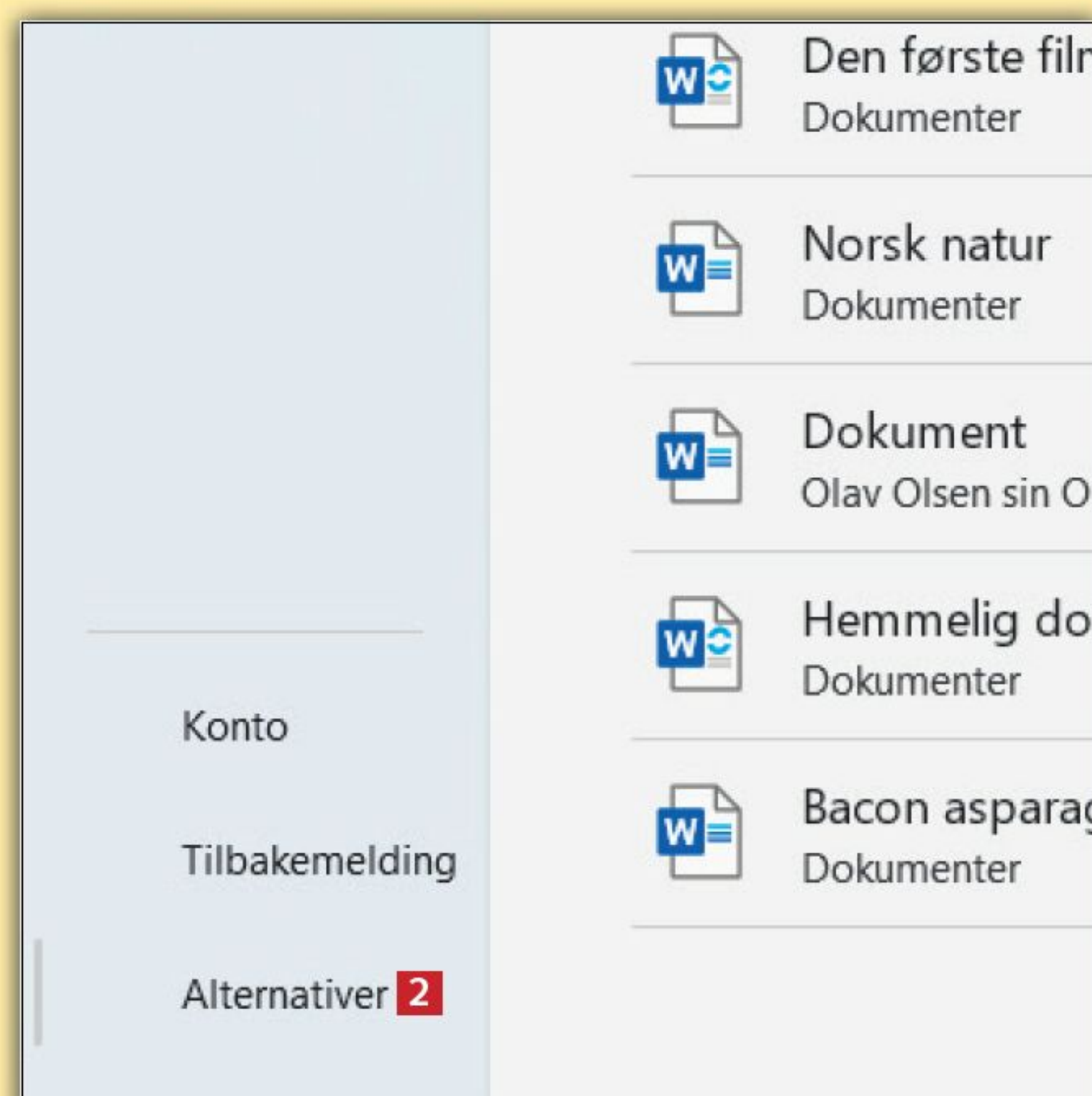
Kan jeg lage egne snarveier i Word?

Snarveien for å søke i Word er Ctrl + H, ikke Ctrl + F som jeg er vant til å bruke i nettleseren. Kan jeg lage mine egne snarveier i Word, slik at jeg ikke behøver å benytte snarveiene som er standard for programmet?

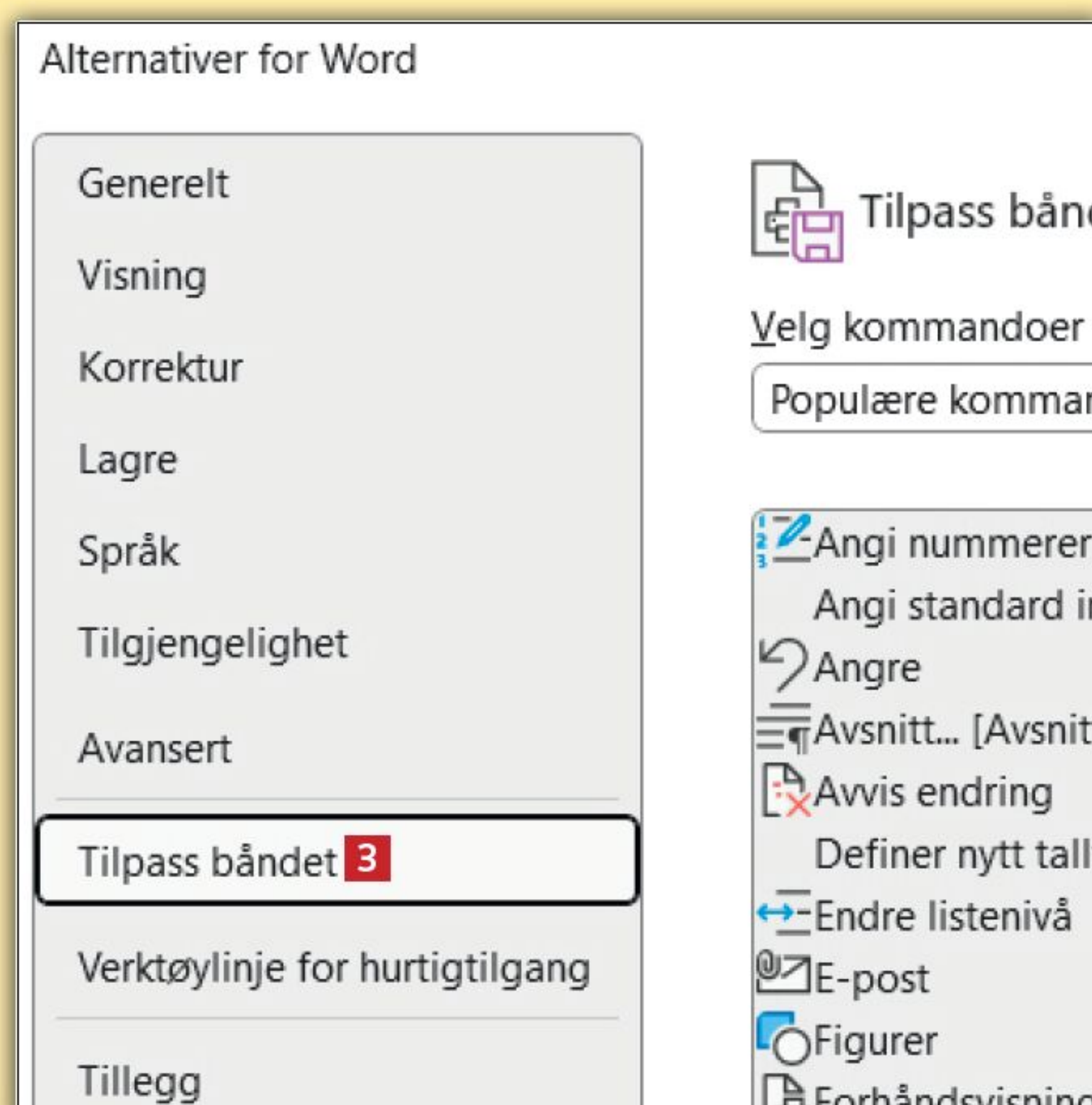
SVAR Ja, Word inneholder et verktøy som gjør det mulig å skreddersy snarveier. Her bruker vi søkefunksjonen som eksempel.

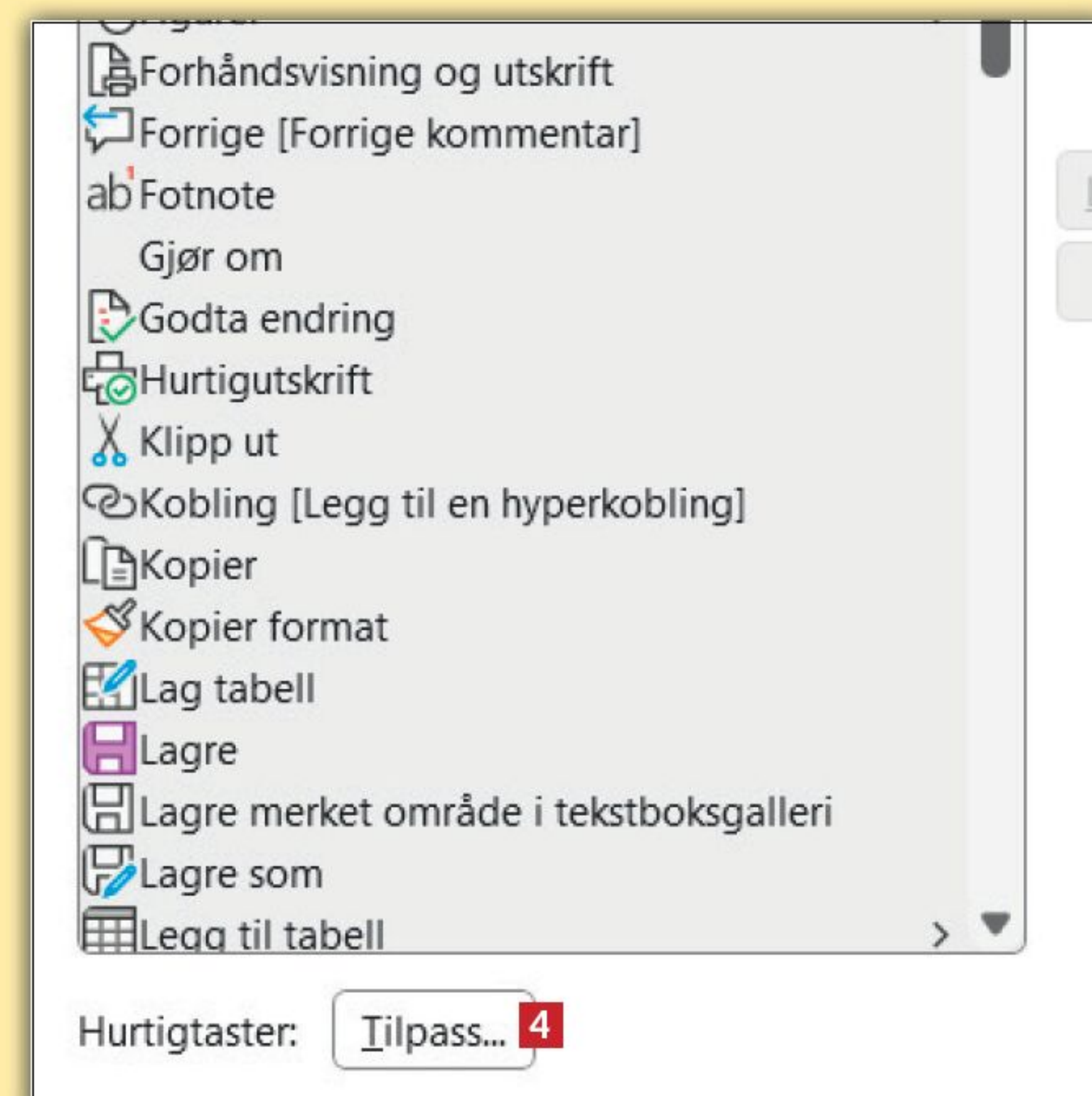
1 Klikk på **Fil** øverst i vinduet **1**.

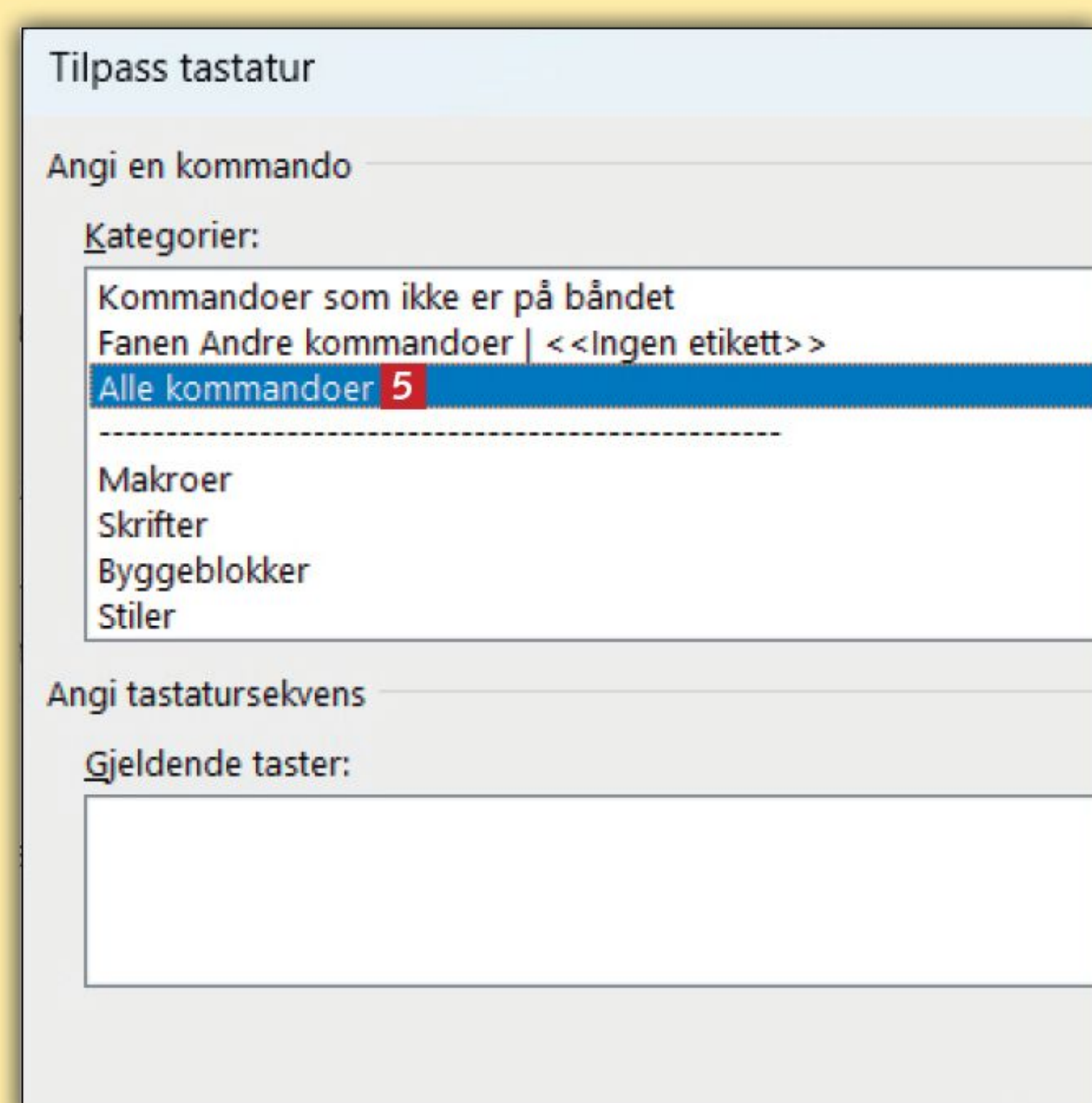
2 Deretter velger du **Alternativer** nede til venstre i vinduet **2**.

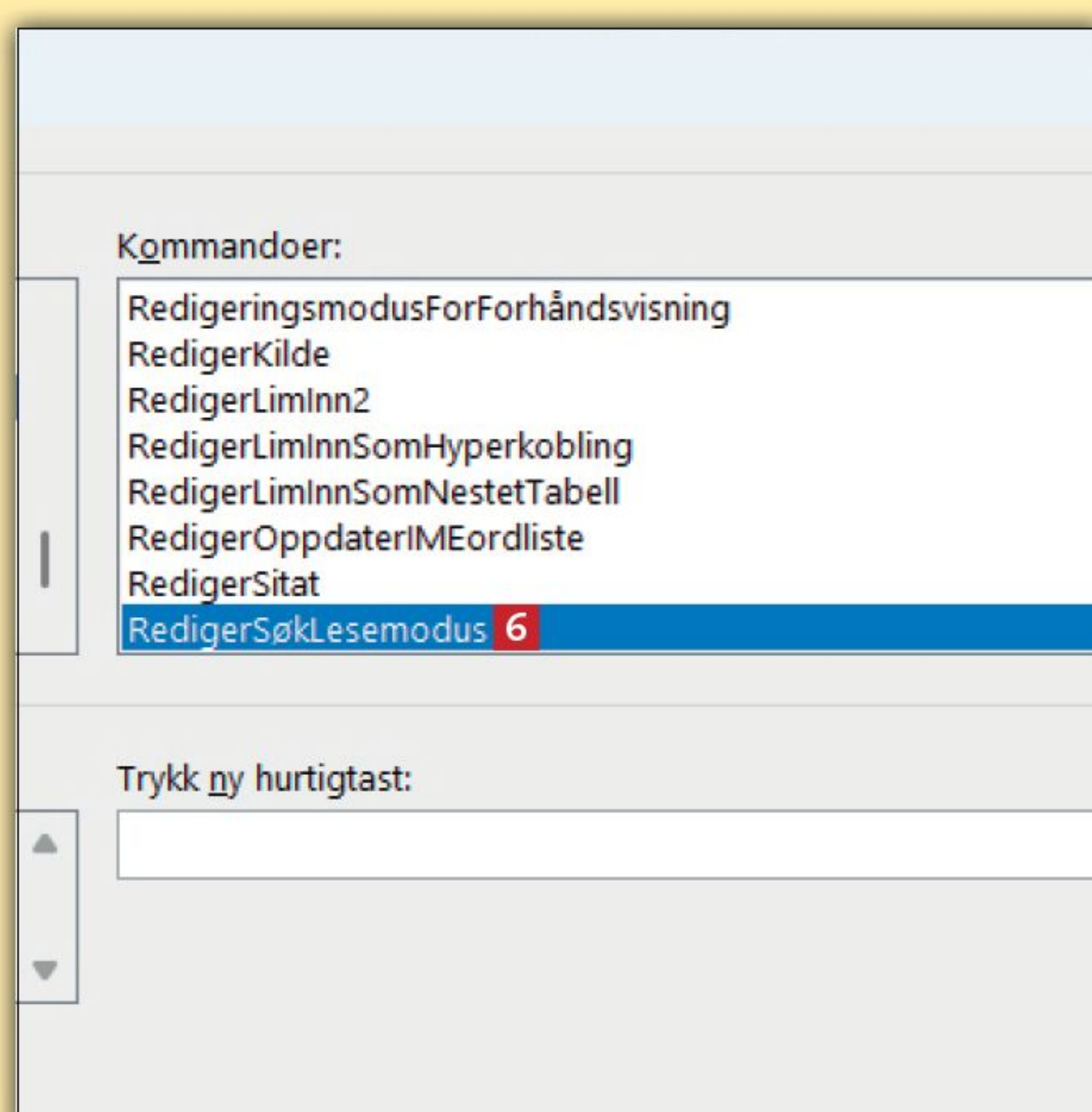
3 Velg **Tilpass båndet** **3**.

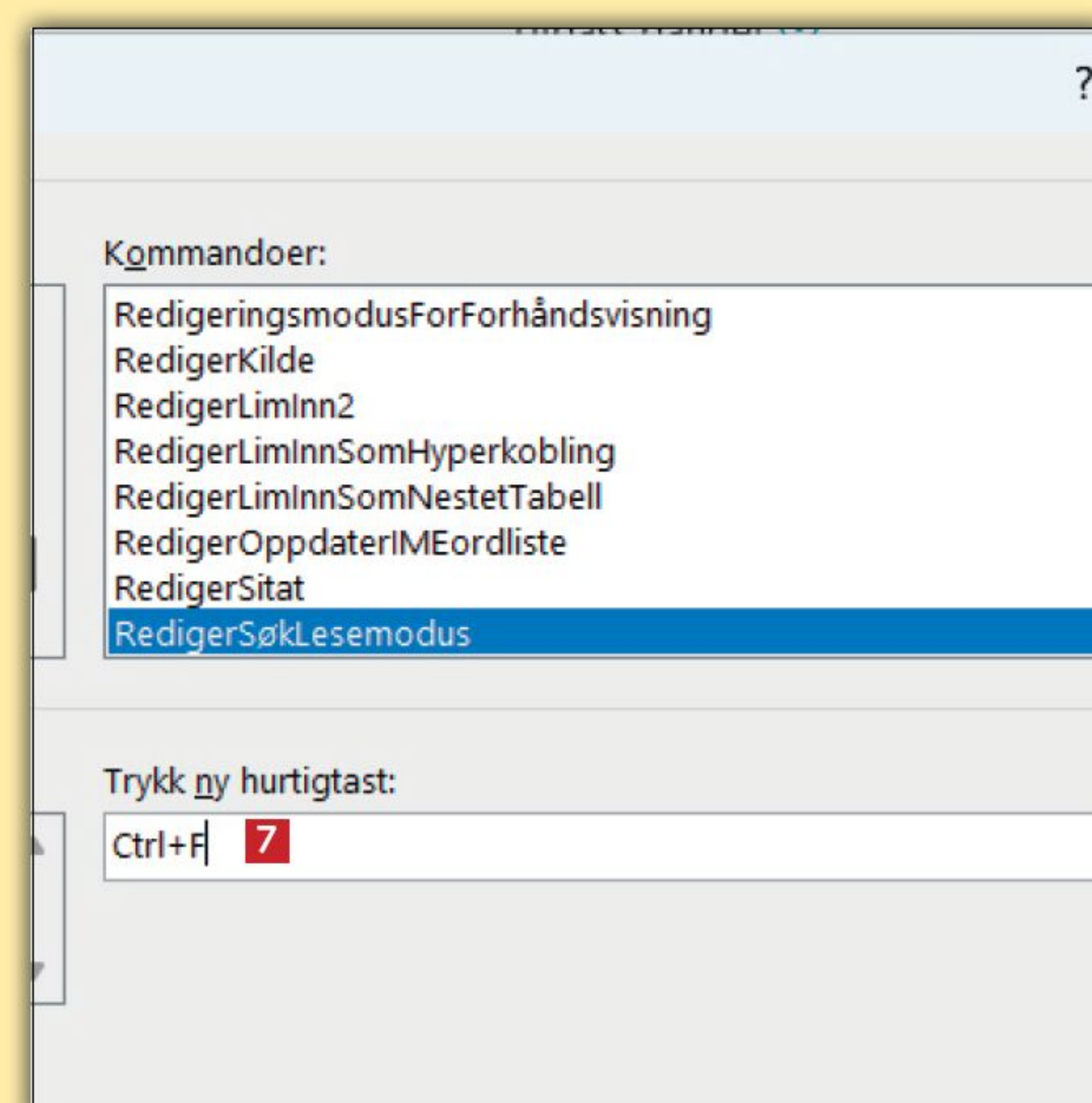
4 Klikk på **Tilpass...** **4** et stykke nede i vinduet.

5 Deretter velger du **Alle kommandoer** **5**.

6 I listen til høyre velger du funksjonen snarveien skal føre til. Her er det **RedigerSøkLesemodus** **6**.

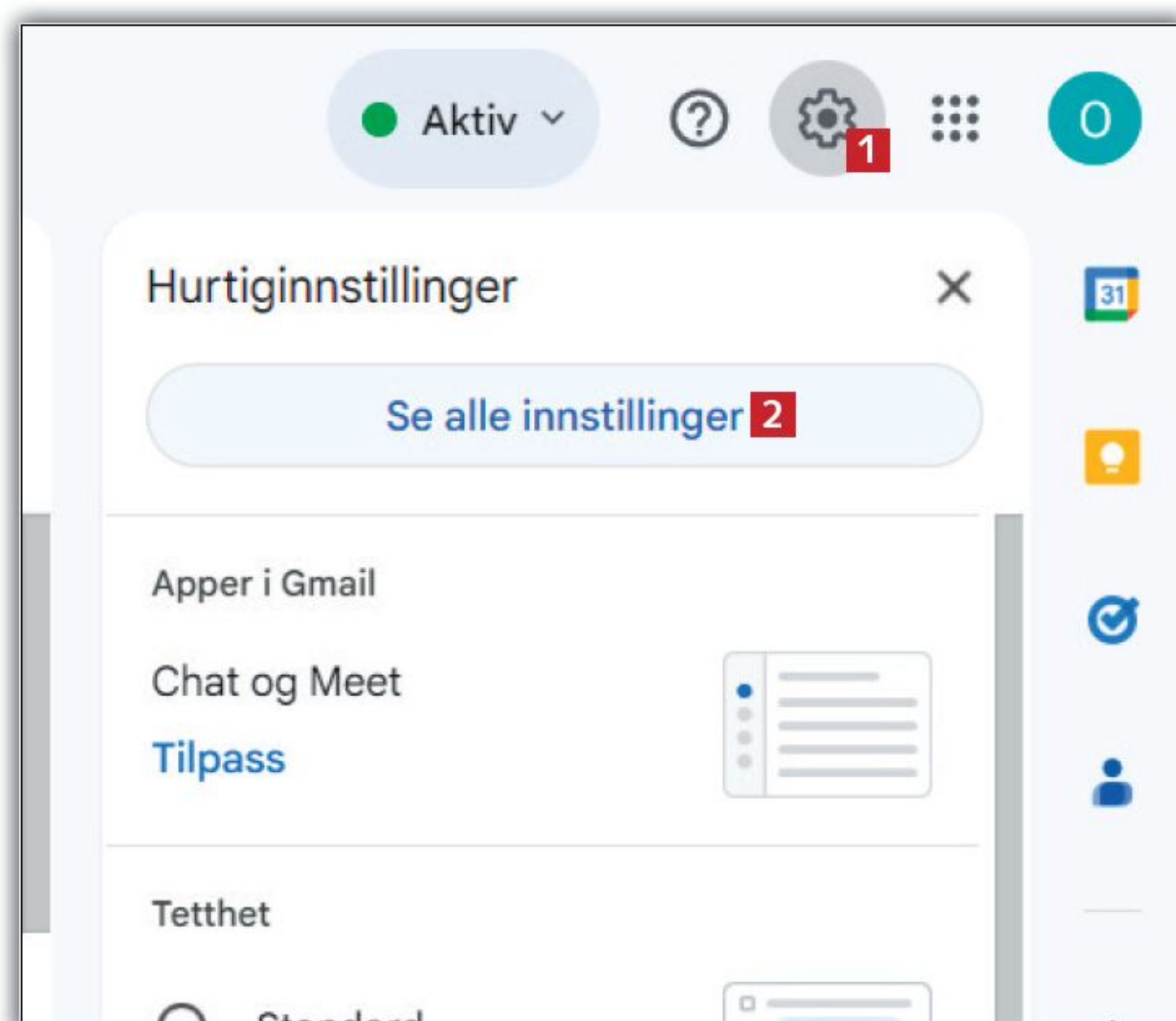

7 Til slutt trykker du ny hurtigtast, i vårt tilfelle **Ctrl + F** **7**. Klikk på **Tilordne**, så er snarveien endret.

Hvordan får jeg Gmail til å sende autosvar?

Jeg får til tider automatiske e-postsvar fra folk som er på ferie. Hvordan får jeg Gmail til å sende slike svar på mine egne vegne?

SVAR Gmail-funksjonen for autosvar finner du i innstillingene for tjenesten. Der kan du også angi et tidsrom da du ikke svarer på e-post, og skrive et svar til folk som kontakter deg i perioden.

1 Gå til gmail.com og klikk på tannhjulet **1**. Deretter velger du **Se alle innstillinger** **2**.

2 Bla nedover og sett markering for **Feriesvar på** **3**. Angi start- **4** og en sluttdato **5** for perioden da du ikke svarer på e-post, og skriv en forklarende tekst **6**.

3 Til slutt aktiverer du autosvaret med et klikk på **Lagre endringer** **7**.

4 Når noen skriver til deg, får de umiddelbart det automatiske svaret **8**.

3 RASKE

Noen filer vises ikke når jeg forsøker å åpne dem fra Word. Hva er grunnen til det?

SVAR Den lille utforskerdialogen i Word og andre programmer er satt opp slik at den kun viser filtyper som støttes av programmet. Det kan være årsaken til at noen filer ikke vises.

Når jeg har åpnet programmet PDF Sam for å dele opp pdf-filer, avsluttes det uten forvarsel. Ellers har det fungert fint i lang tid, så hva er årsaken til at problemene oppstår nå?

SVAR Du har trolig en programversjon som har gått ut på dato. En ny og velfungerende versjon ligger klar på komputer.no/2516

Jeg vil sikkerhetskopiere bildesamlingen ved å legge filene på en ekstern harddisk. Bør jeg bruke et sikkerhetskopiprogram, eller kan jeg kopiere filene på normalt vis?

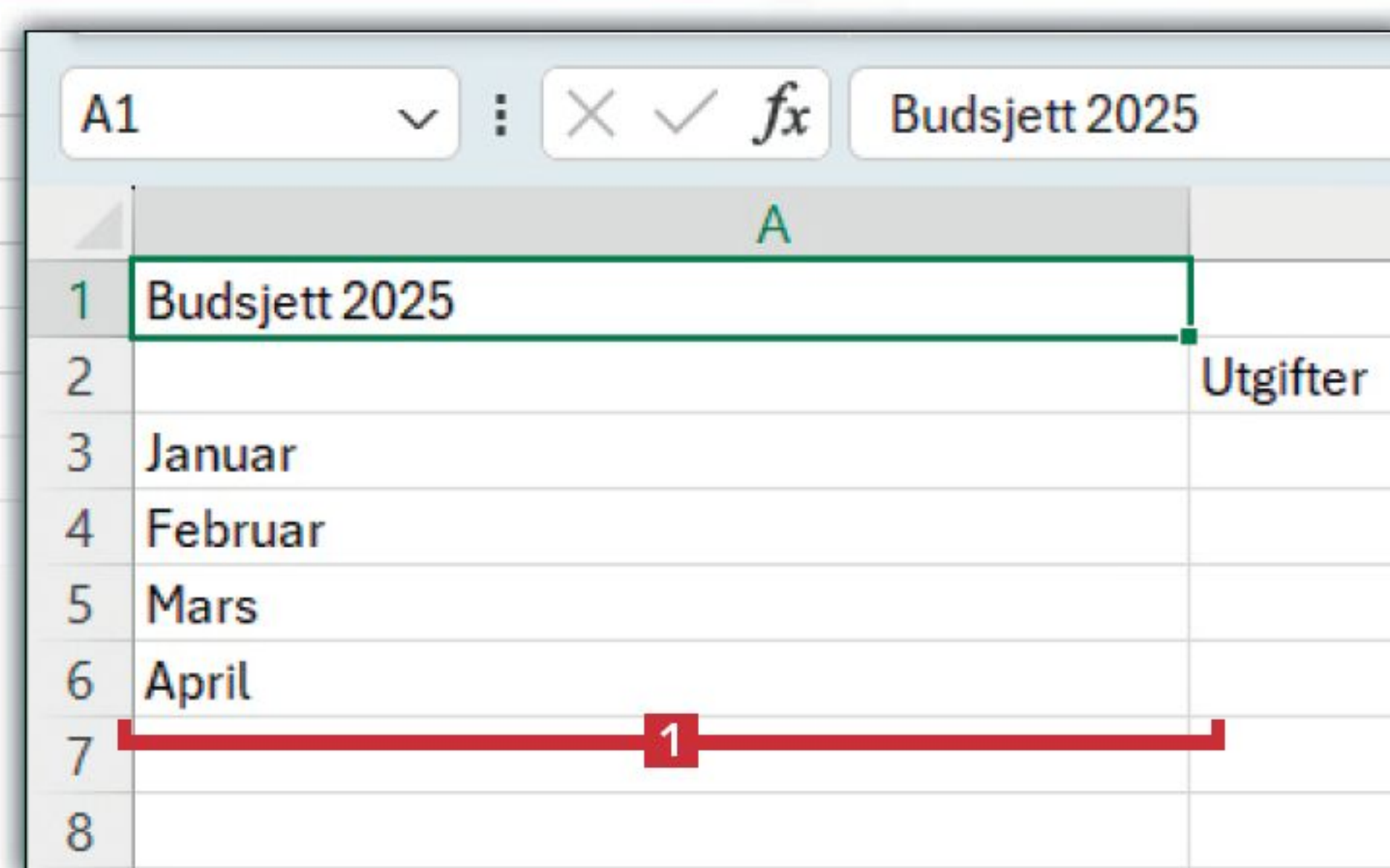
SVAR Du trenger ikke noe program så lenge det er snakk om en enkel kopiering av filer. Du kan altså trygt kopiere filene fra datamaskinen til en ekstern disk ved hjelp av Filutforsker.

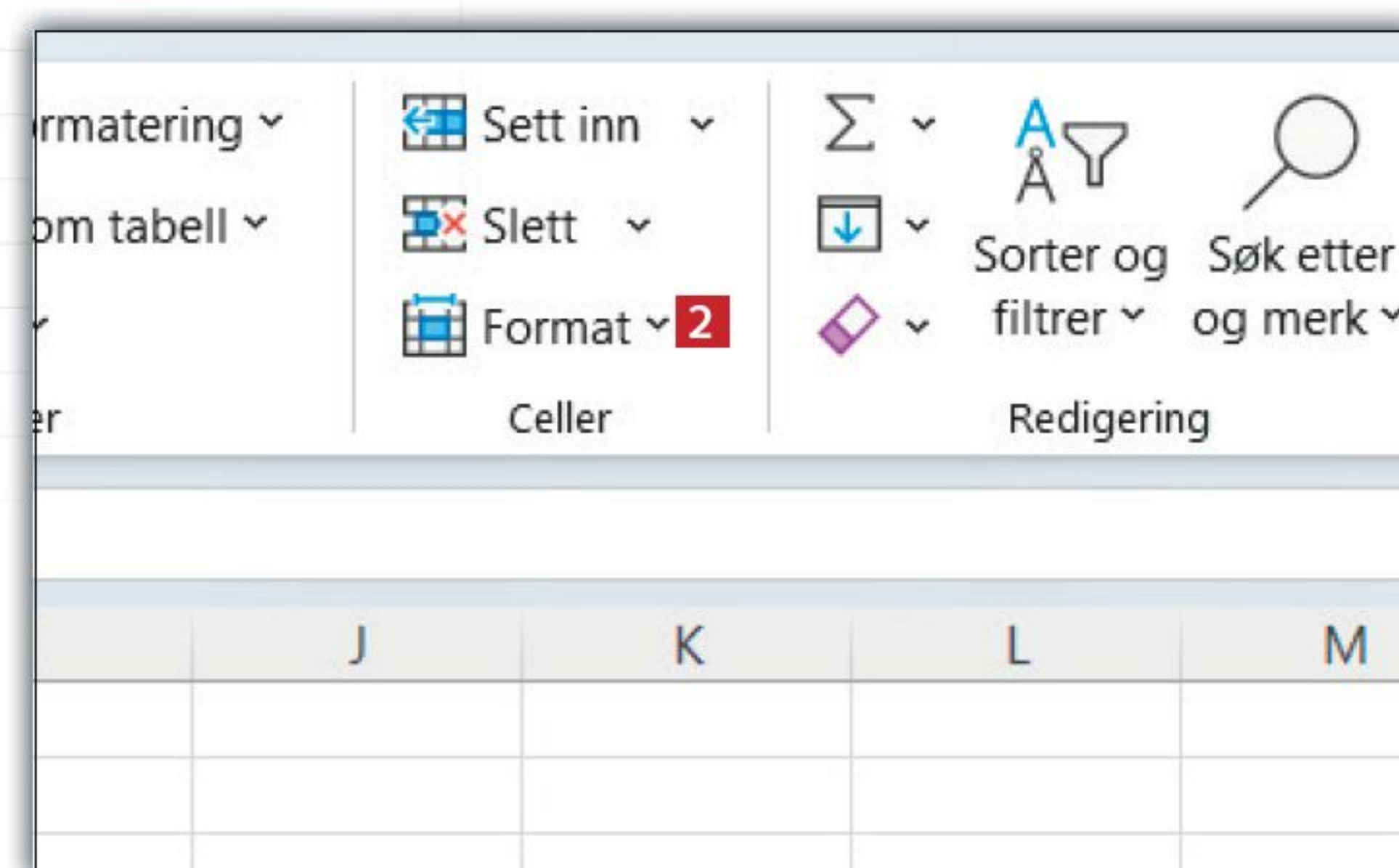
Kolonner som passer til teksten i Excel

Jeg har et Excel-ark der kolonnene er mye bredere enn teksten i dem. Det er selvfølgelig et alternativ å justere dem manuelt, men da må jeg justere bredden på nytt når jeg skriver mer tekst. Kan det ikke gjøres automatisk?

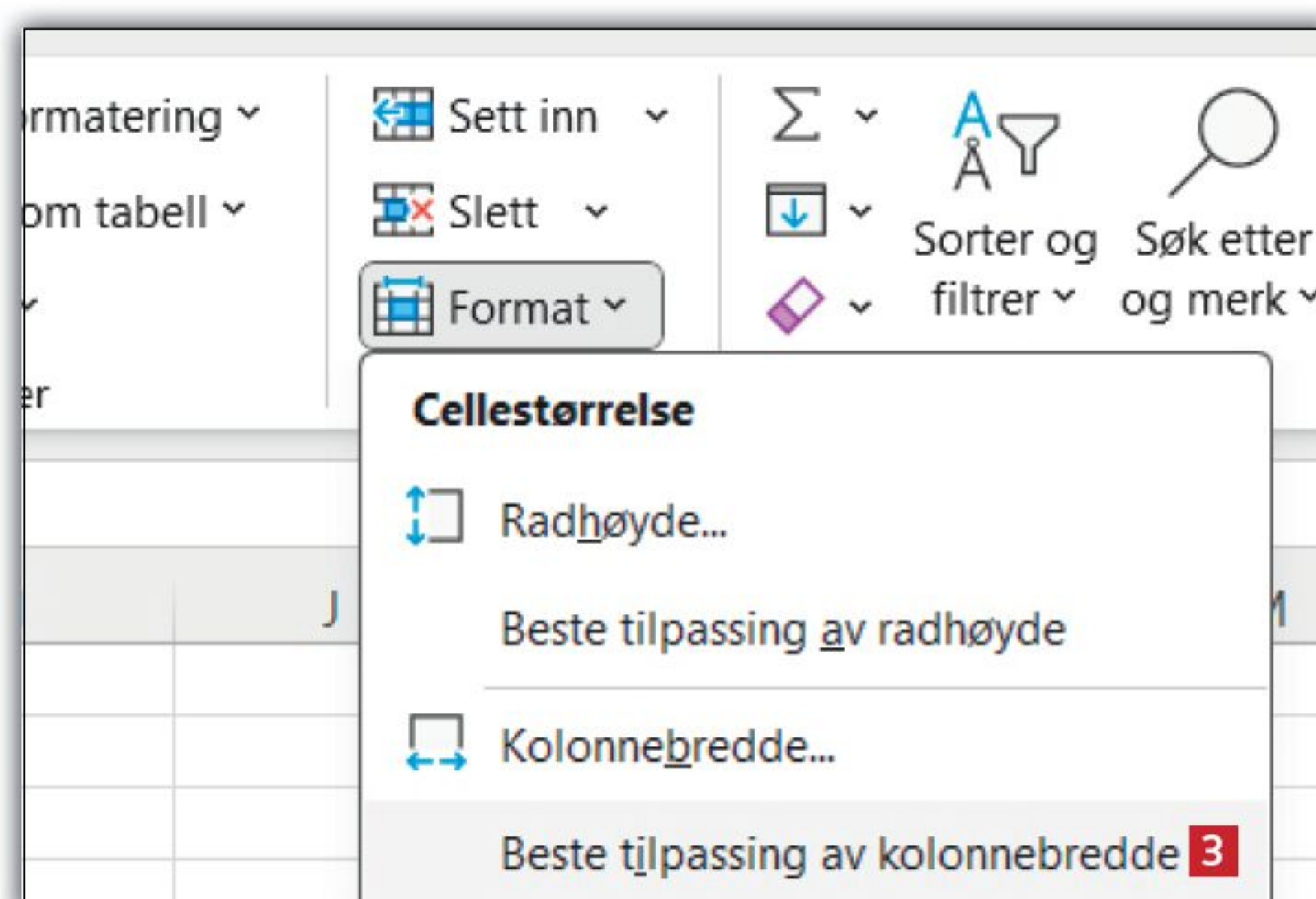
SVAR Jo, du kan la Excel justere alle kolonnene fortløpende, slik at de tilpasser bredden etter innholdet. Her ser du hvordan.

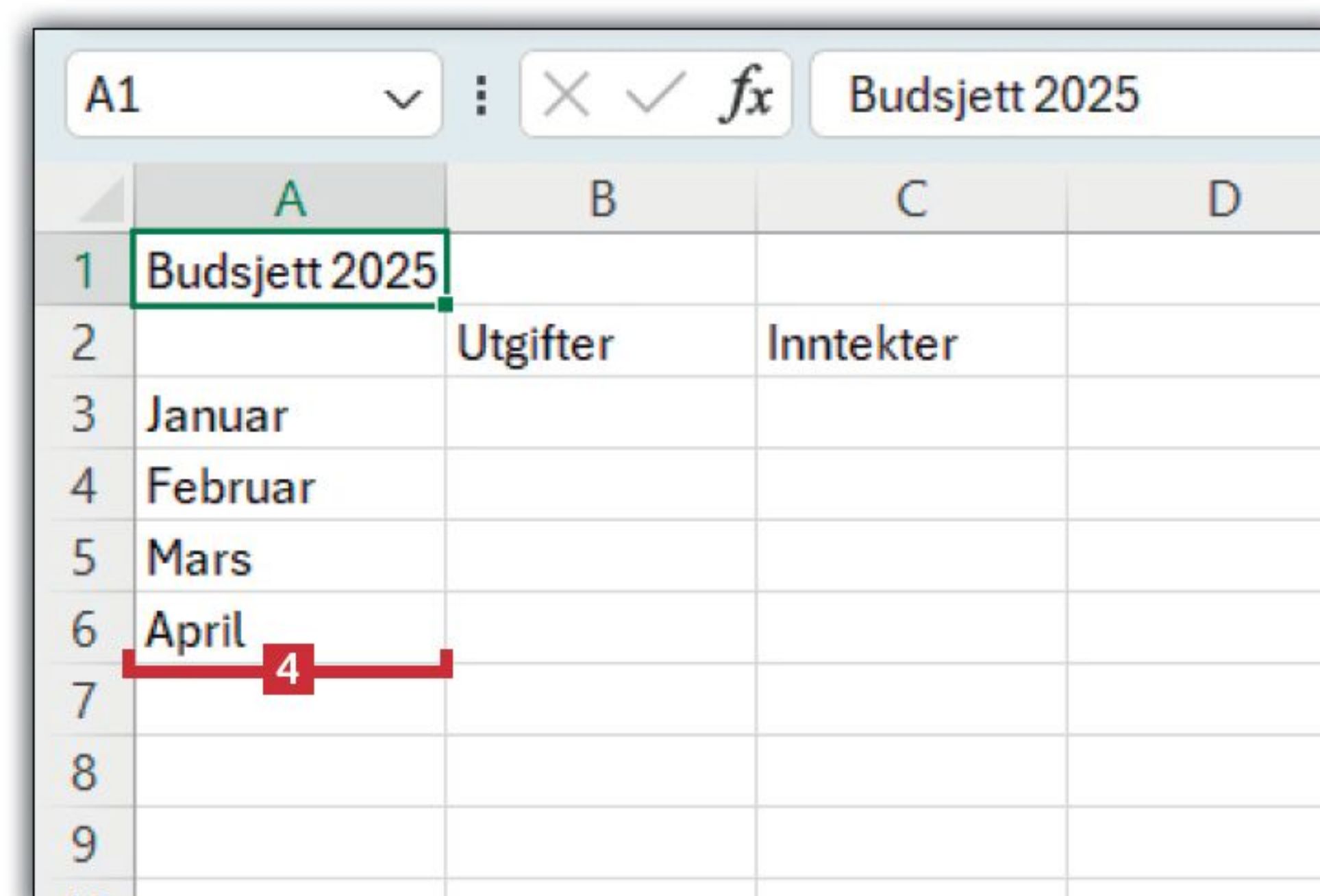
1 Her er problemet. Kolonne **A** er bredere enn teksten i den **1**.

2 Velg menyen **Format** **2** øverst.

3 Deretter velger du **Beste tilpassing av kolonnebredde** **3**.

4 Resultatet er at kolonnene **4** alltid har samme bredde som innholdet.

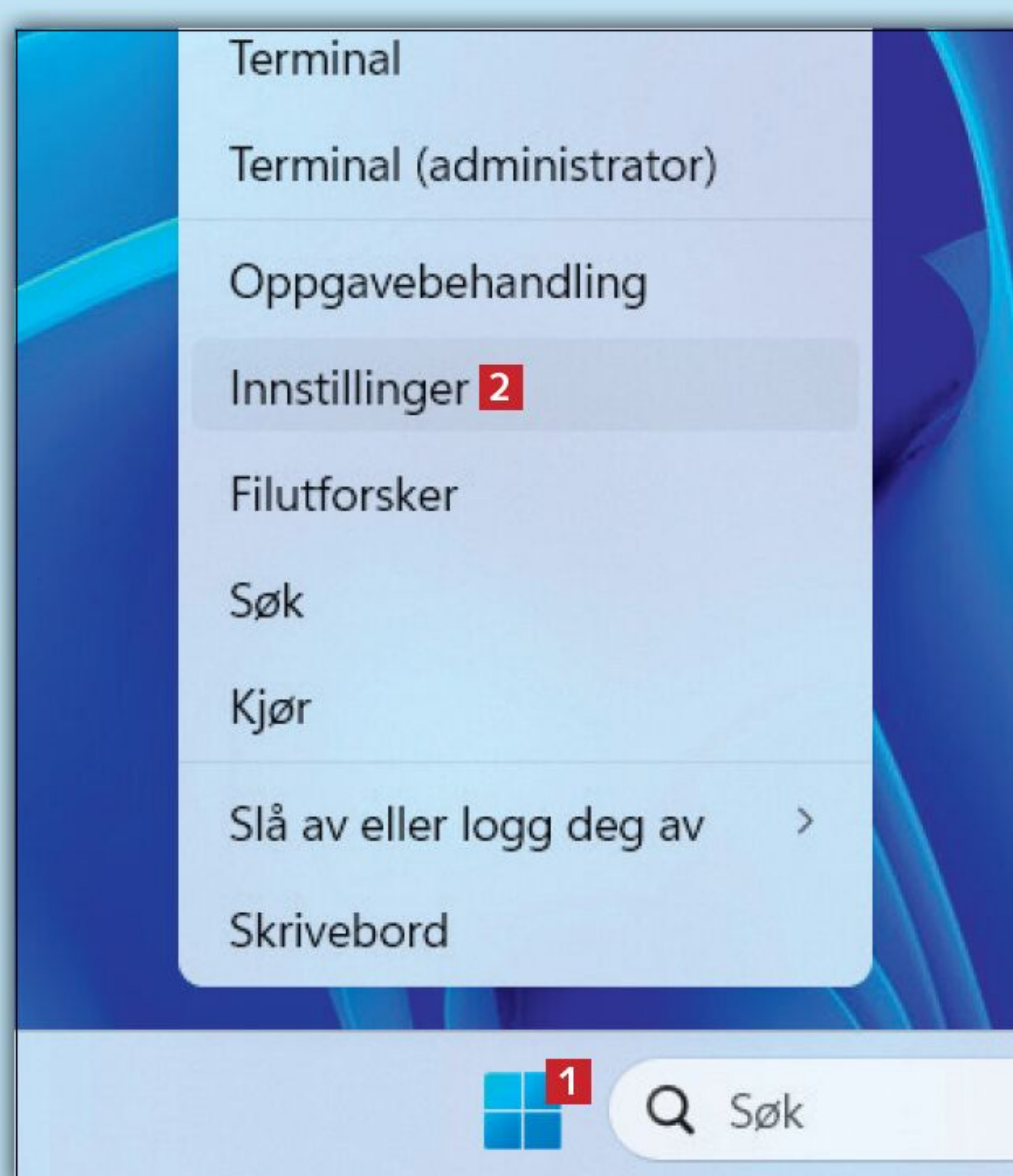
En enkel metode for å gi maskinen nytt navn

Det er ingen grunn til å tviholde på navnet man i sin tid valgte til maskinen under installeringen av Windows. Det er det nemlig lett å endre, og det har jeg selv gjort via innstillingene i Windows 11.

Vennlig hilsen
Asgeir Smestad

REDAKTØRENS KOMMENTAR

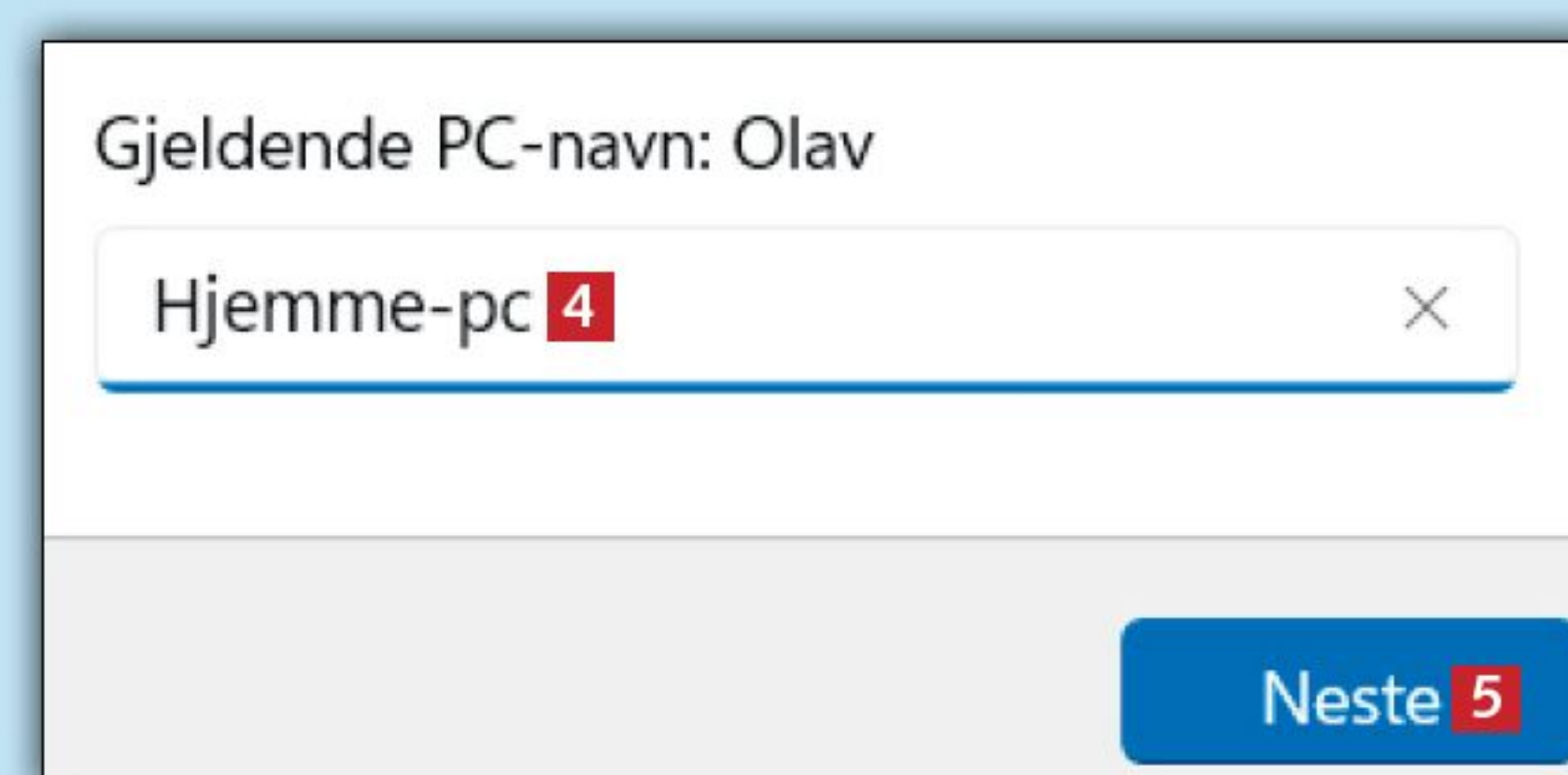
Takk for tips. Maskinnavnet er etter hvert i bruk mange steder, for eksempel ved tilkobling av Bluetooth-enheter eller når nettleseren skal synkroniseres med andre maskiner og enheter. Da blir tilværelsen litt lettere hvis maskinen(e) har enkle og utvetydige navn

1 Høyreklikk på startknappen **1**, og velg **Innstillinger** **2**.

2 Øverst i vinduet klikker du på **Gi nytt navn** **3**.

3 Til slutt skriver du et navn **4** på pc-en fulgt av **Neste** **5**. Bekreft i neste vindu.

LESERTIPS

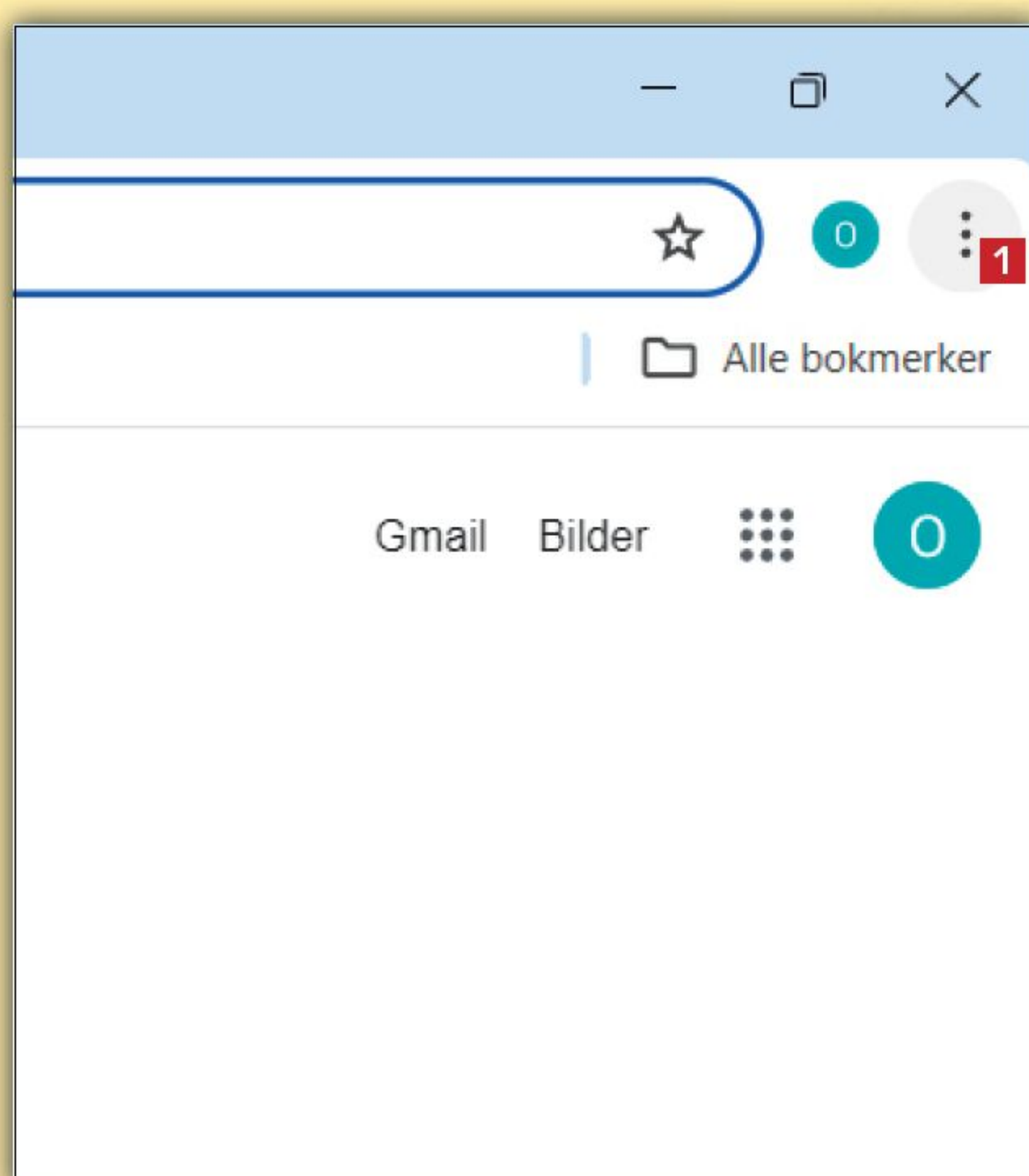
Har du et tips, kan du sende det til tips@komputer.no
Kommer tipset i bladet, får du en premie.
For dette tipset var premien talltastaturet Sandberg Bluetooth Numeric Keypad.

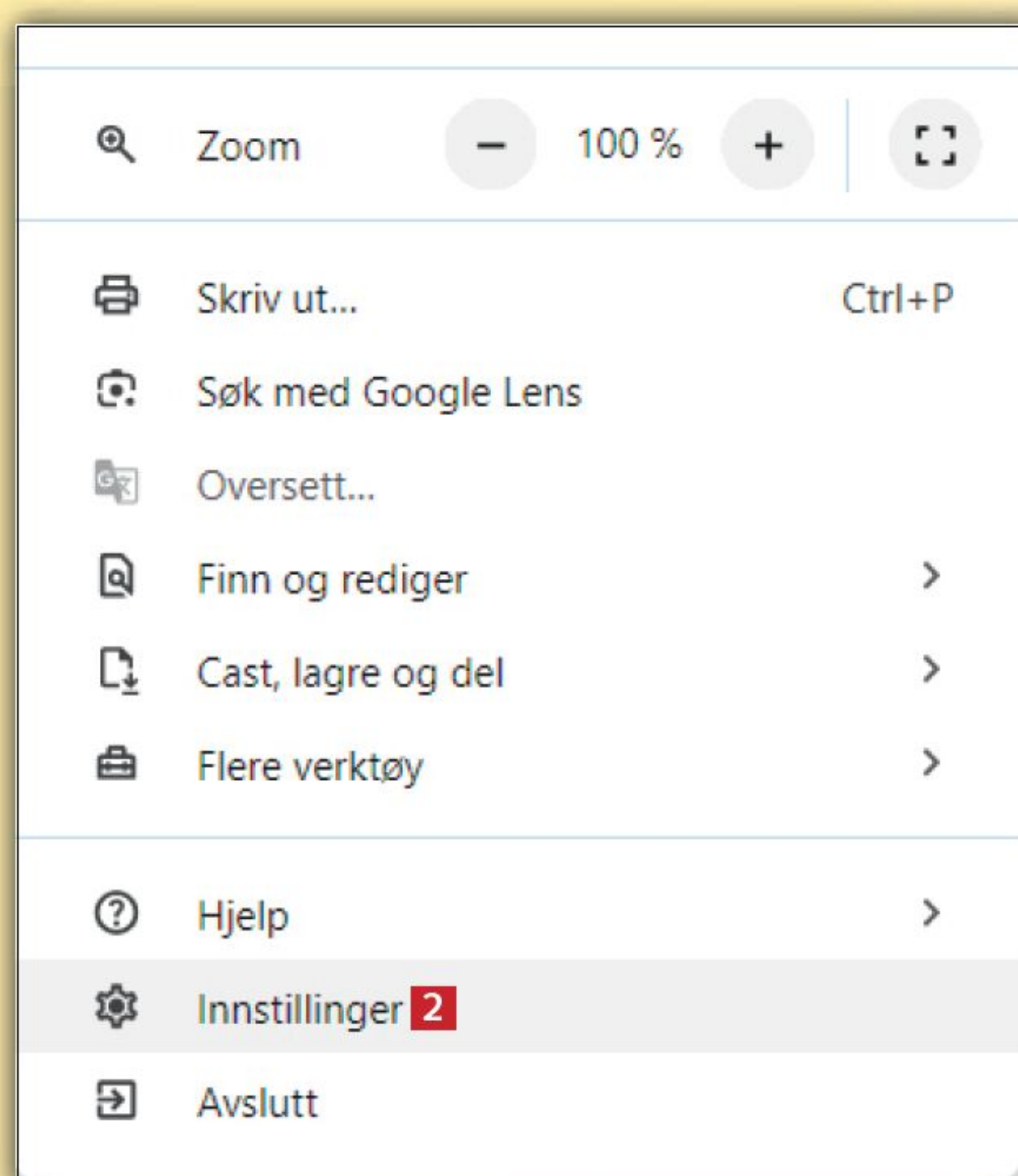
Gamle adresser i Chrome

Når jeg handler på nettet, fyller Chrome ut skjemaet med gamle leveringsadresser. Hvordan endrer jeg det, slik at den husker riktig adresse?

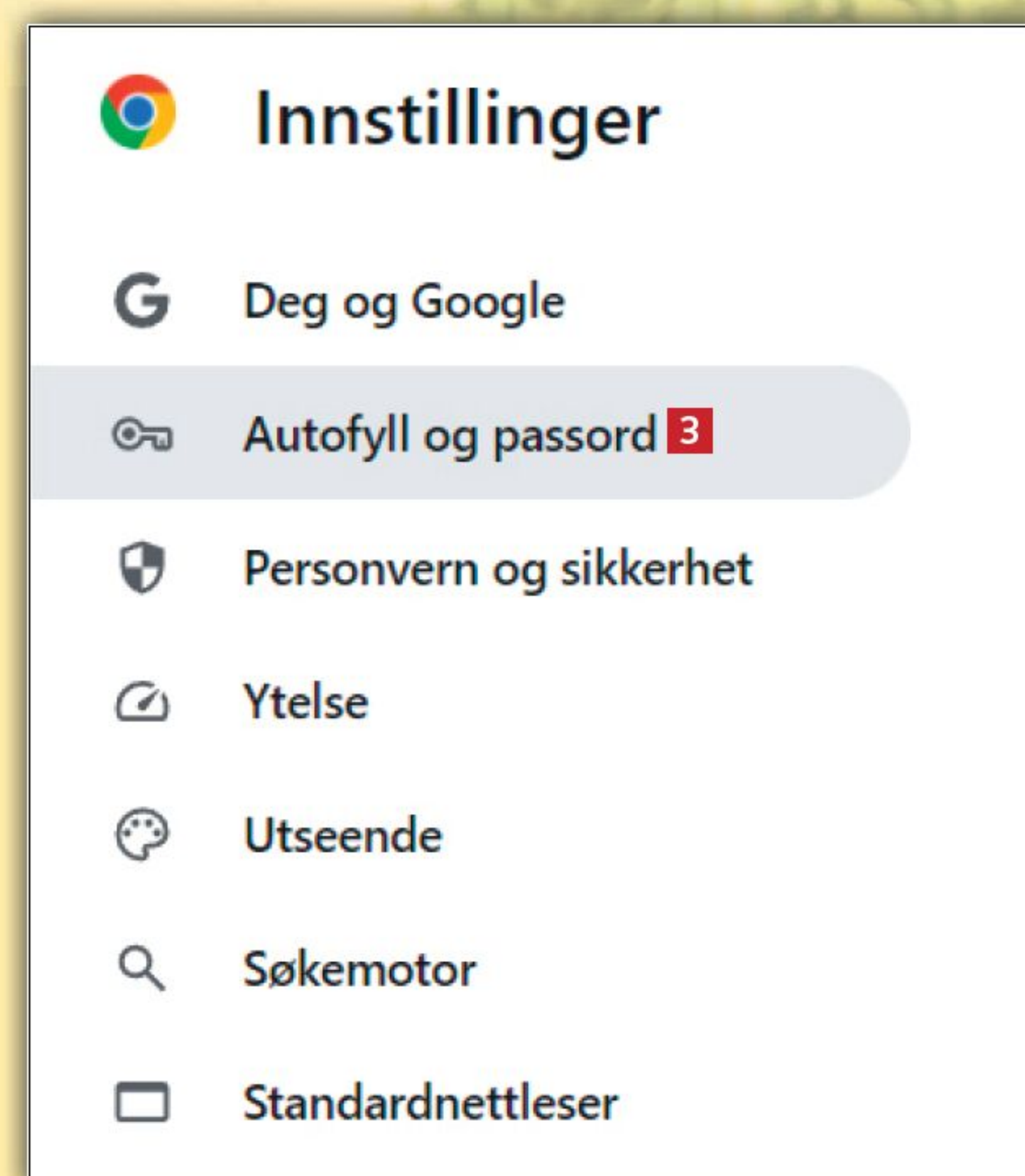
SVAR Det gjør du i Chrome-innstillingene for autofullføring. Her ser du hvordan.

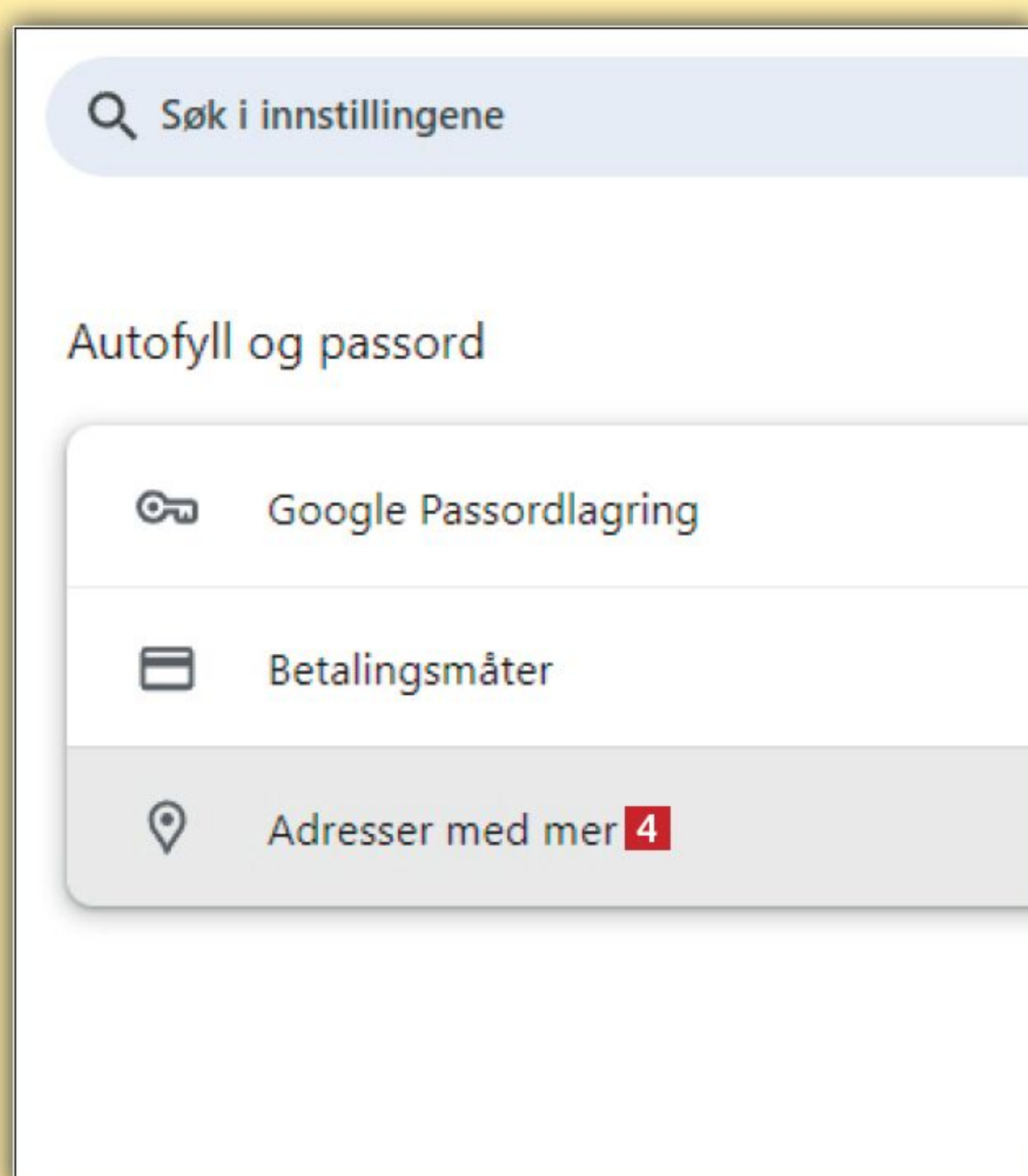
1 Klikk først på de tre prikkene **1** øverst til høyre i Chrome.

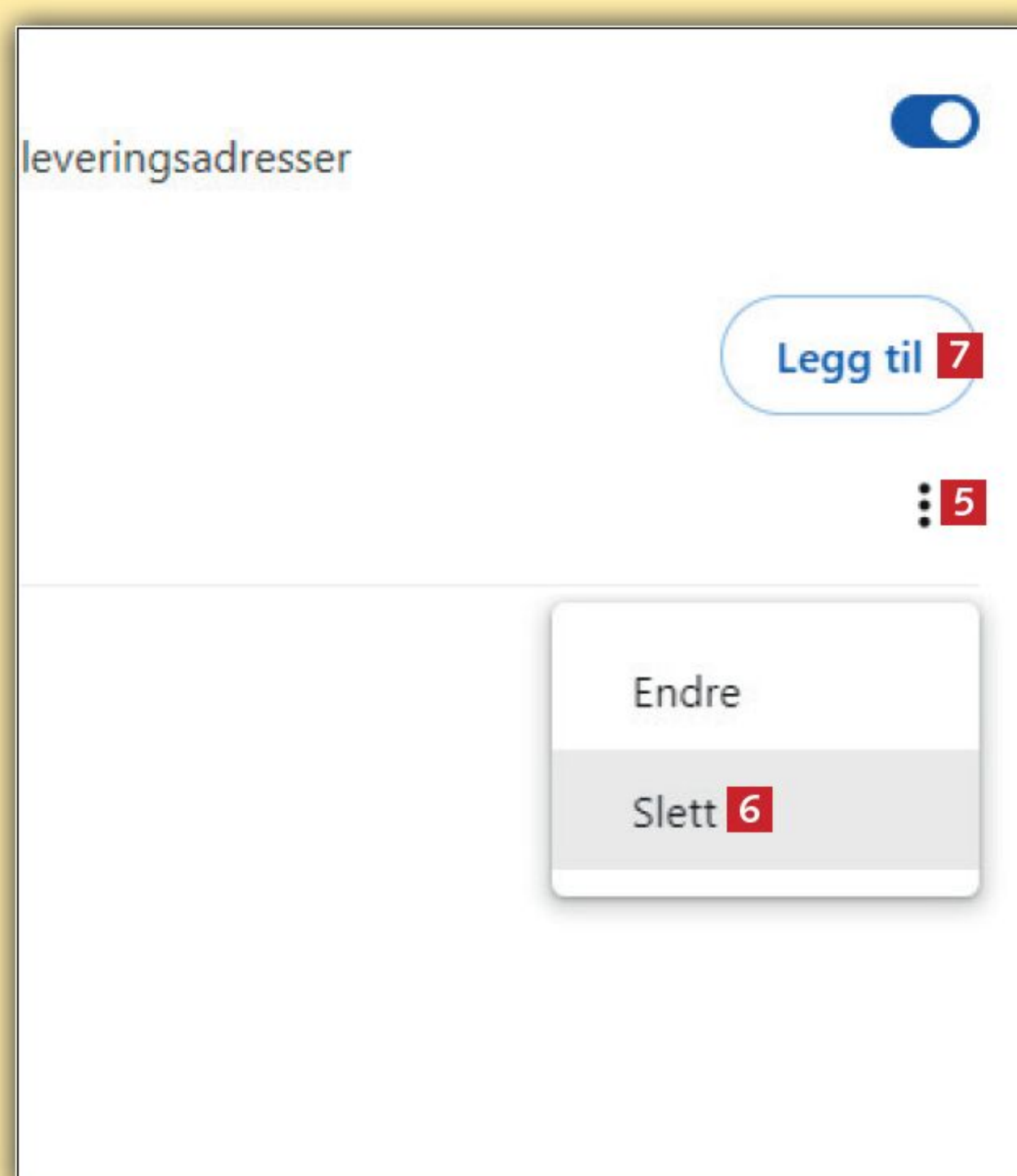
2 Deretter velger du punktet **Innstillinger** **2**.

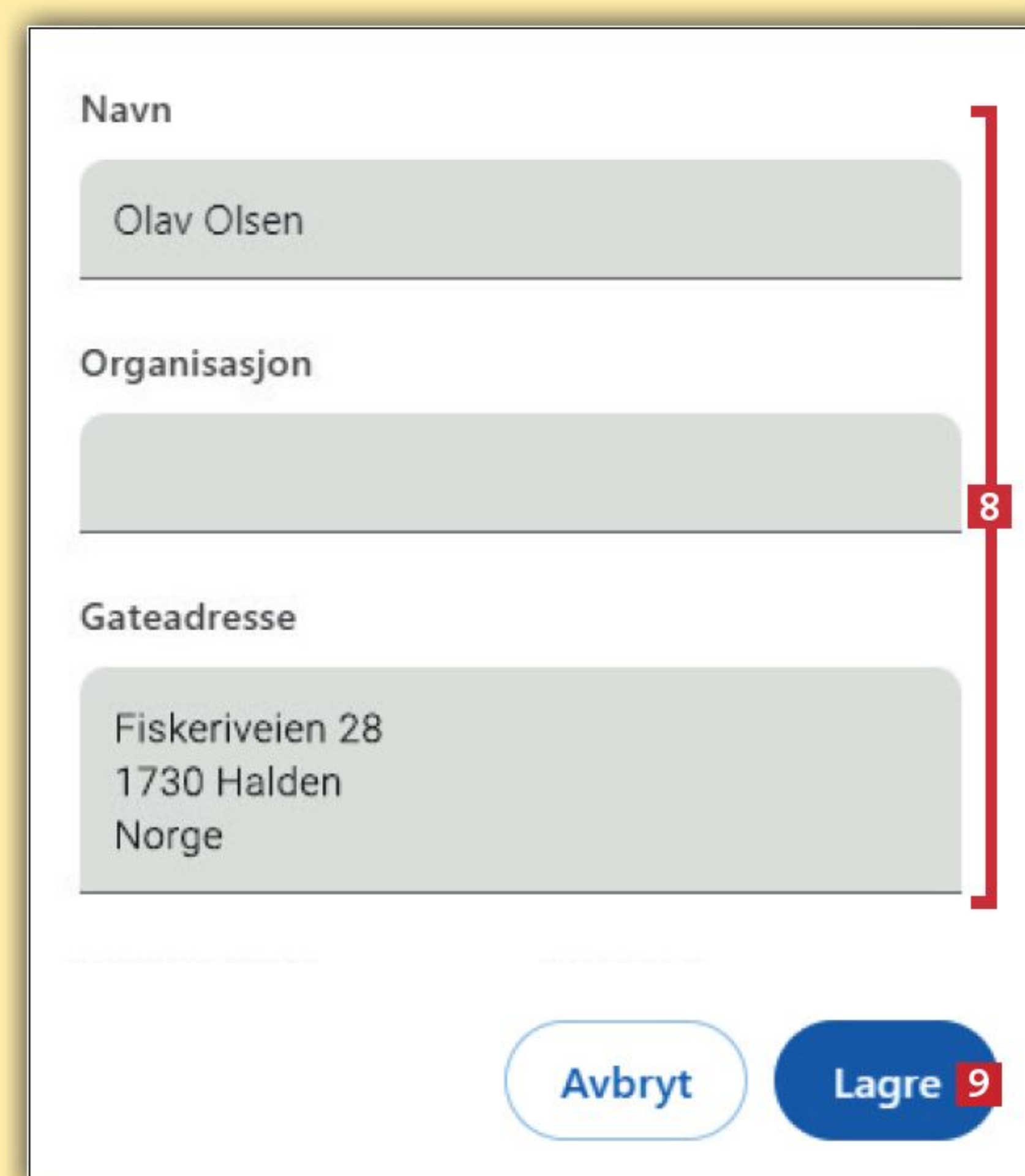
3 Velg **Autofyll og passord** **3**.

4 Klikk på **Adresser med mer** **4**.

5 Velg de tre prikkene **5** ved den gamle adressen. Velg **Slett** **6** i menyen, og klikk på **Legg til** **7**.

6 Fyll ut ny adresse **8**, og klikk på **Lagre** **9**. Heretter vil Chrome velge riktig adresse.

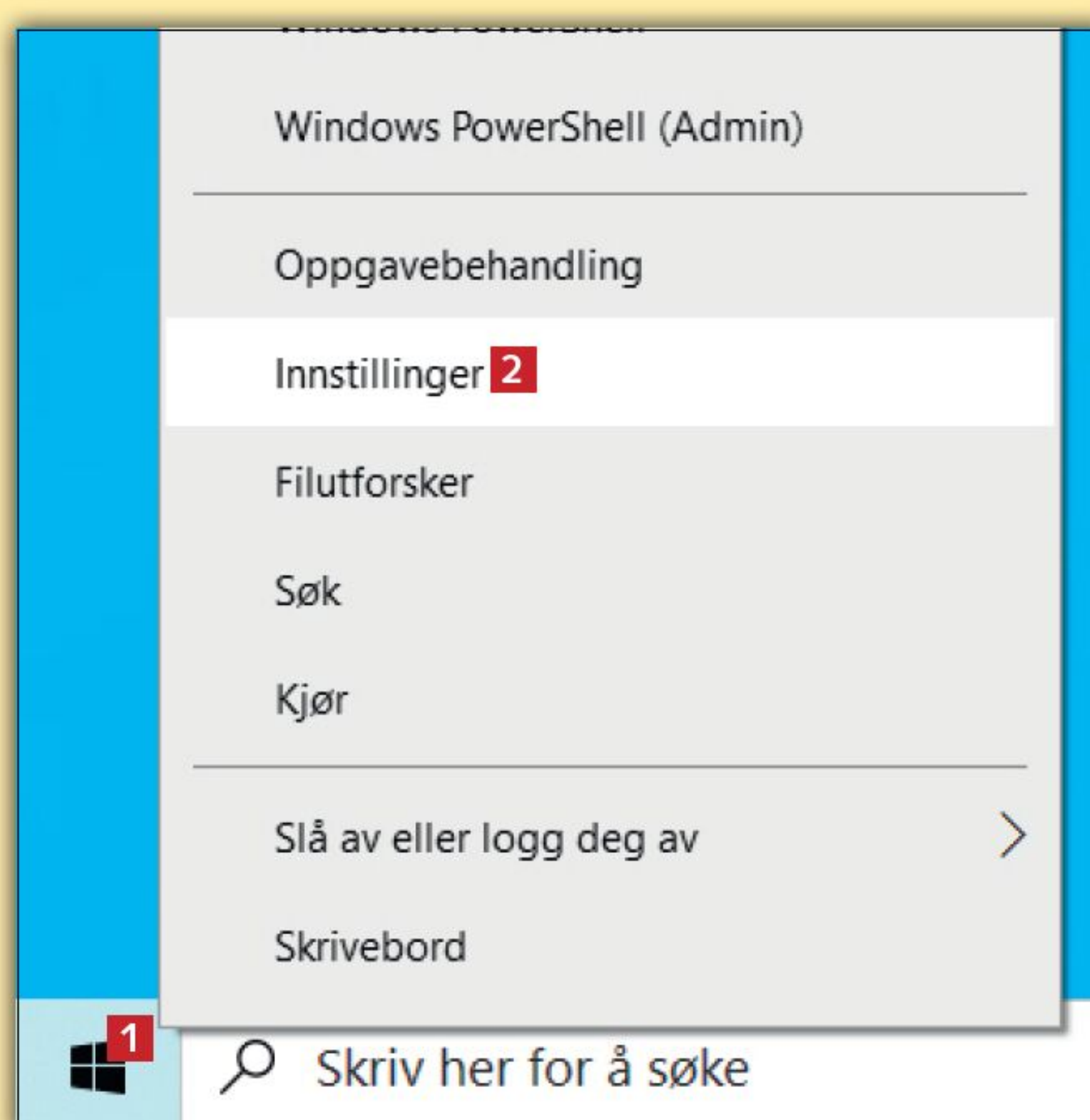
Internet Explorer spøker fortsatt i Windows 10

Som jeg forstår det skal Internet Explorer for lengst være faset ut av Windows 10. Likevel finner jeg fortsatt den gamle nettleseren i startmenyen. Kan jeg fjerne den?

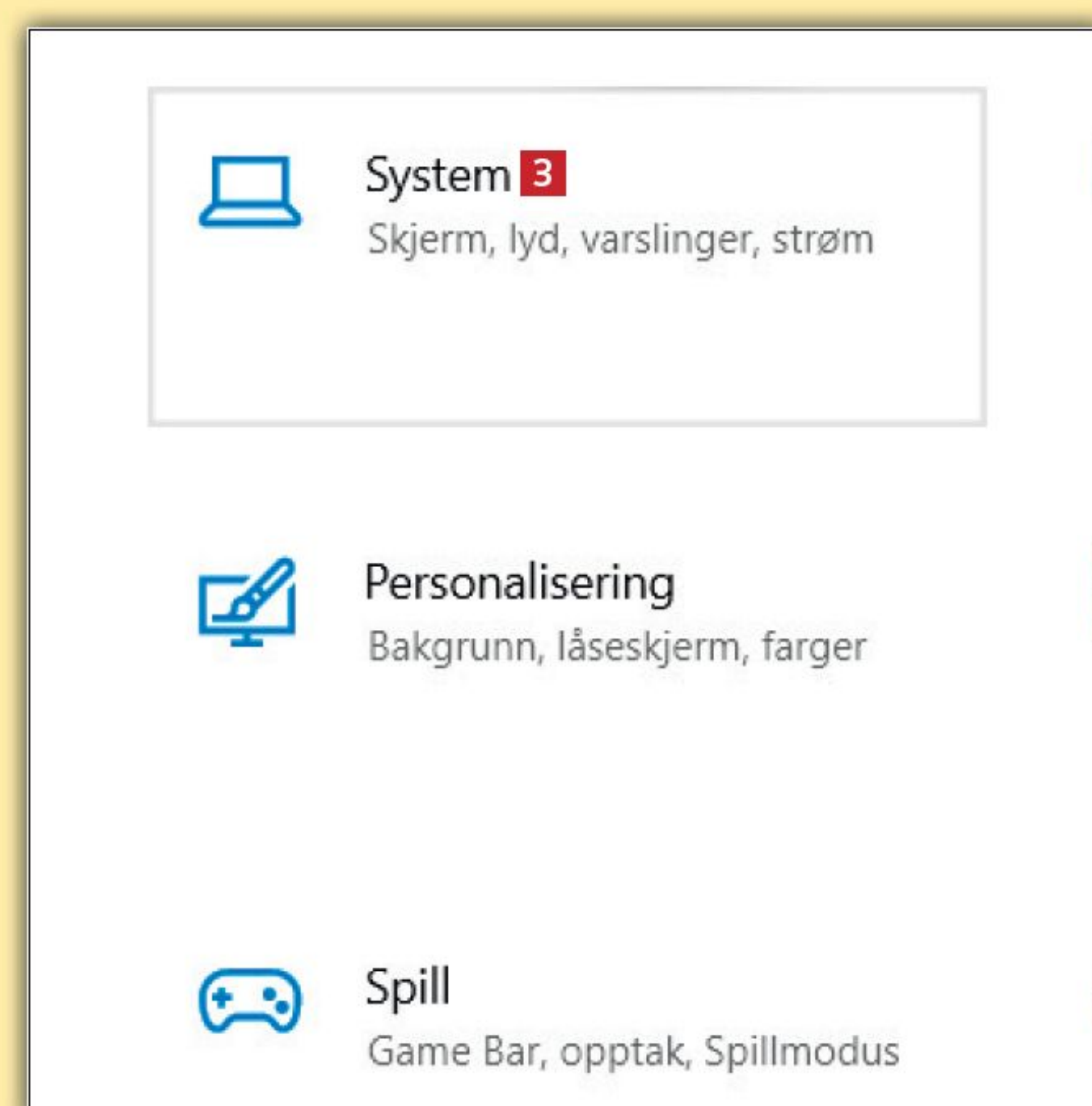
SVAR Du har rett i at Internet Explorer fortsatt kan benyttes i Windows som en såkalt valgfri funksjon. Som standard skal den også vært deaktivert. Hvis du likevel får vist Internet Explorer, kan du bruke følgende metode til å fjerne den fra Windows 10.

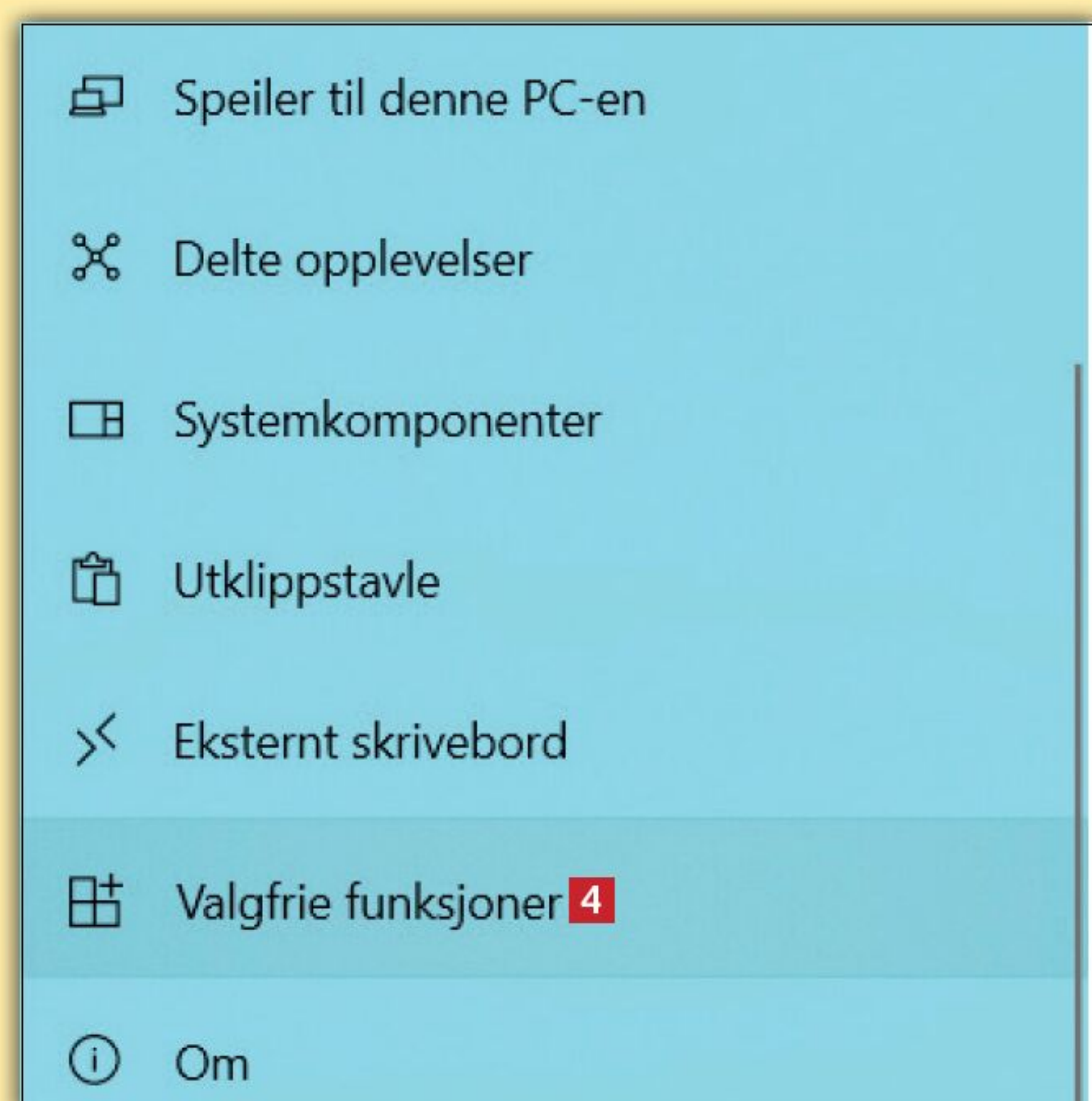
Internet Explorer ligger fortsatt på leserens pc.

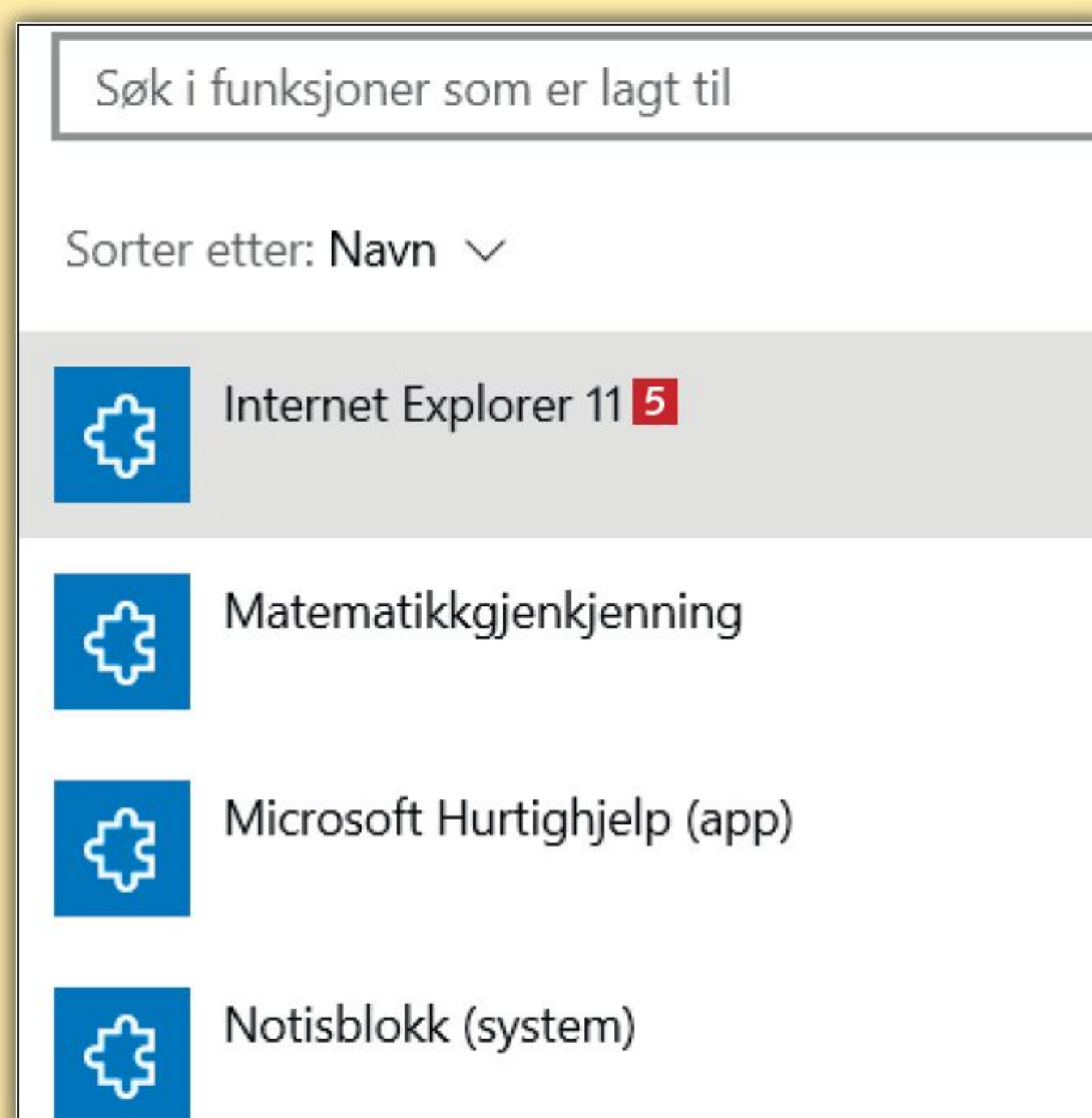
1 Høyreklikk først på startknappen **1**, og velg **Innstillinger** **2**.

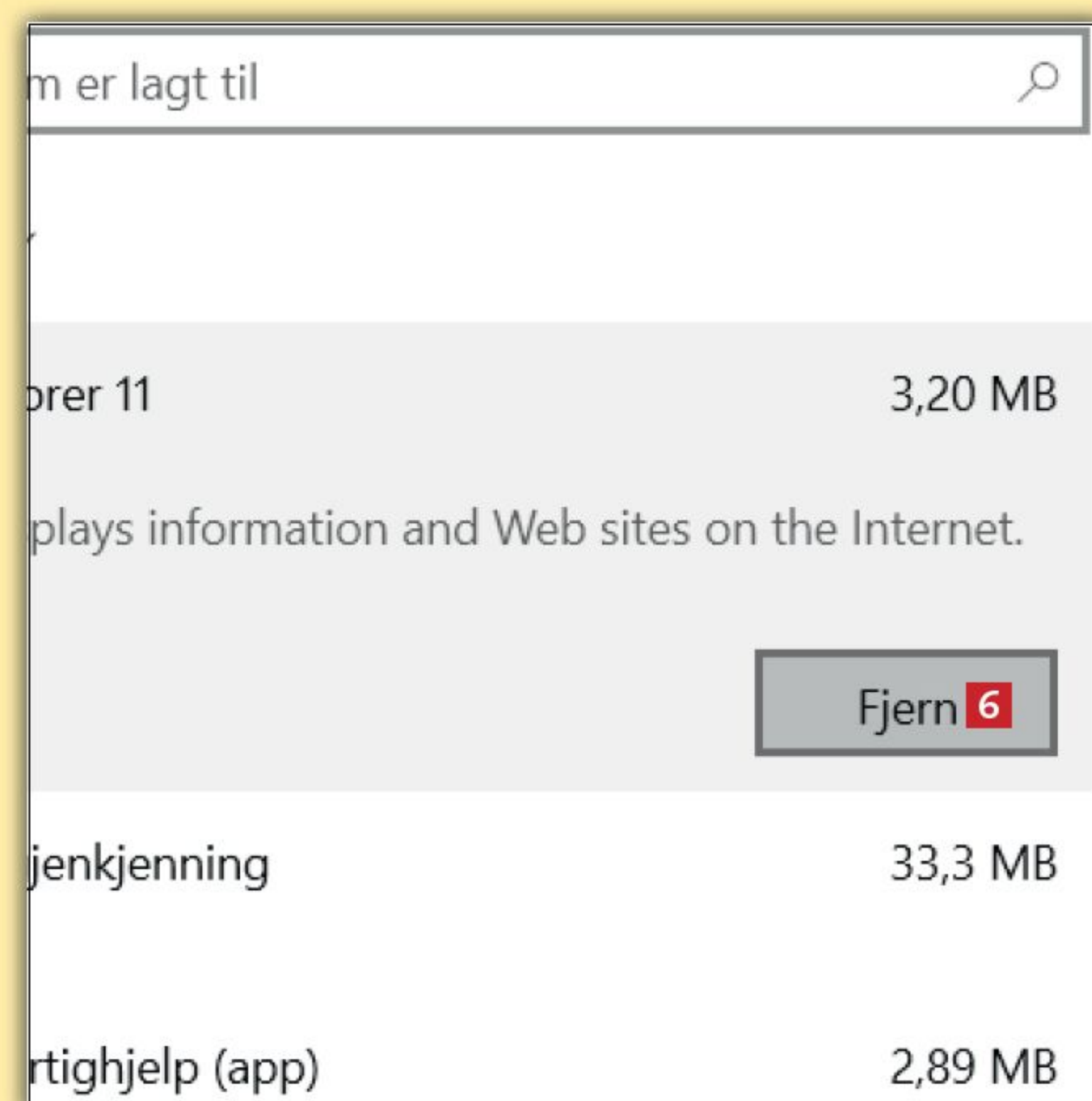
2 Deretter velger du kategorien **System** **3**.

3 Nederst til venstre velger du **Valgfrie funksjoner** **4**.

4 Klikk på **Internet Explorer 11** **5**.

5 Til slutt klikker du på **Fjern** **6** for å avinstallere Internet Explorer.

Tastaturnavigering i Word

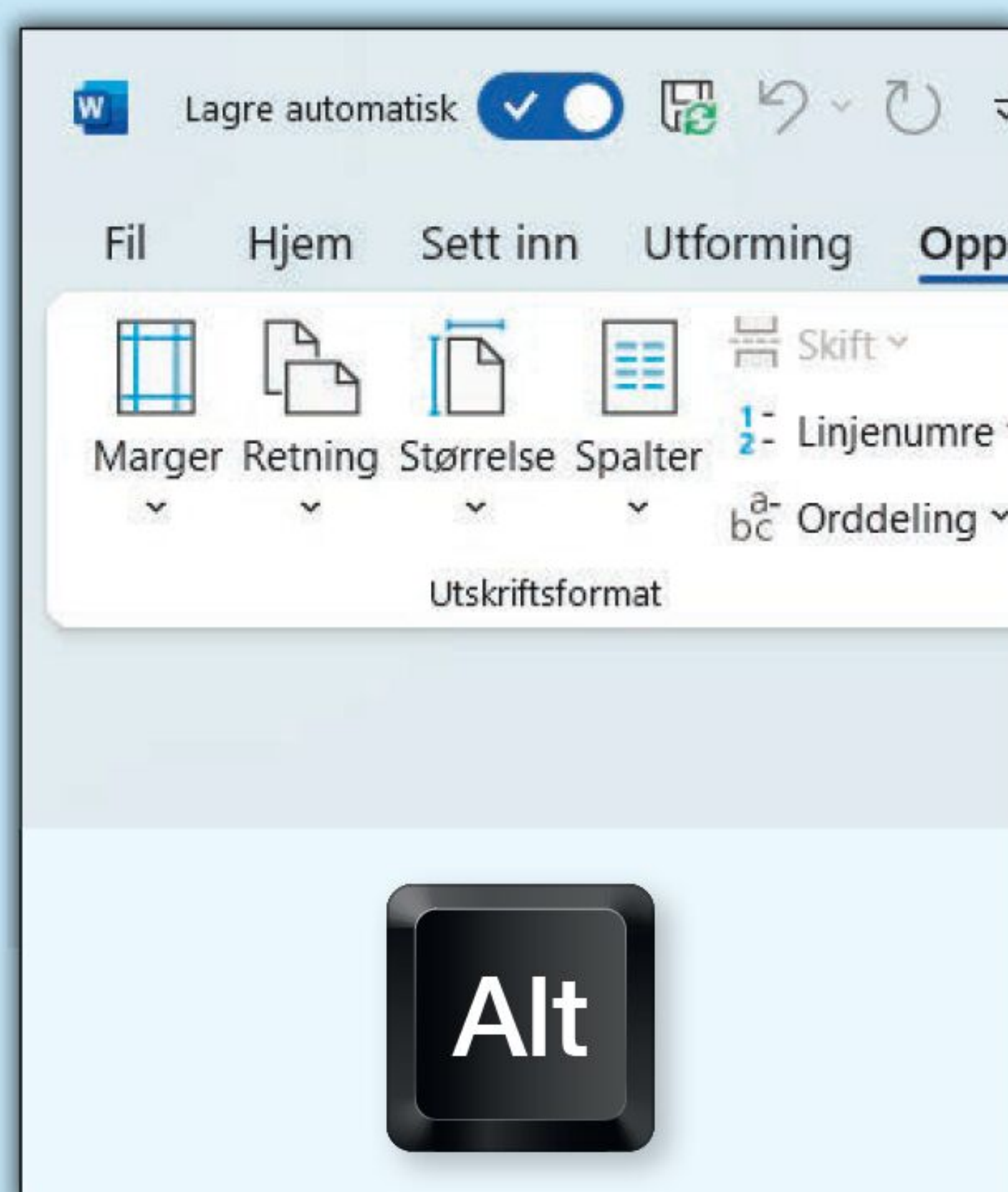
Jo mindre man bruker datamusen, desto bedre er det for kropp og helse. Selv benytter jeg enhver anledning til å velge tastaturet fremfor musen. I Word kan man nesten unngå helt å navigere med musen. Her får dere mine beste tips om hvordan man bruker tastaturet til å navigere i Word.

Vennlig hilsen
Svein Arne Haraldsen

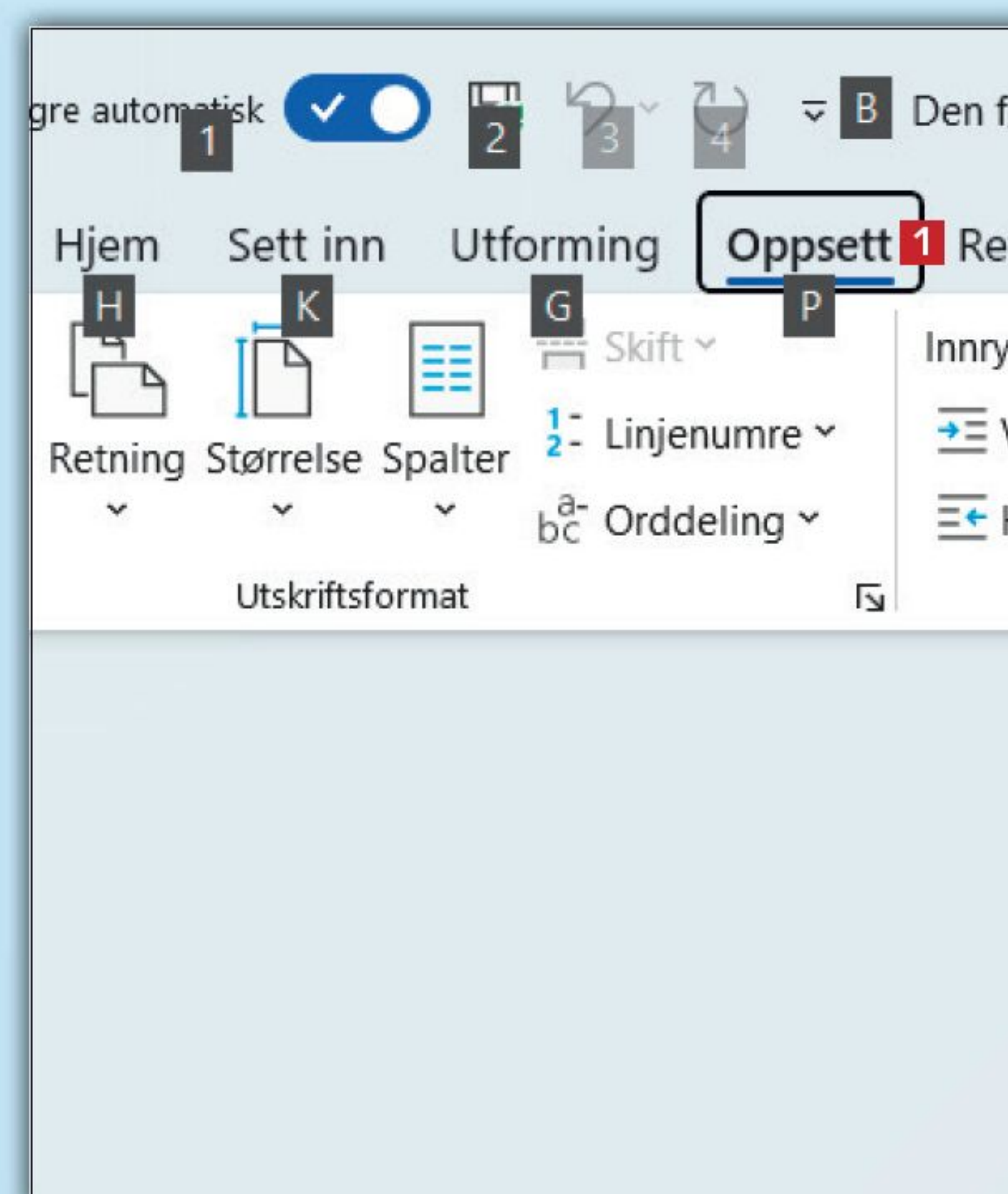
REDAKTØRENS KOMMENTAR

Takk for tips! Det er faktisk overraskende mange oppgaver som kan utføres i Word og resten av kontorpakken til Microsoft bare ved bruk av tastaturet. Her viser vi hvordan du bruker tastene til å navigere i menyene.

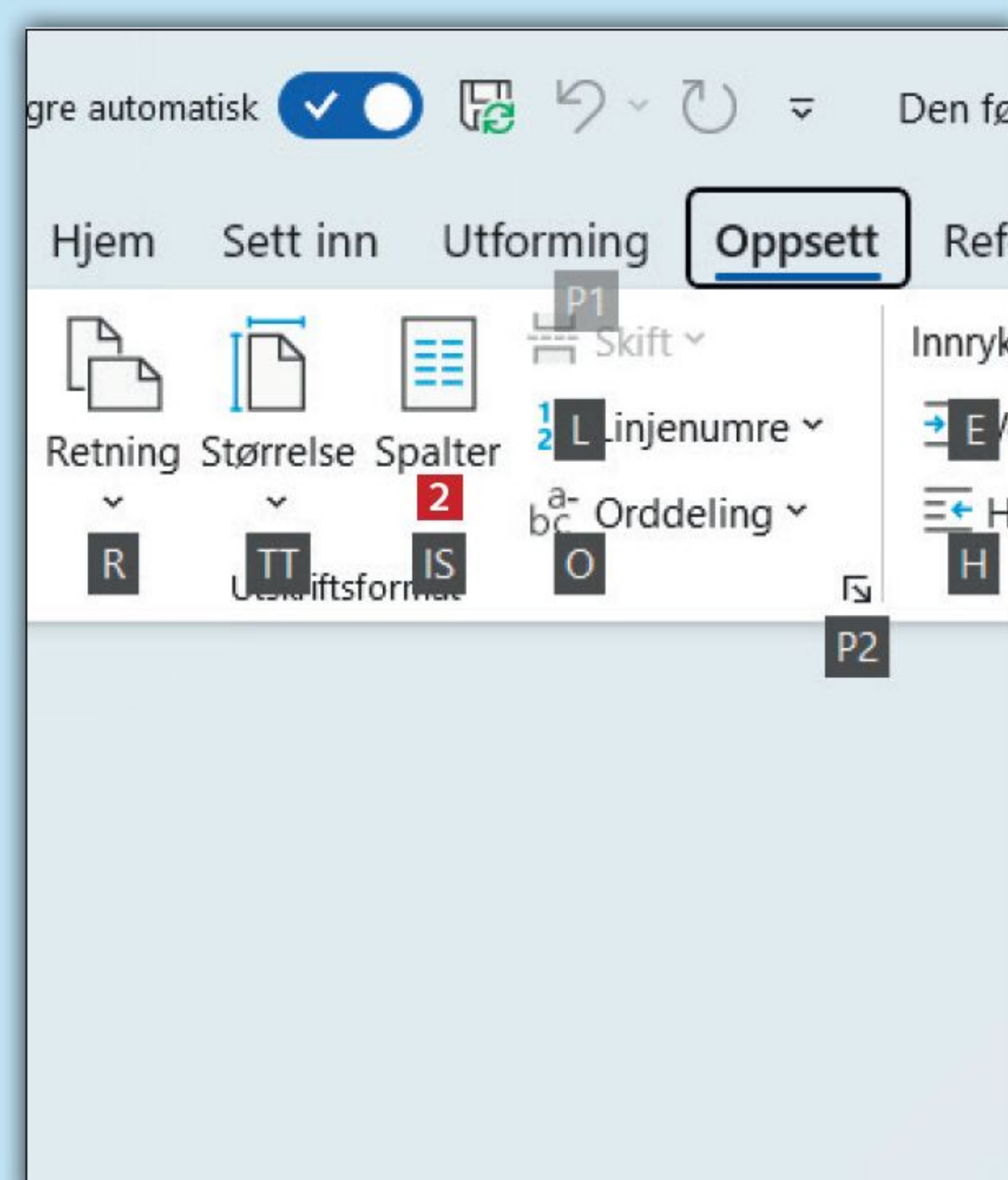
LESERTIPS

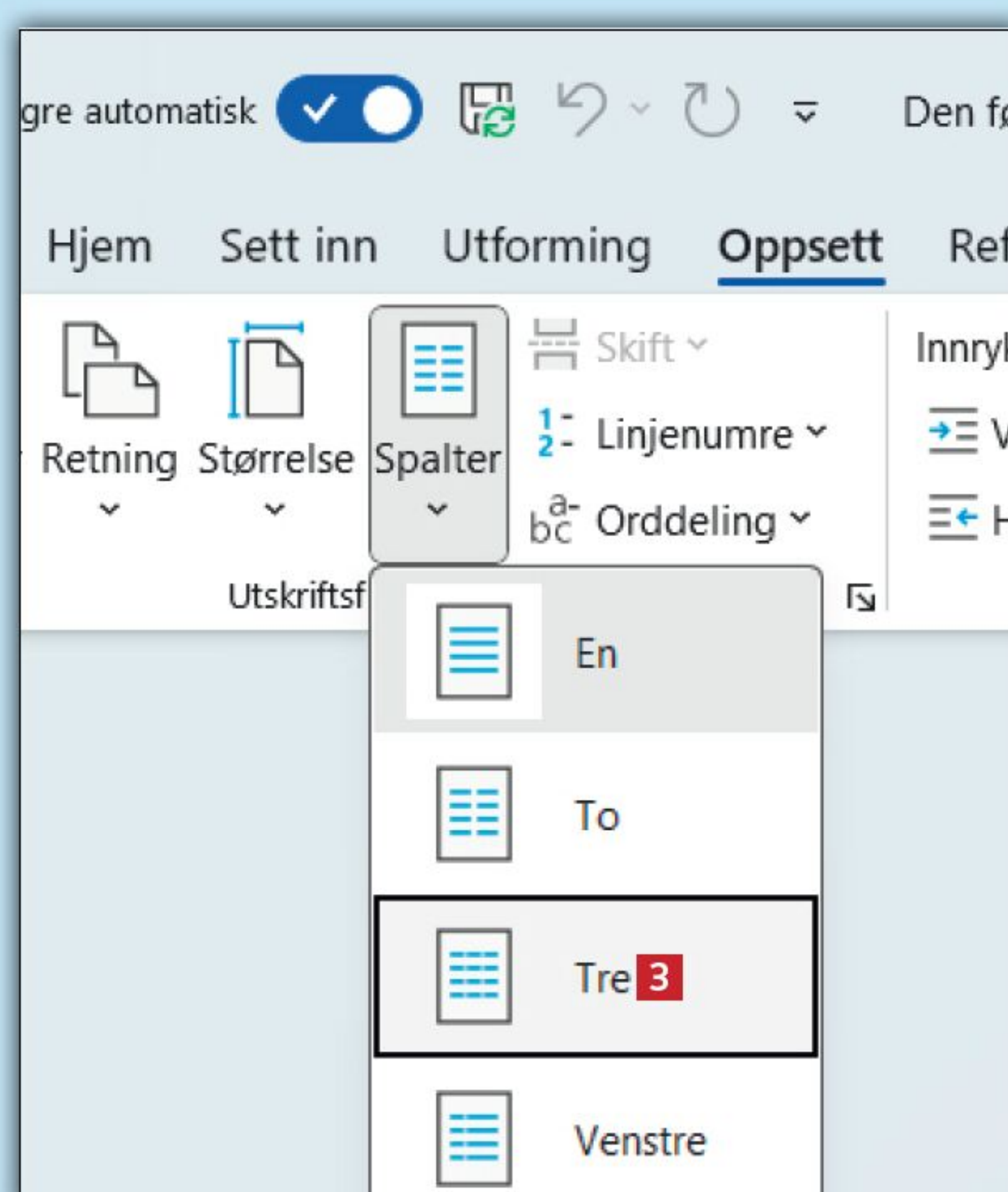
1 Åpne et Word-dokument, og trykk på **Alt**-tasten.

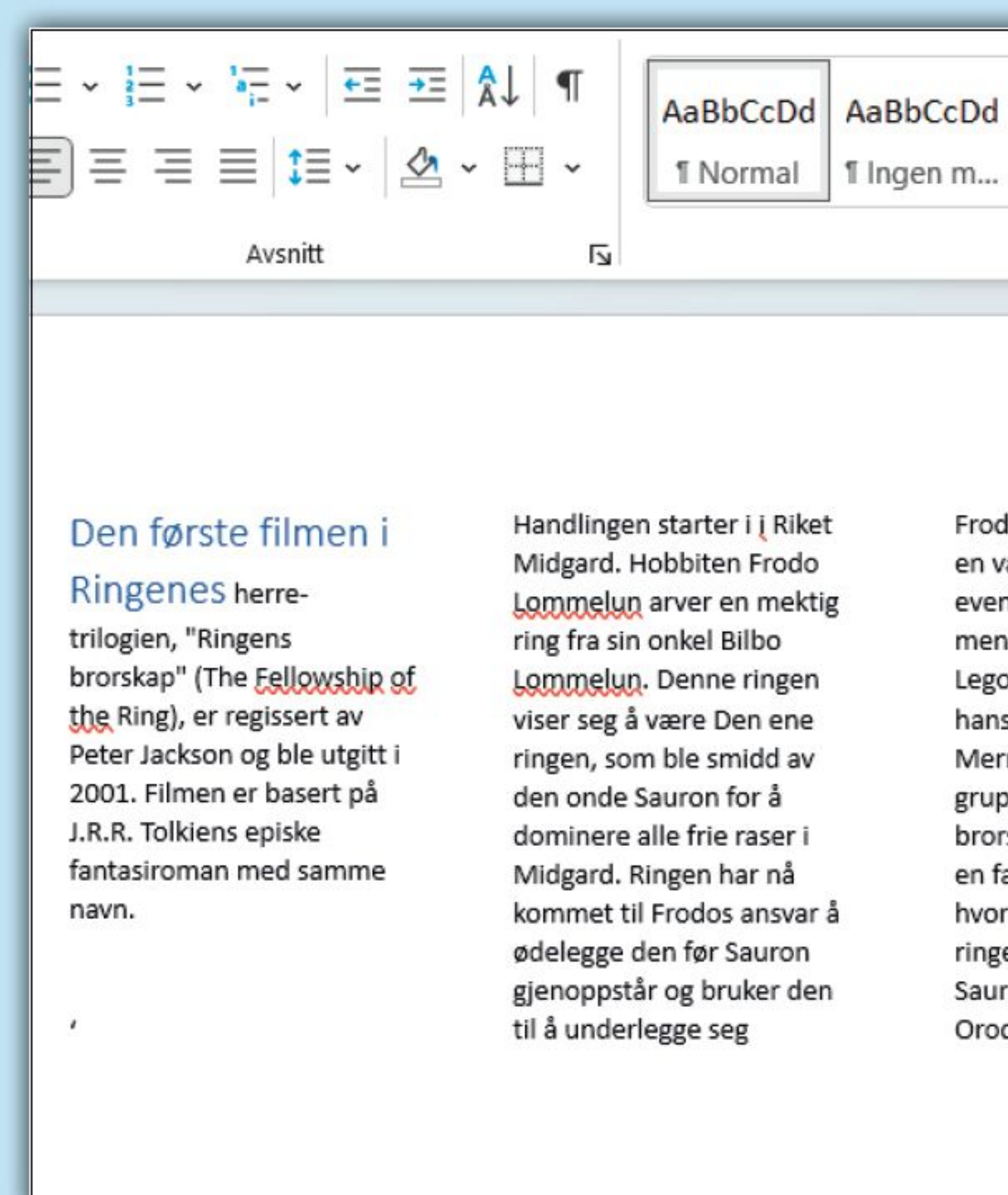
2 Da vises en eller to bokstaver eller tall ved hvert meny punkt. I dette eksempelet vil vi skifte fra to til tre spalter. Vi åpner **Oppsett**-menyen **1** med et trykk på **P**.

3 Deretter skriver vi **IS** for å gå til **Spalter** **2**.

4 Så bruker vi piltastene til å gå ned til **Tre** **3**, før vi trykker på **Enter**.

5 Dermed er teksten endret til tre spalter. Neste gang vi vil navigere med tastaturet trykker vi igjen på **Alt**.

Har du et tips, kan du sende det til tips@komputer.no
Kommer tipset i bladet, får du en premie.
For dette tipset var premien en Sandberg Motion Tracking Phone Mount.

I redaksjonen:

Klaus Nygaard, sjefredaktør.
Rasmus Udsholt, redaksjonssjef.
Henning Rasmussen, Niklas Ernst, Steffen Slumstrup Nielsen og Martin Lorentsen, journalister.
Søren Larsen og Cathrine Aalling Hollender Thelin, layout.

Nettredaktør: Louise Houmøller Olesen.

Norsk redaktør: Morten Wendel.

Redaksjonen påtar seg ikke ansvar for manuskripter og liknende som sendes inn uoppfordret. Det tas forbehold om at prisene og produktopplysningene i bladet kan ha blitt endret etter at bladet gikk i trykken. Redaksjonen påtar seg ikke ansvar for eventuelle feil i veiledninger og liknende. Innholdet i bladet er kun til privat bruk for Komputer for alles lesere. Stoff fra Komputer for alle kan bare brukes med tydelig kildehenvisning. Artikler og illustrasjoner er beskyttet av åndsverksloven og kan ikke brukes i ervervsøyemed uten skriftlig tillatelse. Utlån og utleie av Komputer for alle i ervervsøyemed – selve bladet eller deler av det – er ikke tillatt.

Komputer for alle produseres av Bonnier Publications A/S for Bonnier Publications International AS.

Komputer for alle utgis av:

© Bonnier Publications International AS,
PB 543, 1411 Kolbotn

Besøksadr.: Rosenholmveien 25,
1414 Trollåsen

ISSN: 0809-3474

Trykk: Poligráfijas grupa Mūkusalā Ltd.

Annonser:

Vidar Hovind
Medierådgiver: Salgsfabrikken AS
Tlf: 91 33 30 35
vidar@salgsfabrikken.no

Kundeservice:

Kundeservice kan kontaktes på følgende måter:

- www.kundeservice.com
– kun for abonnenter
- Tlf. 23 06 87 00,
mandag–fredag kl. 08.00–18.00.
Automatisk henvendelse for
abonnenter døgnet rundt.

Hvis du er abonnent, må du huske å ha abonnementsnummeret klart ved henvendelser til Kundeservice. Det 10-sifrede nummeret finner du på innbetalingskortet. Abonnementsprisen er kr 114,95 per utgave.

Behandling av personopplysninger

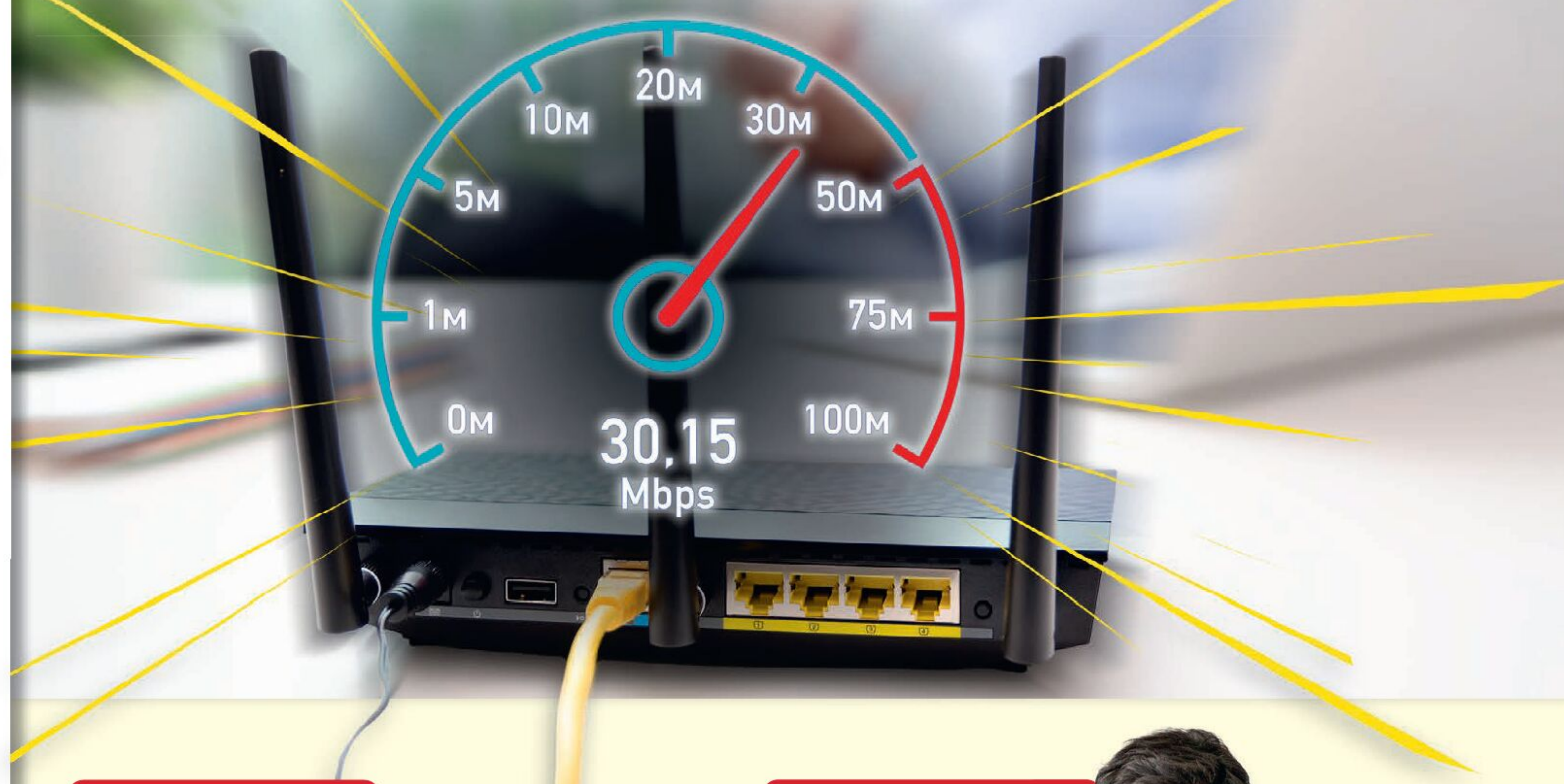
Personopplysninger som angis ved oppretting av abonnement, behandles i henhold til retningslinjene for personvern, som du kan lese på www.bonnierpublications.com/personvernpolitikk

Se www.kundeservice.com/abonnements-betingelser for ytterligere informasjon om abonnementet.

BONNIER
Publications International

Maksimalt utbytte av nettilkoblingen

Betaler du for raskt internett, men blir ikke særlig fartsblind? Her viser vi hvordan du får høyest mulig hastighet for pengene.

NYTT PROGRAM

Finn og slett store filer

Nå kan du få oversikt over hva som tar mest plass på harddisken og fjerne det du ikke trenger.

TRINN FOR TRINN

Farvel til de ti mest irriterende pc-problemene

Unngå forstyrrende oppdateringer, cookie-spørsmål, ubrukelige søkeresultater og mye mer.

SMART VERKTØY

Gi øynene ro ved skjermen

Med programmet Twinkle Tray kan du styre lysstyrken på skjermen automatisk, slik at den er optimal for både øynene og oppgavene.

SPØR OSS

"Jeg har glemt passordet til Windows 11-maskinen. Finnes det en måte å tilbakestille det på?"

Det gjør det! Og metoden får du i neste nummer, der vi også svarer på mange andre gode lezerspørsmål.

FREMTIDSSIKRET PC

Verdens enkleste oppgradering

Se hvordan du får den nyeste og raskeste Wi-Fi- og Bluetooth-standarden på din pc – uten verktøy og ganske billig.

Bli 100 % fornøyd med abonnementet

Kjære abonnent

Du kan komme i kontakt med oss på:

www.kundeservice.com

Her kan du raskt og enkelt ordne de fleste ting som gjelder abonnementet ditt, f.eks.:

- få full oversikt over abonnementet
- registrere deg for automatisk kortbetaling
- betale regninger
- få informasjon om abonnementet og leveringer
- få status for levering av velkomstgaven
- se alle fordeler og gode tilbud
- se betalingshistorikk
- endre adressen
- få svar på spørsmål om abonnementet
- sende spørsmål på e-post til kundeservice
- lese de generelle abonnementsbetingelsene

Du logger inn med abonnementsnummeret.

Du er også velkommen til å ringe oss på:

Telefon: 23 06 87 00

Automatisk betjening:
døgnet rundt

Personlig betjening:
mandag-fredag 8.00-18.00

Husk å oppgi abonnementsnummeret ditt ved alle henvendelser.

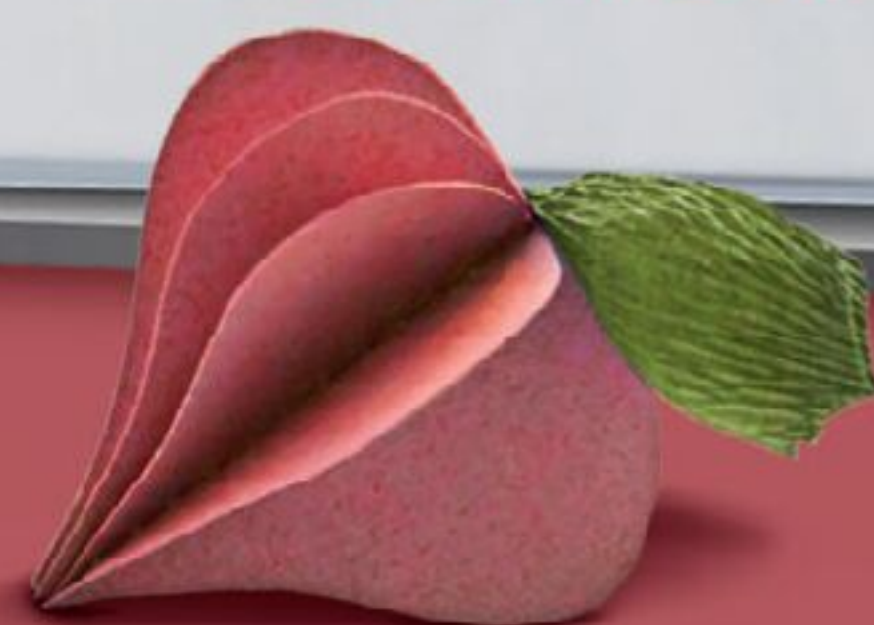
BONNIER
Publications International

BO BEDRE DEN STORE JULEBOKEN

KUN
129⁵⁰

+ kr 39,50 i porto og eksp.
Totalt kr 169.

*Bestill
allerede
i dag!*

- DEKK KREATIVE OG EVENTYRLIGE JULEBORD
- HERLIG JUL FOR ALLE GENERASJONER
- UNIK PYNT SOM OGSÅ KAN SPISES
- EVENTYRLIGE JULEKRANSER
- DIY-JULEPYNT SOM KAN TAS FREM ÅR ETTER ÅR
- IDÉRIKE JULETRÆR
- OPPSKRIFTER PÅ DELIKATE JULEKAKER
- GAVEINNPAKNING DU KAN BRUKE OM IGJEN

Bonnier Publications International AS, Kundeservice,
postboks 1188 Sentrum, 0107 OSLO, tlf. 23 06 87 00

Bestill allerede i dag:
bo-bedre.no/juleboken2025

Eller skann QR-koden og kom direkte til bestillingen:

